

**Kje so
meje
norosti?**

JASNA MILINKOVIĆ

ITALIJA / MANDATAR NA DELU

Tvoren uvod s sindikati in delodajalci

RIM - Silvio Berlusconi je včeraj uradno začel posvetovanja za oblikovanje nove vlade. Prvi mandatarjevi sogovorniki so bili sindikati in predstavniki delodajalcev in z njimi je Berlusconi uspelo vzpostaviti tvoren

odnos. Sindikatom je zabil, da bo spoštoval lanske dogovore o ceni dela, predstavnikom delodajalcev pa se je mandatar zdel »zelo konkreten«.

Dobro vzdušje včerajšnjih srečanj s predstavniki družbenih sil bo Berlusconi koristilo, ko se bo s strankami lotil političnih vzporedov. Drevi bo srečanje večinske koalicije, ki naj bi pripravilo seznam ministrov. Glavni vokal je vprašanje notranjega ministrstva, ki ga Liga zahteva zase, medtem ko Fini taksi rešitvi nasprotuje. Stopnjuje pa se napetost tudi med Ligo in Forza Italia. Včeraj sta si bila v laseh tajnik lige v Lombardiji Luigi Negri in glasnik Forza Italia Antonio Tajani, ki sta se sporekla zaradi skorajšnjih upravnih volitev v Lombardiji.

Na 2. strani

**Dell'Utri
bi moral
preventivno
v pripor**

RIM - Milansko razsodišče svobode je menilo, da bi moral menedžer Publitalia Marcello Dell'Utri preventivno v pripor. Ob tem sklepu se je vnela ostra polemika med sodniki in Berlusconi.

Na 2. strani

MANIFESTACIJE / OB PRAZNIKU DELA V VSEH

Prvi maj za delo, mir in pravičnost

TRST, GORICA - V vseh večjih italijanskih mestih so preteklo nedeljo s sprejeto in manifestacijami proslavili 1. maj, mednarodni praznik dela. Letošnje prvomajске prireditve so bile se toliko bolj občutene zaradi hude krize, ki krči delovna mesta, in nič kaj dobrih napovedi. Politicne spremembe skrbijo sindikalne organizacije, množične udeležbe na sprevodih pa jim vseeno vlivajo upanje in prepričanje, da bo »tudi druga republika, tako kot prva, temeljila na delu in na delavcih.« kot je v Trstu poudaril glavni tajnik sindikata UIL Ancelletti. V Trstu se je sprevoda udeležil tudi zupan Illy, medtem ko so se v Gorici upravitelji zbrali ob občinskih praporih.

Na 3., 4., 5. in 6. strani

JUŽNA AFRIKA / DE KLERK FORMALNO PRIZNAL PORAZ

Mandela veliki zmagovalec prvih južnoafriških volitev

JOHANNESBURG - Neodvisna volilna komisija (IEC) je včeraj pospešeno preštevala glasove, ki so jih Južnoafričani prejšnji teden oddali na prvih demokratičnih, večasnih volitvah. Negotovitost je pocasi, a vztrajno plahnela. Ob šestih popoldne po lokalnem času, ko je bila prešeta slaba polovica približno 23 milijonov glasovnic, je predsednik F.W. de Klerk s sedeža svoje Narodne stranke v Pretoriji sporočil domaći in svetovni javnosti: »Predsedniški položaj bom predal gospodu Nelsonu Mandeli... Po mnogih stoletjih bomo dobili vlado, ki bo zastopala interese vseh Južnoafričanov. Po mnogih stoletjih so Južnoafričani končno svobodni.«

Zadnji beli južnoafriški državni voditelj se je nato pohvalno izrazil o vlogi nespornega volilnega zmagovalca Mandele pri prehodu v demokracijo in dejal, da si zasluži »čestitke, najboljše zelje in molitve vseh Južnoafričanov«. Svoj govor je de Klerk sklenil v jeziku temnopoltih soderjavljanov, in sicer z besedami »Nkosi Sikilele i'Afrika« - naj bog blagoslovi Afriko. Prizor, ki bi se se pred nekaj leti ne porodil niti najbolj bujni domisljiji.

Zvečer so se v nekem hotelu v središču Johannesburga zbrali voditelji in mnogi pripadniki zmagovitega Afriskega narodnega kongresa in burno proslavili svoj volilni uspeh.

Petinsedemdesetletni Nelson Mandela, ki je zaradi boja proti apartheidu preživel v zaporu 27 let svojega življenja, je navdušeno izjavil: »To je res radostna noč!«

V mnogih volilnih središčih, kjer so predstavniki Neodvisne volilne komisije preštevali glasovnice, je sicer vladala precejšnja zmeda, zato je lestvica rezultatov nastajala obupno pocasi.

Dokončni uradni rezultati bodo znani najkasneje v petek, vendar pa ni več nobenega dvoma, da bodo prva tri mesta zasedli Afriski narodni kongres, de Klerkova Narodna stranka in - že s krepkim zaostankom za vodilnima - stranka Inkatha zulujskega voditelja Buthelezija, ki se je v zadnjem trenutku odrekel bojkotu volitev. Novi predsednik bo prisegel prihodnji torek in nato oblikoval vlado narodne enotnosti.

Južna Afrika se je tako znašla na pragu novega obdobja, v katerega vstopa z mešanimi občutki navdušenja, pričakovanja in prikritih dvomov.

(Reuter)

JUŽNOAFRIŠKE VOLITVE

Po neuradnih rezultatih večasnih volitev v Južni Africi bo Afriski narodni kongres (ANC) Nelsona Mandele v narodni skupščini dobil največ sedežev

NEURADNI REZULTATI
včeraj ob 16.25

Afriski narodni kongres

AFRIŠKI NARODNI KONGRES Nelson Mandela	60.4%
NARODNA STRANKA F.W. de Klerk	25.2%
STRANKA INKATHA Mangosuthu Buthelezi	6.5%
FRONTA ZA SVOBODO Constand Viljoen	3.0%
DEMOKRATSKA STRANKA Zach de Beer	2.1%
PANAFRIŠKI KONGRES Clarence Makwetu	1.3%
DRUGE STRANKE	1.5%

Podatke je sporočila Neodvisna volilna komisija, ko je preštevala 8,82 milijona glasov od približno 23 milijonov glasov.

REUTER

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Cena bencina nespremenjena

Po liberalizaciji se cena bencina se ni spremenila, ne izključujejo pa podrazitve namesto obljubljenih pocenitev.

Stran 7

Nova imena kandidatov v Gorici

Stranke v Gorici izbirajo kandidate za župana. Transverzalcji naj bi kandidirali mladega pravnikarja, Forza Italia komercialista, nastopili pa naj bi tudi Severna liga, PPI in Zeleni.

Stran 11

Zapečatili dirkališče v Imoli

Po tragični smrti Senne in Rattenbergerja je italijansko sodstvo zapečatilo dirkališče v Imoli, da bi ugotovilo morebitne odgovornosti. Na kraj nesreče so Sennovi navijači položili več sopov roz.

Stran 18

Vse zadnje novosti pri

EDI MOBILI

- EDINO PRODAJNO MESTO -

TRST - Ulica Baiaumonti 3 - Tel. (040) 820766

Kuhinje:

moretuzzo

fantoni

MINOTTI

GRATTAROLA

VLADA / MANDATAR ZAČEL S POSVETOVANJI

V tvorni klimi pogovor s sindikati in industrijci

Glavni politični vozle vprašanje notranjega ministra

RIM - Kljub sklepu milanskega razsodišča svobode o njegovem bivšem sodelavcu Marcellu Dell'Utriju, so se Berlusconijska pogajanja za oblikovanje nove vlade začela pod srečno zvezdo. Prvi pogovori s predstavniški sindikatom in delodajalci so potekali v tvornem vzdušju, pravi politični vozli pa bodo na dnevnem redu danes in jutri, ko se bo mandatar sestel s predstavniški političnih strank.

Silvio Berlusconi (z njim sta bila tudi glavni državni računovodja Andrea Monorchio in podpredsednik Fininvesta Gianni Letta, ki bi ga mandatar hotel za svojega sefa kabineta) je pri pogajanjih za sestavo vlade postavil na glavo običajni vrstni red in je začel pogovor s predstavniki družbenih sil. Najprej se je sestel z vodstvom sindikalnih konfederacij, nato pa je sprejel predstavnike zvez trgovcev, industrijcev in male industrije. Za tak vrstni red pogovorov se je mandatar odločil, da bi poudaril pomen družbenih

problemov in se zlasti vprašanja brezposelnosti.

Trentinu, Larizzi in D'Antoniju je Berlusconi zagotovil, da bo splošno dogovor o ceni dela, ki je bil podpisan lani poleti. Sindikalisti so pozitivno ocenili ta pristop, saj so pričakovali spopad. Zadovoljni so bili tudi predstavniki delodajalcev, katerim se je Berlusconi zdel izredno konkretno. Danes bo Berlusconi nadaljeval pogovore s predstavniki družbenih sil in sprejel tudi zastopstvo misovskega sindikata Cisl.

Ta pozitivna klima bo nedvomno koristila Berlusconijski, ko bo zavezniški začel razmatravati politične vozle. Predsednik poslancev Severne lige Roberto Maroni je bil sicer optimisti in je menil, da bo že danes zvečer po srečanju večinske koalicije pripravljen seznaniti ministrov. Vodja Lige Umberto Bossi pa je spet poudaril, da njegova stranka zahteva notranje ministristvo, ker bo samo predstavnik Lige na Viminalu »lahko jamstvo za spoštovanje

ustavne zakonitosti, za odpravo zadnjih usedlin starega in za prehod k novemu«. Z drugega brega pa se je oglasil vodja Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini, ki je to možnost spet zavrnil. Fini je v polemiki z Nobelovim nagradencem Francom Modiglianijem dodal, da bodo v vladi »ministri MSI, ker MSI ni nacionalna fašistična stranka«.

Prisotnost predstavnikov Nacionalnega zavezništva v vladi je včeraj izzvala polemično noto republikancev, južnotirolska SVP pa je poudarila, da ne bo nikoli podprla vlade, ki bi vključevala neofašiste. V prejšnjih dneh je vodstvo SVP prav s tem v zvezi izrazilo svojo zaskrbljenost tudi avstrijskemu zunanjemu ministru Aloisu Mocku.

Danes se bo Berlusconi srečal z japonskim premierom Tsutomom Hato, ki pride na uradni obisk v Italijo, včeraj pa je od francoskega predsednika Mitterranda dobil pismo s čestitkami ob imenovanju za mandatarja.

VLADA / ZASKRBLJENOST FRANCA MODIGLIANIJA

»Bojim se fašistov na oblasti«

RIM - Mandatar za sestavo nove italijanske vlade Silvio Berlusconi je v odgovor na kritike tujih novinarjev večkrat izjavil, da v njegovi »vladi ne bo ministrov z neliberalno preteklostjo«. Tujine ni prepiral, pa tudi nekaterih vidnih italijanskih razumnikov ne. Med tistimi, ki so zelo zaskrbljeni zaradi vstopa skrajne desnice v vlado, je Nobelov nagradenec za ekonomijo Franco Modigliani, ki je včeraj med svečanostjo na italijanski »Accademia dei Lincei« dejal, da se boji fašistov na oblasti.

Modigliani, ki je sodeloval na podelitvi priznanj, je med drugim izjavil, da »ne skrivam, da se zelo bojim fašistov na oblasti in sem zato zelo zadovoljen, da ne živim več v Italiji (Modigliani je namreč

državljan ZDA). Srčno upam, da se vi ne boste kesali, ker ste ostali v tej državi«.

V nadaljevanju je Modigliani govoril predvsem o vladi in glavnih gospodarskih vprašanjih, s katerimi se bo morala spoprijeti. Njegovo izhodišče je bila trditev, da je »Ciampijska vlada delala dobro, ni pa posvetila zadostne pozornosti vprašanju zaposlitve«. Sploh je problem delovnih mest v tem trenutku za Italijo glavna prioriteta, je menil Nobelov nagradenec. V tem okviru je pohvalil Silvia Berlusconijsko, ker je namenil vprašanju brezposelnosti več pozornosti kot dosežki premier Ciampi. Pripomnil pa je, da »obljubljeni milijon novih delovnih mest ni dosegljiv cilj«, kvečjemu bo mogoče do leta 1995

ustvariti novih 250 tisoč, največ pol milijona delovnih mest.

To je bila edina Modiglianijeva pohvala mandatarju. Nobelov nagradenec je namreč prepričan, da je bila Ciampijska pot sanacije državne proračuna pravilna in po tej poti bi morala nadaljevati tudi nova vlada, obenem pa si prizadevati, da zniža inflacijo. Pravilni vzvod je dogovor, ki je bil sklenjen lani poleti med sindikati, industrijci in vlado, je dejal Modigliani in si dovolil bodico na račun glavnega Berlusconijskega ekonomskega svetovalca Antonia Martina. »Vem, da ta dogovor prof. Martinu ni všeč in bi ga rad preklical. Če bi se kaj takega zgodilo, pa bi inflacija poskočila in soočili bi se z znatnimi družbenimi napetostmi«.

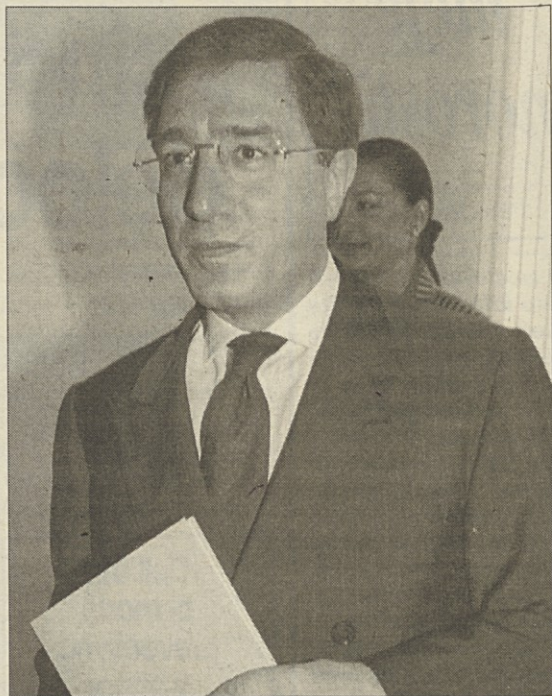
FINIVEST / OCENA RAZSODIŠČA SVOBODE

Dell'Utri bi lahko prikrožil dokaze

Preventivni pripor bi bil zato upravičen
Živčna reakcija Silvia Berlusconijskega

MILAN - Preden je včeraj popoldne uradno začel posvetovanja za oblikovanje vlade, je Silvio Berlusconi trčil na novo oviro, ki mu je krepko zagrenila jutro. Milansko razsodišče svobode (prizivni forum, ki razsoja o sklepih sodnikov za preliminarne preiskave) je namreč razsodilo, da bi moral pooblaščen upravitelj Publitalie (finančna pljuca Fininvesta) Marcello Dell'Utri (na sliki AP) v zapor. Razsodišče je podprlo zahteve milanskega državnega tožilstva, ki je od sodnice za preliminarne preiskave Anne Introini pred dobrim mesecem zaman zahtevalo podpis zaporenega naloga.

Zadeva, ki je tedaj izzvala precej polemik, je posledica preiskave o odnosih med Publitalio in nekaterimi storitvenimi družbami. Milansko tožilstvo je menilo, da so storitvene družbe izdale lažne fakture Publitalii in ji s tem omogočile oblikovanje crnih sredstev. Zato je zahtevalo od sodnice za preliminarne preiskave podpis zaporenih nalogov za Dell'Utrija in za menedžerje vpletenih storitvenih podjetij. Toda novica o namenih tožilstva je pronicila preden je sodnica za preliminarne preiskave dobila gradivo tožilstva in Fininvest TG5 jo je objavil brez pomislov. Dell'Utri pa se je koj nato javil na tožilstvo za prostovoljno

pričevanje. Prav zaradi tega je sodnica ocenila kot nepotreben preventivni pripor, češ »gre za časovno oddaljene dogodke in ni več nevarnosti, da bi kdo lahko uničil dokaze«.

Toda razsodišče svobode ni bilo tega mnenja. V dokaz je med drugim navedlo dejstvo, da so ravnatelju Fininvestove davčne službe Salvatore Sciasci zaplenili tajni dokument Centralne službe davčnih inspektorjev, v katerem so bili navedeni zelo tesni stiki med Sciascio in tedanjim direktorjem za posredne davke Lodovicom Verzellesijem. Fininvest je tedaj podprla Verzellesijevo prizadevanje za napredovanje v karieri, v zameno pa

je dosegla znatno znižanje davka Iva na naročnine za Tele+.

Sklep razsodišča svobode ni polnomočen, ker so Dell'Utri in ostali obtoženci vložili priziv na kasacijo. Kljub temu pa je razsodba že izzvala val polemik. »Razsodišče se je krepko ustelo,« je dejal Silvio Berlusconi in dodal, da bo »že kasacijsko sodišče popravilo napako«. Demokratska stranka leve je te besede ocenila kot poskus pogojevanja sodnikov, poslanka Naprednega zavezništva Sandra Bonsanti se je vprašala, ali je »bilo primerno poveriti mandat za sestavo vlade Silviu Berlusconijski, združenje sodnikov pa je mandatarju očitalo, da je »hotel vplivati na

NOVICE

Zaplenili 800 kg hašiša in aretirali šest Maročanov

VICENZA - Karabinjerji so v Noventi Vicentini odkrili v hiši skupine maroških priseljencev kar 800 kilogramov hašiša, v vrtu pa skrbno konserviranih in zakopanih več industrijskih sivalnih strojev. Preiskovalci so bili že dalj časa nadzorovali to hišo, v katero je predvsem konec tedna zahajalo vse preveč ljudi. Karabinjerji so aretirali šest Maročanov, sodstvo pa le prijavi 25-letno Fatimo Labied, ker je noseča.

Papežu gre na bolje

RIM - »Zdravstveno stanje Papeža Janeza Pavla II. je zadovoljivo.« Tako piše v zdravniškem sporočilu, ki so ga izdali zdravniki rimske poliklinike Gemelli, kjer je bil Karol Woytila operiran zaradi zloma stegenice.

Včeraj je Woytila začel s prvimi rehabilitacijskimi vajami, dopoldne je sprejel državnega tajnika msgr. Angela Sodana, popoldne pa njegovega namestnika msgr. Giovannija Battista Reja, s katerima se je pogovoril o državnih vatikanskih problemih.

V Gradežu mednarodni simpozij sodne medicine

TRST - V Gradežu bo od 12. do 14. maja mednarodni simpozij sodne medicine, ki bo posvečen ugotavljanju istovetnosti mlricev na osnovi DNK. Posvet bo organiziral Institut sodne medicine pri trzaski univerzi v sodelovanju s trzaskim departmajem za biologijo in gorisko KZE. Temo posveta so predlagali hrvaški sodni zdravniki, ki so se tudi zavzeli za ustanovitev mednarodne komisije strokovnjakov za ugotavljanje istovetnosti padlih v konfliktu na ozemlju bivše Jugoslavije.

RIM / SREČA SE JE NASMEHNILA POLICIJI

Rešili Van Dyckovo umetnino

Slika je bila ukradena leta 1981 iz cerkve v Comisu

RIM - Sreča se je včeraj nasmehnila rimski policiji in italijanskemu umetniškemu premoženju. Medtem ko so vodili preslikavo o tolpi malih prekupčevalcev z ukradenimi umetninami, so agenti po naključju našli dragoceno olje Antona Van Dycka, ki je bilo ukradeno leta 1981 v cerkvi sv. Marije v Comisu pri Ragusi (Sicilija).

Med iskanjem dokazov proti tolpi prekupčevalcev, je policija prečesala tudi dom nekega rimskega bančnega uradnika (njegovega imena niso sporočili) in v njegovi spalnici so agenti našli, skrito pod posteljo, Van Dyckovo studijo o glavi. Mozakar je skusal nalagati policijo, češ da gre za ponaredbu brez vsake vrednosti, toda agenti mu niso nasedli. In izvedenci, ki so prestudirali

sliko, so potrdili: gre za originalno Van Dyckovo olje, katerega vrednost se suče okoli milijarde in 300 milijonov lir.

Kaže, da je bila policija sreča res naklonjena, saj so umetnino našli tik pred prodajo. Zdi se namreč, da je bilo ze pripravljenih za 800 milijonov lir ponarejenih državnih obveznic in zadolžnic, baje placilo za Van Dyckovo umetnino. Ponarejene vrednostne papirje so našli v nekem drugem stanovanju (tudi v tem primeru niso povedali ne imena lastnika ne naslova, ker se preiskava nadaljuje).

Prvi, ki je prepoznal, da je najdena slika avtentična Van Dyckova umetnina, je bil rektor sicilske cerkve Riccardo Cameli, nato pa sta avtentičnost potrdila še tridentinski izvedenec

Bruno Passamani in danski izvedenec Erik Larssen, najboljši poznavalec del velikega flamskega mojstra.

Anton Van Dyck, ki se je rodil v Antverpeni leta 1599, je bil najboljši Rubensov učenec. Znan je zlasti po portretih veljakov njegovega obdobja. Mojster je bil večkrat v Italiji (obiskal je Genova, Rim, Firence in Sicilijo), umrl pa je v 42. letu starosti v Angliji, kjer je bil uradni slikar britanskega dvora.

V okviru iste preiskave je policija aretirala tri dolgooprstne, ki so v noči od 1. na 2. maj okradli cerkvico na otoku sredi Tibere v strogem rimskem mestnem središču. V colnu, s katerim so prišli na otok, so tatici skriali 19 dragocenih bronastih svecnikov, relikvij in nekaj manjših olj.

TOTOCALCIO

Začel se je lov na tri srečne dobitnike milijardne stave

RIM - Prav v zadnjem nogometnem kolu prvenstva A lige se je v nedeljo milijardna sreča nasmehnila trem igralcem sportne nogometne stave Totocalcio, saj bo vsak za trinajstico prejel kar 3.773.337.000 lir. To seveda ni najvišji dobiček, a kot navajajo izvedenci in statistiki, takih dobitkov ni ob koncu nogometnega prvenstva, ker so napovedi precej jasne in ni večjih presenečenj. Tokrat pa je iskalcem sreče zagodil Milan, ki je izgubil na domačem igrišču, svoje je prispevala Atalanta, ki je premagala Inter, Napoli pa je v gosteh premagal Foggio.

Kot rečeno, so bili v preteklosti se večji dobitki. Rekordni je bil 7. novembra 1993, ko so trije dobitniki prejeli po 5.256.629.000 lir. Da bi bila mera polna, je bil nedeljski nagradni sklad relativno nizek, saj ni znašal niti 23 milijard lir. Kot

vedno pa dobitniki niso uresničili samo trinajstice, temveč tudi dvanajstice, tako da bodo domov odnesli kar čedne vsote. V kraju Offanengo pri Cremoni bo dobitnik prejel 4.001.556.000 lir, ker je poleg trinajstice zadel se tri dvanajstice. Vas steje le 5.000 prebivalcev, gospodinja bara je prepričana, da je stavo za 6.400 lir izpolnil domačin, ne ve pa, kdo je srečnejši. Prav tako modro molči lastnik trafike v Roveretu pri Trentu, kjer je nekdaj »sistemom« vrednim 600 tisoč lir, zadel eno trinajstico in dve dvanajstici za skupnih 3.925.283.000 lir. Brzko ne bo imel manj sreče dobitnik nogometne stave v San Pancrazu Salentinu (Brindisi), ki si je z eno trinajstico in štirimi dvanajsticami zagotovil 4.077.299.000 lir, saj so v tej vasi, ki ima nekaj več kot 10 tisoč ljudi, baje že izledili domnevnega dobitnika.

1. MAJ / OSREDNJA DELAVSKA MANIFESTACIJA V TURINU

Sindikati: Brez popuščanja v obrambo delavskih pravic

Opozorila snujoči se vladi - Scalfaro hvalil sporazum o ceni dela

RIM / MARTINO BO VERJETNO NOVI ŠEF FARNESINE

»Meje so nedotakljive«

RIM - Meje so nedotakljive in tudi srz Osimskega sporazuma se ne bo spremenila, glede dvostranskih odnosov pa se bo treba pogajati. In diplomacija služi prav za to.

Tako bi lahko strnili izjave predstavnika Forza Italia in zelo verjetno novega italijanskega zunanjega ministra Antonia Martina, ki jih je dal v intervjuju za milanski Corriere della sera.

Antonio Martino ni prikril dejstva, da bi Italija ohranila v svetu večji ugled, ko bi v novi vladi ne bilo misovskih ministrov. Dodal je tudi, da bo prav glede tega najprej skušal pomiriti tujino, če bo - kot je zelo verjetno - prevzel vodstvo italijanske diplomacije. In v tem okviru je pogovor nanese tudi na odno-

se s Slovenijo in Hrvasko.

Kot glavno točko svoje zunanje politike je Martino poudaril nedotakljivost meja. In s tem po njegovih besedah soglasja tudi Gianfranco Fini. Prav tako ne bo razveljavljen Osimski sporazum, »ker ni mogoče spreminjati mednarodnih sporazumov vsak, ko se spremeni vlada«. O dvostranskih odnosih pa se je treba pogajati.

In v tem okviru je Martino politiko korenčka zamenjal s politiko palice. Dejal je, da bo italijanska zunanja politika odslej bolj odprta, prožnejša, pa tudi odločnejša in trša, ko bi se pokazalo, da je to potrebno. In kot primer je navedel Slovenijo. Po njegovem mnenju Slovenija ne sme v Evropo, dokler

ne bo odpravila meje na Dragonji, ki deli na dva dela Istro in tamkajšnjo italijansko narodno manjšino. In prav tako ne sme v Evropo, dokler ne vrne lastnine, ki jo je bivša Jugoslavija odvzela italijanskim beguncem.

Ali bi Italija lahko zahtevala neke vrste pravico do tutorstva nad Istro, kot ga ima Avstrija nad Južno Tirolsko, je se zanimalo novinarja. »Poglejte, tam sedaj divja vojna,« je odvrnil Martino, »in ne bi hotel metati vzgalic na ogenj. Ko bo vojne konec, pa bo najbrž treba postaviti vprašanje Istre, seveda z vso potrebno previdnostjo in ne da bi se dotaknili problema meja. In v ta sklop postavljam tudi našo morebitno vlogo tutorjev.«

TURIN, RIM - Praznovanje praznika dela po vsej Italiji je izzvenelo kot opozorilo večini, ki se pripravlja na prevzem oblasti, namreč, da so delavske pridobitve nedotakljive ter da sindikati ne bodo dovolili njihove izvotlitve. Na osrednji prvomajski manifestaciji v Turinu (na sliki - telefoto AP), ki se je udeležilo več kot sto tisoč ljudi, so se glavni tajniki Cgil, Cisl in Uil obrnili naravnost na snujoco se vlado. »Ne bomo dovolili uničenja socialne države,« je dejal tajnik Uil Larizza, »ne bomo dovolili ukinitve solidarnosti. In če bo vlada menila drugače, je pribil tajnik Cisl D'Antoni, »bomo spet demokratično sli na trge. Tajnik Cgil Trentin pa je ozgosal »staro korporativno logiko obrambe močnih pred sibi in slabo organiziranimi«. Trentin je prepričan, da bo sindikat »znan braniti stare in nove pravice v vseh deželah države in v popolni samostojnosti glede na delodajalce, stranke in vlado«. V tem okviru pa so predstavniki vseh treh sindikatov poudarili, da je treba nadaljevati proces, ki vodi v združitev v en sam sindikat, kar je toliko bolj potrebno »v sedanjem težkem političnem trenutku«. Sindikat, so tudi poudarili na manifestaciji v Turinu, se bo soočil z vladnim programom »brez predsodkov, vendar dostojanstveno in brez popuščanja«.

Druga velika tema letošnjega 1. maja pa je bil sporazum o ceni dela, ki ga zvezni sindikati branijo, pohvalili pa ga je tudi predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro na svečanosti ob podelitvi »zvezd dela« na Kvirinalu, ko je prav v tej zvezi izrekel priznanje dosedanjemu predsedniku vlade Carlu Azegliu Ciampi. Sporazum je predstavljal »izreden moment«, je dejal Scalfaro, ki ga je mogoče izpopolniti in izboljšati, mora pa ostati temelj bodoče politike. S tem je soglasal tudi minister za delo Gino Giugni, po katerem ni mogoče vztrajati pri sanaciji gospodarstva brez sodelovanja sindikatov.

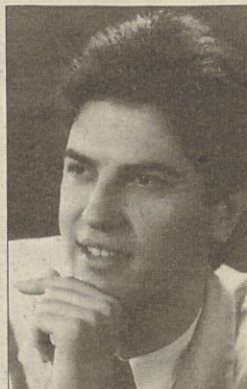
Sporazumu o ceni dela pa nasprotujejo neodvisni sindikati, (združeni pod etiketo ISA) ki so letos prvi skupaj praznovali delavski praznik. Na manifestaciji so poudarili, da je sporazum krivice, ker da nalaga žrtve samo odvisnim delavcem.

Med prvomajskimi manifestacijami, ki so bile po vsej Italiji in ki so povsod potekale ob veliki udeležbi ter brez incidentov, velja se omeniti veliki rock koncert na Trgu S. Giovanni v Rimu, na katerem so nastopili znani italijanski in tuji zvezdniki, kot so Lou Reed, Bob Geldorf, Gianna Nannini in Eugenio Bennato.

PIKANA K

Pomlad v Trstu

MIRAN KOSUTA

Listam in mislim: za italijansko revialno brstje, ki je taces poglano kakor teloh izpod dusljive nacionalisticne snezine tega mesta in otoplilo njegovo dolgotrajno kulturno zmrzal bi bil morda se najpravniji knjižni naslov spominskega dnevnika Antonia Quarantotti-Gambinija: Pomlad v Trstu...

V rokah imam dva taka periodična popka: peto številko revije Trieste & Oltre in novorojeni dvomesečnik Lettere triestine. Koncepta različna, svetovnonazorski izhodišči drugačni, sodelavci delno tudi - cilji enaki ali vsaj močno podobni, simbolično naznaceni ze z naslovoma: pogledati cez zamejeno provincialni mestni plot na vzhodne, zelene livade bliznjega in daljnega zaledja, vrniti Trst Evropi, odposiljati iz nostalgije razpadajoce kletke (da ne recem iz Gramscijevega zapora...) politična in kulturna pisma sprave, upanja, dialoga, sožitja. Ze, ze...efekt Illy ali Magris, bi kdo sklepal. Tokrat napačno. V zacetku ni bila namrec politična, ampak kulturna in civilnodružbena beseda, debata, ki je tako na levici kot na zmerno demokratični sredini zrejala z muko, počasi, a združevalno, rodila zamisli o odprtih in pluralističnih glasilih ter naposled ozelelenila tudi oazo trzaskega volilnega preobrata. Aprilski nicti krst Trzaskih pisem - njemu velja predvsem moje razmišljanje, saj je bila zadnja stevilka Trieste & Oltre v dnevniku obširno recenzirana - je torej otipljiva posledica v zraku že dolgo lebece kulturne volje po novem, skupnem in prijateljskem. Obeti so dobri: to ni akademska, hermetična, dolgočasna publikacija, ampak živo, poljudnoznanstveno in polemično glasilo, ki v Trzaskem zalivu zvedavo regatira po morjih politike, zgodovine, vere, zdravstva, arhitekture, glase, literature, muzealstva, zidovstva ali slovenstva. Tudi s pomočjo nekaterih slovenskih skiperjev s te in one strani državne meje. V uvodniku je receno: "Rad bi izvezli splet nevronov, v katerem bi se misel vsakega posameznika lahko oblikovala v soočenju z mislijo drugega, stkali mrežo prijateljstva, ponudili kvas, da bi vzniknilo to, kar živi pod konformističnim in licemerskim površjem našega mesta." Sprejemam izziv. In svojo misel, svojo vizijo slovenstva soocam z De Castrovo, ki v zanimivem in spravljenem članku o perspektivah Trsta meni: "Slovinci nimajo le pravice, ampak celo dolžnost braniti svojo kulturno in jezikovno identiteto, toda ta identiteta se uveljavlja s Kosoveli, z umetniki, s kulturnimi prireditvami, ne pa s smesnimi (= risibili) demonstracijami na trgu ali drugimi nič manj smesnimi početji." Čeprav sem po srcu in kruhu kulturnik, ne morem pristajati na tako reduktivno vizijo zgolj "kulturnega" slovenstva. Nas svet in čas sta namrec kompleksna. V njiju se identiteta ne izoblikuje zgolj s kulturo, ampak z zapletenim medučinkovanjem najrazličnejših simbolov, mitov in dejavnikov - od političnih in kulturnih, do gospodarskih in športnih - ki iz etnične narojenosti pomagajo zgraditi ter uveljaviti v življenju posameznika nacionalno zavest in pripadnost. Slovenstvo citalnic je zgodovina, pomembna sicer, a nepovratna preteklost, ki bi bila za moderno nacionalno življenje nezadosten in anahronističen model. Tega se le nekaj strani zatem dobro zaveda Pavle Merku, ki nas kritično in s kanckom nezastre (samo) ironije predstavlja italijanskim mesecancom kot narod individualistov, ki jim je kultura svetinja, književnost vera, slovar biblija...Da nismo le Presernovi zanamci, ampak tudi potomci Vege in Muznika, je pa zagotovo se najprej jasno urednistvu Trzaskih pisem, ki slovenskih sodelavcev ne getoizira v poseben nacionalni ali "muzni" resor, ampak jih enakopravno razmesca po interesnih področjih revije, od obmejnega do znanstvenega. Multikulturna odprtost torej, sodelovanje v imenu strokovnosti, brez narodnostnih predznakov.

Mar se z obema omenjenima publikacijama vrača v Trst nepozabna italijansko-slovenska revialna Arkadija, casi Dall'Ongarove Faville s priloženo Musa slava, nadebudna leta Burje (La Bora), Rusega mostu (Ponterosso), Umane in njenih prevodov Kosovela? Upam, da ne. Tiste izkušnje so bile namrec večina kratke, prekratke. Morda prezgodnje, utopične. Tej trzaski pomladi pa prizelim poletja, njenemu brstju toliko soka, da bi se popje lahko razgnalo v tiscero cvetov. Moejših od Berlusconijske slane.

NA SEJI DEŽELNE SKUPŠČINE

O reviziji Osima in o problemu državnih meja

TRST - V deželni skupščini Furlanije-Juljske krajine bo danes tekla beseda o načrtovani reviziji Osimskega sporazuma, o vstopu Slovenije in Hrvaske v Evropsko unijo ter o znanih polemikah o spremembi meja. Predsednik deželne odbora Renzo Travanut je prejšnji teden pozval novo rimsko vlado, naj nadaljuje na poti sodelovanja in dialoga z Ljubljano in Zagrebom in naj v tem okviru podpre pridruženost članstvo teh dveh držav v EU. Zahteve po spremembi meja je Travanut ocenil za nevarne in neodgovorne.

Politična koalicija, ki podpira Travanutovo

vlado, pričakuje, da bo do ta politična izhodišča naletela tudi na podporo Severne lige, ki je na vsedrjavni ravni zavezanik s skrajno desnico, v Furlaniji pa se zavzema za odprte odnose s Slovenijo. Nekoliko različna stališča pa zagovarja Liga na Trzaskem. Njen novoizvoljeni poslanec Gualberto Niccolini je pred kratkim na nekem posvetu trzasko nacionalistične desnice zelo ostro napadel slovenskega zunanjega ministra Lojzeta Peterleta.

Travanut bo ponudil skupščini politični dokument, ki odraza politične smernice in zunanje politično usmeritev Furlanije-Juljske krajine.

OKTOBRA V ŠPETRU

Manjšinski jeziki v vrtcih in šolah

Mednarodni posvet na to temo
Otroški natečaj »Moja vas«

SPETER - Studijski center Nediza iz Spetra, Confemili (odbor za vprašanja manjšinskih skupnosti v Italiji) ter Fakulteta za sodobne jezike pri Videmski univerzi bodo od 11. do 13. novembra pripravili mednarodni simpozij, ki bo obravnaval različne izkušnje glede manjšinskih jezikov in zgodnje dvojezičnosti, se posebno tiste, ki jo uvajajo v vrtcih in osnovnih šolah. Posveta, ki bo v Spetru, se bodo udeležili vidni predstavniki z znanstvenega in pedagoškega področja in bo obravnaval vrsto vprašanj, ki so aktualna v manjšinskih skupnostih, kot so odnos med knjižnim jezikom in narečjem ter vloga družine in javnih uprav v jezikovni vzgoji.

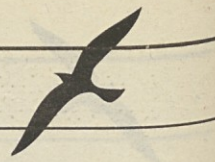
Da je posvet pomemben, je razvidno že iz imen usta-

nov, ki so ga podprle kot pokrovitelji. To so Občina Speter, Dežela FJK, Videmska univerza in Komisija pri Evropski skupnosti. Prireditelji obenem pričakujejo sodelovanje nakaterih ustanov iz Slovenije.

Podrobnejša pojasnila o posvetu nudijo na sedežu Studijskega centra Nediza v Spetru (tel. 0434/727490 - fax 727152).

Spetski center pa se pripravlja tudi na drugo pomembno prireditev, otroški natečaj Moja vas. Na njem bodo otroci sodelovali s spisi v benesnem narečju. Vsi, ki želijo sodelovati pri natečaju, morajo pisni izdelek najkasneje do 31. maja poslati prirediteljem v Spetru. Nagrajevanje najboljših udeležencev bo 26. junija ob priložnosti vaškega pabrona. (R.P.)

GORICA, NOVA GORICA / PRVOMAJSKA MANIFESTACIJA

Otroci so na meji zasadili drevesi sožitja

Shod priredile sindikalne organizacije z obeh strani meje

Udeleženci prvomajske manifestacije na meji med Gorico in Novo Gorico

GORICA, NOVA GORICA - Dve drevesi, poimenovali so ju drevesi sožitja, bosta spominjali na nedeljsko množično skupno prvomajsko zborovanje na mejnem prehodu v Skabrijelovi/Erjavčevi ulici. Zasadili so ju otroci različnih starosti in različnih narodnosti v nedeljo, ob koncu slovesnosti na kateri je nekaj tisoč ljudi z vseh krajev Goriske, z obeh strani meje izpricalo, da se lahko le v miru, strpnosti, sožitju in ob odprti meji uspešno rešujejo tudi gospodarska vprašanja.

Prav v tem je razlog, da so se sindikati odločili za manifestacijo na meji, na kraju, kjer se je decembra leta 1983 ze zbralo okrog deset tisoč ljudi, prav tako z obeh strani meje, in takrat izrazilo odločno zahtevo po miru in sodelovanju.

Sprevod, ki je krenil z goriskega Korza in na če-

lu katerega je stopala godba, za njo pa župani in predstavniki številnih občin s prapori, je že okrog 10.15 dosegel območje mejnega prehoda, kjer so na nikogarsnji zemlji postavili govorniški oder. Z godbo, vendar v manjšem sprevodu, so kmalu zatem prispeli na mejni prehod tudi predstavniki novogoriških, oziroma regijskih sindikatov (Svobodnih sindikatov Slovenije in Sindikata Neodvisnost).

O trajnih vrednotah dela, sožitja, solidarnosti, miru in strpnosti ter o potrebi po nadaljevanju politike odprte meje posebej v goriskem prostoru so govorili Giuliano Bon, v imenu sindikalnih zvez Cgil, Cisl in Uil, prefekturni komisar na Obcini Pantaleo Zacheo, novogoriški župan Tomaz Marusič, monsijor Silvano Cocolin, predstavnik nadškofijskega pastoralnega središča za delo,

prof. Aldo Rupel, predstavnik SKGZ, Rajko Lesjak, predstavnik novogoriških, oziroma regijskih sindikatov. Osrednji govor pa je imel član vsedržavnega vodstva sindikalne zveze Uil Antonio Regazzi.

Giuliano Bon je ob poudarjanju vrednot prvomajskega zborovanja na meji posebej navedel, da udeležence družijo, poleg prizadevanj za delo, mir, sožitje in solidarnost, tudi globoko antifasistično prepričanje. Ob tem je odločno zavrnil vse poskuse po spreminjanju meje. "Edina

sprememba, s katero se strinjamo, je odprava vseh mej", je dejal Bon. Podobno sporočilo je udeležencem naslovil tudi novogoriški župan Marusič. "Poleg vrednot, ki so zapisane v manifestu za današnje prvomajsko slavlje, nas družijo tudi skupni antifasistični boj, ki je v teh krajih združil tako Slovence, kakor Furlane in Italijane". "SKGZ se povsem istovetno z izhodišci in cilji današnje manifestacije in jo v celoti podpira", je povedal prof. Rupel, medtem ko je msgr. Cocolin dejal, da so vrednote kot delo, sožitje, solidarnost in mir osnova, na kateri tudi Cerkev gradi svoje poslanstvo. Sirše problematike sta se v svojih posegih dotaknila Rajko Lesjak in Antonio Regazzi ter ob tem opozorila predvsem na vprašanje miru, oziroma prizadevanj za doseg trajnega miru, zlasti v Bosni.

Ob koncu naj zabeležimo se splošen vtis: bolj kakor sirša problematika je bila v mislih tisočev udeležencev nedeljske manifestacije prisotna krajevna problematika, upravičena zaskrbljenost, da ne bi politika, ki se predstavlja za novo, v kratkem začela postavljati nove zidove in zapreke.

SINDIKALNA MANIFESTACIJA NA ŠKOFIJAH

Meje še odpirati ne pa spreminjati

CGIL, CISL in UIL odločno in vsestransko podpirajo vstop Slovenije in Hrvaške v EU

Nedeljska sindikalna manifestacija na italijansko-slovenski meji na Škofijah (f.KROMA)

TRST - So ljudje, ki kričijo, da je treba spreminiti meje, sejejo sovražstvo in skušajo za vsako ceno ustaviti kolo zgodovine. Oglasijo se v določenih zgodovinskih trenutkih, potem pa se potuhnejo ter ob novi priložnosti spet dvignejo glas. So pa tudi ljudje, za katere so meje le administrativni mejniki, čez katere se pretakajo ne samo blago, a tudi ideje in življenjske energije. Za prve meje ločujejo, za druge pa združujejo, prvi jih hočejo spremeniti, a v bistvu trdno ohraniti,

drugi pa preseči. Mednje sodijo delavci in sindikalisti iz Slovenije, Italije in Hrvaške, ki so se v nedeljo zbrali na italijansko-slovenski meji na Škofijah, da potrdijo tradicionalno prijateljstvo v prepričanju, da mej ne gre spreminjati, ampak kvečjemu se dodatno odpirati.

CGIL, CISL in UIL, Obalna sindikalna organizacija, slovenski "Sindikati '90" in Samostojni sindikat Hrvaške-Istrska zupanijska so s stiskom rok in s prijateljsko združitvijo na dan 1. maja pou-

darili nedeljivost miru, sožitja in dela. Tem nacelom so bili posvečeni kresovi, ki so v soboto ponoči goreli na obali in v istrskih hribih in tudi prva prvomajska prireditev na meji.

Kot je v imenu gostiteljev poudaril Boris Mazalin, meje ločujejo države v smislu suverenosti in ozemlja, a ne ljudi, ki na njih živijo. Izrazil je željo, da bi ta prireditev postala tradicionalna in praznik vseh, ki si v teh krajih želijo miru in dobrih odnosov.

Tajnik tržaske CGIL Bruno Zvech je naglasil, da ima ta manifestacija simbolični, a tudi moralni in politični naboj. To je prvič, da nismo gosti ene ali druge sindikalne organizacije, ampak organizatorji skupne pobude pri ustvarjanju tako ambicioznega projekta, ki sloni na miru, sožitju in delu, je dejal tržaski sindikalist.

»Vsi vemo, da gospodarska in družbena kriza ne pozna meja, zato so v tem obmejnem prostoru ne samo potrebne, ampak tudi nujne skupne gospodarske pobude. Zato tržaske sindikalne organizacije enotno in odločno odklanjajo kakršnekoli provokacije, ki postavljajo v dvom ne samo meje, ampak tudi prijateljstvo in sožitje med tukaj živečimi narodi, je dodal Zvech, ki je naglasil, da tudi na vsedržavnih ravni CGIL, CISL in UIL podpirajo evropsko integracijo Slovenije in Hrvaške.

Udeležence shoda na Škofijah je nato pozdravil Darko Vidmar, predsednik Samostojnega sindikata Istrske županije, lepo uspelo prvomajsko prireditev pa sta zaključila koprski župan Aurelio Juri in njegov miljski kolega Sergio Millo. Oba župana sta se navezala na izzivalne zahteve tržaskih in italijanskih nacionalističnih skrajnežev po reviziji državnih mej ter izrazila prepričanje, da večina ljudi na teh območjih zavrača ta antikulturalna stališča. (S.T.)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ZNIŽANA PRODAJA ZARADI PRENOVE LOKALOV

TO JE IZREDEN DOGODEK
S POPUSTI DO 20% - 30% - 50%

KMALU BO GLAVNI SEDEŽ V ULICI CARDUCCI POPOLNOMA PRENOVLJEN:
TO JE PONOVA POTRDI TEV GODINOVEGA INOVATIVNEGA DUHA, KI SE
NE IZRAZA LE S KAKOVOSTNIMI ARTIKLI, AMPAK NUDI TUDI ODLOČNO
POSTREZBO.

S PRICETKOM DEL I. FAZE NA MOSKEM ODDELKU(*) JE V TEKU PRODAJA
PO ZNIZANIH CENAH S POPUSTI DO 50% ZA PLAČILO V GOTOVINI PRI
OBLAČILIH, SRAJCAH, PLETENINAH, PERILU IN PRI RAZLIČNIH MODELJIH
MOSKE IN ZENSKE OBUITVE. SAMO DO 28. MAJA.

Godina

ULICA CARDUCCI 10 - TRST

NORMALNO SPREJEMAMO KREDITNE KARTICE DINERS, CARTASI, VISA,
AMERICAN EXPRESS

(DELA I. FAZE)
MOŠKI ODDELEK
OBLAČILA, SRAJCE, PLETENINE, PERILO IN
RAZLIČNI MODELJI MOSKE/ZENSKE OBUITVE

OBVESTILO ST. 7256 Z DNE 28.3.94

(*) FAZEN MODELLOV TIMBERLAND

MANIFESTACIJA OB 1. MAJU / ZAHTEVA PO ZAPOSLOVANJU IN OBRAMBI DELOVNIH MEST

Župan in na tisoče delavcev počastilo »najbolj univerzalni praznik, kar jih je«

Govora sindikalistke Darie Gherlani v slovenščini in glavnega tajnika kovinarjev UIL Ancelletija

»Hocemo delo, zahtevamo zaposlitev«, to je bil refren, ki ga je bilo najpogosteje slišati na letosnji prvomajski manifestaciji v Trstu. Po ocenah trzasko kvesture se je sprevoda po mestnih ulicah od Svetega Jakoba, nekdanjega delavskega srca Trsta, pa do njegovega politično-upravnega jedra, Trga zedinjenja Italije, udeležilo kakih šest do sedemstisoč ljudi, kar pomeni, da jih je bilo se kak tisoč več. Ljudje očitno ne poležavajo le v foteljih in bulijo v televizij-sko skatlo: ko jim gre za nohte, jih zavest dvigne in popelje na ulice.

Letos se je delavcem na ulicah pridružil tudi prvi občan Trsta, zupan Riccardo Illy. »Smatral sem za potrebno, da v težkem trenutku, ki ga doživlja trzasko gospodarstvo, s svojo prisotnostjo izpricam pozornost, ki jo občinska uprava posveča ekonomskemu vprašanju,« je povedal novinarjem. Zupan je skupaj z »neločljivim« odbornikom Damianijem in senatorjem Magrisom krenil od Sv. Jakoba na čelu sprevoda za sinjim transparentom sindikatov s pomenljivim napisom: Trst za delo. Magris je o prvem maju povedal, da je to »najbolj

univerzalni praznik, kar jih je«, priznal pa je, »da veje sedaj veter, ki ni delavcem prav nič prijazen.« »Cutil sem dolžnost, da se ob takih okoliščinah ne le kot senator, pač pa kot človek, udeležim sprevoda,« je dodal, predno so ga delovne obveznosti odtegnile delavski množici.

Ob predstavnikih oblasti so v senci sindikalnih zastav CGIL, CISL, UIL stopali voditelji trzaskega sindikalnega gibanja: Zvech, Kakovich, Adele Pino. Za njimi se je raztegoval dolg, dolg sprevod.

V Trstu, mestu upokoencev, je prvo mesto v sprevodu pritikalo sindikatu upokoencev. Zgodovina smo mi, je pisalo na transparentu, ki so ga nosile zenske. Za upokoenci so bili na vrsti tisti, ki se ze mesece in leta borijo, da ne bi njihovih obratov dokončno »upokojili«: delavci ladjedelnice sv. Marka, skedenjske železarnice in Tovarne velikih motorjev. »V ladjedelnici sta dva oddelka, gradbeni in tesarski, že prenehala s proizvodnjo,« je obrazložil član tovarniškega sveta arzenala Roberto Burlo. Oddelek za popravila ostaja na srečo se pri življenju. »Jutri (včeraj, op. ur.) ob spet malce zadihal. Zaceli bomo z

nekaterimi popravili; kakih 150 do 180 delavcev se bo vrnilo iz dopolnilne blagajne v službo,« je napovedal sindikalist. To je le obliž, krpa, s katero pa se ne bo mogoče izbrisati številke 333 odpustov, ki jih je z rdečo kredo zapisal Fincantieri v svoj načrt o razdejanju ladjedelnice. Burlo je omenil petkov sestanek z ministrom Borghinijem, in opomin Fincantieriju, naj ne meče arzenalu polena pod noge, da bi iznicil njegova prizadevanja za znano »rusko rešitev«. Prihodom ruskih ladij v pristanišče bi dal kisika tudi drugim trzaskim gospodarskim obratom. Na primer Tovarni velikih motorjev in številnom obrtniskim podjetjem, ki so opravljala svoja dela za ladjedelnico.

Za delavci skedenjske železarnice so stopali železnice, delavci, zaposleni v lesnem sektorju, uslužbenci javnih uprav, bančni delavci, agenti enotnega policijskega sindikata SIULP, solski sindikati. Bolj v začelju je plapolal tudi transparent Sindikata slovenske sole: bil je edini slovenski napis v sprevodu, če izvezamone rdeči dvojezični prapor Skupine gradbenih tesarjev CGIL.

Pred njim je v dolžini kakih 20 metrov valovala mavrično pisana zastava-ponjava konvencije progresističnih zensk. Bila je to najbolj kricava skupina in po sloganih tudi najbolj ustvarjalna. Kricavi so bili tudi pripadniki socialnega centra iz UL Gambini. Njihova včasih kar žaljiva gesla so opozarjala zupana Illyja na neizpolnjene obljube, saj so se vedno brez svojega središča. Skupina je stopala bolj proti koncu sprevoda, tako da zupan ni mogel slišati njihovih pritožb in obtožb.

Na obljube so opozarjali tudi mladi, ki so nosili zeleni transparent z napisom Mladi cakajo na milijon delovnih mest. Cikali so, seveda, na Berlusconi in na njegovo razpito predvolilno

Pogled na množico na Trgu zedinjenja Italije (Foto Krizmančič/KROMA)

obljubo. Drug transparent je »predlagal« 35-urni delovni teden, ki bi omogočal delo vsem, vsak pa bi delal nekoliko manj.

Sprevod je sklenilo plapolanje rdečih zastav in transparentov Stranke komunistične prenove. Med transparenti je bil tudi tisti, ki so ga trzaski komunisti nosili na milanski manifestaciji ob 25. aprilu. Dodobra posušen po tolikšni plohi je tudi v Trstu ponavljal, da »veter spet piha«.

Na Trgu zedinjenja Italije je med zaključnim zborovanjem ob pihljanju sapice sijalo prijetno sonce. Medtem ko so se začeli udeleženci počasi zatekati v kavarne in barčke, da bi si pogasili zejo po nekaj kilometrski hoji, sta letosnja govornika izpovedala svoje misli ob mednarodnem prazniku dela. Sindikalistka Daria Gherlani je v slovenščini poudarila, da »predstavlja delo središčno točko našega časa«. Zavzela se je za »družbeno zaščito najpotrebnejših«; omenila je da »gospodarske prenove, preosnove in proizvodne spremembe lahko sprejemamo samo, če po-

stavljajo v središče človeka z njegovimi potrebami, zanimanji in upravičenimi zahtevami.« Zaustavila se je ob vprašanju miru, ki je v naših krajih sila aktualno; spomnila je na številne prireditve na temo miru. Mir je ob koncu povezala z delom, ko je dejala: »Zato, da bomo v Trstu lahko mirno živeli, je potrebno dela, zaposlitve, se posebno za zenske in mlade. Vendar pa potrebuje mesto tudi sožitja, dialoga, vzajemnega spoštovanja in sprejemanja kulturnih, zgodovinskih, narodnih in verskih razlik, da bomo lahko v miru delali in gradili prihodnost in skupni napredek.«

O prihodnosti in napredku je mnogo govoril tudi drugi govornik, glavni tajnik sindikata kovinarjev UIL Luigi Ancelletti. »Zivimo v času velikih političnih in gospodarskih sprememb,« je začel. »Mnogi so mislili in se mislijo, da bo postalo sindikalno gibanje žrtveno jagnje druge republike. A ne bo tako. Tudi druga republika bo - kot prva - temeljila na delu in na delavcih. Zato zahtevamo spoštovanje do-

govorov, ki smo jih sprejeli na gospodarskem in družbenem področju. Zahtevamo podpis že izteklih delovnih pogodb, kot tudi spoštovanje visokodonece obljube o milijonu novih delovnih mest za mlade. Če bo to storjeno, bomo novi večini zaposkali,« je napovedal vodilni moz kovinarjev UIL. »Temeljno vprašanje ostaja se vedno industrijska politika. Industrijski razvoj predstavlja edino upanje za stotine tisocev delavcev, ki ohromljeni čakajo v dopolnilni blagajni. Za njihovo preživetje je pomembno delo, ne pa reklama in televizijski spoti,« je pikro zaključil Luigi Ancelletti.

Ko so sindikalisti zapustili oder, so jih na njem zamenjali glasbeniki mestne godbe Giuseppe Verdi, ki so ze močno razredčenemu delavskemu ljudstvu zaigrali vrsto koračnic in drugih skladb. Njihov zvok je poletel vse do bližnjega podstrešnega stanovanja, z oken katerega so prvemu maju v cast visele rdece delavske in italijanske trobarvne zastave...

Marjan Kemperle

Sindikat slovenske šole s svojim transparentom (F. KROMA)

MANIFESTACIJA / TRŽAŠKI ŽUPAN

Mesto naj bo združeno, vabi Illy

Pozornost občinske uprave do vprašanj zaposlitve in dela

»Gospod zupan, vsaj enkrat vas lahko pobleže vidim.« »Gospod zupan, sem invalid dela; vesel sem, da vas imamo danes v naši sredi.« Take prijazne pozornosti je bil v nedeljo deležen trzaski zupan Riccardo Illy na Trgu zedinjenja Italije, potem ko se je začel prvomajski sprevod stekati na ploščad pred občinsko palaco. Njegova prisotnost na manifestaciji je prijetno svetela; oznanjala je spremembo v odnosu občinske uprave do praznika delavcev. Pretekla leta Staffierija ni bilo na spregled...

V kopico simpatičnih pozdravov se je vsililo tudi novinarjevo vprašanje: gospod zupan, bi vam pred kakim letom sploh prišlo na misel, da bi kdaj kot prvi občan odprli prvomajski sprevod?

»Verjamem v rek, ki pravi, da nikoli ne veš, kaj se ti lahko dogodi.«

Kako ste prejšnja leta preživljal ta praznik?

»Trdil sem se, da bi bi-

V prvih vrstah je korakal tudi zupan Illy (F. KROMA)

lo moje podjetje cim bolj zdravo, da bi mu zagotovil varnost, ki bi omogočala mimno delo in življenje ljudem, ki so v njem zaposleni, in njihovim družinam.«

Kaj pa letos?

»Moja prisotnost zeli biti simbolično pričevanje truda in pozornosti, ki ga občinska uprava vlaga v reševanje ključnega trzaskega vprašanja: ohranitve delovnih mest. Med volilno kampanjo je v anketi kar 70

odstotkov anketiranih Trzancanov odgovorilo, da predstavlja zaposlovanje temeljno vprašanje mesta. Ideoloska in druga vprašanja so anketiranci postavili v drugi plan. Trst preživlja hudo krizo. V tem trenutku družbenih in gospodarskih sprememb je neobhodno potrebno, da se mesto cimveč zdruzi, kar zeli potrditi tudi moja prisotnost na manifestaciji.« (M.K.)

V PRIREDBI SINDIKALNE ZVEZE CGIL, CISL IN UIL

Delavska shoda v Miljah in v Nabrežini

Budnice po kraških vaseh, prireditve DSL v Krizu in prvomajski praznik SKP na Opčinah

Delavski praznik so, kot vedno, dostojno praznovali tudi v trzaski okolici. Sindikalna zveza CGIL, CISL in UIL je priredila prvomajsko shodo v Miljah in v Nabrežini. Na miljskem Marconijevem trgu je spregovoril zastopnik CGIL Riccardo Devescovi, v slovenščini pa je pozdravil občinski svetovalec Marko Savron. V Nabrežini pa sta govorila sindikalist CISL Flavio Dambrosi ter v slovenščini predstavnik CGIL Igor Canciani. Udeleženci prireditve so se zbrali na dvorišču kriskega Ljudskega doma, od koder so v spremljavi nabrežinske godbe in moskega zbora Vesna v sprevodu dosegli Nabrežino.

Prvomajska praznika sta priredili tudi DSL in Stranka komunistične prenove. Sekcije Occhetove stranke so izbrale vrt Ljudskega doma v Krizu, SKP pa openski Prosvetni dom. Prireditelji so v obeh

V Bazovici je tudi letos na predvečer delavskega praznika zagorel kres (f.KROMA)

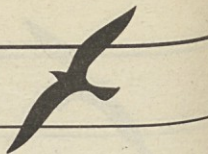
primerih poskrbeli za bogat kulturni program, v Krizu pa sta navzroce nagovorila devinsko-nabrežinski zupan Giorgio Depangher in senator Darko Bratina.

Delavski praznik je v skoraj vseh vaseh pozdra-

vila Internacionala oziroma budnice v izvedbi raznih godb na pihala. Na Vzhodnem Krasu je tako za prvomajsko budnico poskrbel trebenska godba Viktor Parma, na Zahodnem Krasu pa je za to prijetno dolžnost, kot že v

tradiciji, poskrbela proška godba. V mnogih vaseh so tudi borbevske in druge krajevne organizacije ob priložnosti prvega maja obiskale spomenike in obeležja padlim v NOB, na katere so položile spominske vence.

PROSEK / PRAZNOVANJE 1. MAJA

»Humanizem se mora uveljaviti«

Govor Marija Čuka in kulturni program

Ob mednarodnem prazniku dela je sekcija Vsestranskega združenja partizanov Italije ANPI Prosek-Kontovel priredila v soboto zvečer v kulturnem domu na Proseku prvomajsko proslavo. Na odru so se s programom na partizansko temo zvrstili Godbeno društvo Prosek pod vodstvom Aljoše Starca, moški pevski zbor Vasilij Mirk pod vodstvom Mirana Zitka in člani amaterskega odra Jaka Stoka.

Celotni spored pa je povezovala Ksenija Starrec. V imenu prirediteljev je prisotne pozdravil predsednik krajevnice Marij Brišćik, ki se je obenem zahvalil nastopajočim in poudaril, da s takimi proslavami jasno izpricujemo trdnost družbene in narodnostne zavesti in idealov.

Nekaj priložnostnih misli o praznični praznovanju prvega maja pa je povedal Marij Čuk, ki je v začetku poudaril, da živimo v času, ki ni naklonjen uveljavljanju misli, kakršne so solidarnost, svoboda, razumevanje, drugačnost. Zdi se, da se je vozilo, ki je vodilo mednarodni humanizem, ustavilo, da mu je zmanjkalo bencina oziroma, da so za volan sedli taki soferji, ki razvoj močno zavirajo in bi nas radi pripeljali v čas daleč nazaj, v čas pred 50 in več leti, ko je clovestvo pisalo eno najbolj krvavih in samouničevalnih obdobij svoje zgodovine. Kar se danes dogaja v Italiji in v naših krajih, je povsem skregano s pametjo, je poudaril Čuk, ko je razčlenil trenutno

politično stanje. Obsodil je tudi dolgotrajno barbarsko vojno v Bosni, krutosti katere je podvrženo prebivalstvo in predvsem nedolžne otroke, ki bodo s pohabljenim telesom in srcem za vedno ranjeni hodili po tej naši razkosani zemlji. Zato je treba s krikom in grlu potrjevati vrednote, ki so izšle iz odporneškega gibanja in vodile v osvoboditev. Antifasizem ni mnenje, ampak svet ideal, ki govori o družbi brez sovražstva, govori o enakosti in dostojanstvu. Zaključil pa je s 1. majem, mednarodnem praznikom dela.

»Praznovali so ga za to, je dejal, da bi bila uveljavljena osnovna pravica vsakega, da bi si z delom zagotovil življenjsko preživljanje, se vedno je tako, a danes moramo to praznovanje dopolniti se z drugimi primesmi. Prvi maj je praznik vseh, ki hočejo z velikim humanističnim zaletom delati za boljše poutje nas vseh, ne sa-

mo v tovarnah, na delovnem mestu, marveč tudi v vsakdanjem življenju z udeleževanjem na družbenem in kulturnem področju. Gre za plemenit spoj z idejami osvoboditve, ki jih moramo v tem trenutku varovati in udeleževati bolj kot kdajkoli prej. Le tako bomo lahko porazili sile, ki privajajo olje sovražstva in vnašajo v svet zmedo in nasilje. Letošnji praznik naj bosta proslavi emancipacije, clovekoljubne misli, a tudi osvoboditve in prečiščenja-znotraj nas samih. Prizadevanje za enakopravnost in dostojanstvo naj poteka preko osvoboditve našega narodnega ponosa«.

V nedeljo so vascani v sprejedu s prosesko godbo na čelu že ob 8.30 krenili iz Sosceve hiše do spomenikov padlih na Proseku in Kontovelu, kjer so predstavniki krajevnice sekcije Vsestranskega združenja partizanov Italije položili vence.

Bruno Rupel

S sobotne proslave v proseškem Kulturnem domu

TRADICIONALNA PRVOMAJSKA KULTURNA PRIREDITEV

Pri Domju so se spet oglasile frajtonarce

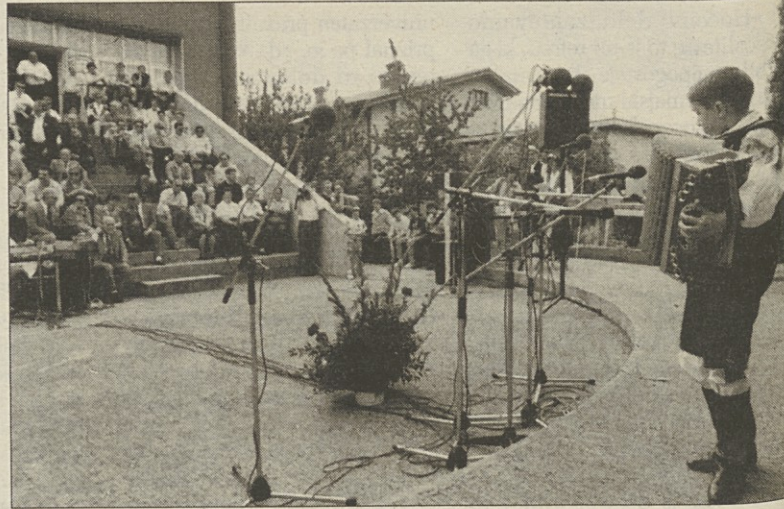
Glas harmonike že devetič po zaslugi KD Venturini

Pri Domju je bil prvi maj kot običajno živahen: v kulturnem centru Anton Ukmar - Miro je namreč zadonel deveti Glas harmonike. Po lanski izvedbi, ki je pod silo razmer (kulturni center je doživljal preureditev) potekala junija v okviru vsakoletne sage na Krmenki, je letošnje srečanje godcev na diatonično harmoniko spet doživelo lep odziv tako občinstva kot udeležencev. Vabilu domačega Kulturnega društva Fran Venturini se je tokrat odzvalo nad petdeset godcev, ustvarili pa so skoraj triurni koncert. Večina so godci prisli iz naše bližnje okolice, veliko pa jih je bilo iz videmske pokrajine, s Koprškega, s Postojne in celo iz okolice Kranja.

Mednarodno netekmovalno srečanje godcev na diatonično harmoniko so letos poživeli tudi druge glasbene točke: tako sta se v medigri predstavila člana boljunskega tamburaskega ansambla KD France Preseren Miran Maver na kitari in Karlo Zerjal na mandolu. Slednji igra pri ansamblu od ponovne obdobje te skupine, dejansko pa se s to glasbeno zvrstjo ukvarja celih 65 let.

Posebno točko v glasbenem sporedu so poleg solistov ponudile tudi nekatere veččlanske zasedbe: med temi Trio Rebul iz Slivnega, ki ga sestavljajo oče Jože s sinovoma Borisom in Markom, duo bajs-harmonika, ki ga sestavlja Koprčana Emil Zonta in Palmiro Kermac, in pa »barvita« Banda Zluk, v katerem že deset let igrajo Armando Chermaz, Giovanni Pribac, Silvano Benčić, Palmiro Kermac, Claudio Nemas in Silvano Sinkovich, s svojim nastopom pa poleg zabavne glasbe ponudijo tudi razigrano scensko podobo.

Po ustaljeni navadi je tudi letošnji Glas harmonike otvoril duo domačih godcev, kot sta Sergio Razem in Tiberio Mauri, med drugim tudi začetnik te edinstvene glasbene revije. Dobrodoslico stvilnemu občinstvu pa je z venčkom trzaskih podal tudi Trio Venturini, ki ga v zasedbi diatonične harmonike in dveh kitar sestavljajo Denis Novato, Ivan Kral in Vanja Čuk.

Kulturni užitek in prijetno razpoloženje v nedeljo pri Domju (F. KROMA)

Ob prijetnem povezovanju Laure Mauri so se potem zvrstili ostali nastopajoči: skupno je bilo 47 točk (od teh se je ena »mimogrede« prelevila v narečno pripovedovanje smesnic), na zunanem odru kulturnega centra pri Domju pa so se predstavili bolj ali manj spretni godci različnih starosti in različne izobrazbene stopnje. Kar dvajset je bilo gojencev so-le za diatonično harmoniko, ki jo v okviru KD Fran Venturini vodi Zoran Lupinc, mnogi udeleženci so člani postojnskega društva Harmonika. Med imeni pa je bilo vsekakor veliko »starih znancev«, godcev, ki se Glasa harmonike v navdušenjem udeležujejo kar od vsega začetka. Najstarejši med temi je bil Emilio Gamboz, ki v svojih 85 letih igra na »plonarco« ze celih 72. Najmlajši udeleženec revije pa je bil 7-letni Gregor Kafol iz Rizane, ki se »ze« pet mesecev uči pri Zoranu Lupincu.

Med obema skrajnostima je seveda še množica drugih, ki bi zaslužili omembo ze zaradi izkazane dobre volje do tovrstne dejavnosti. Letos sta se srečanja pri Domju udeležili dve zenski, Alenka Hladnik iz Postojne in Lupinceva gojenka Onorina Palčić; občinstvo pa sta navdušila celo dva svetovna prvaka, domačin Denis Novato, ki si je lani zaslužil ta naslov v kategoriji do 18

let starosti, in pa sam Zoran Lupinc, pravi veteran na tem glasbenem področju, ki je nedeljski koncert tudi nadvse pohvalno sklenil.

V skoraj treh urah smo torej prisluhnili glasu diatonične harmonike ali frajtonarice ali plonarce, morda ljudske harmonike, ce si ob tem zamisljamo, da je ljudstvo to glasbilo naravnost vzljubilo in posvojilo. V glavnem pa so mladi in nekoliko starejši nastopajoči izbrali za svoj nastop melodije slavnih Avsenikov, Slakove polke in teh je bilo se največ - Miheličeve narodnozabavne skladbe. Ljudskih viz je bilo sicer manj, a bile so vsekakor prisotne, predvsem je slo za crpanje iz naše najbolj znane sosednje istrsko-trzasko zakladnice.

Tudi tokrat pa je Glas harmonike KD Fran Venturini uspel v svoji osnovni zamisli, saj je spet ponudil edinstveno priložnost za srečanje med godci različnih krajev, pa tudi med strokovnjaki oziroma tistimi, ki se z diatonično harmoniko ukvarjajo dlje od igranja.

Prvomajska prireditev je obenem kot običajno uspešno pricarati prijetno praznično vzdusje ljudskega praznika, ki ga je po »uradnem« koncertu razživelo igranje godcev malodane po vseh kotičkih prireditvenega prostora.

Damiana Ota

GROPADA / PROSLAVA DRUŠTVA SKALA

S pesmijo mazdravili 1. maju

V prostorih Gospodarske zadruge »Skala« v Gropadi, kjer je tudi sedež domačega kulturnega društva, je bila v soboto zvečer lepa slovesnost, povezana s proslavo 1. maja, pa tudi s 25. aprilom, dnevom odporne-

va. Najprej je domači mešani pevski zbor, ki ga vodi Anastazija Purič, zapel tri pesmi: »Zdravico«, »Jutri gremo v napad« in »Bohor je vstal«. Temu nastopu, ki je bil tudi pozdrav udeležencem in

gostom, je sledil celovečerni koncert mešanega pevskega zbora »Primorac - Tabor«, ki ga vodi Matjaz Sek in je, kot smo že vajeni, lepo in doživeto zapel 15 pesmi. Vezno besedo je za ta nastop pripravil pesnik Marij Čuk,

medtem ko sta program napovedovala Milena Padovan in Danjel Malalan.

Po stari navadi so prireditelji proslave vse udeležence se pogostili s kozarcem vina in drugimi dobrotami. Mladi so se v domu zadržali do poznih jutranjih ur, medtem ko so ostali odšli domov, saj so bile na 1. maj ze tradicionalne budnice z godbo na pihala Viktor Parma iz Trebča v samih Trebčah, Padricah, Gropadi in nato se v Bazovici.

N.L.

Praznovanje delavskega praznika v Zgoniku

V skladu z 10-letno tradicijo je vaska skupnost iz Zgonika tudi letosnji 1. maj preživela sproščeno na družabnem srečanju v naravi na veliki jasi na Brdeh nad vasjo. Cele družine, od starejših do najmlajših so se v družbi vrstnikov ves dan (do večerne plohe) zabavale, kramljale in si privezale dušo ob dobro obloženi mizi: tudi tokrat je obogatil menu prasič, ki so ga zaklali dan prej in pečene dobrote na zaru so se kar prilegle. Sinoci je bila na istem prizorišču repriza s »špagetato«. (B)

BARKOVLJE

Mladi z recitalom počastili spomin svojih padlih na barkovljanskem pokopališču

V Barkovljah je ze tradicija, da počastijo svoje padle dan pred prvim majem. Tako je bilo tudi letos, ko je mladina, ob lepi udeležbi domačinov v soboto popoldne pripravila pred spomenikom padlim na barkovljanskem pokopališču občuteno spominsko svečanost.

Z recitalom so sodelovali otroci osnovne sole F. S. Finzgar, za njimi pa domači recitatorji Sandra, Robert, Ivana, Anja in Katja.

Nekaj besed o pomenu 25. aprila, 1. maja in o pomenu odporneškega ter osvobodilnega boja tu pri nas je v imenu VZPI-ANPI povedala sen. Jelka Gerbec; svečanost pa je zaključil domači mešani pevski zbor, ki ga je vodila Aleksandra Pertot.

Udeleženci svečanosti so se nato podali do Ul. Boveto pred spominsko obeležje za Marija Matjasica, ki so ga nacifasisti ustrelili in počastili njegov spomin. (N.L.)

Gropajski zbor in Aleksander Mužina med priložnostnim nagovorom (F. KROMA)

NA JUNIJSKIH EVROPSKIH VOLITVAH

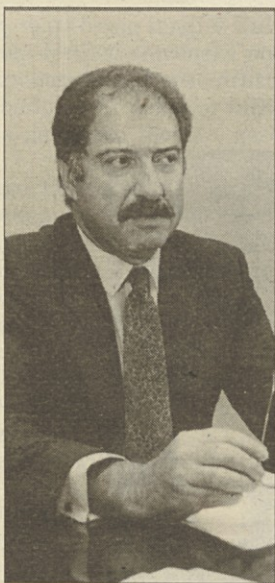
Med kandidati Rossetti in Rebula

Danes in jutri predložitev kandidatur

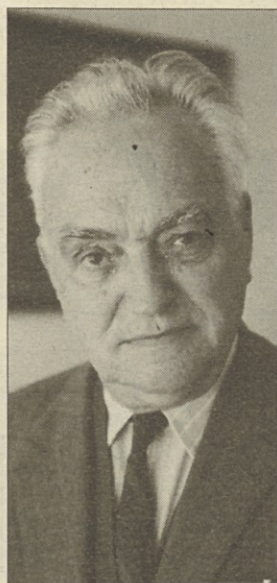
V nedeljo, 12. junija bodo volitve za obnovitev evropskega parlamenta. Jutri zvečer zapade rok za predložitev kandidatnih list, medtem ko so stranke in gibanja že pred dnevi predložile notranjemu ministrstvu svoje volilne simbole. Volitve bodo potekale po proporcionalnem sistemu, tako da bomo na glasovnici dobili skoraj vse volilne simbole tradicionalnih strank. Furlanija-Juljska krajina je vključena v severovzhodno volilno okrožje, v katerem so se Veneto, Tridentinska-Juzna Tirolska in Emilia-Romagna.

Tržaške stranke so v glavnem že izbrale svoje kandidate, liste pa morajo sedaj ratificirati se strankina vsedržavna vodstva. Za mesto v Strasbourg se bo - razen presenečenj zadnjega trenutka - znova potegoval dosedanj evropski poslanec DSL Giorgio Rossetti, ki je bil po splošni oceni zelo delaven parlamentarec in danes velja za enega najboljših poznavalcev razmer v nekdanji SFRJ. Rossetti ima sicer za sabo že dve mandatni dobi, njegova ponovna kandidatura je odraz pozornosti vsedržavnega vodstva DSL do problematike vzhodne meje. Za ponovno izvolitev bo Rossetti potreboval glasove, a predvsem osebne preference, ki jih bo moral nujno dobiti tudi izven nase dežele.

Slovenska skupnost bo na junijskih volitvah sodelovala z listo "Federalizem Evrope", ki združuje manjšinske in avtonomistične stranke sirom po Italiji. Njen glavni

Giorgio Rossetti

Alojz Rebula

kandidat bo ugledni pisatelj Alojz Rebula, v tukajšnjem okrožju pa bo kandidiral tudi strankin deželni predsednik Marjan Terpin. Drugod po državi bodo kandidirali se Rafko Dolhar, Andrej Bratuz in Martin Breclj.

V skupno manjšinsko listo ni pristopila Južnotirolska ljudska stranka SVP, ki se bo volilno povezala z Ljudsko stranko. Večinska stranka nemško govoreče skupnosti ima s svojimi glasovi dejansko zajamčen sedež v Strasbourg. V listo "Federalizem Evrope" so med drugim pristopile Union Valdotaïne, dve južnotirolski politični gibanji, Lega autonomia veneta nekdanjega socialista Maria Riga, Furlansko gibanje, Okcitanzi in neka sardinska stranka, ki pa ni Sardinska akcijska stranka. Slednja, ki se trenutno sooča s hudo notranjo krizo, je prelomila volilni sporazum, saj njen

evroposlanec ni hotel prepustiti mesta v Strasbourg predstavnikom ostalih manjšin.

Nosilec kandidatne liste SKP v našem okrožju bo nekdanji poslanec, novinar Lucio Manisco, listo Forza Italia bo odpiral nekdanji general Luigi Caligaris, tržaški kandidat Severne lige pa bo tudi pokrajinski tajnik gibanja Roberto Tanfani. Tako Komunistična prenova kot DSL bosta najbrž uvrstila na kandidatno listo tudi zastopnika slovenske narodnosti.

Nosilec kandidatne liste MSI-Nacionalnega zavezništva bo tudi pri nas, kot drugod po Italiji, vsedržavni tajnik Gianfranco Fini. Socialisti in Demokratsko zavezništvo napovedujejo skupno volilno listo, kandidatov pa se niso izbrali. Nosilec Zele ne liste bo dosedanj evropski poslanec iz Južne Tirolske Alexander Lan-ger.

NABREŽINA / OBČINSKI SVET

Konvencija za zdravstveni okraj

Metanizacija v Devinu

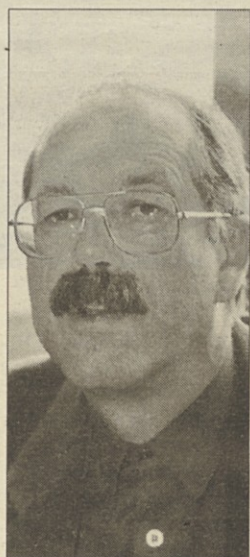
Devinsko-nabrežinski občinski svet je sinoči soglasno odobril novo konvencijo za upravljanje krajevnega zdravstvenega okraja. Gre za nadaljnji korak na poti k celovitemu in učinkovitemu delovanju te izredno pomembne zdravstvene strukture, ki pokriva tudi območje zgoniške in repnabreške občine ter tržaški zahodnokraški sosvet. Občina Devin-Nabrežina je na osnovi deželnega zakona koordinirala tega okrožja. Zato prejema ustrezna finančna sredstva, ta vloga pa ji nalaga tudi velike odgovornosti.

Tokratna konvencija zadeva občutljivo področje socialnega skrbstva. O tem je poročal pristojni odbornik Dario Pertot. Na osnovi sinoci odobrenega sklepa bo kraški zdravstveni okraj s sedežem v Nabrežini tudi formalno dobil koordinatorko področja socialnega skrbstva v osebi Sonje Baiss. Zaposlil bo tudi strokovno usposobljeno osebo za posege na domovih. Nabrežinska struktura se po številnih birokratskih in političnih zapletih, ki so skozi spremljali njeno rojstvo, sedaj s časom razvija v sodobno in učinkovito ustanovo za narasajočo zdravstvene potrebe Zahodnega Krasa.

Skupščina je nato odobrila sklep za metanizacijo občinskega ozemlja. Tokrat je bil na vrsti Devin. Med razpravo je prislo do

nekaterih glasnih polemik med opozicijo in večinsko koalicijo, ki so v glavnem zadevale postopek za odobritev tega sklepa, ki bo v vsakem primeru pospešil metanizacijo celotnega občinskega ozemlja. Severna Liga in desničarka svetovalska skupina sta zaman zahtevali odložitve tega sklepa, čes da je v dvomu njegova legitimnost.

Predstavniki Severne Lige Raimund Carli je očital občinski upravi zupana Depangherja, da se vede skrajno arogantno in da pravzaprav ne spoštuje pri- spevka, ki ga lahko pri upravljanju občine nudi svetovalska opozicija. Depangher in svetovalec večine Ivo Sirca pa sta odločno zavrnila te kritike in očitke. Dejala sta, da odbor deluje popolnoma ob belem dnevu za dobrobit celotne skupnosti.

Giorgio Depangher

NOVICE

Mesec dni brez openskega tramvaja

Sobotna slavnostna vožnja s tramvajem st. 1 iz davnega 1902. leta je bila ena zadnjih, ki so jih odpeljali na progi od Opčin do Skorklje. Od včeraj je namreč Konzorcijalno podjetje za prevoze ACT prekinilo vožnje openskega tramvaja, da bi omogočilo izvedbo popravilnih del na vlečnem odseku proge. V tem času bo vožnje s tramvajem nadomestilo z avtobusnimi. Avtobusi bodo peljali na progi Oberdanov tgr-Opčine in sicer po Ul. Commerciale. Tramvajsko progo Trst-Opčine so odprli leta 1902. Proga se vzpenja do 348 metrov nadmorske višine, dolga pa je 5 kilometrov in 175 metrov. Na najbolj strmih delih proge (naklonski kot do največ 24 odstotkov strmine) deluje vlečnica, potniki (vsak od treh tramvajev lahko prevaža do največ 40 ljudi) pa lahko uživajo ob lepem razgledu na mesto in tržaški zaliv.

Tržaški radikalci proti smrtni obsodbi

Pripadniki Kluba Pannella so uprizorili včeraj v Trstu protestno manifestacijo pred ameriško agencijo v Ul. Roma 15. Zahtevali so, naj ameriške sodne oblasti ukinito obsodbo na smrtno kazen, na katero so obsodile Paula Rougeauja. Moski je bil obsojen na smrt pred 16 leti, pa čeprav okoliscine umora, ki naj bi ga takrat zagrešil, niso povsem razčiščene. Med manifestacijo so radikalci obrazložili, zakaj so pripravili mednarodno akcijo za ukinitve obsodbe na smrtno kazen v Tek-sasu v roku do leta 2000. Človeško življenje ni do-brina, s katero lahko razpolaga država, so zapisali. Državljan ni državna last, smrtna obsodba pa krši prvo človekovo pravico: pravico do življenja.

V Burlu deželni center za novotvorbe

Na drugem pediatričnem oddelku otroške bolnis-nice Burlo Garofolo so včeraj uradno ustanovili deželni center, ki je specializiran za prevecijo, diagnozo in zdravljenje novotvorb. Novico je spo-rocil deželni odbornik za zdravstvo Giorgio Mat-tassi, ki je na tiskovni konferenci poudaril, da raz-polaga trzaska otroška bolnišnica že od 1980. leta dalje s strukturami, primernimi za zdravljenje te bolezni. V teh letih se je v njej zdravilo že na stoti-ne otrok ne le iz Furlanije-Juljske krajine in dru-gih italijanskih dežel, pač pa tudi iz Slovenije in Hrvaske. Ustanovitev deželnega centra predvide-va vsedržavni zakon iz lanskega decembra. Nova struktura bo razpolagala z večjim številom postelj za daljše sprejeme in za dnevne sprejeme, primer-nejše pa bodo urejeni tudi prostori za osebje.

Vlačilec Audax na dražbi

Pomorski institut je razpisal javno dražbo za pro-dajo vlačilca Audax. Dražba bo 16. maja, izključna cena pa je 3.600.000. Interesenti morajo svojo po-nudbo, napisano na kolkovanem papirju za 15 ti-soc lir, poslati v zaprti in zapečateni kuverti. Ku-verte bodo odprli, kot receno, 16. maja, ob 12.30. Tisti, ki si bo zagotovil nakup, bo moral takoj po-ravnati placilo. Vsi stroški bodo v breme kupcu. Vlačilec je trenutno na ogled ob pomolu F.lli Ban-diera.

OBIČAJI

Maji v Bregu

Prvi maj je v Bregu zazivel v caru visokih majev, ki so jih na predvečer tega dne postavljali v Prebenegu, Boljuncu, Borstu in Ricmanjih. V Dolini pa so se istocasno fantje in dekleta zbrali na zadnji »uri« (seji), nato pa postavljali topol sredi dolinske K'luze.

Prvi maj se je začel s stradicionalno budnico dolin-skega Pihalnega orkestra Breg, ki je pod vodstvom Renza Muscovija že na vsesgodaj obiskal vasi dolinske občine od Grocane do Mackolj. Posebno praznično vz-dusje je ta dan vladalo v Boljuncu, kjer so po stari na-vadi »peli Barco«. Fantje in moške (na sliki) so v praznično odpravljeni in s kostanjevim cvetom v gumbnici, v urejenih vrstah prikorakali z Jame na Gori-co, se tudi zbrali pod visokim majem, nato pa zapeli se drugo vasko pesem In pogej. Maje bodo sedaj podrl: že nocoj, ob 18. uri ga bodo podirali v Ricmanjih, jutri pa bodo na vrsti se Boljuncu, Borst in Prebenegu. (dam)

PO LIBERALIZACIJI CEN

V Trstu za sedaj pri ceni bencina ne bo sprememb

Predvčerajšnjim je stopi-la v veljavo liberalizacija cen bencina in marsikdo je pričakoval, da se bo vozil ceneje, drugi so se celo bali, da bo cena poskočila. V Trstu pa se zaenkrat ni nič spremenilo: cene na cr-palkah so tiste, ki so veljale 26. aprila. V glavnem je za liter super bencina treba odsteti 1715 lir, za neos-vincenega 1600 lir, za mešanico 2050, za nafto 1245, za liter super bencina z boni 711 lir in za liter neosvincenega z boni 725 lir (cene se lahko razlikujejo glede na to, katera nafta družba oskrbuje crpalko). Pri združenju crpalkarjev pravijo, da bodo tudi ostali pri sedanjih cenah, saj so v teku pogajanja z naftnimi družbami in zato so menili, da v tem trenutku ni pri-merno karkoli spreminjati (pogajanja se nanasajo na primer na zagotovila, da cr-palkarja ob zapadlosti 9 let enostavno ne odslovijo, temveč ustanovijo posebno telo, ki bo primer obravna-

valo; poleg tega je govor o bonusu ob koncu razmerja, prilagoditvi zaslužka cr-palkarjev, ki se ni spreme-nil od leta 1992, itd.).

Ce zaenkrat ni prislo do podrazitev (pravijo), da 10 ali 20 lir sicer ne bi veliko vplivalo na prodajo, saj je onkraj meje bencin 700 lir cenejši), tudi pocenitev ni pričakovati, vsaj dokler ne pride do preureditve pro-dajne mreže (zaprl bi na primer dve, tri sedanje cr-palke in postavili novo, večjo, v kateri pa bi se uk-varjali tudi z drugimi dejav-nostmi, kot npr. prodajo gum in podobno). Sele te-daj naj bi zazivila prava konkurenca, od česar naj bi imeli korist uporabniki.

Morda ne bo odvec, ce povemo, v kolikšni meri je pri ceni bencina svoj lonček pristavila država: naftnim družbam in cr-palkarjem gre 430 lir, za da-vek IVA 274, za davek na proizvodnjo 1019 lir, torej kar 75% v državne blagaj-ne.

NA DREVOREDU XX. SEPTEMBRA

Grozil z nabito pištolo

Verjetno je 42-letni Mario Clari mislil, da je kje na ameriskem Divjem zahodu: v nekem javnem lokalu na Drevoredu XX. septembra je potegnil pištolo in začel groziti klientom. Zadeva je bila re-sna, saj je bilo orožje pripravljeno za strel. Poklicali so policijo, ki je Clarija streznila in sedaj bo za rešetkami v miru razmišljal o svojem početju. Agenti le-tečega oddelka, katerim so priskočili na pomoč tudi policaji s komisariata Rocol-Melara, so ga namreč razorožili in areti-rali. Ugotovili so, da je v rokah imel »browning« kal. 9.

Supaj s Clarijem, ki je doma iz Trebč 103, je bil tudi 45-letni Franco Clementi s Trga sv. Jakoba 20, ki so ga prav tako aretirali. Oba sta sedaj na razpolago sod-nim oblastem. Agenti so ugotovili, da se moska (sicer v zrelih letih, a očitno brez pameti) istega popoldneva že izziviljala nad nekim tujim državljanom: bila sta povsem vinjena in sta mu grozila v Ul. Molino a Vento (verjetno sta izsiljevala prednost).

Nepredvidnost pa taka...

Rosano Roncelli očitno ni preveril, ce je kdo sploh doma: z izvijacem se je mirne duše lotil vhodnih vrat stano-vanja v Ul. D'Annunzio 8, v katerem prebiva družina Goitschek. Eden od domacih pa se je zavedel, da se na

hodniku dogaja nekaj neobicajnega: sunkovito odprl vrata in presenetil Roncellija ter ga zadržal do prihoda agentov, ki so jih nemudoma poklicali. Roncelli (star je 29 let in prebiva v Ul. Foscolo 6) je že znan silam javnega re-da, saj ni prvič, da si je skušal prilastiti tujo lastnino.

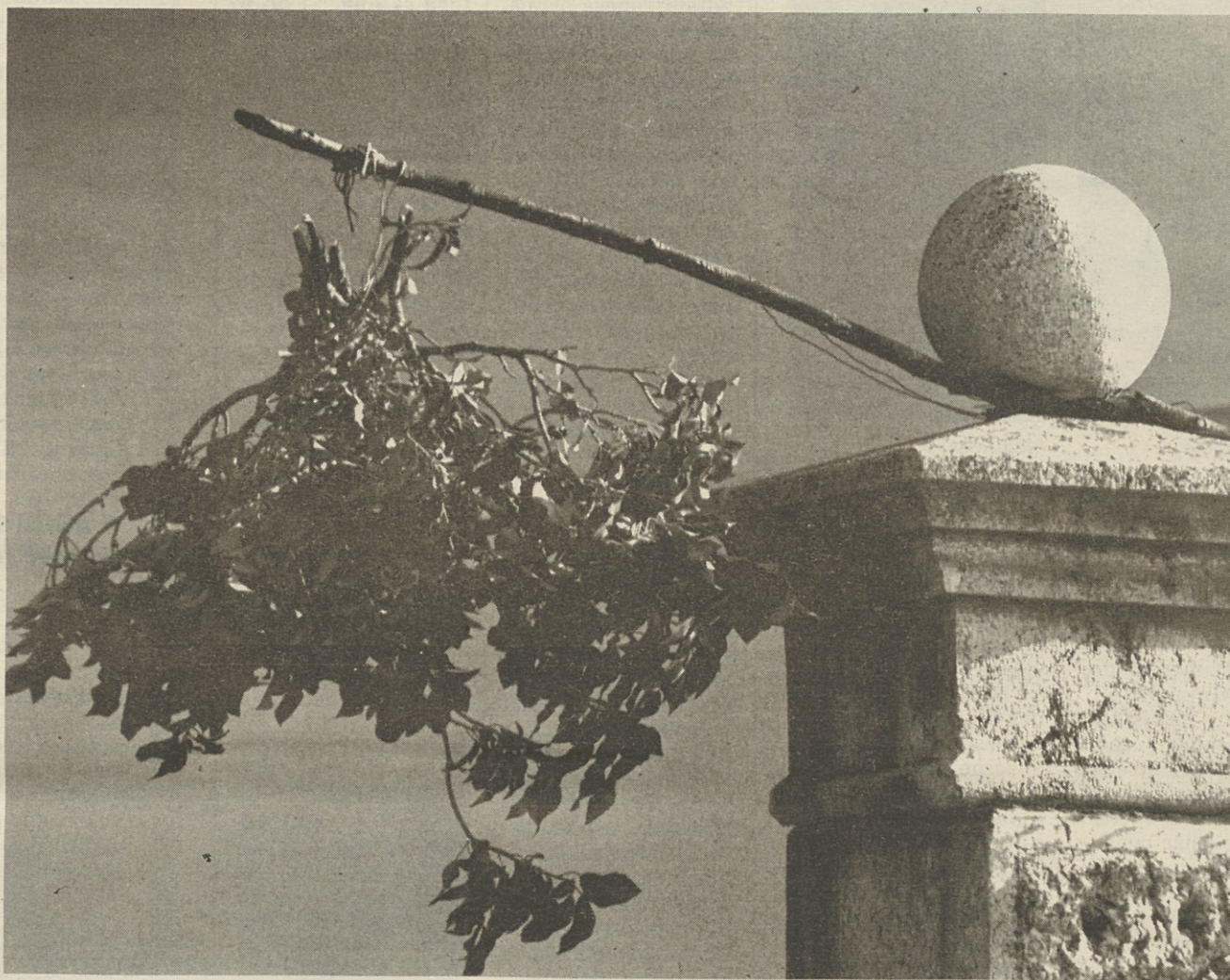
Odgovarjala bosta za napad na priletno ženico

Konec marca letos sta 44-letni Elio F. ter njegova prijateljica, leto dni starejša Ketty B., napadla in skušala oropati pri-letno žensko, katere istovetnosti doslej sicer niso ugotovili. Do napada je prislo nedaleč od javnega lokala »Osteria ai Fumi« v Miljah. Napadenka pa je imela srečo, saj jo je pred hujskim resil zapri-sezeni stražnik Stefano Tarlaio.

O dogodku so obvestili osebje milj-skega komisariata, ki je s svoje strani seznanilo sodno oblast. Uvedlo je nam-reč preiskavo, med katero je ugotovilo istovetnost dvojice, ki je med drugim tu-di napadla in ranila lastnika gostilne. Trzaski sodniki so za obema izdali za-porni nalog, a te dni so agenti izsledili bodisi Elia F., ki so ga sicer že poznali, saj se tudi v preteklosti ni povsem drzal zakona, ter njegovo prijateljico in oba aretirali.

Nekaterim stvarjem se
v zamejstvu
ne znamo odgovedati.

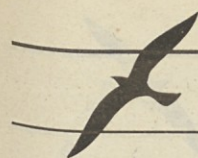
GRAFICENTER / FOTO: SERGIO FERRARI

Nekaterim drugim
se ne smemo.

Primorski dnevnik
Moj dnevnik!

LAHKA GLASBA / POGOVOR Z A. VODOPIVCEM

Priprave za 3. festival slovenske popevke

Spomini na prva dva festivala izpred 30 let

V soboto, 7. in nedeljo, 8. maja bomo imeli v Kulturnem domu v Trstu že tretji festival slovenske popevke, ki ga organizira barkovljansko kulturno društvo, akterji tega festivala pa bodo pevci, orkester MIX, številni sodelavci in seveda na prvem mestu - naša popevka.

Vaje za festival so že v teku. Orkestrasi - 17 po številu - pridno vadijo na sedežu TPPZ v Bazovici. Pravtako pridno vadijo pevci in pevke. Zaenkrat vadijo ob spremljavi prof. Aleksandra Vodopivca, potem bodo imeli še vaje z orkestrom.

Za pravilno izgovorjavo skrbi igralka Mira Sardoc, ki ji pomaga sektor Jože Faganel in igralka Maja Blagovic. Potem so tu še odborniki brakovljanskega društva, na prvem mestu Vera Poljšak - ki medtem urejujejo in rešujejo vrsto drugih problemov.

Nas razgovor je tokrat stekel s skladateljem in pianistom prof. Vodopivcem, ki je pripravil aranžmaje za vse popevke in ki bo vodil tudi orkester.

»Želel bi, da bi ta tretji festival uspel, kot sta uspela prva dva leta 1963 in 64, ki nista imela velikega odmeva samo tu pri nas, temveč tudi v matični domovini, predvsem pa med glasbenimi kritiki.«

»Sam se spominjam«, nam je nadaljeval s pripovedjo svojih spominov, »kako lep in doživet je bil prvi festival, na katerem so, med drugim nastopili nas priznani pevec Ivan Sancin, pa igralka Miranda Caharija, že priznana operna pevka Nora Janković, pa pevke Marjuca Offizia, Anka Sukan, Ljubica Bercé in še drugi. Takrat je zmagala s popevko »Ko si kupim 500 C« prav Miranda, skupno s Pinom Hrovatihom. Prvega nisem vodil, ker sem moral službeno na Sicilijo. Zato pa so ga uspešno vodili Mario Sancin, Drago Zerjal in Bogatec, ki so sicer tudi igrali razne instrumente.«

Okrog dvajset je bilo popevk na prvem festivalu, ki ga je lepo napovedoval, med drugim, že pokojni igralec Martinuzzi. Drugega sta napovedovala Livio Valencic in Karmen Faganel. Pesmi, ki so močno »uzgale« pa so bile »Trzaska burja«, »Hrepenenje« in še druge.

»Tudi med tokratnimi popevkami bodo prav gotovo takšne, ki bodo ugajale predvsem mladim, pa tudi taksne za ostalo občinstvo. Režijo festivala smo zaupali Borisu Kobalu, medtem ko bosta prireditelji vodila in napovedovala Miranda Caharija in Livio Valencic.«

Se nekaj ugotovitev je prislo iz našega pogovora z Vodopivcem. Predvsem spomin na skladatelja Ubalda Vrabca, ki je takrat za festival poslal koracnico, ki jo je Vodopivec spremenil v »twist« in je na drugem festivalu popevka nosila naslov »Totocalcio«.

»Spomnim se tudi, na tedaj mladega fanta, Sergija Verca, ki je z majhnim neprofesionalnim magnetofonom posnel skoraj vse skladbe in napravil tudi vrsto intervjujev z nastopajočimi.«

Tokratne popevke nosijo lepe naslove: »Ne sramuj se svoje krvi«, »Bus - blues«, »Samotna vas«, »Polnocnjak«, »Spomin na mladost«, »Zadnja roža«, »Mega v zalivu«, »Shujševalna« in še druge.

»Pri prvih dveh festivalih je imel veliko besede kot organizator Stanko Birska. Sele pred časom se je tokrat vrnil iz Amerike. A upamo in želimo, da bo ob nas, kot si želimo, da bo ob nas občinstvo - tisto, ki ima še spomine na prva dva festivala - in pa novo, mlado občinstvo, kateremu so nove popevke v glavnem namenjene.«

Neva Lukeš

ZADNJI TEDEEN IZREDNE PRODAJE

PERZIJSKIH
PREPROG

po znižanih cenah

v trgovini **PODOBNIK**

Opčine - Ul. dei Salici 1

do 7. maja

RI. CO. CAR

TRST
RABUIEZ

VILIČARJI

novi - diesel - elektronski - rabljeni z garancijo

Tel. 040/232680 - fax 040/231417
Telefon v Kopru: 066/25970 (gospod Gani)

OB PRAZNIKU SV. JURIIJA

Sprejem novih članov in skavtska obljuba

Taborjenje pri Gabrovcu

V nedeljo je Slovenska zamejska skavtska organizacija praznovala dan svojega zavetnika sv. Jurija, ki velja za vzor poguma in viteštva. Ta dan je za skavte in skavtine v zamejstvu prav poseben praznik, saj v svojo sredo slovesno sprejmejo nove članke s skavtsko obljubo.

Medtem ko so starejši skavti na travniku v Gabrovcu postavili sotre in nekatere zgradbe (vhod, jambor, taborni ogenj, oltar, oglasno desko in stranišče) že v soboto popoldne in tam tudi prespali, so se vsi ostali zbrali na kraju v jutranjih urah naslednjega dne. Tavniki je bil skoraj premajhen za približno 300 mladih skavtov, ki so jih pospremili stari in izkoristili sončen dan za prijeten pik-nik.

Najprej je v skupnem zboru vse prisotne pozdravil naceknik Teo Kralj, sledila je sv. masa, ki jo je daroval skavtski asistent Tone Bedencic, in obred obljube. V SZSO je prestopilo 60 novih članov. Nacelnica Vera Tuta jih je sprejela z besedami: »Volčici in verice! Skozi igro spoznavajte duha skavtizma, ubogajte svoje voditelje in se učite skavtskih spretnosti! Bodite veseli in ponosni, da začnete skavtsko pot, ter vztrajate v njej. Izvidniki in vodnice! Deset skavtskih zakonov ni bilo zapisanih zato, da krasijo skavtske priročnike. Iz priročnika ali zvezka morajo priti v glavo in v srce, zato da bodo drugi opazili, da se na našo besedo lahko zanesejo, da nas brez strahu lahko prosijo za uslugo, videli bodo, da se znamo smejeti v težavah, da spoštujemo naravo, da spoštujemo starejše ljudi in otroke, da si zna-

mo pomagati v vsakem slučaju.«

Po kosilu, ki ga je za vse prisotne skuhala skupina skavtov, so sledila navodila za velike popoldanske igre. Volčici in verice so iskali skriti zaklad, izvidniki in vodnice pa so pripravili pravo pustolovsko igro in okolici travnika.

Ob 16.30 so vsi posedli okrog tabornega ognja. Program je bil zelo pester: živahni plesi najmlajših, skeci in pesmi so ponesli vse prisotne v pravo taborno vzdušje.

Po sklepnih misli načelnikov in msgr. Franca Voncine so skavti in skavtine tesno v krogu zapeli se pesem slovesa in si zazeleli nasvidenje na taborih.

Marjanka Ban

PRISPEVKI

Dne 1. maja je minilo 50 let odkar je bil osvojen iz koncentracijskega taborišča Viktor Bogatec. Ob tej priložnosti se spominja na pokojne tovarise in daruje 50.000 lir za Skupnost Družina Opcline.

Za obnovo spomenikoplosce padlim borcem v NOB, ki se nahaja na cesti pri Krizu in ki so jo pred kratkim oskrunili so darovali: Giulio Sedmak z zeno 15.000 lir, Franco in Vanka Sedmak 15.000 lir, Matilda Kosuta-Puntari 20.000 lir, Severino Sedmak z družino 15.000 lir, Danica Kosuta 10.000 lir, Norčka in Erminio Kosuta Sulini 10.000 lir, Roberto Daneu z družino 10.000 lir, Emil Kobau z družino 10.000 lir, Gigi in Ardemia Bogatec 10.000 lir, Kosuta-Sibella Laura, Marco, Igor 50.000 lir, Irma in Gigi Soave 15.000 lir, Ilde, Nino in Ivan Bogatec 15.000 lir, Marija Kosuta Gustin 20.000 lir, Darinka in Ennio Bogatec, Drago Sedmak z zeno (Brisce) 25.000 lir, Marija, Paolo in Franc Katonar 20.000 lir, Pepi Starc z zeno (Opcline) 20.000 lir, družina Ljube in Marina Kosute (Opcline) 200.000 lir, Miroslav in Marta Kosuta 100.000 lir, Marica in Rudi Sedmak (Vizovlje) 20.000 lir, Mila in Drejc Tercon (Sesljan) 50.000 lir, Vittorio Kosuta - Puhov 50.000 lir, Srečno Grobisa z zeno 20.000 lir, Marija in Nino sosic 10.000 lir, Ivka in Virgilio Sulini 10.000 lir, Bruna in Viljem Sulini 10.000 lir, Alojz-Gigi Kosuta - Puhov 100.000 lir, Gabica in Mirko Antonic 15.000 lir, Ida in Drago Puric ter

Prispevajte
za
Sklad
Albina
Bubniča

Walter Puric z družino 20.000 lir, Leopolda Kosuta 10.000 lir, Valerija, Ljuba in Angelo Sulcic 15.000 lir, Sonja in Vittorio Kosuta 20.000 lir, Ada in Albino Maganja 20.000 lir.

V počastitev spomina gospe Marice Paulica vd. Legisa darujejo vsi Frankovi 100.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Namesto cvetja na grob dragi Valeriji Krevatin darujeta Ana in Viktor Zerjal 20.000 lir za Zadrugo Ban.

Za popravilo orgel v cerkvi na Opčinah darujejo dr. Egidij Vrsaj 100.000 lir, N.N. 50.000 lir in Mojca Okorn 100.000 lir.

Za spominsko sobo Kosovelove brigade v Stanjelu daruje g. Stanislav Volcic 50.000 lir in sekcija VZPI-ANPI s Padric 50.000 lir.

Namesto cvetja na svezi grob Franca Mahniča daruje Lucija Kalc vd. Hrovatin 50.000 lir za SKD in MPZ Lipa.

Justina Planinsek daruje 50.000 lir za župniško glasilo »Zvon«.

Nepricakovano nas je zapustil naš dragi

Carlo Cok

Pogreb bo jutri, 4. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v katarsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo sestra Maria in brat Ivan z družinama, necakinje Noretta, Franca z Lillom in Flavia ter ostalo sorodstvo

Trst, 3. maja 1994

(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

V 93. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in nona

Matilda Štoka
por. Bogatec

Pogreb bo jutri, 4. t. m., ob 10.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev v Kriz.

Namesto cvetja, darujete v dobrodelne namene.

Zalostno vest sporočajo sin Guerrino z družino, hči Dana z mozem, hči Ada s sinom ter drugo sorodstvo

Kriz, 3. maja 1994

Ob smrti drage mame Matilde sočustvujemo z Dano, Ado in ostalimi zalujocimi

Jadranka, Božena in Dusan, Gracijela in Aleksij, Nada, Neva in Marjan

Ob izgubi drage mame oz. babice Matilde Stoke vd. Bogatec izreka svojcem iskreno sozalice

Godbeno društvo Nabrezina

Nora Janković na 2. festivalu slovenske popevke

PROSEK / OBČNI ZBOR

Zadruga Kulturni dom med dosežki in upanji

V petek, 29. aprila, je bil na Proseku ob zadovoljivi prisotnosti članov redni občni zbor zadruge Kulturni dom Prosek-Kontovel. Porocila upravnega odbora je podal predsednik Josip Cuk, ki je v začetku pozval prisotne, da počastijo spomin preminulih članov Josipa Furlana in Slavka Bukavca. Cuk je seznanil članke, da je zadruga v teku leta totalno uredila električno napeljavo v zgornjih prostorih, kjer so sedeži društve, in zaradi del tudi prepletkala prostore. Pri teh delih so z udarniskim delom sodelovali nekateri člani odbora, ki so poskrbeli za nekatere izboljšave v dvorani ter opravili nekaj del na zunanjem prireditvenem prostoru.

Zadruga je skupaj s športnim društvom Primorje priredila glasbeno-zabavni večer z Mix orkestrom in trzaskim narodnim ansambлом, s pomočjo zbora Vasilij Mirk pa sta zadruga in SD Primorje skrbeli za gostovanje letošnje revije Primorska poje, ki je bila na Proseku. Dvorana je bila v teku leta precej zasedena in tudi razne prireditve dobro obiskane in s tem je zadruga lahko krila stroške raznih popravil in del v dvorani. Glede bodočih nactrov je vse vezano na prispevek iz deželne zakona št. 16 o razvoju Krasa. Če se bo ta zadeva pozitivno rešila, ima zadruga že pripravljen načrt za preureditev zunanjih prostorov, ki bi tako postali bolj funkcionalni in v skladu z novimi zakoni. Gre namreč za zgraditev sanitarnih prostorov in še drugih izboljšav. Blagajnsko poročilo je podal Drago Milic, ki je članom razložil natančno finančno stanje društva. Predsed-

nik nadzornega odbora Josip Starc pa je zagotovil, da so nadzorniki ob vsakem pregledu dobili stanje blagajne v najboljšem redu. Članstvo je zato soglasno odobrilo obracun za leto 1994. V razpravi so se člani posebej zaustavili pri dveh točkah: pri stanju se ne odobrenega prispevka zaradi birokratskih ovir v zvezi z deželnim zakonom št. 16 ter o problemu članstva. Z občnega zbora je slo vabilo vsem vasčanom, da se vpisejo v zadrugo in s tem ne le podprejo, temveč tudi uveljavijo delovanje domačega združenja organizacije.

Bruno Rupel

Drevi po RAI posebna oddaja o Bosni

Dolgemu seznamu novinarjev in televizijskih operaterjev, ki jih je pokosila vojna v bivši Jugoslaviji, sta se pridružila še dva ameriška novinarja, ki sta s svojim vozilom zaslala na mino blizu Mostarja: doslej jih je umrlo že 68. Danes, ob »svetovnem dnevu svobode tiska«, bodo v središču Sarajeva postavili obeležje z njunima imenoma. Temu dogodku bo RAI (TG1-TGR) posvetila posebno oddajo, ki jo bodo zvečer prenasali po prvem sporodu. Predvidena je povezava s Sarajevom in Mostarjem, nadalje bodo predvajali posnetke o dramatičnih situacijah, v katerih se znajdejo novinarji na področjih, kjer divja vojna. Pri oddaji bodo sodelovali studio iz Rima in Trsta, posebni dopisniki, televizijski in kinematografski operaterji, tajnik mednarodne novinarske federacije Aiden White in tajnik sindikata Vittorio Roidi, ki so se zavzeli za pobudo tudi skupaj z Unescow.

Janko Kos o Cankarju

V četrtek, ob 17. uri bo na Visoki soli modernih jezikov za prevajalce in tolmače (Ulica Alviano 15) v okviru predavanj o slovenskem romanu govoril akademik Janko Kos o temi: Cankarjev roman. Predavatelj bo predstavil nove poglede na nekatera temeljna vprašanja iz prelomnega obdobja slovenske proze. K strokovnemu srečanju se posebej vabimo profesorje slovenščine, slušatelje slovenistike in dijake višjih srednjih sol.

Dopolnilo k članku

V članku »Srečanja glasbenih sol Primorske«, objavljenem v soboto, 30.4. na 11. strani, so v zadnjem odstavku, kjer je govor o finalnem nastopu v Novi Gorici pod imenom »Mladi koncertanti«, po pomoti izpadla imena harmonikarja Davida Zerjala in pianistke Aleksandre Pavlovič (oba sola GM Marij Kogoj iz Trsta) in pianista Davida Clodiga (sola GM iz Spretja v Beneški Sloveniji). Se opravičujem. (f.k.)

SKD BARKOVLJE prireja

3. FESTIVAL

SLOVENSKE POPEVKE V TRSTU

v Kulturnem domu v soboto, 7. t. m., ob 20.30, v nedeljo 8. t. m. ponovitev ob 16. uri.

Ob spremljavi orkestra MIX, pod vodstvom Aleksandra Vodopivca, bo na sporedu 16 izvirnih popevk. Pri nagrajevanju treh najboljših bo sodelovalo tudi občinstvo. V nedeljo, ob pričakovanju na slovesno razglasitev zmagovalcev festivala, nas bo zabaval čarodej Vikj s Tanjo. Režiser Boris Kobal, scene Peter Furlan, lektorica Mira Sardoc, napovedovalca Miranda Caharija in Livij Valencic.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Ciklus predavanj o sodobni slovenski književnosti

MIRAN KOSUTA

»Sodobna slovenska literatura v Italiji«

Predavanje bo danes, 3. maja

v Gregorčičevi dvorani, Ulica sv. Franciska 20, ob 18. uri

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK,

3. maj 1994

FILIP-JAKOB

Sonce vzide ob 5.50 in zatone ob 20.14 - Dolžina dneva 14.24 - Luna vzide ob 2.19 in zatone ob 13.17.

Jutri, SREDA,

4. maja 1994

CVETKA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 16,5 stopinje, zračni tlak 1021,1 mb ustaljen, veter severovzhodnik 46 km na uro, vlaga 52-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 12,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Caterina Parnici, Luca Pocusta, Camilla Mreule, Chantal Petronio Neumann, Margherita Hechich, Marco Ventin, Alice Pellicanò, Vincenzo Giordano, Stefania Novel.

UMRLI SO: 93-letna Matilde Stoka, 79-letna Pierina Cosulich, 75-letni Mario Benoli, 70-letna Marcella Crasti, 86-letni Michele Dovgan, 69-letni Luigi Tomasich, 24-letni Roberto Raso, 72-letni Francesco D'Amore, 55-letna Porzia Carbone.

LEKARNE

Od ponedeljka, 2., do nedelje, 8. maja 1994. Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Libertà 6 (tel. 421125), Skedenj - Ul. dei Sontcini 179 (tel. 816296).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Trg Libertà 6, Skedenj - Ul. dei Sontcini 18, Istrska ulica 18.

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Ob predaji poslovanja trgovine otroških oblačil

CASA DEL BAMBINO na Opcinah se gospa ALMA zahvaljuje dolgoletnim in zvestim klientom za izkazano zaupanje.

Istočasno nova uprava

MOON BABY

z gospo Silvano Zeriali sporoča

da bo danes, 3. maja, v popoldanskih urah začela poslovati in vabi kliente, prijatelje in znance na predstavitev.

Opčine - Narodna ul. 134

sa« porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Porcone selvagge«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »Beethoven II.«, i. Charles Grondin.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 »Il giardino segreto«, r. Agnieszka Holland.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Gli amici di Peter«, i. Emma Thompson, Kenneth Branagh.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Anal party molto particolare«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

KD V. VODNIK vabi vse ljubiteljske likovne umetnike iz Brega, da se udeležijo tradicionalne razstave v okviru dolinske Majence. Pripravljalno srečanje bo v prostorih galerije Torkla danes, 3. maja, ob 20.30, odprtje razstave pa bo v petek, 6. maja, ob 20. uri. Za dodatna pojasnila sta vam na razpolago David (tel. st. 227037) ali Damiana (tel. st. 635626).

SKD SLAVEC Ricmanje - Log vabi na proslavo 100-LETNICE DRUSTVA ki bo v četrtek, 5. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Ricmanjih.

DRUSTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV TRST prireja jutri, 4. maja, ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Franciska 20 predvajanje filmov Aljose Zerjale in sicer: MANDALA, TIBET, BENETKE, FILM O SLIKARJU BRUMATTIJU IN ENOMINUTNI FILM MOZAIK. Vabljeni!

KD S. SKAMPERLE, Vrdelska cesta 7 - Trst vabi na večer z naslovom HOMEOPATIJA. Z zdravniškega vidika bo temo osvetlila Barbara Bavdaž v petek, 6. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih.

KD I. GRUDEN vabi na večer diaprojektiv z Mirijano Starc O KITAJSKI IN TIBETU v petek, 6. t. m., ob 20.30 v društveni dvorani v Nabrezini.

MAJENCA '94 v Dolini 6., 7., 8., 9. in 10. t. m. Program: v petek, 6. t. m. od 20. do 22. ure ljudsko ocenjevanje vin v dvorani A. Grmeka Mladinskega krožka, ob 20. uri odprtje umetniških razstav v Galeriji Torkla in v cerkvi sv. Martina; v soboto, 7. t. m., ob 18. uri otvoritev Obcinske razstave domačih vin, vso noč postavljanje maja; v nedeljo, 8. t. m., ob 16. uri kulturni spored z nastopom pihalnega orkestra Breg iz Doline in folklorne skupine Mandrac iz Kopra, ob 19. uri prihod parterjev in parterc, nato ples s ansamblom Adria kvintet; v ponedeljek, 9. t. m., ob 20. ure ples s skupino Happy day; v torek, 10. t. m., ob 18. uri koncert Pihalnega orkestra Breg, nato slovesno podiranje maja, od 20.30 dalje ples s ansamblom Napoleon. XXXVIII. Obcinska razstava domačih vin z vodeno pokusno vin v sodelovanju s Trzasko enogastronomsko skupino.

ČESTITKE

Danes praznuje draga teta ANGELA (Semolino-

PUBLIEST Tel. (040) 7796611 oglasi - obvestila: 8.30 - 12.30 osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30 13.30 - 17.00 (razen sobote)

va) visoki jubilej, 85. rojstni dan. Se na mnoga zdrava leta ji zelijo Lidija, Karlo in Danjel.

IZLETI

DRUSTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV TRST organizira 11. maja izlet v Podcetrtek, Olimje (najstarejša lekarna), Jelesov greben in obisk Atomskih toplic. Vpisovanje danes, 3. maja ob 9. uri na sedežu društva, Ul. Cicerone 8, tel. 360324.

SK BRDINA organizira v nedeljo, 8. maja avtobusni izlet v Bohinj in Bled. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah 4. in 5. maja od 19. do 21. ure. Informacije na tel. st. 226271 ali 299573.

OBVESTILA

KRUT sporoča, da zaradi velikega povprasevanja za zdravljenje na Malem Losinju od 20. do 30.6.1994 pripravlja se dodatni avtobus. Informacije na sedežu krožka vsak dan od 9. do 13. ure, razen sobote, tel. st. 360072.

PASNISKA ZADRUGA V BAZOVICI sklicuje danes, 3. maja, ob 20.30 v prostorih Bazoviškega doma redni občni zbor. Vabljeni vsi člani.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Renato Pieri v Samatorci st. 1 in toci belo in crno vino. tel. 229147.

OSMICO ima pri Piscancih Silvano Ferluga. Vabi prijatelje na pokušnjo malvazije, rebule, brzanca in refoska.

OSMICO v Trnovci st. 14 ima Slavko Svara.

OSMICO je odprl Puric Emil v Repnu st. 15.

OSMICA je se odprta pri Simčevih v Krizu.

OSMICO v Dolini st. 445 pri zupanstvu ima Boris Lauriha.

OSMICO je odprl Alojz Kante, Praprotno 18.

PRODAM alfa 164, letnik '93, full optional. Tel. ob delovnih urah na st. 228878.

MERCEDES 190E letnik '91, crne metalizirane barve, edini lastnik, full optional, sportni asept, v odličnem stanju prodam. Tel. st. 214107.

VILICAR DETAS ROBUSTUS, diesel, nosilnost 3,5 ton, z dvojnimi prednjimi kolesi, hidropomik vilic desno levo, hidro-menjalnik, obnovljen, prodam po ugodni ceni. Tel. 214245.

NUDIM lekcije iz knjigovodstva. Tel. st. 226314.

NUDIM lekcije iz nemščine in angleščine srednjescolcem ter visokoscoldem do 3. razreda. Zainteresirani naj tel. st. 229122 od 8. do 12. ure ter od 14. do 15. ure od ponedeljka do petka.

OPREMLJENO stanovanje, 85 kv.m, z dvoriščem in vrtom dajem v najem nerezidentom. Tel. st. 420604 po 20.30 ali pustiti sporočilo.

KUPIM golo posest stanovanja v središču Trsta. Lastnik lahko nemoteno živi do smrti v stanovanju, ne da bi plačal davke. Tel. st. 630171 v večernih urah.

MESALEC za beton 220W nujno kupim ali najamem za 2 meseca. Tel. 220669 zvečer.

PRODAM po ugodni ceni mladice cistokrvne pasme sarplaninec. Telefon 200197.

KULTURA / POSTUMNI KNJIGI LJUBKE ŠORLI

Spomin na pesnico živi v njenih verzih

V soboto so predstavili pesnitev Krizev pot, danes pa bodo prevod poezij v italijansčino

Pogovor ob predstavitvi knjige v Katoliški knjigarni (foto Studio Reportage)

Ob obletnici smrti pesnice in vzgojiteljice Ljubke Šorli je v teh dneh v Gorici več prireditvev v spomin nanjo in za ovrednotenje njene zapuščine. V soboto so v Katoliški knjigarni predstavili postumno izdajo pesnitve Krizev pot, ki je opremljena z ilustracijami Franka Zerjale izšla pri Mohorjevi družbi. Knjigo sta predstavila prof. Marija Česčut in avtor spremnega besedila Marijan Breclj.

Danes ob 18.30 bodo na Pokrajini predstavili zbirko "Canti spezzati", ki vsebuje stiredeset v italijansčino prevedenih pesmi Ljubke Šorli. Prevredla jih je Diomira Fabjan Bajc. Govorili bodo Alojz Rebula, Celso Macor, ki je napisal spremno besedilo in predstavnik zalozbe Braitan Hans Kitzmüller

V splošni bolnišnici omejen dostop za vozila

Od danes in predvidoma do 7. maja bodo zaradi notranjih vzdrževalnih del v goriski splošni bolnišnici izmenično zapirali dostop avtomobilov na notranje parkirišče oziroma izhod s parkirišča. Do zaključka del bodo dostop na parkirišče zaprli tudi za mestne avtobuse, ki bodo zaradi tega morali obračati kar na prometni ulici Vittorio Veneto, tik pred bolnišnico in maloobmejnimi prehodom. Samo resili in druga bolniška vozila bodo seveda smela tik do vhoda v poslopje.

KINO

GORICA

VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »My life«, Nicole Kidman in Michael Keaton. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-22.00-22.00 »Trappola d' amore«.

KONCERTI

V OBCINSKEM GLEDALIŠČU V TRZICU bo drevi ob 20.30 koncert pianistov Bruna Canina in Antonia Ballista ter Zoltana Racza in Zoltana Vaccija (tolkala). Izvajali bodo dela Bele Bartoka in Györgya Ligetija.

PRIREDITVE

ZDRUŽENJE "I SAPERI DELLE DONNE" prireja danes ob 17.30 predstavitev knjige "Il matrimonio di Raffaele Albanese" Luisa Accati. Predstavitev bo v Gorici, v knjigarni Antonini na Korzu Italia.

FURLANSKO FILOLOŠKO DRUSTVO nadaljuje ciklus predavanj in srečanj o furlanskem jeziku in kulturi. Danes ob 18.30 bo na sedežu društva v Gorici, Bellinijeva ulica 3, Ovidio Colussi govoril o Pierpaolu Pasoliniju in o njegovem odnosu do furlansčine.

OBVESTILA

SLOVENSKO PLANINSKO DRUSTVO obvesča, da bo 22. maja avtobusni izlet na Golico. Prijave na sedežu društva ob sredah med 11. in 12. uro ter ob četrkih med 19. in 20. uro.

SLOVENSKI DIJASKI DOM SIMON GREGORČIČ - GORICA organizira tudi letos Poletno središče, ki bo od 27. junija do 22. julija. Informacije in vpisovanja do 31. maja v upravi Dijaskega doma, ulica Montesanto 84 v Gorici, tel. 533495.

KINO

PD NOVA GORICA

vabi clane primorskih in drugih slovenskih planinskih društev, da se udeležijo izleta v span-ska gorovja (Sierra de Gredos in Sierra Nevada). Izlet bo od 16. do 28. avgusta 1994. Prenocisca v campingih. Informacije na tel. 0038665-23030 ob torkih in četrkih od 15. do 18. ure, ob ponedeljkih, sredah in petkih pa od 8. do 10. ure.

KRUT (Krozek za kulturno sportno in podpor-no udejstvovanje) organizira desetdnevne počitnice na Malem Losinju v hotelu Bellevue od 20. do 30. junija. Informacije in vpisovanje do zasedbe razpoložljivih mest - Gorica: ulica Malta 2, (SKGZ) Anamarija (tel. 531644), Podgora: Wilma Bregant (tel. 391179) in Edi Maligoj (tel. 391027), Standrez: Ema Brajnik Lupin (tel. 21361), občina Sovodnje: Ivo Petijan (tel. 882322) in Doberdob: trgovina pri Mili (tel. 78072). Ob vpisu, najkasneje do 9. maja, sta obvezna saldo in fotokopija osebne izkaznice.

SEKCIJA VZPI/ANPI DOL-JAMLJE priredi 28. maja enodnevni avtobusni izlet v Padovo, Montselice in Montagnano. Podrobnejši program bodo sporočili v prihodnjih dneh. Vpisujejo (prijave do 16. t.m.) Ettore Moro, Mario Croselli in Karlo Kobal.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

BASSI THEA, Rastel 52, tel. 533349

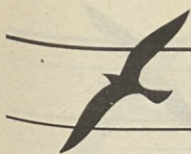
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

S. ANTONIO, Ul. Romana 147, tel. 40497

POGREBI

Danes ob 13.15 Mario Facchinetti iz splosne bolnišnice v Ronke.

VOLITVE / ODLOČILNI SESTANKI

Nova imena kandidatov za župana

MARKO MARINCIC

Komaj zaceti teden bo po škotski prihi napovedi in demantijev iz prejšnjih dni nujno prinesel odločitve o kandidaturah za občinske volitve. Casa je malo, saj je treba do srede prihodnjega tedna zbrati podpise in formalno predložiti kandidatne liste.

Transverzalcji so si po odpovedi sodnika Bassija kmalu opomogli in strnili vrste. Sinoci so se predstavniki vseh komponent zavezništva ponovno sestali, da bi se dogovorili o skupnem nastopu in dokončno izbrali kandidata med imeni, ki jih je predlagal ti. odbor "modrijanov". Najverjetneje bo skupni kandidat mladi a zelo cenjeni pravnik Guido Pettarin, zaposlen v pravnem uradu Goriske hranilnice, ki v politiki doslej ni nastopal v vidnejši vlogi, nazorsko pa velja za zmerno naprednega človeka. Pocakati bo seveda treba na uradno predložitev kandidature in na to, ali jo bo dr. Pettarin sprejel. Kot možna alternativa se omenjajo inž. Bruno Crocetti in nekatera druga imena.

Glede zavezništva, ki naj bi podpiralo tega kandidata, je kljub zapletom iz prejšnjih dni ostala se odprta možnost povezave med transverzalcji in odprtejšim delom Ljudske stranke, ki doživlja golobok razkol. Zelo konkretna je možnost, da se bo katoliški center razbil v

dva dela, od katerih naj bi eden podprl naprednejšega kandidata. Delno je od tega odvisno tudi morebitno sodelovanje SKP v naprednem zavezništvu.

Vodstvo Ljudske stranke se zaenkrat opredeljuje za samostojen nastop (kandidirali naj bi neko mlajšo žensko), četudi najbrz se niso odpisali upanja v povezavo z gibanjem Forza Italia. Sama naj bi na volitve šla tudi Severna liga (o tem so razpravljali sinoči na srečanju z deželnim tajnikom Visintinom) in prav tako Zelena lista, ki bo za župana kandidiral Renata Fiorellija.

Na desni je največje pričakovanje za odločitve gibanja Forza Italia, ki je na nedavnih političnih volitvah postalo naenkrat prva stranka v Gorici. Uradnih vesti se ni, kaže pa, da se gibanje spreminja v "stranko komercialistov". Po izvolitvi Romolija v senat naj bi kandidat za župana bil komercialist Gaetano Valenti, po rodu Istran (rodil se je leta 1946 v Poreču). Doslej ni aktivno nastopal v politiki vse do letosnjih političnih volitev, ko je bil "mandatar" generala Caligaris. Z njegovo podporo naj bi se potegoval za županski stolček in to neglede ali se bo gibanje Forza Italia v prvem volilnem krogu povežalo s fasisti, s centrom (PPI?) ali morda celo z nikomer.

ŠTEVERJAN / PRVOMAJSKO ZBOROVANJE

Spomin na OF in osvoboditev

Govor D. Bratine in nastop zbora Skala

Občinstvo na sobotni komemoraciji v Števerjanu (foto Studio Reportage)

Slovenci v zamejstvu se te dni spominjamo pomembnih obletnic: 25. aprila Dneva vstaje italijanskega naroda proti nacifasizmu, 27. aprila obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte, prvega maja mednarodnega praznika dela in obletnice osvoboditve številnih krajev na Primorskem in 9. maja, konca druge svetovne vojne.

Na pobudo SKGZ, ZSKD in KD Briski gric je bila v soboto na Bukovju komemoracija združena s kulturnim sporedom, ki ga je oblikoval moški pevski zbor Skala iz Gabrij pod vodstvom Andreje Konjedic.

Delegacija zveze borcev je pred spomenik padlim partizanskim borcem na glavnem trgu ponesla venec. Priložnostni nagovor je imel senator Darko Bratina, medtem

ko je udeležence komemoracije v imenu števerjanske občinske uprave pozdravil župan Ivan Humar.

»Ceprav casi niso najbolj navdušujoči, ne smemo odnehati v naših prizadevanjih, v našem političnem boju«, je uvodoma dejal Darko Bratina. Treba se je zoperstaviti različnim nevarnim načrtom nove desno usmerjene koalicije, ki je zmaga la na volitvah. Treba se je ustrezno pripraviti na junijske volitve v Gorici, predvsem pa si prizadevati za uveljavljanje vrednot, kot so strpnost, sožitje, mir. Bratina se je udeležencem zborovanja zahvalil za veliko podporo ob nedavnih volitvah.

Naj povemo, da so ob sobotni komemoraciji v dvorani na Bukovju pripravili razstavo prvomajskih plakatov. Pripravil

jo je sodelavec etnografske sekcije knjižnice Damiir Feigel Zdenko Vogric v sodelovanju in ob pomoči članov društva Briski gric.

Na rob zapisu o prvomajskem zborovanju v Števerjanu naj navedemo, da se je prireditev letos odvijala v drugačnih okvirih. Organizatorjem namreč ni uspelo premostiti težav glede prostora v Dvoru, kjer so se lani in vrsto let doslej odvijala prvomajska slavlja, kjer so prirejali razstavo števerjanskih in oslaskih vin in kjer je bilo ob večerih lepo poskrbljeno tudi za zabavo.

Kljub težavam pa naj povemo, da bo v nedeljo, 8. t.m. Spominski pohod Števerjan - Gonjace. Prireja ga KD Briski gric v sodelovanju s KS Kojsko ter ZSSDI in Sportno zvezo iz Nove Gorice.

NOVICE

V Gradežu danes posvetovanje o zdravstvu in socialni oskrbi

Sindikat upokojencev CISL prireja danes kongresni palaci v Gradežu javno posvetovanje o problemih zdravstvene organizacije in socialne oskrbe na Goriskem. Na posvetu, ki se bo začel ob 9. uri, bodo predstavili svoj načrt, ki temelji na konceptu ti. globalne oskrbe. Uvedel bo Giovanni Vezil, ki je pri CISL odgovoren za socialne politike. V razpravi bodo sodelovali pokrajinski tajnik CISL Vittorio Brancati, deželni tajnik Lucio Gregoretti, Doretta Pettinato od Razzodišča za pravice bolnikov, predsednik Združenja Civilnih invalidov Rodolfo Medeot ter predstavniki zdravstveno-skrbstvenih institucij ter sindikatov uslužbencev v zdravstvu. Zaključil bo ob 12.30 tajnik sindikata upokojencev CISL Achille Colautti.

Prosta mesta za zdravnike splošne prakse in pediatrie

V Uradnem vestniku Dezele Furlanije - Julijske krajine z dne 15. aprila letos (stev. 15) je objavljen seznam območij, kjer primanjkuje zdravnikov splošne prakse in specialistov - pediatrov. Zdravniki, ki so vpisani v posebne sezname in ki jih zanima zaposlitev, naj do 14. maja vložijo prošnjo in sicer v tajništvo drugega oddelka KZE v ulici Vittorio Veneto 171 (v poslopiju splosne bolnišnice).

Omejitev prometa v Marianu

Zaradi del za vkopanje cevi greznicega omrežja so na območju Mariana v veljavi omejitve prometa na državni cesti Trst - Videm v odseku skozi vas. Omejitve - najvišja dovoljena hitrost je 30 kilometrov na uro - bodo predvidoma v veljavi do konca meseca junija.

V petek bodo nagradili najboljše avtorje natečaja v spomin grofa Coroninija

V petek, 6. t.m., bo v veliki dvorani UGG slovesna podelitev nagrad in priznanj najboljšim avtorjem oziroma solam, ki so se udeležile natečaja na temo Griči, gradovi, hiše in ljudje ob Soci. Natečaj je razpisal rajonski svet za Svetogorsko četrt in Placuto. Nagrajevanje bo ob 11. uri. Izdelki so razstavljeni (do 8. maja) v pokrajinskemu muzeju na gradu.

Neroden in nevaren padec

Vcasih je nevarno tudi brezskrbno potepanje s kolesom po naših vinorodnih gorica. V nedeljo popoldne je 49-letni Francesco Zagaglia iz Gorice padel med vožnjo s kolesom v Rutarijih. Pri padcu je močno udaril v obrazom ob tla. Ponesrečenca so zaradi domnevno težkih poškodb na obrazu s helikopterjem prepeljali v videmsko bolnišnico. Vzroke in potek nesreče ugotavlja prometna policija.

Mopedist ranjen v trčenju

V nedeljo sta v Trziču v križišču med ulicama Gorizia in Manin trčila fiat ritmo, ki ga je upravljala 49 letna Marina Vitiello iz Trzica in moped znamke malagutti, na katerem se je peljal 18 letni Marco Frandoli iz Starancana. Frandoli je v nesreči zadobil precej hude poškodbe in so ga pridržali na zdravljenju za mesec dni.

EXPOMEGO / VČERAJ ZADNJI DAN NA SEJEMSKI PRIREDITVI

Pripravili obloženi kruhek dolžine skoraj 120 metrov

Rekord podjetja La buffetteria - 120 kilogramov teže

To je le del 120-metrskega obloženega kruhka (foto Studio Reportage)

Rezultat je preselil predvidevanja. Ugotovitev velja za 119 metrov in 65 centimetrov dolg obloženi kruhek ("tramezino"), ki so ga pripravili v nedeljo popoldne na sejmu Expomego ob zaključku letosnje prireditve. Za pripravo 120 kilogramov težkega obloženega kruhka so porabili 510 struc posebej pripravljenega kruha in precejšnjo količino tune, ruske solate in drugih dobrot. Povedati je treba se, da so v podjetju La buffetteria maxikruhu name-nili petnajst ur dela in potem, na sejmu, se dodatne tri ure. Uspeh seveda ni izostal. Bilo je kaj videti in se več, tudi kaj pokusiti. Prvo rezino je pokusil predsednik Trgovinske zbornice Bevilacqua.

GORICA / OB SONČNEM VREMENU

Boljši sejem na Placuti je tokrat povsem uspel

Sodelovalo je več kot 40 razstavljalcev in nekaj tisoč obiskovalcev - Prihodnjo nedeljo sejem umetniške obrti

V nedeljo je končno posijalo sonce tudi nad udeleženci boljšega sejma na Placuti, ki so ga v aprilu iz tedna v teden odlašali zaradi slabega vremena. Tudi tokrat sicer ni slo brez nekaj kapelj dežja v popoldanskem času, sejem pa je kljub temu lepo uspel. Sodelovalo je več kot štirideset razstavljalcev-prodajalcev, obiskovalcev pa je bilo nekaj tisoč.

Rajonski svet za severno mestno četrt, ki je tudi pobudnik sejma na Placuti, prireja prihodnjo nedeljo novo izvedbo sejma umetniške obrti in likovnih izdelkov. Stojnice bodo razmescene na ulicah Ascoli in Sv. Ivana, pred cerkvijo pa bodo poskrbeli tudi za glasbo, ki bo kratkocasila obiskovalce.

Obiskovalci so radovedno stikali med stojnicami (foto SR)

AVSTRIJA / REFERENDUM

Zeleni - jasen »ne« pristopu k Evropski uniji

Razprava o nevtralnosti

DUNAJ - Avstrijski Zeleni so se konec tedna na izrednem kongresu jasno izrekli proti avstrijskemu pristopu k Evropski uniji. Pri tajnem glasovanju se je 144 delegatov izreklo za zeleno priporočilo volilcem, naj 12. junija pri ljudskem glasovanju glasujejo za »ne«, samo 20 delegatov je bilo proti negativnemu priporočilu. Glavni argument Zelenih proti pristopu k EU je formuliral njihov poslovodja Peter Pilz: poudaril je, da Zeleni načelno ne nasprotujejo procesu evropskega združevanja, da pa Avstrija zaradi slabega rezultata, ki so ga pogajalci dosegli v Bruslju, naj počaka s svojim pristopom in skuša na EU vplivati od zunaj.

Predsednica kluba zelenih sposlancev v državnem zboru Made-

laine Petrovic (slika) pa je ob zaključku poudarila, da za primer, da bi večina Avstrijcev odklonila pristop k EU,

alpski republikli zagotovo ne bi grozila izolacija. Koalicijski vladi socialdemokratov in Ljudske stranke pa je očitala, da hoče le-ta ustvarjati strah pred negativnimi posledicami nepristopa, ne da bi izdelala tudi alternativnih scenarij za slučaj, če se večina volilcev izreče proti EU.

Delegati kongresa Zelenih, na katerem sta kot predstavnika vladnih strank in »poklicna« zagovornika EU nastopila zunanji minister Mock in državna sekretarka, so na kongresu sklenili se dve resoluciji, v katerih pozivajo poslance Evropskega parlamenta, naj se izrečejo proti pristopu Avstrije k EU. Kot znano, bodo parlamentarci predvidoma že jutri glasovali o tem, ali soglašajo s pristopom Avstrije, Finske, Svedske in Norveške.

Medtem se je ponovno vnela razprava o tem, ali bo potreben še drugi referendum in sicer v zlučaju, da bi Avstrija kot članica EU in nevtralna država hotela pristopiti tudi Zahodnoevropski uniji (WEU), tako rekoč v jaskemu krilu unije. Mock je s tem v zvezi na kongresu Zelenih menil, da bi bil v tem slučaju potreben referendum, kancler Vranitzky pa je temu odločno nasprotoval. Zanj da članstvo v WEU, ce bi tako preseglo koncept notranje varnosti v EU, ne pride v poštev. **Ivan Lukan**

KOROŠKA / HAIDERJEVI SVOBODNJAKI SPET BLOKIRALI IZVOLITEV ZERNATTA

Demokracija na izpitu

Poslanči FPÖ že drugič zapustili sejno dvorano - Svarilo ÖVP in SPÖ pred političnim kaosom v deželi - V četrtek ponoven poskus izvolitve

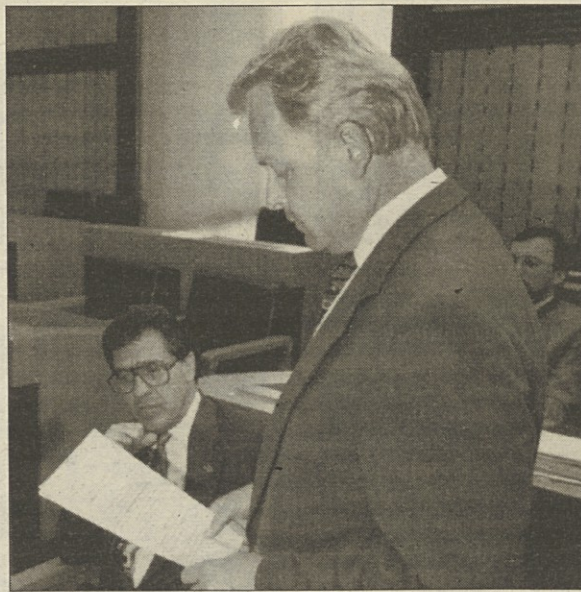
IVAN LUKAN

CELOVEC - Politicna situacija na (avstrijskem) Koroskem se iz dneva v dan zaostre; deželi grozi - po včeraj že drugič spodletelem poskusom izvolitve novega deželne glavarja - politični kaos; demokracija je na izpitu. Ali bo uspela ali pa padla, bodo pokazali naslednji dnevi.

Odgovoren za trenutno blokado demokracije oz. nekaterih njenih najpomembnejših ustanov v deželi je zadržanje Haiderjeve svobodnjaške stranke, ki se je - po preklicu že sklenjenega sporazuma z Ljudsko stranko s strani Zernatta - znasla v popolni politični (in medtem tudi medijski)

izolaciji in se hoče zdaj očitno masčevati za poraz svojega voditelja.

13 poslancev FPÖ je - po eksodusu na petkovi seji deželne zbornice - tudi včeraj preprečilo izvolitev Christofa Zernatta za deželne glavarja ter nove deželne vlade hkrati je FPÖ ponovno napovedala, da bo toliko časa onemogočila izvolitev deželne glavarja in nove vlade, dokler bo kandidat za prvo politično funkcijo v deželi Zernatto. S tem v zvezi so mu ponovno očitavali, da je večkrat prelomil besedo in pogodbe. Zernatto da je za FPÖ »zaradi teh dejanj nesprejemljiv«, svobodnjaki pa da so odprti za pogovore

Zernatto: »Demokracija je na izpitu«. Slika: W. Fritz

o vsakemu drugemu kandidatu iz vrst tako Ljudske stranke kot tudi socialdemokratske stranke, je se dejal deželni svetnik Jörg Freunschlag.

Predsednika poslanskih klubov ÖVP in SPÖ Herwig Hofer in Peter Ambrozjy sta poudarila neuklonljivo stališče obeh strank in opozorila, da Haiderjevim svobodnjakom že dolge ne gre več za osebni obračun z Zernattom, marveč za odkrit napad na ustavo in na demokracijo.

To je v svojem govoru pred poslanci izpostavil tudi deželni glavar Zernatto, ko je poudaril, da so dogodki na Koroskem medtem »presegli deželne meje in dobili vseavstrijske dimenzije«. »Zdajav ne gre več za osebe, gre za demokracijo, ki je na izpitu«, je dobesedno dejal Zernatto in pozval poslance, naj storijo vse, kar lahko sciti demokracijo in njene ustanove.

Kot smo že poročali, FPÖ lahko v nedogled blokira izvolitev deželne glavarja in nove deželne vlade, ker je po deželni ustavi pri volilnem postopku za izvolitev deželne glavarja in nove deželne vlade potreben dvotretjinski kvorum (24 poslancev), SPÖ in ÖVP pa imata skupaj samo 23 poslancev od skupno 36 poslancev.

Nov poskus izvolitve Zernatta za glavarja in nove vlade bo v četrtek, 5. maja, predsednik deželne zbornice Unterrieder pa je se sporočil, da se bodo že danes sestali zastopniki vseh v deželnem zboru zastopanih strank, da bi morda le se prepričali grozenci koas. Ljudska stranka in socialdemokrati pa so pri tem izrecno izključili pogajanja o položaju deželne glavarja.

AVSTRIJA / NOV SISTEM ODSTRANJEVANJA ODPADKOV

Podjetje ARO pred stečajem

DUNAJ - Avstrijska družba za reciklažo starega papirja ARO je napovedala stečajni postopek. Podjetje si je nakopalo 150 milijonov silingov izgube, vodja je medtem napovedal svoj odstop.

Ze v preteklih tednih je »Republika« večkrat poročala o krizi avstrijskega sistema gospodarjenja z odpadki, ki je pokazala resne poteze kolaj pol leta po sprejetju nove zakonske odredbe o embalažnih odpadkih. ARO je hčer stresnega holdinga ARA (Abfall Recycling Austria), ki naj bi na osnovi licenčnih po-

godb z industrijskimi in obrtniškimi podjetji prevzemala in v okviru zakonitih smernic (reciklaža, predelava, sežiganje ali deponiranje) odstranjevala odpadke.

ARO je postala žrtev napačne kalkulacije. Vodstvo podjetja je izhajalo iz tega, da bo 80 odstotkov v Avstriji izdelanih papirnih embalah, kartonov, ipd., registriranih prek licenčnih pogodb s proizvajalci. Dejansko pa je bilo zajetih le 45 odstotkov - premalo, da bi s tem lahko finansirali delovanje podjetja. V podobni situaciji se na-

hajajo tudi razne druge hčerke stresnega holdinga ARA.

Kot zdaj menijo pri vodstvu ARA, so licenčni prispevki bili prenižko ocenjeni, vrhu tega pa se mnoga podjetja poslužujejo uslug osrednjega odstranjevalca embalažnih odpadkov, ne da bi plačevala ustrezne prispevke. Sodeč po nekaterih poročilih in ocenah ministrstva za okolje, verjetno vsako tretje podjetje v Avstriji ne izpolnjuje vseh zakonitih obveznosti na področju gospodarjenja z odpadki (obratni koncept za oskrbo odpadkov, le-

galno odstranjevanje odpadkov ali z lastno močjo ali prek licenčne pogodbe z ARA).

Dodaten razlog za težave je bila - očitno prenaplana - uvedba nove zakonske ureditve brez prehodnih določil, menijo pri ARA. S tem v zvezi kajpada tarca vse bolj ostre kritike postaja ministrstva za okolje Raucher-Kallat, ki je za vsako ceno vztrajala pri takojšnji uvedbi in realizaciji zakonodaje o embalah. Zbiranje starega papirja, tako je ministra dejala, bo kljub polomu ARO potekalo dalje. **I.Schellander**

NOVICE

Prvomajske proslave v znamenju referendum o EU

DUNAJ - Letosnje 1. majske proslave avstrijskih političnih strank so potekale popolnoma v znamenju referenduma o avstrijskem pristopu k Evropski uniji, ki bo predvidoma 12. junija. Zvezni kancler in predsednik avstrijskih socialdemokratov Franz Vranitzky je pred skoraj 30.000 ljudi na tradicionalnem zborovanju SPÖ (tokrat pod geslom »Ostati Dunajčani - postati Evropejci«) pred rotovzem avstrijske prestolnice poudaril, da k pristopu k EU da ni alternative. Tudi Ljudska stranka in Liberalni forum sta se na njuni zborovanjih izrekli za pristop, medtem ko je Haider na osrednjem zborovanju (svoje) svobodnjaške stranke ostro nastopil proti vladni koaliciji oz. politiki SPÖ in ÖVP v zvezi z načrtovanim pristopom. Proti EU so se izrekli tudi Zeleni.

Spominska tabla za žrtve nacistične strahovlade

DUNAJ - V bivšem koncentracijskem taboriscu Mauthausen v Zgornji Avstriji so te dni postavili spominsko tablo žrtvam nacistične strahovlade za pripadnike Romov in Sinti. Tabla naj bi spomnila na to, da so nacisti umorili skoraj polovico pripadnikov te narodnostne skupnosti v Avstriji, ki je pred letom 1938 stela se 11.000 članov. Predsednik kulturnega društva Romov in Sinti, dunajčan Rudolf Sarkösi, je v svojem slavnostnem govoru izrazil upanje, da narod Romov in Sinti ne bo nikoli več zasledovali in zaničevali. Ob tem je se posebej pozitivno izpostavil, da je avstrijska zvezna vlada decembra lani uradno priznala skupnost Romov in Sinti kot samostojno narodno skupnost in zanjo ustanovila tudi poseben svet.

KOROŠKA / MINIMUNDUS ODPRL VRATA

»Mali svet« pričakuje 500.000 obiskovalcev

Tudi letos novi zanimivi miniaturni modeli

Svetovno znana borza sira v Alkmaaru (Nizozemska).

CELOVEC - Minimundus ali »Mali svet ob Vrbskem jezeru«, turistično najbolj privlačna točka koroske prestolnice, je odprl svoja vrata, skozi katera bo tudi letos slo nad 500.000 obiskovalcev. Miniaturnim modelom znamenitosti iz vsega sveta se je letos pridružilo spet nekaj novih, med njimi tudi svetovno znana borza sira v Alkmaaru na Nizozemskem. Nadaljnji novi modeli so katedrala Sv. Edzmajdzina v Armeniji, budistični tempelj Byodo na Japonskem, Independence Hall v Philadelphiji v ZDA, Raffler-hotel v Singapuru ter model zicnice na avstrijski Schafberg. »Mali svet« je odprt dneвно od 8. ure do 18. ure do 16. oktobra letos.

KOROŠKA / KONCERT

Radiški kulturniki so pesmijo v jubilejno leto '94

Uspel vigredni koncert na Radišah

CELOVEC - Z izredno uspešnim vigrednim koncertom je Slovensko prosvetno društvo na Radišah pri Celovcu pričelo serijo prireditve ob letosnji 90-letnici društva.

V kulturnem domu se je zbralo veliko domačinov, prireditvi pa je prisostoval tudi generalni konzul Republike Slovenije Jože Jeraj s soprogom. Spored so oblikovali člani domačega društva. Z vigredno pesmijo je pozdravil občinstvo mesani zbor pod vodstvom Nuzija Lampichlerja, nadalje je prepeval zbor tudi skladbe koroskih in slovenskih skladateljev. Med nastopi so brali

društveniki pesmi Valentina Polanskega, Milke Hartmanove, Janka Messnerja in Janeza Menarta.

Pod vodstvom Tatjane Tolmajer in Heidi Lampichler je nastopila se mladinska skupina, ki je prav tako navdušila številno občinstvo. Za zaključek so se zapeli »Radiški fantje« pesmi iz svoje zakladnice.

Prireditve, ki je bila skrbno pripravljena, je zelo nadvse uspela. To so potrdili obiskovalci prireditve z dolgim aplavzom in izrazili željo, da bodo tudi ostale prireditve v okviru 90-letnice Slovenskega prosvetnega društva Radiše kulturni užitek.

BRSKANJE PO PEPELU DOGORELIH KRESOV PO VSEJ SLOVENIJI

Veselje proletarcev z nageljni in brez njih

Na vseh prireditvah je bil dober obisk in še boljša zabava

V dopoldanskih prvimajskih urah je bilo po ljubljanskih ulicah opaziti dve vrsti ljudi: tiste z majhnimi nahrbtniki, ki so že takrat sanjali o prvomajskem kresu, in tiste, ki so skakali po trgovinah, nakupovali in se nezainteresirani »pripravljali« na lenobno poležavanje na domačih vrtovih in po hladnih sobah.

Že od srede sobotnega popoldneva so se iz smeri Rožne doline in iz vseh Tivolskih smeri proti Rožniku pomikale »majhne cetice« obiskovalcev: od najmanjših kratkohlancikov, nekateri so vodili s seboj tudi svoje kučke, do starčkov, ki so si privoščili »slow-motion« sprehod. Čeprav se je prizig kresa »napovedoval« natančno ob 21.00, je bilo dobri dve uri pred omenjenimi dogodki že težko dobiti prostor na kateri izmed številnih klopi, ki so jih organizatorji razpostavili ob »Cankarjevi goštilni« Ljudje so se za četek zadovoljili s »kasetno muziko«. Stojnice, ki so jih razpostavili ob obeh straneh zabavišnega prostora, so se sibile pod sladkorno peno, raznovrstnimi sladoledi, v prodajo so sli tudi plisaste muce, majhni medvedki, stvilni kotleti, v velikem kotlu je veselo brtolal golaz, pivo Union pa je tokrat »potolklo« Zlatoroga.

Slavnostni govornik Dusan Semplic, predsednik ZSSS se je v svojem govoru obrnil na oblast: »Storite več za to, da bo prislo do gospodarskega razvoja«, na direktorje in delodajalce: »Ne rešujte problemov gospodarstva 20. stoletja z metodami 19. stoletja - to je meta-njem delavcev na cesto«,

prizorišču, takoj za cerkvijo pa je čakal rdec gasilski avto z množico mladih gasilcev, ki so se po razposajenih izrazih na obrazu sodec - očitno zabavali s pripravo kresa. Počasno bližanje tople noči je pred plesa željne prignalo tudi ansambel Strmino. In ljudje so rajali prepoteni na premajhnem plesiscu.

Ob 21. uri in 20 minut se je veliki kres dodobra razgorel. Mladi gasilci so v enakomernih presledkih oskrbovali ogenj, pomladna množica je valovala po Rožniških pobočjih. Tudi če bi se posteno naprezali, bi bilo trezko dolociti dokončno številko obiskovalcev, mi pa smo vztrajno iskali ljudi z rdečimi nageljni. Organizatorji - Zveza svobodnih sindikatov Slovenije - so namreč obljubljali, da bodo prvim 3000 obiskovalcem poklonili te lepe rdece cvetove, žal pa ljudi z nageljni nismo opazili. Ljudje so se prerivali s plastičnimi kozarci, kričali drug drugemu, če so se hoteli sporazumeti med seboj, in veliko stvilo malčkov, ki bi morali v posteljo hkrati z zajki na televiziji, se je pozno v noč nacejalo s Solo.

V nedeljo okoli 11. ure dopoldne je Rožniški mikrofonski prevzel Tomaž Domicelj, v popoldanskih

zelo dolga, saj ga domaćini praznujejo že od leta 1897, tako kot je dolga tudi tradicija Pihalnega orkestra jesenjskih železarij, ki je tudi letos Jesenicane zbudil z glasno budnico, sodeloval pa je tudi na prvomajski prireditvi na Poljanah. Pri Sobcu pod Lescami so pripravili prvomajski program za radovljiško občino, zbrane pa je pozdravil dramski igralec

skega roba je v nedeljo obiskalo nekaj tisoč ljudi. Praznovanje na Socerbu so organizirali občinski odbori ZLSD obalnih občin. Dovolj je bilo jedace in pijače, odvijal se je kulturni program, seveda pa tudi brez govorov ni slo. Obalna poslanka v državnem zboru Breda Pecan je v svojem nagovoru udeležencem zborovanja poudarila, da se kapitalizem zdaj vrača k

fijah srečanje sindikalnih delegacij treh obmejnih dežel. Sekretar trzasko organizacije sindikatov Bruno cvek v imenu sindikatov CGIL, CISL in UIL, Darko Vidmar v imenu Zveze samostojnih sindikatov Hrvaske za Istrsko županijo ter predsednik Obalnih sindikatov Boris Mazalin so se v svojih govorih zavzeli za sožitje in dobrososedske odnose ob meji. Odprtost

Ob kresu je dovolj zabave tudi za otroke (Foto: B. V. /B+D)

Slavko Cerjak. Dejal je, da pomeni 1. maj kulturno in moralno obvezo, da ne pozabimo na simboliko rdečega nageljna, s tem pa na ohranjanje gmo-tnih, socialnih in obcloveskih pravic. Med Poljanami nad Jesenicami in Sobcem pod Lescami pa so prebivalci Doline nad Zasipom že drugi organizirali svoje praznovanje Vsako leto se zberejo pri drugem stanovalcu Doline in tam preživijo prijeten prvomajski dan. Letos so jim prišli zaigrati celo clani Godbe iz Gorij, nastopile pa so tudi clanice dolinskega zbora Strune.

Za pomoč potrebnim

Mariborčani so se množično udeležili prireditve Bresternici z sloganom: Pomagajmo pomoči potrebnim, ki so jo že drugi zapored pripravili Svobodni sindikati. Izkupicek celodnevne prireditve so namenili v solidarnostni sklad. Slavnostni govornik, predsednik Sindikata delavcev kovinske in elektroindustrije Albert Vodovnik je prebral poslanico Mednarodne federacije kovinskih sindikatov, v kateri opozarjajo na uklenjenost sveta pred brezposelnostjo in revščino ter ponuja resitev v novem sistemu industrije in trgovine.

Staro proletarsko geslo še aktualno

Socerb, tradicionalno prizorišče prvomajskih praznovanj Primorcev iz slovenske Istre in s Kra-

nam z metodami zgodnjih kapitalistov. »Začeti bo treba znova, toda za razliko od prvih cikaskih borcev za pravice delavcev izpred sto let mi zdaj vemo, kaj se da doseči,« je menila Pecanova, in poudarila, da geslo »Proletarci vseh dežel, združite se!« spet postaja aktualno.

Tudi predsednik ZLSD Janez Kocjancic je v svojem govoru izpostavil, da imajo vrednote, katerim je posvečeno praznovanje 1. maja po vsem svetu in tudi pri nas, se vedno vso svojo vsebino in pomen. Dotaknil se je tudi političnih dogajanj v zadnjem času: »Politična razmerja se znova rusijo, SKD nas izganja iz vlade. Misice razkazujejo tisti, ki jih nimajo,« je rekel predsednik ZLSD in dodal, da je za njegovo stranko velika kolalicija se vedno smiselna, vendar ne želijo biti v njej zgolj zaradi oblasti, pac pa zato, da bi lahko uresničevali svoj program. Pa se Kocijanciceva misel o aferah: »Ne želimo živeti v deželi, katere prebivalci se bodo pretepali pred gostilnami in v kateri se bodo isti priimki selili s prvih strani časopisov na strani kriminalne kronike in spet nazaj...«

Skupno delo, skupno praznovanje

Praznovanje delavskega praznika so organizirali tudi Obalni sindikati, ki so v soboto priredili srečanje s športnimi igrami, kulturnim programom in kresovanjem, v nedeljo pa so imeli pri mejnem prehodu na Sko-

meje za pretok ljudi, blaga in kapitala je namreč pomembna za tukajšnje delavce in za ohranjanje delovnih mest. Zbrane sindikaliste sta pozdravila tudi župan koprške občine Aurelio Juri in župan občine Milje Roberto Milo.

Na Goriskem se tradiciji praznovanja prvega maja niso izneverili, čeprav ga ne praznujejo več tako množično kot prej. Vseeno pa je bilo na delavski praznik slovesno na maloobmejnem prehodu na Erjavčevi cesti, kjer so ZSSS - območna organizacija Posojca, Neodvisnost KNSS sindikat se vernoprimske regije ter pososka zveza italijanskih sindikatov (CGIL, CISL in UIL) pripravili prvomajski shod slovenskih in italijanskih delavcev in občanov pod imenom »Delo, solidarnost, sožitje, mir«. Čeprav so takšno srečanje organizirali prvič, se ga je udeležilo veliko ljudi z obeh strani meje, med njimi so bili tudi nekateri javni funkcionarji. Kot simbol sobivanja dveh sosednjih mest so njuni predstavniki ob mejnem prehodu simbolično posadili dve drevesi.

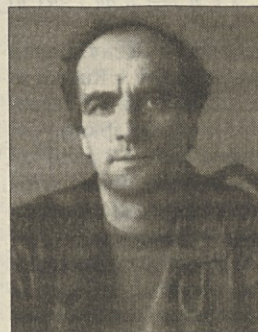
V nedeljo popoldne pa je zavzel prireditveni prostor v Opatjem selu na Krasu. Čeprav je bil program veliko bolj skromno organiziran kot prejšnja leta, se je tudi tam zbrala kar precejšnja množica praznovancev delavskega praznika. Velikih govornikov letos ni bilo, zato pa ni manjkalo dobre volje, pesmi in plesa.

Dopisniki Republike

Kvišku zdaj dežela vsa!

VLADO MIHELJAK

Kvišku zdaj, dežela vsa,
dvigni roke in srca!
Kar prisegel je naš dom,
ko grmel je bojni grom,
to s prisego ponovimo,
Srcu Janeza 'zročimo!

Sveti veri zvesti vsi
bodemo vse žive dni,
brez trepetu, brez strahu
vdani ljubemu osvoboditelju.
To s prisego ponovimo,
Srcu Janeza 'zročimo.
(Slovenska katoliška akcija 1931-1994)

Nekaj let nazaj, ko se nismo živeli v svobodi in demokraciji, sem imel za napade na JLA stalno pripravljen Freudov citat o tem, da »sta Cerkev in vojska umetni množici, se pravi, da je potrebna neka zunanja prisila, da ju varuje pred razpadanjem in preprečuje spremembe v njuni strukturi. Praviloma te ne vprašajo in ti ni na voljo, ali hoces v takšno množico vstopiti; poskus, da bi iz nje izstopil, je ponavadi preganjan ali strogo kaznovan ali pa vezan na točno določene pogoje ...« Seveda takrat niti pomisliti ni bilo mogče, da lahko več kot sedemdeset let star citat služi tudi za odslkavo slovenske Cerkve. Medtem ko je bila cerkev na vzhodu pritisnjena v kot, je na zahodu v zadnjega pol stoletja dozorelo spoznanje, da se politizacija dolgoročno in globalno ne splaca. In vse kaže, da se tega casa ne da preskociti, tako kot se ne da preskociti travm razseljenih domobrancev, njihovih družin in potomcev, ki se - kot smo nedavno videli v dokumentarnem filmu - hoesje vrniti z istimi oguljenimi kovčki, s katerimi so sli na nič zavidanja vredno pot. Prihajajo in razbijajo duri, ki so že nekaj casa na stečaj odprta. Ne opazijo, da so odprta, ker jih v glavnem niso odpirali »njihovi«, ampak predvsem otroci njihovih sovragov. A če je travma razseljenih domobrancev, ki so s selektivno socializacijo (izlocanje iz skupnosti tistih, ki podvomijo v brezprizivno resnico skupnosti) reproducirali leto 1945 pri otrocih in vnukih, je dejanje Cerkve manj razumljivo, a po drugi strani tako zelo vzhodnoevropsko univerzalno. Vse kaže, da drži kot pribito Freudova formula (Erinnern, Wiederholen, Durcharbeiten), po kateri se ne da travmatskih vsebin preskociti, ampak jih moramo prikliti v spomin, refleksivno reproducirati, da bi jih prese-gli (= pozabili). Če umanjka refleksivni moment, potem zgolj priklit travme pomeni predvsem regres, vračanje na raven samega travmatskega dogodka.

Slovenska Cerkev, ki je žive-la v tem okolju, je imela vse možnosti, da bi ubrala refleksivno pot, ter sebi in nam vsem prihranila neokusne podobe regresa, ki ga doživlja v teh dneh in tednih. Ker je bila zraven, a ujela sele zadnji vagon zadnje kompozicije v vlaku, ki se mu reče proces demokratizacije, sedaj ne more, noče, ne želi videti, da na koledarju, ki ga je sama sestavila, ne piše 1945, ampak 1994. In zato je nedavni radikalni zasuk - ki pa je bil že nekaj casa sluten - logična posledica njene strategije. V anti-kurpcijski ligi vidi možnost priklita duha militantne katoliške akcije iz tridesetih let, ki je obetala »moralno očiscenje Slovenije«. A katoliška akcija slovenskega klera tridesetih let ni imela pravih možnosti, ker si vendarle ni drznila prestopiti nevidne meje in poiskati posvetsnega »voditelja« oziroma »izvrševalca« svetega poslanstva, ker se je zblala neizogibne poganske razsežnosti množičnih gibanj. Tokrat se je - kot vse kaže - odločila drugače. Kot Izraelci, ki so čakali na Mojzesa, da se vrne z Gore, so začeli castiti pogan-skega malika ter obenem (nujno posledicno) obrnili hrbet tistemu, ki jim povzroča slabo vest (SKD).

Naenkrat jim ne zadostuje več liberalistična krilatica o avtonomnosti in individualnosti morale in odgovornosti, s katero so se se do nedavnega strinjali. Sedaj hoesjo kolektivizacijo norm in univerzalizacijo vere in verovanj. Tako denimo odpoved pravici do splava, do verske vzgoje in tako dalje ni individualna presoja in pravica cloveka, ampak naj bi bila univerzalna zapoved. In zato so isti cerkveni dostojanstveniki, ki so ob zadnjih intenzivnejših diskusijah v imenu »svetosti življenja« (dobesedno) kričali »matere morilke!«, ob predstavitvi novega prevoda katekizma zagovarjali smrtno kazen kot družbenohigiensko orodje »izbire manjšega zla«. Če je borba za pravico do oblikovanja lastnega vrednotnega in moralnega profila (denimo antisplavne »svetosti življenja«) brezprizivno legitimna, potem je treba dodati, da je vsiljevanje istega vrednotnega in moralnega profila drugega mislečim avtoritarno in nasilno, socasno zagovarjanje smrtno kazni pa kar perverzno. A se bolj perverzno je, če se najvišji cerkveni dostojanstvenik ne distancira od manifestiranih samodestruktivnih dejanj, s katerimi neka skupina državljanov izvaja pritisk na legalno strukturo oblasti. Dejstvo, da je ta demonstracija »lakotništva« kar se da burkasta, bebava in nepristna, tega greha ne umili. Kakorkoli ze, tako Cerkev kot vojska sta lakmusov papir demokracije. Tam, kjer so vojaki politično disciplinirani in obrambni ministri zgolj vodilni administratorji resorja, ne pa tudi vojskovodje, se Cerkev obrača na vernike in družbo popolnoma apolitično. Kjer so ambicije vojske in njih vojskovodij politične, je spolitizirana tudi Cerkev. Kaj je v tem tako problematičnega? Recimo to, da je politična agitacija Cerkve brezprizivna. Vernik (cetudi se pise denimo Ljotze Peterle) ne more razžarjenega in tendencioznega pridigarja replicirati na javno izreceno pridigo.

Nizko stopnjo demokracije spoznas po tem, da je Cerkev ali tlačena ali nasilna.

Godbeniki so imeli kar precej dela (Foto: B+D)

na koncu pa je sindikaliste pozival k solidarnosti in enotnosti, kajti le tako: »bomo dosegli stoletni ideal sindikalnega boja: delo in placo«.

Ob 19.30 uri smo se prebili do dežurne policijske ekipe, ki se je utaborila z dvema kombijema in sedmimi policisti pod drevesi ob glavnem

urah pa je bilo opaziti po-hojeno travo, razbrance peskovne stezice, tu pa tam vztrajnega rekreativnega športnika, v zraku pa napoved naslednjega kresovanja.

Simbol rdečega nageljna

Na Jesenicah je tradicija praznovanja 1. maja že

RUANDA / DRŽAVLJANSKA VOJNA

Žalostni rekord Hutujev in Tutsijev

Pred spopadi je v zadnjih dveh dneh pobegnilo skoraj pol milijona ljudi

NAIROBI - Državljska vojna in pokoli v Ruandi so sprožili največji val beguncev v zgodovini. Skoraj pol milijona ljudi je v manj kot dveh dneh zapustilo svoje domove in krenilo proti sosednji Tanzaniji.

Val beguncev pa se je grobo zaustavil, ko so uporniki Domoljubne fronte zasedli območje ob meji in zaprli vse prehode. Visoki komisariat za begunce pri OZN je upornike pozval, naj spet odprejo meje. Desetisoči, morda celo stotisoči so se utaborili na ruandski strani meje. Predstavnica UNHCR je sporočila, da so begunci v nevarnosti in da jih je treba spraviti prek meje na varno. V Ruandi so v preteklih tednih uporniki poklali približno dvesto tisoč civilistov. Domoljubna fronta je zanikala trditve UNHCR in

britanskega radia BBC o zapori meje. Njen ilegalni radio je begunce večkrat pozval, naj se vrnejo v Ruando. Večina beguncev pripada večinskemu plemenu Hutujev in se boji nasilja upornikov, ki so iz vrst manjšinskega plemena Tutsijev.

Na tanzanijski strani meje se je pri mestecu Ngara utaboril »največji val beguncev na svetu«, ki šteje pol milijona ljudi. UNHCR je pozval, naj mednarodna skupnost čim prej pošlje hrano in soto-re. Tudi Tanzanija je v svet poslala obupani klic na pomoč, saj ni dorusla tako velikemu številu beguncev. Predstavnica UNHCR je opozorila na nevarnost kolere. Mejna reka med Tanzanijo in Ruando je prepolna trupel, beguncem v Tanzaniji pa pri-manjkuje tudi pitne vode.

Med ruandskimi begunci, ki skušajo priti v Tanzanijo, je tudi veliko otrok

Generalni sekretar OZN Butros Gali je teden dni po umiku skoraj vseh vojakov modrih čelad iz Ruande predlagal obsežno vojaško akcijo ZN, Varnostni svet pa je ta predlog zavrnil. Po osemurni razpravi so sicer obsodili pokole v Ruandi, izgnili pa so se izrazu pomor manjšinskega plemena Tutsi. Gali je svoj zahtevo utemeljeval z dej-

stvom, da izbruh nasilja v Ruandi ne dopušča druge možnosti kot le energično intervencijo OZN. Obstajajo utemeljeni sumi, da uporniki načrtujejo nove pokole. VS se je po pokolu desetih belgijskih vojakov modrih čelad v ruandskem glavnem mestu Kigali pred dobrim tednom odločil, da svoje enote zmanjša z 2500 mož na 270.

Po trditvah tanzanijskega predsednika Alija Hasana Mvinjija so se ruandske vladne čete in uporniki Domoljubne fronte pripravili pogajati. Srečali naj bi se danes v severnotanzanijskem mestu Arusa. Pred tednom dni so pogajanja splavala po vodi, ker predstavnikov vladnih čet ni bilo ob dogovorjenem času. (dpa)

O čem pišejo drugje po svetu

O Ruandi

»Prav vseeno je, kakšni so izgledi za trajni mir med vojskujocima se plemenoma, gre le ta zo, da si OZN ne sme zatiskati oči pred to krizo. (...) Celo najmanjša akcija za reševanje zivljenj mora slediti štirim ciljem: odpiranju meja, da bodo ljudje, ki se bojijo za svoja zivljenja, lahko pobegnili; preskrbi s hrano in vodo za ljudi, ki so že pobegnili; v deželi vzpostaviti vsaj toliko miru, da bi ustavili brutalnosti milice; in preprečiti dobavljanja orožja in streliva iz Beograda.« (The Independent, London)

»Se danes ni jasno, kdo bi lahko v Ruandi posredoval in vplival na konec prelivanja krvi. OZN ni pokazala nobene namere, da se po grenki izkušnji v Somaliji loti se ene operacije 'Obujanje upanja'. In tudi sosednje države Ruandi v tem položaju niso v oporo. V Burundiju je ravno kar prislo do novega poskusa državnega udara. (...) Ostane le eno: da uporniki Domoljubne fronte uresničijo svoje napovedi ter vojsko in predsednikovo gardo 'izolirajo' in unicijo. Svet bo se naprej nemo opazoval bitke in beguncem pošiljal pomoč.« (Basler Zeitung, Basel)

O volitvah v Južni Afriki

»Borza je na volitve v Južni Afriki odgovorila vzpodbudno, tečaj se je zvišal. Vendar ne moremo govoriti o kakšnem bumu. Za to tudi ni razloga. Prepricane borznih posrednikov med drugim temelji na dejstvu, da je dolgo predvolilno obdobje politične negotovosti mimo in da se na obzorju rišejo jasni obrisi bodoče države. Pričakovana zmaga ANC, s katero je bilo računati, pri tem ne igra nobene vznemirjujoče vloge. Napoveduje se manjši beg belega kapitala: kdor hoče odnesti denar iz države, je to že storil - in to kljub restrikcijam, ki jih je vlada uvedla v zadnjih letih, da bi zadušila odtok kapitala. (...) Kdor ima svoj denar v Južni Afriki, je lahko le optimist.« (Der Standard, Dunaj)

NOVICE

Fidelu Castru dišijo gospodarske spremembe

HAVANA - Kubanski predsednik Fidel Castro je v ponedeljek govoril na posebnem zasedanju parlamenta, ki se je sešel, da bi razpravljal o ukrepih za finančno ozdravitev države. Castro je pozval k »političnemu pogumu«, saj pot ne bo enostavna in bo od ljudstva zahtevala mnogo potrpljenja in razumevanja. Obenem je posvaril pred »polovičarskimi potezami, ki lahko le škodijo«. Pred govorom nespornega kubanskega voditelja je finančni minister Rodriguez predstavil ukrepe, s katerimi naj bi zmanjšali količino denarja v obtoku ter zakrpali luknjo v državnem proračunu. Na temelju novega finančnega načrta bi se nato Kuba odpravila korenitim gospodarskim reformam naproti. Ena zadnjih svetovnih trdnjav komunizma se po razpadu sovjetskega imperija sooča s hudimi težavami in neznošno draginjo. Ponedeljkovo parlamentarno zasedanje je potekalo ravno v času, ko bi se morala na ulicah Havane odvijati tradicionalna prvomajska parada, ki pa so jo »v duhu splošnega varčevanja« odpovedali. (Reuters)

V Ekvadorju so volili

QUITO - V Ekvadorju so volilne komisije razglasile prve neuradne rezultate nedeljskih parlamentarnih volitev. Sedanja vladna koalicija, ki jo sestavljata Republikanska enotnost in Konservativna stranka, bo v kongresu obdržala le osem izmed 65 sedežev. Največji zmagovalci prihajajo iz Socialnokršćanske stranke, ki bo zasedla 25 poslanskih mest. Pravi porazenec pa je predsednik Duran Ballen, saj bo brez zaveznikov v vladi ostal brez vzvodov moči in politično osamljen. Njegov mandat se izteče avgusta 1996. Očitno so gospodarske reforme premočno prizadele zivljenjski standard prebivalstva, ki za svoj položaj krivi predsednika in zakonodajno oblast. (Reuters, Telefoto AP)

Zadnje priprave na srečanje Arafat-Rabin

KAIRO - Predstavniki PLO in izraelske vlade so v ponedeljek se zadnjič sedli za pogajalsko mizo, da bi čim bolj »pripravili teren« pred sklepnim srečanjem Jaserja Arafata in Jicaka Rabina. Voditelja se bosta sestala v torek zvečer v egiptovski prestolnici, kjer naj bi dan zatem slovesno podpisala sporazum o palestinski samoupravi na zasedenih ozemljih, če jima bo seveda uspelo poiskati zadovoljive odgovore na vrsto nerešenih vprašanj. Sprti strani se namreč kljub mnogim pobudam in sestankom doslej nista sporazumeli o velikosti območja Jeriha, o mejah palestinskih ozemeljskih voda ob obali Gaze in o usodi Palestincev, ki so med okupacijo sodelovali z Izraelom. Medtem so si za mir na Bliznjem vzhodu prizadevali tudi v Kopenhagnu, kjer so predstavniki Norveške, Italije in Danske z izraelskimi in palestinskimi diplomati podpisali dogovor o namestitvi 160 neoboroženih opazovalcev v Hebronu. (Reuters)

NIZOZEMSKA / VZPON KONSERVATIVCEV

Strpnost se umika desnemu ekstremizmu

Za desnico volijo razočarani in razžaljeni

AMSTERDAM - Nizozemska, nekakšna trdnjava strpnosti in liberalizma, naj bi se po nekaterih znamenjih znašla v obdobju politične nestabilnosti - skrajna desničarska gibanja so namreč deležna čedalje večje podpore. Ruud Lubbers, nizozemski premier z najdaljšim stažem, bo po volitvah 3. maja zapustil politično prizorišče. Za vstop v vlado se bodo potegovali stiri politične stranke, volilci pa se bojijo predvsem čedalje glasnejših skrajnežev, ki skušajo pridobiti glasove na račun narasčajočega števila tujcev, kriminala in brezposelnosti. Zadnja javnomnenjska raziskava je pokazala, da imajo stiri politične stranke, katerih člani se bodo potegovali za sedeže v 150-članškem parlamentu, enake možnosti. Kaze, da bodo koalicio sestavljale tri stranke. Vladajoča levsredinska koalicija krščanskih demokratov (CDA) in laburistov (-PvdA) naj bi izgubila veliko glasov, levo usmerjena stranka D66 in konservativni liberalci pa pridobivajo na priljubljenosti. Prva ali druga, oziroma skupaj, naj bi imeli odločilno besedo v novi vladi.

Kaze, da sedanja koalicija ne bo mogla zadržati večine glasov in parlamentarne večine, je izjavil Neelie Kroes, nekdanji minister za transport, zdaj pa strokovnjak za politična vprašanja. »Zato je pričakovati koalicijo treh strank. Kakorkoli že, caka nas nestabilna prihodnost,« je dodal. Skrajna desnica, ki tako kot vsa evropska desnica poudarja narasčajoče nasilje, brezposelnost in čedalje večje število priseljencev, nabira glasove mladih in vseh, ki so razočarani nad sedanjimi razmerami. Na marčevskih lokalnih volitvah sta stranka Demokratske sredine (CD) in Centralna stranka (CP 86) zamajali tla političnega prizorišča in sloves Nizozemske kot strpne države - dobili sta več kot deset odstotkov glasov in vseh največjih nizozemskih mestih.

»Zastopamo interese Nizozemcev, zato nas morajo druge stranke upoštevati,« je pred kratkim izjavil vodja Demokratske sredine Hans Janmaat. Prejšnji teden je bil spoznan za krivca rasnih nemirov v začetku leta 1989. Dokončna sodba naj bi bila izrečena dan po volitvah, na katerih naj bi po napovedih desničarji dobili do sedem odstotkov glasov. Janmaat je zdaj edini desničar, ki ima sedež v parlamentu. 54-letni Lubbers, ki je bil izbran na volitvah leta 1982, je najmlajši povojni nizozemski premier, hkrati pa tudi evropski politik z najdaljšim premierskim stažem. Bil je na čelu treh vlad, ki so jih sestavljale različne politične stranke. Nizozemsko politiko je vodil po poti politične strpnosti. Zaradi pogajalske sposobnosti in sklepanja pogodb je zelo cenjen politik, zato mnogi napovedujejo,

da bo svojo politično pot nadaljeval v bližnjem Bruslju, kjer naj bi nasledil predsednika Evropske komisije Jacquesa Delorsa. Seveda so to le predvidevanja, saj so nedavni rezultati anket pokazali, da si Nizozemci želijo, da bi ostal na svojem položaju. To dokazuje, da med nizozemskimi politiki ni primernega Lubbersovega naslednika in da mnogi zelo cenijo njegovo 12-letno delovanje za krmilom države. Lubbersova vlada je sicer vodila trdno finančno politiko in za več kot 50 odstotkov zmanjšala državni primanjkljaj, vendar za ceno davčne politike, saj so se davki občutno zvišali, socialne podpore pa zmanjšale. Nizozemci so med najvišje obdavčeni v Evropi. Čeprav je nizozemsko gospodarstvo še vedno na trdnih nogah, pa nanj močno vplivajo razmere v nemškem gospodarstvu, saj je Nemčija njegova največja partnerica. Najhujiši problem je visoka stopnja brezposelnosti. Skoraj en milijon od 15 milijonov prebivalcev prejema socialno pomoč: podporo za brezposelnost, bolezen, nesposobnost za delo... Različne oblike socialne pomoči ljudi pravzaprav ne silijo k iskanju dela. Podatki kažejo, da vsako uro ostane brez dela kar 25 ljudi, kar je največ po koncu druge svetovne vojne.

Ne preveč močna volilna kampanja je prav zato osredotočena na problem brezposelnosti, pa tudi na narasčanje nasilja in sistem socialnih ugodnosti. Finančni trg je postal precej nestabilen, saj se tuji investitorji obračajo stran od predvidene levsredinske »žametne koalicije«, ki naj bi jo sestavile tri stranke: laburistična, levo usmerjena stranka D66 in konservativni liberalci. Nizozemski ekonomisti sicer trdijo, da je strah neutemeljen.

Bernard Walschots, ekonomist iz Rabobank, meni: »Nova vlada bo vodila enako finančno in zaposlovalno politiko kot sedanja, ne glede na to, katera stranka bo najbolj vplivna.« 46-letni Elco Brinkman, ki naj bi zamenjal Lubbersa, je v težkem položaju - ima veliko zaveznikov, pa tudi sovražnikov; in ni povsem prepričan, da bo kos težavam. Novega voditelja krščanskih demokratov so mediji kritizirali zaradi finančnih nepravilnosti v stranki in njegovih zvez z neko družbo, obtoženo utaje davkov. Na preži pa je vodja laburistov in sedanji finančni minister Wim Kok, ki je dobil pomembno število glasov v različnih javnomnenjskih anketah.

55-letni Kok, namestnik premiera, se ne strinja s sedanjo gospodarsko politiko, ki jo vodi koalicija, ter poudarja svoje delovanje na področju politike in dejstvo, da bi bil po 17 letih prvi socialistični predsednik nizozemske vlade. Ian Geoghegan/Reuters

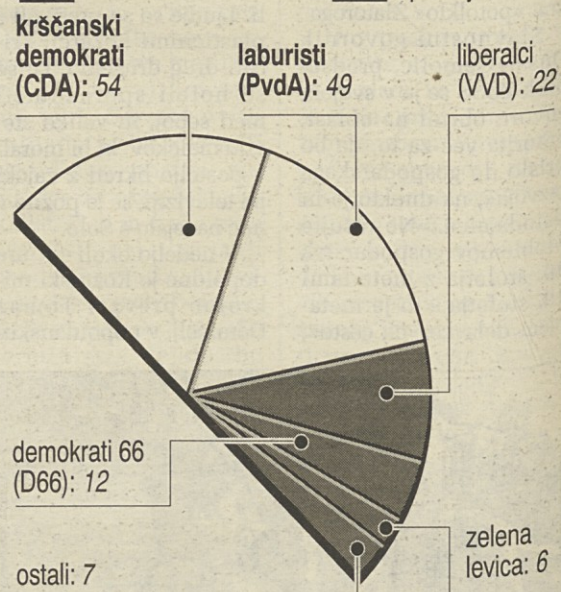
VOLITVE NA NIZOZEMSKEM

Na parlamentarnih volitvah bo 3. maja volilo približno 11 milijonov volilcev.

TWEEDE KAMER (spodnji dom), sedanja razdelitev sedežev:

vlada: 103

opozicija: 47

Stiri vodilne stranke:

LIBERALCI:

Zagovarjajo svobodno združevanje in majhno vlado. V obdobju hladne vojne so bili ostri kritiki obrambe. Vodi jih Frits Bolkestein.

CDA

KRŠĆANSKI DEMOKRATI:

Sredinska stranka je nastala leta 1980 z združitvijo katoliške KVP, protestantske ARP in CHU. Vodi jo nekdanji minister za zdravstvo in kulturo Elco Brinkman.

PvdA

LABURISTI

Najmočnejša levičarska stranka, ki je bila kar v dvajsetih povojnih vladah, vendar le v dveh od zadnjih šestih. Vodi jo nekdanji sindikalist in finančni minister Wim Kok.

D66

DEMOKRATI 66:

Levsredinska stranka, ki so jo ustanovili leta 1966, da bi z njo spremenili politični sistem in da bi volilci lažje vplivali na vlado. Vodi jo Hans van Mierlo.

REUTER

BOSNA IN HERCEGOVINA

Srbi hočejo nazaj orožje

V obroču okoli Sarajeva skušajo na vse načine priti do zaseženega orožja

SARAJEVO - Po treh mesecih miru v Sarajevu si srbski vojaki očitno zelo prizadevajo, da bi iz skladišč Unproforja v okolici Sarajeva dobili nazaj svoje težko orožje. Srbi so se več ur pogajali z vojniki modrih celad. O odločenosti Unproforja in Zahoda jih je prepričal sele nizek prelet NATOvega letala. Po večurnem obleganju skladišča se je vojska bosanskih Srbov umaknila. Kljub temu so srbski vojaki poskusili se enkrat: v ponedeljek zjutraj so poskusili iz skladišča odpeljati enega svojih tankov. Po besedah predstavnika Unproforja so Srbi v zadnjih dneh »na vse načine« poskusili dobiti nazaj svoje sicer prostovoljno predano orožje.

Tudi na bosansko prestolnico so ponoči padle tri granate, vendar to generalnega sekretarja Unesca Federica Mayorja ni odvrnilo od obiska. S svojo prisotnostjo naj bi počastil današnji svetovni dan svobode tiska, z bosanskim vodstvom pa bo razpravljalo o nadaljnji pomoči te mednarodne organizacije. Do sedaj je organizirala mednarodno pomoč za obnovo narodne in univerzitetne knjižnice v bosanski prestolnici.

Tiskovni predstavnik Unproforja Chaperon je povedal, da je v Gorazdu

se vedno napeto in da se srbske in muslimanske sile obstreljujejo na robu trikilometerskega varnostnega obroča okoli mesta. Po podatkih Unproforja je znotraj obroča se približno sto večinoma sicer neoboroženih pripadnikov srbske milice. Konvoj s 160 britanskimi vojniki, namenjenimi v Gorazde, je se vedno v Rogatici, kjer želijo Srbi pregledati vse njihove osebne stvari. Tiskovni predstavnik Unproforja je dejal, da je »problem očitno v lokalnem poveljniku Srbov«.

Sarajevski radio je poročal, da so na Tuzlo, mesto, ki ga je Varnostni svet OZN lani razglasil za varnostno območje, spet padale granate. Ubile so neko 22-letno žensko, stiri ljudi pa ranile.

Jugoslovanska agencija Tanjug je poročala, da so v Doboju muslimanski borci streljali na srbsko civilno prebivalstvo, ki je praznovalo pravoslavno veliko noč. Muslimanske granate so ubile stiri ljudi, o ranjenih pa ni podatkov. Srbske in muslimanske sile se medsebojno obtožujejo, kdo je začel napadati Tešanj in Dobojo. Unprofor poroča le o napadanju srbskih kopenskih sil. Pri Tešnju so po muslimanskih podatkih srbske granate ranile 14 ljudi.

(dpa, Reuter, AFP)

Srbski tanki pri Doboju ne počivajo (Telefoto: AP)

Mine pri Mostarju ubile dva ameriška novinarja

ZAGREB - Mina na cesti med Salakovcem in Mostarjem je v nedeljo ubila dva ameriška novinarja, tretjega pa ranila. Unprofor je sporočil tudi njihova imena: umrla sta fotograf Brian Brinton, ki je delal za Magnolia News, in prevajalec Francis Tomasic. Njun sopotnik William Vollmann, dopisnik ameriške revije Spin, je bil lažje ranjen.

»Dremal sem na zadnjem sedezu, ko sem zaslišal glasno eksplozijo, ki ji je čez nekaj sekund sledila še druga. Slisati je bilo kot strelji iz puške in za trenutek sem pomislil, da nas napadajo ostrostrelci,« je povedal Vollmann. Sele pripadniki modrih celad, ki so prišli čez nekaj ur, so mu povedali, da so eksploziji povzročile mine.

Tiskovni predstavnik Unproforja je sporočil, da so novinarja ubile tri mine, vendar ni navedel njihove vrste. Vollmann je povedal, da sta bila njegova tovarisa že mrtva, ko si ju je upal pogledati, saj se je najprej iz strahu pred ostrostrelci skril za avto.

»Brian je imel rano na glavi, Francis pa na prsih. V sprednjem steklu sta bili dve luknji. Ni se mi zdelo, da bi takšne rane lahko povzročila mina,« je v bolnišnici pripovedoval Vollman. Nameraval je ostati pri avtu do teme, vendar so se na prizorišču pojavili vojaki bosanske vojske. »Najprej sem pomislil, da me bodo

ubili, in rekel sem si: 'Vsaj umrem lahko kot clovek', zato sem stopil iz skrivališča in jih pozdravil z 'Dober dan',« je pripovedoval Vollmann. »Vendar so bili prijazni in mi pomagali izvesti moja tovarisa iz avta, poklicali pa so tudi Unprofor.« Predstavnik Unproforja Eric Chaperon je povedal, da je bila cesta že dlje časa minirana, da se je to vedelo in da novinarji pač ne bi smeli biti tam.

Salakovac, 12 kilometrov severno od Mostarja, leži na Neretvi, nadzorujejo pa ga bosanske sile. Na desnem bregu so sile bosanskih Hrvatov in zato ni jasno, kdo je nastavljal mine. Vollmann je povedal, da je trojica potovala proti Sarajevu: »Francis je zgorel pot. Večkrat smo se ustavili in spraševali za smer, ker pa ne razumem jezika, ne vem, kaj so nam svetovali.« Tomasic je bil Američan hrvaskega porekla in je prevajal Vollmannu.

Vsi trije so bili novinci na tem področju, ceprav so imeli nekaj vojnih izkušenj. Vollmann je poročal iz vojne v Kurdistanu, Brinton pa je bil vietnamski veteran. Oba preminula novinarja sta imela neprebojna jopiča, vendar ju nista nosila.

V treh letih je na ozemlju nekdanje Jugoslavije življenje izgubilo 40 novinarjev.

Davor Huić / Reuter

ZDRUŽENI NARODI

Albrightova vrača udarce Akašiju

NEW YORK - Že drugič v enem tednu je ameriška veleposlanica v OZN Madeleine Albright ostro kritizirala odposlanca OZN na Balkanu in s tem tudi francosko-britansko vojsko poveljstvo. V pismu generalnemu sekretarju OZN Butrosu Galiju Albrightova protestira zaradi opazk, ki naj bi jih izrekli vojski uradniki OZN. Del pisma je v ponedeljek objavil New York Times.

Ti so v petek novinarjem dejali, da so bosanske vladne cete pretiravale in preveč unicile Gorazde v upanju, da bodo na ta način izsilili tujo vojsko intervencijo. Albrightova je Galija spomnila, da je on tisti, ki je prvi zahteval zračne napade Nata, da bi ustavil srbsko obstreljevanje Gorazda, in da je takšno akcijo že lansko poletje odobril tudi VS OZN. »V luči vsega zgoraj navedenega vam pišem, da izrazim svoje nasprotovanje komentarjem uradnikov ZN, ki prek posebnega odposlanca poročajo neposredno vam,« je zapisala Albrightova. »Združene države povsem razumljivo pričakujejo, da uradniki OZN, ki delujejo pod vašo avtoriteto, javno podpirajo mandate Varnostnega sveta in jih skušajo kar najbolje opraviti.«

Spor med ZDA in OZN se je sprožil pred desetimi dnevi, ko je generalni sekretar Nata Manfred Wörner ob podpori Washingtona kritiziral Akasijevo odločitev, da ne sprozi letalskih napadov na Srbe pri Gorazdu. Podsekretar OZN Kofi Annan je povedal, da sta se z Akasijevo odločitvijo strinjala tudi francoski general de Lapresle, vodja Unproforja na Balkanu, in britanski general Rose, ki poveljuje modrim celadam v Bosni. Po mnenju vseh treh je pomembneje v Gorazde poslati več vojakov OZN, zdravil in zdravstvenih delavcev. Akasi je v zagovor svoje odločitve dejal, da je ameriška politika po Somaliji »nekako zadržana, nekako preprašena, plasna in neodločna« ter da bi moral Washington v Bosno poslati več vojakov. Albrightova je prejšnji torek vrnila udarec in v VS izjavila, da je kritika neutemeljena in da mednarodni sluzabniki »ne smejo pozabiti, kdo jim reže kruh«.

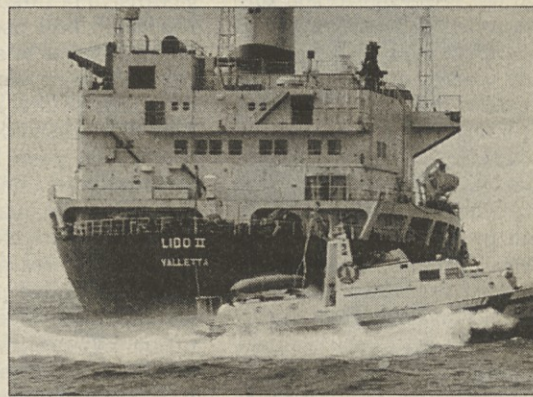
(Reuter)

NOVICE

»Atentat« na podpredsednika pravašev

SIROKI BREG - Podpredsednik Hrvaske stranke prava (HSP) in poslanec v saboru Ante Đapić je uspel na nedeljskem zborovanju v Sirokem Bregu v Hercegovini izreči le nekaj besed: »No, pokazali smo, da se vas ne bojimo in da smo pripravljeni umreti za Neodvisno državo Hrvasko...« potem pa ga je množica zasula z vsem, kar ji je prišlo pod roko. Đapić in njegovi so jih dobili po glavi celo s palicami za baseball in ročaji pistol. Enega izmed pretepenih so morali nemudoma prepeljati v splitsko bolnišnico, nekemu drugemu pa so nudili pomoč kar na kraju samem, ker bi bil prevoz zanj lahko usoden. Đapić je nato priznal, da so predstavniki HSP slutili, kaj jih čaka v Sirokem Bregu, vzrok za napad pa je pripisal sporu med njegovo stranko in HDZ v Hercegovini. »Atentat« naj bi pripravili nekateri ljudje, povezani z zagrebskim obrambnim ministrstvom, je dejal Đapić in tako neposredno obtožil tudi sam hrvaski politični vrh. (D. P.)

Incident pri črnogorski obali

NEAPELJ - Bojne ladje zveze Nato so skoraj trčile v jugoslovanske ladje v Jadranu, ko so naftnemu tankerju skušale preprečiti, da bi kršil embargo zoper Srbijo in Crno goro. Do incidenta je prišlo, ko je tanker Lido II, na katerem je vihrala zastava Malte in ki je prevažal 45 tisoč ton goriva, sporočil, da je v strojno vdrla voda. Ruski kapitan je povedal, da je hotel pristati v Albaniji, vendar so mu pot prekrizale ladje. Predstavnik Nata je izjavil, da so opazili tri ladje jugoslovanske vojne mornarice, ki so plule proti Lidu II. Ena od ladij se je skoraj zaletela v britansko fregato. Jugoslovanske ladje so se umaknile se, ko jih je preletelo italijansko letalo tornado. Kapitan Lida je povedal, da je poplavo verjetno nalošč povzročila posadka, da bi tanker prisilila pristati na črnogorski obali. Med posadko Lida je tudi 24 Rusov in stirije Jugoslovani, ki niso hoteli sodelovati s predstavniki Nata. Nato nadzoruje jadransko obalo od aprila 1993 in njegovi predstavniki zatrjujejo, da doslej se nobeni ladji ni uspelo prebiti blokade. (Reuter, Telefoto AP)

Izredno stanje v Kolumbiji

BOGOTA - Kolumbijski predsednik Cesar Gaviria je po sestanku s predstavniki vlade v državi razglasil izredno stanje. Za tako potezo se je odločil zato, da bi preprečil izpuštevje kakšnih tisoč pripolnih gverilcev, preprodajalcev drog in drugih kriminalcev. Sodišče namreč njihovih primerov ni resilo v zakonsko predvidenem roku, zato bi jim po vseh predpisih moralo vrniti svobodo. (Reuter)

SARAJEVO

Most Bratstva in enotnosti postaja novi Checkpoint Charlie

Odkar je februarja prva resna groznja Nata obrodila sadove in se je prenehalo neusmiljeno obstreljevanje Sarajeva, je življenje v mestu, celo na razvpiti »Aleji ostrostrelcev«, spet začelo dobivati staro, predvojno podobo. A tak je le prvi vtis...

Srbski »snajperisti«, skriti v zgornjih nadstropjih sarajevskih stolpnih, so morda res umaknili pogled izza merilcev svojih ubijalskih naprav, vendar pa belo-modro-rdeče zastave, ki vihrajo v srbskem delu mesta, pošiljajo prebivalcem muslimanske narodnosti prav tako nedvoumno in srhljivo sporočilo.

Slika (pre) močno spominja na Berlin v času hladne vojne, ko so vzhodnonemški praporji, nasajeni vzdolž zidu, gozili prebivalcem zahodnega dela mesta.

Resnica je kruta in neizpodbitna - Sarajevo je obkoljeno. Sarajevčani, kakšnih 300 tisoč jih je ostalo v mestu, se zavedajo, da so prepisani na milost in ne-milost sovražni vojski, ki se je sprico lastnih interesov sicer začasno umirila, a utegne vsak trenutek spet podivjati. Vedo, da živijo od tuje pomoči in da se lahko vsega tega rešijo le, če za vedno zapustijo svoje domove.

Ceprav je po februarjem zahodnem ultimatu orožje utihnilo in so Srbi svoje težko topništvo (menda) odvekli drugam, pa se jekleni obroč okrog bosanske prestolnice ni razklenil. Okoliško hribovje je trdno v srbskih rokah, naselje Grbavica prav tako.

»Ljudje s strahom zrejo v prihodnost. Ne verjamejo, da je vse najhujše že za njimi,« pripoveduje psihiater Melin Vranesić, h kateremu se vsak dan zateče množica pomoči potrebnih. Pekel življenja v obleganem mestu je neizbrisno zaznamoval njihovo psiho. »Marsikdo je naivno pričakoval, da se bo kar čez noč vse spremenilo. Zdaj tožijo, da je bil ultimat eno samo razočaranje,« dodaja Vranesić.

William Eagleton, novi koordinator ZN za obnovo Sarajeva, pravi, da je sicer mogoče dokaj hitro obnoviti

MARK HEINRICH, REUTERS

osnovne življenjske funkcije mesta, vendar pa bo dolgoročno težko doseči kakršenkoli napredek, če ne bo omogočeno svobodno gibanje v Sarajevo in iz njega. Slednjega se najbolj boji sama bosanska vlada, saj bi utegnili prebivalstvo uprizoriti množičen pobeg iz mesta, to pa bi prižgalo zeleno luč srbskim osvajalcem. Za zdaj lahko sorodnike v drugih delih prestolnice in v okolici obiskujejo le ostareli in ženske z otroki, torej »osebe brez vojaške vrednosti«.

Srbske oblasti so nekdanji Most bratstva in enotnosti, ki povezuje Grbavico z muslimanskim središčem, spremenile v pravo mejno utrdbo. Protitankovske ovire, vreče peska, tri metre visoki cementni bloki, nemski ovčarji in kričec napis »Republika Srbska« - tak je sarajevski »Checkpoint Char-

lie«. V središču mesta, ki je v rokah bosansko-hercegovske vlade, ujeta v nekakšen vakuum med vojno in mirom, in kjer se življenje na pogled vrača v ustaljene tirnice, pa nekateri prizori mejijo že na rahel absurd. Pred ožganimi stolpniciami v stanovanjskih naseljih kot gobe po dežju rastejo zelenjavni vrtniki.

Ponosni lastniki razkosnih jeklenih konjickov so od kdovekod spet privlekli na plan svoje ljubljence in zdaj krožijo po osivelih, razrušenih četrtih. V krizisih se srečujejo z nabito polnimi oranžnimi tramvaji, ki so jih dali obnoviti ZN.

Polne roke dela imajo predvsem prometni policisti, saj so se Sarajevčani očitno povsem odvadili spostovati predpise.

Na »Aleji ostrostrelcev« je gneča sprehajalcev, ki jih se najbolj ogrožajo otroci, ko

se podijo naokrog s svojimi rokami.

Parkirišča so polna ostankov avtomobilov, ki so jih granate spremenile v svojevrstne ulične skulpture. Baščarsija je oživela, svoja vrata je odprlo kar nekaj kavarn in restavracij. S slike v neki izlozbi ponosno gledajo letosnji bosanski olimpijski reprezentanti.

Vse to neprizadetega obiskovalca morda res navdaja z optimizmom, za mnoge preživeli Sarajevčane pa je zdaj nastopil čas pravega notranjega trpljenja. Zaposlitve nima nihče, razen vojakov, vladnih uslužbencev in lastnikov sumljivih lokalov in trgovin. Sposobni strokovnjaki z najrazličnejših področij preživljajo dneve čakajoč v dolgih vrstah pred skladišči z mednarodno pomočjo, tisti, ki imajo se kakšne skrite rezerve, se podajo na črno borzo. Najbolje obiskane mestne »ustanove« so pokopalšča, kjer leži deset tisoč žrtev vojne morije.

Neka ženska čepi pred grobom nekaka, ki so mu bila dana le stiri leta življenja. »Zdaj, ko nismo več od jutra do večera zaposleni z bojem za preživetje, zdaj se se-le zares zavedamo, kaj se je zgodilo. Danes bolj kot kdajkoli pogrešamo tiste, ki jih ni več.«

LITERATURA

NA POTI DO UVELJAVITVE

Pisatelji so ugotovili, da je napad najboljša obramba pred založniki

Ustaljeni načini komuniciranja med avtorji in založniki niso več učinkoviti - Izid knjižnih uspešnic je pogosto plod namigov lektorjev in tajnic ali ekscesnih nastopov avtorjev

Bilo je na frankfurtskem knjižnem sejmu pred štirimi leti. Mlada, visoka zenska se preriva skozi gnečo ljudi, zbrano okrog stojnice založbe Fischer. Isče urednico, ki je odgovorna za izid knjige Beim nächsten Mann wird alles anders (Z naslednjim moškim bo vse drugače). Naključje ali usoda - Ingeborg Mues, urednica te založbe, je tam in avtorica knjige **Eva Heller** (na sliki levo) sedi neopazena poleg nje. »Jaz sem boljša kot Hellerjeva,« samozvestno pravi zenska in onemeli urednici porine v roke rokopis. Toliksna predznost urednico sicer preseneti, vendar se nepricakovana sejemška pridobitev izkaže za odkritje - gre za drzno pripoved o zapletenih aferah iznajdljive studentke glasbe. Dva dni po svojem burnem prihodu na sejem avtorica **Herlind Wartenberg** oziroma Hera Lind izve, da bo založba Fischer njeno knji-

go izdala. Mann für jede Tonart (Moški za vsak tonovski način) postane uspešnica, prodajo jo v 300 tisoč izvodih, istoimenski film navduši tisoče ljudi.

Uredniki so iskalci zakladov in psihologi, saj hodijo okrog z občutljivimi seizmografi, ki zaznavajo najhujše tresljaje na področju literature. Ingeborg Mues, urednica pri založbi Fischer za zbirko Die Frau in der Gesellschaft (Zenska v družbi), je v zadnjem času odkrila že nekaj uspešnic. Ena od njih je tudi Z naslednjim moškim bo vse drugače, ki jo je napisala njena osebna prijateljica Eva Heller. Skrivnost njenega uspeha je po besedah Muesove preprosta: Hellerjeva piše knjige, ki zabavajo se njo samo.

Na nenavadne načine so uspeli tudi nekateri drugi avtorji. Pred več kot desetimi leti so na televizijski oddaji predstavljali mlade avtorje, ki so izdali knjige v samozaložbi.

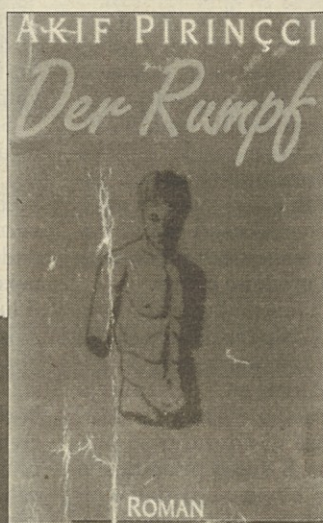
Pred kamero se je znašel tudi temnolas moški s čudnim imenom in samozavestno, celo arogantno prebral nekaj odlomkov iz svoje knjige. Njegova zgodba o strastni ljubezni, že tisočkrat napisana in vendar drugačna, je presunila urednika založbe Goldmann Klaus Ecka. Ukrepal je takoj in 48 ur kasneje je **Akif Pirincci** (na sliki desno) že podpisoval pogodbo za svojo prvo knjigo Tränen sind immer das Ende (Solze vedno pomenijo konec). Tako pravljico odkritje avtorja je seveda izjemno. »Zgodi se približno vsaki dve leti,« pravi Winfried Stephan iz založbe Diogenes. Po nenavadni poti osebnih poznanstev je do knjige prišel tudi **Patrick Süskind**. Njegov Kontrabaß (Kontrabas) je v gledališču vide-la urednikova tajnica in mu nato navdušeno poročala o tem. »Večina avtorjev piše o sebi in svoji duši,« pravi Eva

Schuster, ki je za Münchensko založbo Schneekluth odkrila uspešnico Von nun an bitte ohne mich (Od zdaj naprej, prosim, brez mene) avtorice **Annette Kast-Riedlinger**. »V delu je pogosto preveč opazen terapevtski namen.« Da knjiga zares doseže ciljno bralstvo, morajo uredniki misliti na vse. Pri knjigi Akifa Pirinccija Felidae je nastopila tezava, saj si v knjigarni nihče ni upal izgovoriti imena avtorja, kaj šele naslova knjige, da se ne bi osramotil. Tako so naslovu, ki ni nič drugega kot latinsko ime za macke, morali dodati podnaslov Kriminalka o mackah in knjigo so prodali v 600 tisoč izvodih. Uspeh Felidae pa je razjezil nekatere sodelavce Klaus Ecka. Akif Pirincci, ki je sicer prepričan da bo pri štiridesetih najuspešnejši pisatelj v Evropi, je bil namreč s honorarjem pri Goldmannu tako nezadovoljen, da je svojo knjigo ponudil drugim znanim založbam, vendar so ga vse zavrnile.

Po nemski izdaji Elle

avtorja je seveda izjemno. »Zgodi se približno vsaki dve leti,« pravi Winfried Stephan iz založbe Diogenes. Po nenavadni poti osebnih poznanstev je do knjige prišel tudi **Patrick Süskind**. Njegov Kontrabaß (Kontrabas) je v gledališču vide-la urednikova tajnica in mu nato navdušeno poročala o tem. »Večina avtorjev piše o sebi in svoji duši,« pravi Eva

Utrujeni od mitraljiranja s strani medijev, Britanci vsak dan rajši prisluhnejo poeziji

Kakih 40 ljudi, ki so se nagneti v kleti londonske kavarne, je vneto ploskalo pesnikom, ki so se pretekli ponedeljek zvrstili na majhnem lesenem odru, da bi zbranim predstavili svoje verz.

»The Troubadour«, v katerem sta nekoč nastopala tudi Bob Dylan in David Bowie, je le ena od številnih londonskih kavarn in pubov, v katerih ozivlja britansko pesništvo.

»Ljudje, ki zahajajo k nam, imajo radi pesništvo; z njim se ukvarjajo ljudje zelo različnih profilov,« je izjavila **Tamara Yoseloff**, ameriška pesnica, ki organizira ponedeljkove pesniške večere.

»V ZDA je pesništvo omejeno na univerzitetna središča, pa tudi založnike, pripravljene izdajati pesniške zbirke, bi lahko prešli na prste,« pravi Yoseloffova. Clovek, ki obiske britansko prestolnico, lahko takoj odkrije, da mesto doživlja pravi pesniški preporod. Potniki lahko med vožnjo s podzemsko železnico prebirajo pesmi, ki so jih napisali znani in rapom. Nase sodelovanje pri prireditvi Nova pesniška generacija bo predstavilo medsebojno povezavo vseh teh elementov,« je povedal **Mathew Bannister** iz Radia 1. Med pesniki, ki bodo predstavljeni na pomladanski promociji, so po eden iz New Yorka, Pakistana, Gvajane in Nemčije, ostali pa so Angleži in Skoti. Mead je povedal, da so vsi ustvarjalci mladi in da dobro poznajo moderna informacijska sredstva.

»Casi, ko si bili pesniki osamljeni in plašne duše, so za vedno minili. Zdaj sodelujejo z različnimi mediji,« je izjavil in dodal: »Pricakujemo, da se bo pesniško ozivljanje razsiri-

prostora na policah namenjajo poeziji.

»Poezija postaja v življenju ljudi vse pomembnejša, morda je to odsev propada stoličnih vrednot - moralnih, socialnih in religioznih,« je izjavil **Chris Meade**, član londonskega društva pesnikov.

»Iscejo bolj osebni odgovor, s katerim bi se lahko varovali pred množico vseh mogocih informacij, ki nas vsak dan oblegajo.«

Društvo pesnikov je bilo ustanovljeno leta 1909 in je delovalo s finančno podporo državnega umetniškega sveta. Letos naj bi ves maj predstavljalo dela nove pesniške generacije. Med prireditvijo bodo na TV, radijskih valovih, javnih prireditvah, v solah, knjižnicah, knjigarnah in pubih predstavili tudi dela dvajsetih sodobnih pesnikov. K promociji prireditve bo veliko prispevala radijska postaja Radio 1 FM, ki ima najbolj številno poslušalstvo v Evropi - 17 milijonov.

»Včasih je težko potegniti crto med popom in rockom, poezijo in rapom. Nase sodelovanje pri prireditvi Nova pesniška generacija bo predstavilo medsebojno povezavo vseh teh elementov,« je povedal **Mathew Bannister** iz Radia 1. Med pesniki, ki bodo predstavljeni na pomladanski promociji, so po eden iz New Yorka, Pakistana, Gvajane in Nemčije, ostali pa so Angleži in Skoti. Mead je povedal, da so vsi ustvarjalci mladi in da dobro poznajo moderna informacijska sredstva.

»Casi, ko si bili pesniki osamljeni in plašne duše, so za vedno minili. Zdaj sodelujejo z različnimi mediji,« je izjavil in dodal: »Pricakujemo, da se bo pesniško ozivljanje razsiri-

lo po vsej državi, ker je vedno več tudi založnikov poezije. Poezija ni več domena, s katero bi se ukvarjali samo v Oxfordu ali Cambridgeu.«

Kljub temu pa nihče od ljudi, ki se tako ali drugače ukvarjajo s poezijo, ne pričakuje, da bo obogatel. Le pescica pesnikov, med njimi na primer **Ted Hughes**, se lahko ukvarja le poezijo, večina si mora poiskati dodaten vir zaslužka, ceprav gredo pesniške zbirke dobro v promet.

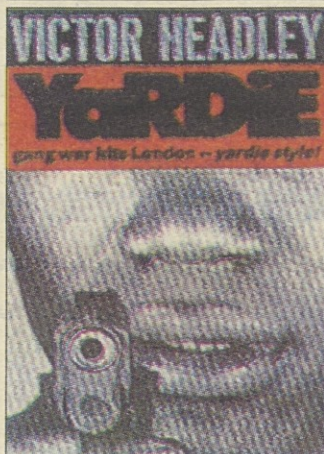
»Ceprav nismo na isti valovni dolžini kot muhe enodnevnice, je moč stevilo prodanih pesniških zbirk primerjati s številom prodanih izvodov znanstvenofantastičnih del,« je izjavil **Andrew McAllister**, založnik pri Bloodaxe iz Newcastla. Včasih je ta založba na leto izdala eno samo pesniško zbirko, zdaj pa že nekaj let kar po petdeset.

»Odkrili smo trg, ki poezijo potrebuje in skušamo zadovoljiti povpraševanje,« je izjavil **MacAllister**. Bloodaxe je uspešno predstavila celo vrsto sodobnih pesnikov, tudi tujih, med njimi Rusinjo Irino Ratuskinskajo, Ceha Miroslava Holuba, tiska pa tudi dela že priznanih pesnikov, na primer Anne Akhmatove in Spanca Federica Garcia Lorce. Kakorkoli že - neka medicinska raziskava je nedavno ljudem, ki trpijo zaradi depresije, namesto jemanja zdravil predlagala branje poezije.

Dr. Alexander Macara, predsednik britanskega zdravniškega društva, je celo izjavil: »Branje poezije je bolj uspešna terapija kot jemanje zdravil. Njen učinek lahko primerjamo z glasbo. Seveda se farmacevtska industrija s tem stališčem ne bo strinjala.«

Gareth Jones, Reuter

Potem ko so v ZDA uspeli črnski filmi, tudi za črnsko književnost ni bilo več ovir

Victor Headley je lani izdal svoj prvenec, roman z naslovom Yardie (Dvorišni), ki je takoj postal uspešnica. Knjiga naj bi bila namenjena doslej prezrtim mladim temnopoltim bralcem. Tako kot drugi dve knjigi, Excess in O.P.P., ki ju je napisala **Naomi King** (na sliki), je tudi Headleyovo delo izdala majhna založba The X Press, ki tiska dela, namenjena temnopoltim bralcem. Yardie opisuje okolje preprodajalcev mamil, vsakodnevno nasilje, tudi spolno. Dogodki niso olepsani, avtor prav nič ne moralizira. Morda so prav zato v nekaj mesecih prodali kar 100 tisoč izvodov tega dela. Dogajanje je postavljeno v črnski geto, opisuje dogodke z ulice. Nekateri knjigarne, med njimi Pan Books, Harper Collins in WH Smith, so začele rā posebnih policah ponujati knjige temnopoltih avtorjev. Tudi BBC se je odločil za dramatizacijo del nekaterih temnopoltih pisateljev, med njimi bosta letos jeseni tudi dve Headleyevi noveli. Nekateri avtorji, med njimi **Phillip Baker**, so celo za zapahi: Baker je obsojen na petletno kazen zaradi prekupevanja z mamili. Njegov založnik je opozoril, da so »temnopolti pisatelji pisali že veliko pred tem odkritjem«, vendar so ostali neopaženi. Steve Pop iz založbe The X Press je izjavil: »Dokler ni izšel Yardie, so ljudje mislili, da temnopolta mladina sploh ne bere knjig. Dokazali smo, da je takšna trditev nesmiselna.« Bakerjev roman Blood Posse (Krvna crta) naj bi bil najbolj realističen prikaz življenja v getu, hkrati pa priznava, da knjiga ne bi vzbudila tolikšnega zanimanja, če ne bi pred tem velik uspeh pozelo Headleyovo delo.

»Nekatero knjige vzbudijo

veliko zanimanje, zato začnejo bralci segati po drugih knjigah s podobno tematiko. Vsekakor je Headleyev Yardie odprl vrata tovrstnim delom,« priznava Straus. Zanimanje za temnopolte avtorje se ujema z dejavnostjo afro-ameriških cineastov, ki so v zadnjem času posneli nekaj uspešnic, med katerimi sta največkrat omenjena dva filma - Boyz 'N' The Hood Johna Singletona in krvoločni Menace II Society Huga Brothersa, katerega zgodba je dokaj podobna Bakerjevi Krvni crti, junaki pa rapperjem, kot sta Ice Cube in Snoop Doggy Dogg, ki je bil pred kratkim obsojen zaradi umora. Realistična kultura geta je zadnjič doživela podoben vzpon v 70. letih, ko so zasloveli pevci Marvin Gaye, Curtis Mayfield in Sly Stone, katerih pesmi opjevajo življenje z ulic. Dela s podobno vsebino, ki sta jih napisala **Donald Goines** in **Robert Iceberg Slim Beck**, so bila obvezno ctivo uličnih brezdelnicev. Vendar pa so dela iz 70. let imela določeno socialno ali družbeno sporočilo, medtem ko so romani 90. let povsem vsakdanje gangsterske zgodbe, ki castijo macho kulturo. V Headleyevih in Bakerjevih delih skoraj ni jasno zartane ločnice med dejanskim opisovanjem dogodkov in casčenjem gangsterskega načina življenja. Tako kot rap, je tovrstna literatura muha enodnevnica, ki iz prve roke opisuje življenje v getu. Kakorkoli že - takšna književnost gre se vedno v promet, hkrati pa se mnogi vedno bolj zavedajo in bojijo prisotnosti pravih »yardiejev« na ulicah angleških mest. Zastavlja se vprašanje, ali bo tovrstna literatura preživela dejansko stanje.

Po angleski izdaji Elle

Mediagenični Dalí

Še do konca maja v Londonu poteka festival španske umetnosti - Medije najbolj privlači Salvador Dalí (1904 - 1989), ki si je za časa življenja za njihovo pozornost tudi najbolj prizadeval

NA VRHU
SLAVE
TUDI PO
SMRTI

Salvador Dalí: Cesarski spomenik ženskemu otroku, 1977 (iz monografije nemške založbe Taschen, 1994)

Letosnja pomlad v Londonu diši po španskem bezgu. Galeristi so jo spremenili v festival španske umetnosti in pripravili pregledne razstave del Pabla Picassa, Francisca Goye in Salvadora Dalíja ter številne spremljajoče prireditve: predavanja, knjižne izdaje, delavnice... Kljub temu da so kritiki najbolj opazili predstavitev Picassa kot kiparsko mislečega slikarja in slikarsko upodablajočega kiparja v Tate Gallery ter jo razglasili za razstavo leta, angleške medije najbolj privlači Dalí.

Ce bi se zivel, bi bil Dalí to pomlad star 90 let. Ker so njegovi biografi prepričani, da pravzaprav ni zivel, pa sanjal, novinarji povzemajo te sanje. Dalí pa živi naprej. Nadvse ekscentrični umetnik je kmalu potem, ko se je leta 1929 pridružil nadrealističnemu gibanju, postal njegov prominentni član. Nezavedno in iracionalno je bilo njegov način življenja v vsaj tolikšni meri, kot je bilo programsko vodilo za gibanje.

Angleške medije najbolj vznemirja Dalíjev vrednostni svet. O njem pripovedujejo,

da je bil grozljivo reakcionaren, da je občudoval fašizem, pozdravil prihod Hitlerja na oblast, in ko se je na dan zavzetja Abesinije znesel v Rimu, izjavil, da je Mussolini čakal nanj, da bi si slikar to lahko ogledal od blizu. Dalíjevo doživljanje spolnosti je bilo izkrivljeno: bil je narcis, ekshibicionist in fetisist. Novinarji se sprasujejo, ali bi bilo to pogubno za njegov talent, če ne bi srečal Gale, intelektualke ruskega rodu, katere ljubezen do Dalíja je bila pravzaprav ljubezen do denarja. Potem ko sta se poročila (to sta storila kar dvakrat, ne da bi se vmes locila), je Dalí vse, kar je ustvaril in storil, brezsrčno podrejal uspehu. Zagotovo je promociji svojega dela posvečal več energije kot delu samemu. Se vedno pa se zdi, da vrednost tega ni bila minljiva in si je na ta način zagotovil tudi prostor med pristnimi umetniki, in sicer največjimi.

Kar zadeva Spanijo, Dalíju baje ni pomenila dosti. Ta Katalonec je cenil le Picassa, ker je bil »neprestevno bogat«.

Lela B. Njatin

Kaj počnejo nadrealisti v prostem času?

Ko sem bil star 16 let, so mi starišji podarili knjigo Dalíjevih slik. Razrezal sem strani in jih zlepil v kolaž, ki sem ga nato poslal Dalíju v Port Lligat v Spaniji. Na svoje veliko presenečenje sem prejel odgovor, v katerem se mi je Dalí zahvalil, da sem izmalicil njegova dela in me povabil, naj ga obiščem.

Dvanajst let kasneje me je Douglas Copper (ugledni umetnostni zgodovinar in zbiralec del Picassa, Braqueja, Légera, Sutherlanda, itn.) vzel s seboj na obisk k Dalíju na njegovem domu blizu Cadaquesa, mesteca ob vzhodni španski obali južno od francoske meje. Spominjam se, da me je Douglas vozil od svojega doma pri Avignonu do Port Lligata. Od potovanja mi je bilo slabo in bil sem ves siba, nikakor v umski formi za srečanje z Dalíjem. Douglas je potkal na vrata in vstopila sva. Dalí me je pozdravil z zvočnim poljubom na lici. Ob tem prvem srečanju leta 1967 sem mu razložil, da bi rad videl v njegovo glavo. Neprestano sem fotografiral. Ustregel mi je v vsem, kar sem zelel in omenil, da je zagotovo največja moska prostitutka za fotografe, kar jih je svet kdajkoli videl.

Bil je sredi slikanja La Pêche aux Thons (Lov na tuno, 1966-67). Ta ogromna slika je bila zame razodetje. Poudaril sem, da nekatere reflektivne točke na sliki v meni vzbujajo prav take učinke, kot sem jih enkrat doživel s pomočjo LSD. Dalí, kolikor mi je znano, nikdar ni užival drog, in ker je moje znanje španske in francoske omejeno, nimam pojma, kakšen je bil najin pogovor. A Dalí se je zmedel izognil s tem, da je prinesel par ocal in na okvire pritrdil plastični anteni. Nato je predlagal, da si oba nadeneva tak pripomoček, da se bova lažje razumela.

Dalí je imel bazen v obliki penisa s testisi. Nekega jutra sem prisel in ga našel, kako plava v enem od testisov. »Tu se vse stvarjenje sveta zlije in preplete, da se nato znova izpljune v obliki idej,« je navdušeno zaklical. Nato je nadaljeval z namescanjem živih jastogov, morskih jezkov in rakovic na dno bazena, kjer jih je pokril s steklom, da bi opazoval odzive ljudi, ki bodo mislili, da bodo stopili na katero od živali.

Nikoli mu ni zmanjkalo idej. Nekeč so mu podarili tranzistor v obliki zemeljske krogle. Tranzistor je prispel, zavil v polistiren. Dalí je odvil radio in ga postavil na eno stran. Nato je opazoval na drugi strani ležec ovoj, sklical svoje zidarje in jim naročil, naj mu ob robu bazena zgradijo natanko kopijo polistirenskega ovoja. Tako je nastalo Dalíjevo poletno zabavišče - nadrealistična oaza.

Fotograf Robert Whitaker razstavlja svoje fotografije iz Dalíjevega zasebnega življenja v galeriji Tom Blau. Razstava z naslovom Hommage à Dalí bo na ogled se do 8. maja. Desno je pet fotografij, ki jih je Whitaker posnel med svojim obiskom pri Dalíju. Fotografavo pripoved povzemamo po reviji Observer, London.

Po sledi britvice v filmu Andaluzijski pes

Noc. Pred oknom stoji moz z nabruseno britvijo v roki. Z levico nerodno razmakne veke mlade ženske in ji prereže zrklo. Občutek slepeče svetlobe, nato »tema, ki jo je moč občutiti«.

Razum nam prišepne, da dogajanje ne more biti resnično. Moz pred oknom je Luis Buñuel, oko je pripadalo mrtvemu volu, gre za prizor iz filma Un Chien Andalou (Andaluzijski pes), projekt, ki sta ga zasnovala in napisala Buñuel in Salvador Dalí v zimskih mesecih 1928-29. Razumsko usmerjenemu in razvajanemu gledalcu poznega 20. stoletja se film ne zdi nič posebnega, a ima vseeno se vedno sokantno moč. Slepota in zanimanje za prestavitev videnja sta bili eni od ključnih vizualnih in literarnih tem, ki so oblikovale stališča nadrealistov v dvajsetih letih. Pesnik Louis Aragon, ki je skupaj z Andréjem Bretonom utemeljitelj nadrealizma, je o tedanjem Parizu zapisal: »Morda imajo oči, a ne znajo videti.« Andaluzijski pes je mejnik, ki označuje vstop Dalíja in Buñuela v nadrealizem. To se je zgodilo nekako v času drugega manifesta iz leta 1929, ki je zrušil do tedaj vladajočo estetiko avtomatizma. Dalí avtomatizma je prej ni maral in ga je označil kot estetične čakarije. A že dolgo preden se je pridružil pariskim na-

montaže je pustila svoj pečat tudi na Andaluzijskem psu. Vsaka filmska sekvenca oziroma vsak prizor je nekako absoluten, sanje ali parada resničnih objektov (melona, pesek, mravlje, jezki, ženska pazduha, morje), ki s svojim zaporedjem dobijo nekatere značilnosti sanj.

Dalí je kasneje seveda postal ustvarjalec nadrealističnih objektov. Kot pri agresivni poeziji, je vsak predmet oklesčen svojih običajnih simbolov in referenc, razen če izvirajo iz psihoanalize (Freud je bil nadrealistični junak), kjer se iz prenesenih pomenov rojevajo izumi. Mladi Dalí je navdušeno prebiral Freudovo knjigo Interpretacija sanj in kasneje, leta 1938, velikega moza tudi narisal.

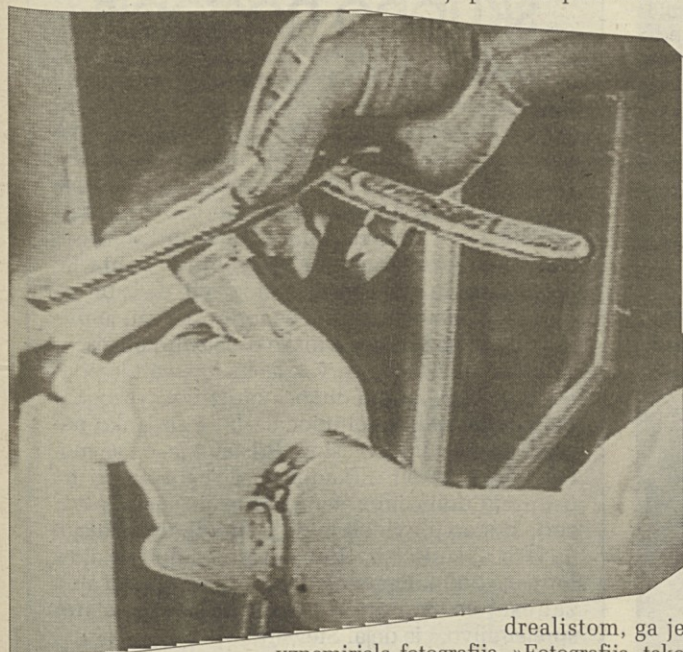
Andaluzijski pes, ki so ga marca 1929 sesti dni snemali v Parizu in Le Havru, po Dalíjevem mnenju nadaljuje vrsto podob in tem poznih dvajsetih - razkroj, erotiko, nasilje in smrt.

Film je

proti-katoliški, glavna protagonista namreč duhovnika v sutanah (enega igra Dalí), privezana na klavir, ki vlečeta s seboj razpadajočega osla. Ideja o razrezanem ocesu je vsekakor Dalíjeva, ujema se tudi s temami njegovih zgodnejših zapisov, kot so Dues Proses (Dve prozi), v katerih se ukvarja z razkrojem in razpadanjem kot obliko degeneracijskega stanja, z erotiko in nasilno mosko dominacijo; spolna dominacija obstaja namreč tudi v svetu rimskokatoliške cerkve. Tako ena od žensko androginih oseb v filmu razpreda o idejah spolne in moralne dvoličnosti. Dejanje nasilja in razgaljenja je v filmu razširjeno na stvaritev fotografije. Ta načrti in nesprejeto gledalci napad na občinstvo, ki se kaže tudi pri Andaluzijskem psu, pa je treba obravnavati v povezavi s črnim humorjem in razsvetljujočim ciljem nadrealizma, na katera pogosto pozabimo.

Film Andaluzijski pes predvajajo kot del razstave Salvador Dalí: zgodnja leta. Razstava bo v londonski galeriji Hayward na ogled do 29. maja. Na fotografijah sta prizora iz filma. Povzeto po reviji Tate, London.

drealistom, ga je vznemirjala fotografija. »Fotografija, tako kot moje slike, je za tiste »čiste« oči, fotografska domisljija pa je agilnejša in hitrejša kot mrčna podzavest,« je zapisal. Ko sta se moza prvič srečala, je Buñuel delal kot asistent Jeana Epsteina pri Padcu hiše Usher E. A. Poea. V interakciji med statično fotografijo in trajajočo močjo filma pa tiči bistvo Andaluzijskega psa. Scenarij, napisan v španskem Cadaquesu in Figurasu, je očitno v večji meri Dalíjevo kot Buñuelovo delo. Le-ta je ključno pripomogel pri urešnjevanju bolj praktičnih zamisli. Nedvomno je »kreativna kemija« pri ustvarjanju filma pomenila osnovo za srečanje in sodelovanje teh različnih nadrealističnih senzibilnosti. Nasprotost njihovi osebnosti se je kazala tudi v tem, da je Dalí občudoval Chaplina, Buñuelu pa je bil bolj všeč Buster Keaton. Keatonova uporaba

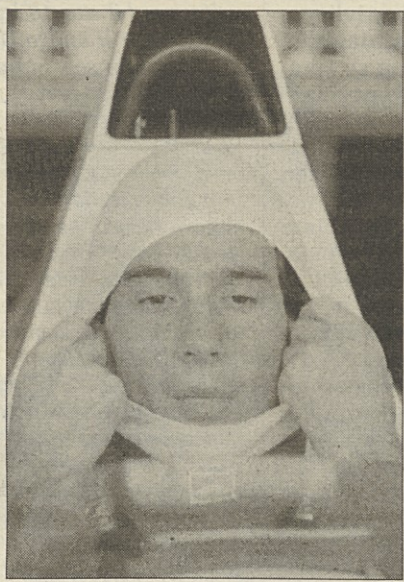
AVTOMOBILIZEM / AYRTON SENNA SE JE ČELNO ZALETEL V BETONSKI ZID

Črna nedelja v Imoli

V soboto je v hudi nesreči že umrl Avstrijec Ratzenberger - Alboretovo kolo pokosilo štiri mehanike - že start je bil ponesrečen - Zmagal je že tretjič zapored Nemec Schumacher

Senna - življenje v tisočinki sekunde

IMOLA - Cela Brazilija in vsi ljubitelji formule 1 zalujejo. V nedeljo se je na Veliki nagradi San Marina v Imoli smrtno ponesrečil trikratni svetovni prvak Ayrton Senna da Silva, eden najizkušenejših mož med vozniki formule 1. Brazilec, ki se je rodil 21. marca 1960 v Sao Paulu, je veljal za genialnega voznika in bil na dobri poti, da postane resnično največji. V 161 dirkah je dosegel kar 41 zmag, zbral 614 točk in 19-krat postavil najboljši čas kroga. V Imoli, kjer je zmagal trikrat, je multimilijonar in vzornik skoraj vseh voznikov sedanje generacije že petinšestdeset let startal z najboljšega startnega mesta. Voznja do perfektnosti je bilo njegovo geslo, pri tem pa je neomajno verjel v vse varnejše dirkalnike iz ogljikovih vlaken in v Boga. »Življenje dirkača se lahko pretrga v sekundi, v tisočinki sekunde,« je nekoč celoten cirkus formule 1 opisal Senna, ki je preminil v zakletem zavoju Tamburello.

Prestop k McLarnu mu je prinesel osem zmag in po ogorčenem boju z mostvenim kolegom in, kot se je pozneje izkazalo, večnim tekmečem Alainom Prostom prvi naslov svetovnega prvaka. Do laskave lovorike se je dokopal se dvakrat - leta 1990 in 1991. Samo Argentinec Juan-Manuel Fangio s petimi naslovi svetovnega prvaka in Prost s štirimi sta bila uspešnejša od njega.

Senna, ki se mu je po desetih letih uresničila želja, da je prišel k Williamsu, je bil absolutni favorit tudi pred letosnjo sezono, ki pa se je za Brazilca začela z dvema odstopoma. »Upam, da se bo svetovno prvenstvo zame začelo v Imoli,« je v dneh pred dirko večkrat ponovil Senna, ki je ves čas obdržal svoj optimizem.

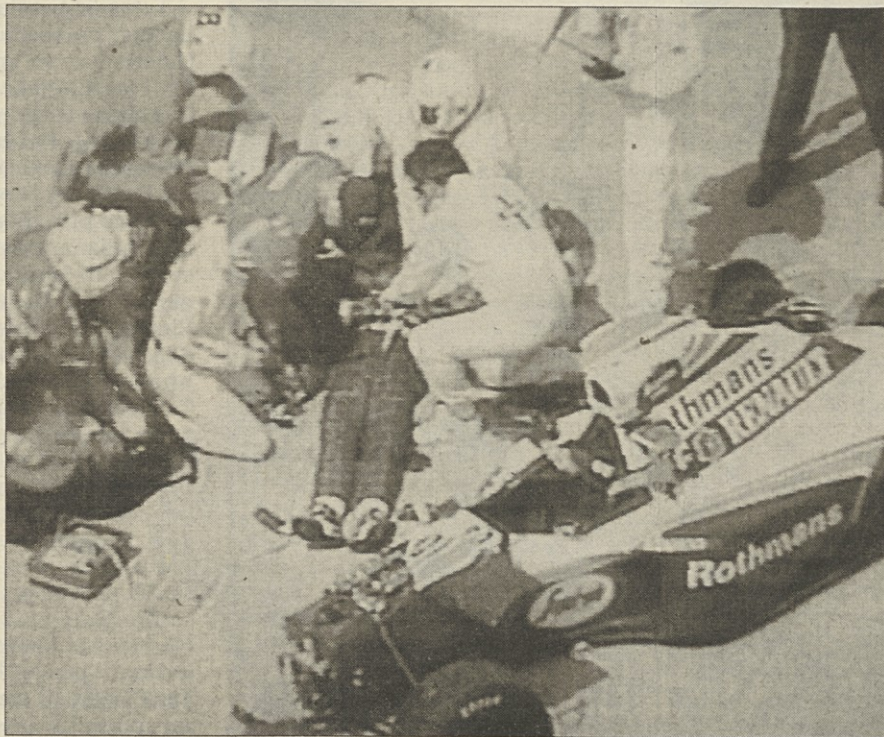
Po zgodnji poroki in hitri ločitvi je zivel precej zadržano in se posvečal strašem, sestri in bratu. Pred enim letom je spoznal prijateljico, 20-letno manekenko Adriane Galisteu, in v njej našel trdno oporo. Zunaj dirkališča je bil uspešen poslovnež z velikimi načrti, ki se zaradi krute usode ne bodo nikoli uresničili.

Brazilija je izgubila enega svojih najboljših športnikov vseh časov, avtomobilistični sport pa enega največjih voznikov in šampionov z izjemnimi človeškimi kvaliteta. Bil je olikan in lepo vzgojen. Zavzemal se je za revne v svoji domovini. Bil je pravi gentleman. Zdaj, ko je odšel, se zdi svetovno prvenstvo voznikov formule 1 klavrno in praktično končano.

JASNA MILINKOVIC

IMOLA - Formula 1 je konec tedna v Imoli doživela največjo tragedijo v zadnjih 34 letih. 19. junija 1960 sta se na VN Belgije na stari progi v Spa-Francorchampsu smrtno ponesrečila britanska voznika Chris Bristow in Allan Stacey. Dirkalisce Enzo in Dino Ferrari je prav tako terjalo dve žrtvi. 24 ur po smrti Avstrijca Rolanda Ratzenbergerja se je poskoval se trikratni svetovni prvak Ayrton Senna, ki je v nedeljo, zvečer ob 18.40 na travmatološkem oddelku bolnišnice Maggiore v Bologni umrl za hudimi poškodbami glave.

Ze na startu dirke je obital J. J. Lehto, ki mu je ugasnil motor. Ceprav je Finec v opozorilo dvignil obe roki, ga Pedro Lamy, ki je startal iz ozadja, ni videl in se zaletel vanj. Lehtovemu dirkalniku je odtrgalo levi kolesi, Lamy pa je poletel na drugo stran, vendar sta jo oba voznika odnesla brez hujših posledic, stiri gledalce pa so morali odpeljati v bolnišnico. To je bilo samo nadaljevanje prejšnjih dveh strahovitih dnevo v Imoli, da pa se bo končalo s pravo tragedijo, nihče ni niti pomislil. Pred dirkami je po tej nesreči vozil varnostni avtomobil, ki se je po petih krogih umaknil. Senna je bil v vodstvu, ko mu je v sedmem krogu odpovedal stabilizator in se je v zavoju Tamburello s hitrostjo 300 km/h celno zaletel v betonski zid ob progi. Ob močnem udarcu je bil Brazilcev dirkalnik popolnoma uničen, deli pa so leteli na vse strani. Le s težavo so ga izvlekli iz vozila in ga že ob progi morali oživljati. Nesreča se je zgodila ob 14.15, ob 14.33 so ga s helikopterjem prepeljali v bolnišnico, vendar pa kot je povedala predstojnica travmatološke klinike Maria Terasa Sandri - so bile poškodbe možga-

Senno so morali že na progi oživljati, vsa prizadevanja pa so bila zastoj (Telefoto AP)

nov prehude, da bi Senna preživel.

V 49. krogu se je serija nesreč nadaljevala. Pri izhodu iz boksov je Michele Alboreto zgubil gumo, ki je poškodovala stiri mehanike.

Dirko so kljub tragediji ob 14.55 nadaljevali, vendar so jo z 61 krogov skrajšali na 58. Tretjič zapored je zmagal Michael Schumacher, drugo mesto je osvojil Nicola Larini, tretji pa je bil Mika Häkkinen. Za prvo mesto sta se na začetku borila Schumacher in Berger, vendar pa je Avstrijec po

Brazilija žaluje

BRASILIA - Brazilija bo tri dni zalovala za svojim Ayrtonom Senna. Tako je odredil brazilski predsednik Itamar Franco, ki je s tem tudi uradno potrdil svoje besede, da je Brazilija izgubila svojega najbolj priljubljenega športnega idola. Predsednik Franco je obenem dal na razpolago družini nesrečnega voznika letalo, tako da bi Sennovo truplo čimprej pripeljali v rodno Brazilijo.

18. krogu se drugič zapeljal v boks in izstopil iz avtomobila, ker pod taksnim stresom enostavno ni mogel dirkati. V točkovanju za svetovno prvenstvo Schumacher vodi s 30 točkami.

Rezultati (58 krogov=292, 32 km): 1. Michael Schumacher (Nem, benetton-ford 1; 28:28.642, 2. Nicola Larini (Ita, ferrari) +54.942, 3. Mika Häkkinen (Fin, McLaren-peugeot) +1:10.679, 4. Karl Wendlinger (Av, sauber-mercedes) +1:13.658, 5. Ukjo Katayama (Jap, tyrrell-yamaha), 6. Damon Hill (VB, williams-renault), 7. Heinz-Harald Frentzen (Nem, sauber-mercedes), 8. Martin Brundle (VB, McLaren-peugeot) vsi +1 krog, 9. Mark Blundell

(VB, tyrrell-yamaha), 10. Johnny Herbert (VB, lotus-mugen-honda), 11. Olivier Panis (Fra, ligier-renault) vsi +2 kroga; 12. Eric Bernard (Fra, ligier-renault), 13. Christian Fittipaldi (Bra, footwork-ford) vsi +3 kroge.

Vrstni red za svetovno prvenstvo - vozniki: 1. Schumacher 30, 2. Barriello (Bra) in Hill po 7, 4. Gerhard Berger (Av) in Larini 6, 6. Jean Alesi (Fra), Häkkinen, Katayama in Wendlinger po 4, 10. Christian Fittipaldi (Bra) 3, 11. Heinz-Harald Frentzen (Nem) 2, 12. Erik Comas (Fra) 1; konstruktorji: 1. Benetton 30, 2. Ferrari 16, 3. Jordan in Williams po 7, 5. Sauber 6, 6. Tyrrell in McLaren po 4, 8. Arrows 3, 9. Larousse 1.

Piloti bi morali skupno nastopiti

BUENOS AIRES - Petkratni svetovni prvak Manuel Fangio, ki je danes star 82 let, je odprl pred televizijskim ekranom, ko je videl Sennovo nesrečo. Zasepetal je: »To je usodna nesreča.« Senna je namreč ljubil kot sina. Nesreča ga je tako globoko prizadela, da so mu sorodniki raje zamolčali, da je Ayrton umrl. Bivši dirkač in sedanji guverner argentinske province Santa Fe Carlos Reuteman je po nesreči izjavil, da je bil po njegovem mnenju Ayrton že mrtev, ko mu je priskočilo na pomoč zdravniško osebje dirkališča.

Trikratni svetovni prvak Jackie Stewart je poudaril, da bi se morali dirkači združiti v zvezo. Samo tako bi bili dovolj močni, da bi se lahko pogajali s športnimi oblastmi. Pristavil je, da se morajo piloti upreti dirkanju na dirkališčih, ki ne ustrezajo določenim varnostnim pogojem. »Prizori, ki smo jih videli te dni v Imoli, dokazujejo, da je to dirkališče izredno nevarno. Piloti vozijo s hitrostjo 250 kilometrov na uro in če jih slučajno zanese, se znajdejo pred zidom. To je nesprejemljivo,« je dejal Stewart.

Nemski pilot Michael Schumacher je izjavil, da se bodo pred dirko v Monaku sestali piloti formule ena, da bi se pogovorili o raznih problemih. Dodal pa je tudi, da naenkrat gotovo ne bodo mogli spremeniti obstoječih razmer. Alain Prost je bil veliko odločnejši. Obsodil je pravilnik, pa tudi dejstvo, da se zadnja leta ne skrbi dovolj za varnost vozil, ter poudaril, da imajo tudi piloti veliko odgovornost. Se jasneje je bil Niki Lauda, ki je dejal, da je dirkanje popolnoma nesmiselno, če ob enem koncu tedna umre kar dva pilota.

Sodstvo zapečatilo dirkališče

BOLOGNA - Bolonjski preiskovalni sodnik Maurizio Passarini je včeraj ukazal, naj zaradi preiskave zaprejo avtomobilsko dirkališče v Imoli, naj izvedejo obdukcijo trupel obeh umrlih voznikov in naj zaplenijo oba dirkalnika, Simptekov, ki ga je v soboto upravljala Roland Ratzenberger, in Williams-ov renault, ki ga je v nedeljo upravljala Ayrton Senna. Tragična Velika nagrada San Marina v Imoli bo torej doživela sodni epilog, ker je Codaccons, ki koordinira združenja za zaščito okolja in za jamstvo upo-

rabnikov in potrošnikov, sodstvu prijavil odgovorne za dirkališče v Imoli, in to sponzorje ter organizatorje. Karabinjerji so medtem že zaplenili obe avtomobilski kolesi, ki sta ob tragičnem startu prileteli med ljudi in ranili več gledalcev. Sodnik Passarini ima obenem na razpolago že vse televizijske posnetke obeh nesreč, ogledal si bo prizorišče in poslušal mnenja drugih voznikov formule 1. V preiskavi bodo Passariniju pomagali tehnični svetovalci, izvedenci za formulo 1, ki pa jih morajo še imenovati.

Nekaj sekund po nesreči so že prišli redarji in reševalci. (Telefoto AP)

ZADNJE KOLO C IN D LIGE / ZMAGA BORA, VSE OSTALE NAŠE EKIPE PRAZNIH ROK

Jadran Tkb in Bor Radenska zaključila letošnjo sezono

V promocijskem prvenstvu še eno kolo in najbrž še kaj...

C liga

S porazom v mestnem derbiju proti Don Boscu se je zaključila letošnja sezona **Jadrana Tkb**, ki je sezono sicer zaključil na končnem petem mestu (Don Bosco ima boljši medsebojni obračun), kar pa ne odraža realnega poteka prvenstva, saj so bili Vatovčevi fantje prav do zadnjega se med možnimi kandidati za napredovanje. Po pričakovanju pa je Italmonfalcone zanesljivo premagal Cittadello, kar pomeni, da bi tudi morebitni uspeh Jadranu ne pomagal nič, saj so Tržičani na boljsem z vsemi ostalimi konkurenti. Prvo mesto (in napredovanje v B2 ligo) je po pričakovanju pripadlo ekipi iz **Cedada**, **Italmonfalcone** pa bo sedaj moral odigrati dodatno tekmo z drugouvrščeno ekipo iz skupine v Toskani. Zmagovalec bo šel v B2 ligo, poraženec pa se bo moral zadovoljiti z (mini) napredovanjem v C1 kategorijo, kjer bodo v naslednji sezoni igrale tudi vse

ekipe, ki so se v letošnji sezoni C lige uvrstile od 3. do 13. mesta, in prvaki D lig. V C2 ligo pa so nazadovale zadnje tri na lestvici (**Montebelluna**, **Edilenzo** in **Mogliano**).

D liga

Z zmago v Gorici proti zadnjeuvršeni ekipi **Senators** je **Bor Radenska** ujela Arte in Barcolano ter tako sklenila sezono na končnem sedmem mestu, kar je za eno stopničko boljše kot lani, vseeno pa manj od pričakovanega, predvsem po prihodu Crisme in nato se Merlina. Mnenja smo, da bi borovci lahko zbrali vsaj od osem do 12 točk več, kar bi Sancinovi peterki omogočilo, da bi se borila celo za najvišja mesta, tako kot Intermuggia in Manzano, ki sta sezono zaključila na drugem mestu, s samo dvema točkama zaostanka za **Gemono**, ki je tako napredovala v C1 ligo. Vse ostale ekipe, ki so se zvrstile od 2. do 11. mesta, so napredovale v C2 ligo, pridružile pa se jim

bodo tudi najboljše ekipe iz promocijskega prvenstva, 12. ekipa (Sgt ali Villorba) bo odigrala dodatno tekmo za obstanek, zadnje stiri (**Sgt ali Villorba** ter **Porcia**, **Virtus Ud** in **Senators**) pa bodo v naslednji sezoni nastopale v deželnih skupinah D lige, skupaj s se nedoločenim številom ekip iz promocijske lige.

Promocijsko prvenstvo

V predzadnjem kolu so naše ekipe dosegle letošnji najslabši izkupicek, saj so **Cicibona**, **Sokol** in **Kontovel** v tržaski skupini ter **Dom** in **Breg** na Goriskem, ostali praznih rok in so tudi vsi (razen Brega) razočarali s prikazano igro. Na Trzaskem si je prvo mesto že zagotovil **Ferrovioario**, **Cicibona** in **Sokol** sta se sinoči merila za peto mesto, Kontovelci pa se bodo v soboto proti Legi Nazionale spoprijeli za končno osmo mesto.

Na dnu lestvice se vsak teden povsem spremeni vrstni red, saj

se nepričakovani izidi vrstijo kot na tekočem traku, najbrž pa se bo tudi letošnja sezona končala tako, da bodo vse ekipe lahko ostale v ligi. V goriski skupini je **Staranzano** premočno zmagal, z dvema presenetljivima porazoma pa so si domovci pokvarili gotovost drugega mesta in o končni razvrstitvi od drugega do petega mesta bodo odločali sele izidi zadnjega kola. Na spodnjem delu lestvice je Breg se vedno na predzadnjem mestu skupno z Villessom in Isontino, v zadnjem kolu pa bo Cancianijeva ekipa zaposlena v tržaskem derbiju z Libertasom, ki je zasedel končno 7. mesto. Z zmago bi si Breg zagotovil deseto mesto in tudi gotov obstanek v ligi. O napredovanjih, spremembah in dodatnih tekmah v promocijski ligi pa bo košarkarska zveza Fip v kratkem razjasnila pojme (upajmo), saj doslej se ni izdala vseh potrebnih predpisov.

Vanja Jogan

POLFINALE KONČNICE

Tržaški Stefanel lahko že nocoj v velikem finalu

V Trst danes prihaja Scavolini

Dejan Bodiroga je v Pesaru dosegel 24 točk

TRST - Po sobotnem podvigu v Pesaru ima drevi Stefanel v Trstu izredno priložnost, da doseže še en zgodovinski uspeh: uvrstitev v finale končnice italijanske košarkarske lige.

Tržičani, ki so v četrtfinalu sele po tretjem srečanju in z dokajšnjo mero sreče odpravili bolonjski Filodoro, so v soboto spet zaigrali zelo dobro, samozavestno in odločno ter v tej sezoni že tretjič odpravili ekipo iz Pesara (91:85). Varovanci trenerja Bianchinija so imeli tudi možnost sedem minut pred koncem, da dokončno strejo Tanjevicevo ekipo, saj so že vodili z 10 točkami razlike. In res preseneča, da jim to ni uspelo, saj imajo v svojih vrstah nekaj zelo izkušenih igralcev, kot so Gracis, Magnifico, Costa in tudi American Garrett je že pravi veteran »italijanskih igrišč«. Zgodilo pa se je nasprotno,

da so mladi Stefanelovi košarkarji zbrali vse moči in povsem zasluženo, čeprav po podaljšku osvojili predargoceno zmago in s tem možnost, da izločijo Scavolini ze po dveh samih tekmah.

S tem da so tržaski košarkarji zasluženo zmagali v Pesaru, se ne pomeni, da imajo finale že v zepu. Nasprotno! Drevi jih verjetno caka se en zelo izenačen in hud boj, kajti Scavolini se gotovo ne bo poceni predal. Večje psihično breme bodo tokrat imeli prav tržaski košarkarji, ki si spodrslija ne smejo privosčiti, kajti težko je, da bi Scavolini na tretji tekmi spet izgubil v Pesaru.

Stefanel bo drevi imel seveda lepo prednost, saj bo igral pred domačim občinstvom (tržaska športna palaca bo spet pretesna), čeprav v končnici prvenstva odločajo predvsem živci, izkušnost in fizična svežina igralcev.

Tekmo Stefanel - Scavolini, ki se bo pričela ob 20.30, bo posredno prenasala italijanska televizija na drugem sporedu s pricetkom ob 24. uri.

Na drugem, drevisnjem polfinalnem srečanju pa se bosta v Veroni spoprijela domači Glaxo in bolonjski Buckler. Na prvi tekmi v Bologni so z dokajšnjo težavo zmagali državni prvaki z 79:72. To tekmo bo posredno prenasal TMC s pricetkom ob 24. uri.

PROMOCIJSKO PRVENSTVO / V 25. KOLU

Slaba predstava Kontovela

Proti Interju 1904 je Furlanova ekipa zadovoljila le v prvem delu

Inter 1904 - Kontovel 86:72 (38:38)
KONTOVEL: Ban 10, Spadoni 12, (0:4) 2, Kralj 8, Turk 20 (1:2) 1, Starec 3 (1:2), Skerlavaj ne, Civardi 10 (0:2), Vodopivec 5 (1:2), Godnic 2; trener Furlan.

PM: 2/12. SON: 23. 3T: Spadoni 2, Turk 1.

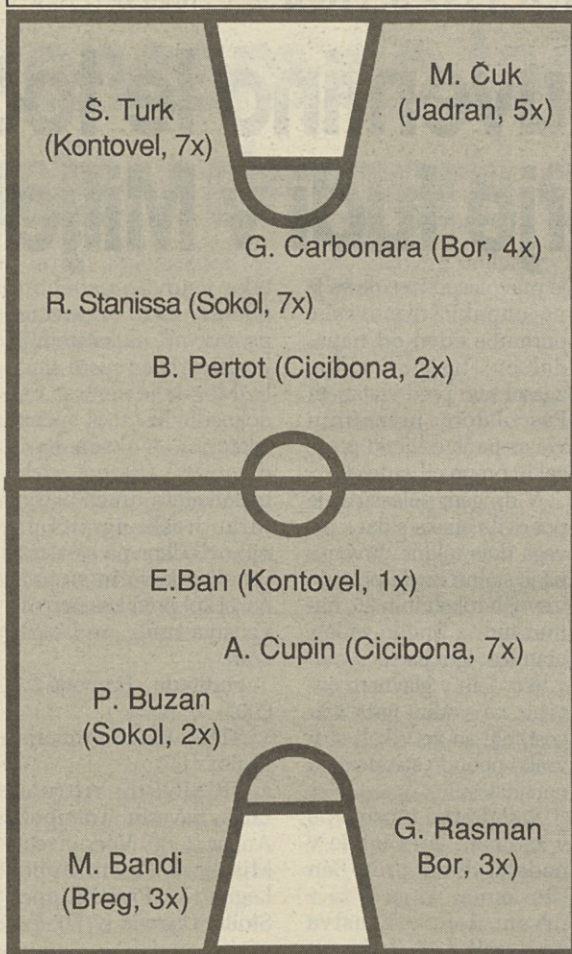
Proti četrtemu na lestvici so Kontovelci odigrali slabo tekmo in zasluženo zgubili, predvsem zaradi poraznega drugega polčasa. V prvem delu sta bili mostvi povsem enakovredni, Turk, Ban in Spadoni so uspešno zaključevali akcije in tudi obramba je bila skoraj vedno na mestu. Po odmoru pa se je pričela povsem druga tekma. Interjev trener Codiglia je svojo ekipo postavil v consko obrambo 3:2, proti kateri so Kontovelci imeli ogromno težav. V 25.

minuti so domači košarkarji povedli s 50:44, pet minut kasneje je prednost Interja znašala že 11 točk, v 35. minuti pa je bilo tekme konec, saj je razlika zrasla na 18 točk (75:57).

Po tekmi je bil Kontovelov trener Luka Furlan močno razočaran: »Res je, da smo igrali v nepopolni postavi, to pa ne more biti razlog za tako apatično in blede predstavo, tudi če nismo bili v popolni postavi. Zeljo po borbenosti in zmagi smo pustili doma in s takim pristopom bi zgubili tudi, če bi nas ojačil Magic Johnson. Tokrat so vsi posamezniki povsem odpovedali, le Evgen Ban je zaigral boljše kot običajno. Upam vsaj, da bomo znajčno zaigrali v zadnji prvenstveni tekmi z Lego Nazionale, kjer bo v boju končno osmo mesto«.

(VJ)

PETERKI KOLA PO IZBORU PRIMORSKEGA DNEVNIKA

REZERVNA PETERKA: A. Pavlica (Breg, 2x), D. Pahor (Sokol, 1x), L. Semolič (Dom, 1x), M. Pettrosso (Bor, 4x), S. Rauber (Jadran, 5x)

PRVA DIVIZIJA / 14. KOLO

Pomembna zmaga Poleta Prosek spet praznih rok

Vremec pri Poletu in Ban pri Proseku dala po 20 točk

Polet Metra - Bevirosso 78:68 (32:26)

POLET: Bogatec 13 (5:8), Berdon 18 (6:9), Briscik 2, Pupulin, Malalan 12, Vremec 20 (8:8), V. Baitz, Gregori 13 (3:7), trener Tavcar.

TRI TOČKE: Malalan 4.

Po dokaj izenačen in se kar dopadljivi tekmi so poletovci zasluženo premagali solidno ekipo Bevirossa, ki ima v svojih vrstah odličnega Bubniča, ki je svoj čas igral tudi v prvi ligi in je na tem srečanju dal kar šest trojk.

V prvem polčasu so bili poletovci stalno v vodstvu in tudi v drugem delu tekme je kazalo, da bodo gostitelji ohranili prednost. Gostje pa niso popustili in predvsem z odličnim Bubničem v 34. min. povedli kar za 5 točk (63:58). Nasi košarkarji pa so se spet zbrali in po zaslugi Vremca, ki je uspeš-

no izvedel vseh šest prostih metov, in Malalana, ki je zaporedno dal kar dve trojki, povedli za osem točk v 37. min. (71:63). Poletovci odtlej niso več popustili in ohranili prednost 10 točk do konca tekme.

Za pomembno zmago je treba pohvaliti vse Poletove košarkarje, posebno pa se Fabia Malalana, ki je v najbolj kočljivih trenutkih dal kar štiri trojke. (C.B.)

Amatori Basket - Prosek 72:66 (33:41)

PROSEK: Ban 20 (2:2), Rupel 2, Sterni 10 (6:8), A. Emili 8 (2:2), Gruden 13 (2:4), Grilanc 13 (1:2), trener L. Emili.

TRI TOČKE: Grilanc 2, Gruden 1; PON: Sterni (39), Grilanc (40).

Prosecani so doziveli že četrti zaporedni poraz in tokrat proti skromni peterki Amatorija, ki je

pri spodnjem delu lestvice.

Po prvem polčasu nič ni kazalo, da bi lahko nasi košarkarji izgubili to srečanje, čeprav so nastopili v močno okrnjeni postavi. Stalno so namreč vodili z 10 točkami razlike in so bili boljši od gostiteljev v vseh elementih igre.

Domači košarkarji pa niso popustili. Iz minuite v minuto so zmanjševali zaostanek, da bi na sredini polčasa stanje izenacili. Kot običajno so bile za naše košarkarje usodne zadnje minute. V 36. min. je bil izid 64:63 za gostitelje.

Odtlej pa je Prosek dosegel z Grudnom le še eno trojko, domači košarkarji pa so bili izredno točni pri izvajanju prostih metov iz kombinacije 1+1 in tudi zasluženo zmagali. (M. Rupel)

izidi in lestvice

Elitna liga

IZIDI 30. KOLA: Cervia - Mercatone 97:48; Ciemme Go - Moneta 110:70; Fanti - Victors 98:92; Firenze - Sige 97:87; Miglioli - Faenza 56:64; Sarvin - Gaverina 95:98; Serapide - Rurali 76:62; Sidis - Ragusa 116:109. KONCNI VRSTNI RED: Ciemme Gorica, Cervia, Firenze in Ragusa 40; Faenza 38; Sidis PSG 34; Gaverina, Serapide in Fanti Imola 32; Mercatone 30; Sige in Rurali 24; Miglioli 22; Victors 20; Sarvin 16; Moneta Pesaro 14.

PARA PLAY-OFF: Ciemme Go - Ragusa in Cervia - Firenze. Sarvin Cagliari in Moneta Pesaro sta izpadla iz lige.

C liga

IZIDI 30. KOLA: Gradisca - Castelfranco 79:89; Frigora Pn - Caorle 113:94; Italmonfalcone - Cittadella 104:74; Cividale - San Daniele 99:98; Montebelluna - Edilenzo 94:85; Don Bosco - **Jadran Tkb** 89:70; Servolana Latte Carso - Sacile 74:84; Mogliano - Fantuzzi Pn 78:70.

KONCNI VRSTNI RED: Cividale 46, Italmonfalcone in Frigora Pn 44, Don Bosco in **Jadran Tkb** 42, San Daniele 38, Fantuzzi Pn 34, Sacile 32, Servolana Latte Carso in Castelfranco 30, Cittadella 26, Caorle in Gradisca 20, Montebelluna 16, Edilenzo in Mogliano 8.

D liga

IZIDI 30. KOLA: Spresiano - Porcia 72:67; Senators - **Bor Radenska** 76:95; Villorba - Conegliano 81:95; Gemono - Martignacco 92:80; Portogruaro - Virtus Ud 119:84; Intermuggia - Arte Go 84:77; Roncade - Manzano 79:83; Barcolana - Sgt 77:79.

KONCNI VRSTNI RED: Gemono 46, Intermuggia in Manzano 44, Martignacco* in Roncade* 36, Portogruaro* 34, **Bor Radenska**, Barcolana, Arte Go, Spresiano in Conegliano 32, Sgt 24, Villorba* 22, Porcia 18, Virtus Ud 8, Senators Go 4. (* tekma manj)

Promocijska liga

NA TRŽASKEM

IZIDI 25. KOLA: **Sokol Warm** - Ferrovioario 68:99; **Cicibona Mingot** - Scoglietto 70:82; Inter 1904 - **Kontovel** 86:72; Cus Ts - Lega Nazionale 85:80; Agip - Fincantieri 78:88; Lav.Porto - Santos 87:78; prosta St.Azzurra. VRSTNI RED: Ferrovioario 38, Santos 34, Scoglietto 30, Inter 1904 28, Cus Ts 24, **Cicibona Mingot*** in **Sokol Warm*** 22, **Kontovel** in Lega Nazionale 20, Lav.Porto 18, Fincantieri 16, St.Azzurra in Agip 14. (* tekma manj)

PRIHODNJE KOLO (07. in 08.05.94): Santos - Agip; **Cicibona Mingot** - Lav.Porto (v sob. ob 18.30); Ferrovioario - Scoglietto; Fincantieri - Inter 1904; Lega Nazionale - **Kontovel** (v sob. ob 18.00); St.Azzurra - **Sokol Warm** (v ned. ob 11.00); prost Cus Ts.

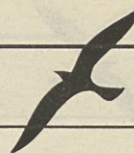
NA GORIŠKEM

IZIDI 25. KOLA: Grado - Villess 74:69; Largo Isonzo - Libertas 69:67; **Breg** - Staranzano 82:92; Ardita Go - Pom Tržic 71:59; Petrolifera Go - **Dom La Goriziana** 89:81; Alba Cormons - Isontina 69:64; prost Acli Ronchi.

VRSTNI RED: Staranzano* 40, **Dom La Goriziana** in Grado 32, Pom Tržic in Ardita Go 30, Largo Isonzo 26, Libertas Ts 22, Petrolifera Go 20, Acli Ronchi* 18, **Breg**, Villess in Isontina 14, Alba Cormons 8. (* tekma manj)

PRIHODNJE KOLO (06. in 07.05.94): Staranzano - Grado; **Dom La Goriziana** - Ardita Go (v sob. ob 18.00); Villess - Alba Cormons; Pom Tržic - Largo Isonzo; Libertas - **Breg** (v sob. ob 20.30); Acli Ronchi - Petrolifera Go; prosta Isontina.

izidi in lestvice

Elitna amaterska liga

IZIDI 29. KOLA: Sanvitese - Cussignacco 3:0, Tamai - Fontanafredda 2:1, Gradese - Gemonese 4:0, Palmanova - Itala San Marco 2:1, San Canzian - Porcia 0:2, San Sergio - Ronchi 4:1, San Luigi - Sacilese 1:1, Aquileia - San Daniele 0:1. VRSTNI RED: Tamai in Sanvitese 43, Palmanova 38, Gradese in Ronchi 34, Fontanafredda, Gemonese in Porcia 30, Sacilese 29, Aquileia 28, Itala San Marco 27, San Sergio 26, San Luigi 21, San Daniele 19, San Canzian 18, Cussignacco 14. PRIHODNJE KOLO (08.05.94): Itala San Marco - Aquileia; Fontanafredda - Gradese; Gemonese - Palmanova; Sacilese - San Canzian; Cussignacco - San Sergio; San Daniele - San Luigi; Porcia - Sanvitese; Ronchi - Tamai.

Promocijska liga

IZIDI 29. KOLA: San Giovanni - Gonars 6:0, Staranzano - Cormonese 2:4, Maranese - Flumignano 0:0, Monfalcone - **Juventina** 0:0, Pro Fiumicello - Ponziana 0:2, Fortitudo - **Primorje** 2:1, Lucinico - Ruda 0:0, Pro Cervignano - Trivignano 1:1. VRSTNI RED: Cormonese 44, Maranese 37, Ponziana 35, Flumignano 34, Ruda 32, Pro Cervignano in San Giovanni 30, Lucinico in Trivignano 29, **Juventina** 28, Pro Fiumicello 27, Staranzano 26, Monfalcone 25, Fortitudo 22, Gonars in **Primorje** 18. PRIHODNJE KOLO (08.05.94): **Primorje** - Staranzano; Trivignano - Fortitudo; Gonars - Lucinico; Ponziana - Maranese; Flumignano - Monfalcone; Ruda - Pro Cervignano; Cormonese - Pro Fiumicello; **Juventina** - San Giovanni.

1. Amaterska liga

IZIDI 29. KOLA: **Zarja** - Buiese 1:2; **Vesna** - Manzano 0:2; Torreeanse - Opicina 2:2; Bressa - Pasianese 2:0; Basaldella - Portuale 1:1; Bearzi - Pozzuolo 1:2; Risanese - Reanese 0:1; Donatello - Union 1:0. VRSTNI RED: **Zarja** in Pozzuolo 45, Manzano 44, Bearzi 37, Donatello 36, Basaldella, Buiese in Vesna 32, Torreeanse in Reanese 26, Union 25, Bressa in Opicina 21, Risanese 16, Pasianese 1*. (* točka penalizacije). Opicina in Risanese imata tekmo manj. PRIHODNJE KOLO (08.05.94): Opicina - Basaldella; Buiese - Bearzi; Portuale - Bressa; Reanese - Donatello; Pasianese - Risanese; Pozzuolo - Torreeanse; Union - **Vesna**; Manzano - **Zarja**.

2. Amaterska liga

SKUPINA D
IZIDI 28. KOLA: **Kras** - Teor 3:3, Talmassons - Brian 3:1, Mereto - Junior 1:3, Romans - Lavarianese 0:0, Palazzolo - Lignano 0:0, Castionese - **Primorec** 3:2, Bertiole - Ronchis 0:3, Morsano - San Marco 2:2. VRSTNI RED: Palazzolo 44, Mereto 43, Teor 35, Junior 37, Lavarianese 34, Lignano 33, **Primorec** 32, Castionese 30, Bertiole 29, San Marco 27, Talmassons 26, **Kras** 25, Morsano in Romans 24, Ronchis 12, Brian 9. PRIHODNJE KOLO (08.05.95): Lignano - Bertiole; Brian - Castionese; San Marco - Mareto; Lavarianese - Morsano; Junior - **Kras**; Teor - Palazzolo; **Primorec** - Romans; Ronchis - Talmassons.

SKUPINA F

IZIDI 29. KOLA: Moraro - Campanelle 3:3, Capriva - Fincantieri 0:0, Piedimonte - Fogliano 1:1, San Lorenzo - Pro Farra 3:1, Poggio - Romana 1:1, **Gaja** - Sagrado 1:0, Domio - **Sovodnje** 1:1, prosta Roianese. VRSTNI RED: Capriva 41, **Sovodnje** 39, San Lorenzo 33, Piedimonte 30, Fincantieri 29, Roianese, Pro Farra in Domio 28, Fogliano 24, Moraro in Poggio 23, **Gaja** 22, Campanelle in Sagrado 21, Romana 16. PRIHODNJE KOLO (08.05.94): Fogliano - Capriva; Fincantieri - Moraro; **Sovodnje** - Piedimonte; Pro Farra - Poggio; Romana - Roianese; Sagrado - San Lorenzo; Campanelle - **Gaja**, prost Domio.

Obvestila

ZSSDI in ZDRUŽENE MLADINSKE EKIPE BORA, BREGA, PRIMORJA IN ZARJE organizirajo pod pokroviteljstvom nogometne zveze Slovenije in sportne sole Brane Oblak »1. nogometni kamp«, ki bo od 25. junija do 3. julija na Rogli. Informacije dobite pri naslednjih odbor-
nikih: Kante (225747), Žagar (226483), Grgic (226286), Sternad (227044) in Babuder (226228).

SK BRDINA

organizira v nedeljo, 8. maja avtobusni izlet v Bohinj in vled. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah 2., 4. in 5. maja od 19. do 21. ure. Informacije na tel. s. 226271 ali 299573.

C LIGA / PORAZ TRIESTINE V BOLOGNI

Konec sanj o »play offu«

Vzrok za poraz dve nerodni napaki

Bologna - Triestina 2:0(1:0)

TRIESTINA: Facciolo, Sandrin, Zattarin (od 70' Soncin), Terraciano, Ceroni, Sottili, Danelutti, Casonato, Rizzioli (od 78' Marsich), Pasqualini, Caruso.

Skriti upi trzaskih navijačev za morebitno uvrstitev v play off so se dokončno razblinili na slavnem stadionu "Dall'Ara", kjer je sicer Triestina dobro igrala, vendar sta bili zanjo usodni dve napaki v obrambi. Gledalci na tribunah so tekmi sledili z zmernim navdušenjem, skorajda otopo, kot da bi razmišljali o preteklosti, ko je Bologna osvajala državne naslove in bila vsekakor strah in trepet za vse nasprotnike. Časi pa se hitro spreminjajo in tako je dandanes bolonjski klub, podobno kot Triestina, v hudih finančnih težavah, tako da njegova prihodnost ni nič kaj rožnata.

Nedeljska tekma se je pričela v znamenju domačinov, ki so že v 8. minuti povedli z golom Cecconija, ki je prestregel kratko odbito žogo Sottili in z razdalje petih metrov neubranljivo zatresel mrežo. Tržačani so počasi uredili svoje vrste in si ustvarili nekaj lepih priložnosti za zadetek, žal pa so bili pri zaključevanju netočni.

V začetku drugega polčasa so imeli Buffonijevi varovanci enkratno priložnost za izenačenje, ko je Rizzioli s prostim strelom zadel vratnico, v protinapadu pa je Bologna podvojila z avtogolom, ki ga je zakrivil Sottili. Tržačani so sicer znova

Sottili (z žogo), nesrečni protagonist v Bologni

navalili na bolonjska vrata, vendar je takrat pršla na dan utrujenost po naporni pokalni tekmi s Perugia, poleg tega pa je sodnik izključil Daneluttija zaradi grobega prekrška nad nasprotnikom in domačini so brez težav ohranili vodstvo in zmagali.

V prihodnjem kolu igra Triestina doma proti Spezii.

Walter Bet

IZIDI 30. KOLA: Alessandria - Prato 3:2, Bologna - Triestina 2:0, Carpi - Leffe 1:2, Carrarese - Como 4:4, Chievo - Pro Sesto 1:0, Empoli - Spal 0:0, Mantova - Massese 0:0, Pi-

stoiese - Palazzolo 2:0, Spezia - Fiorenzuola 3:1.

VRSTNI RED: Mantova 57, Chievo 56, Spal in Bologna 52, Como 47, Pistoiese 42, Fiorenzuola 41, Triestina 40, Pro Sesto in Leffe 39, Prato, Carrarese in Alessandria 35, Carpi 33, Massese 31, Spezia 29, Empoli 28, Palazzolo 15.

PRIHODNJE KOLO: Bologna - Mantova, Chievo - Pistoiese, Como - Carpi, Fiorenzuola - Pro Sesto, Leffe - Alessandria, Massese - Carrarese, Palazzolo - Spal, Prato - Empoli, Triestina - Spezia.

B LIGA / DO KONCA ŠE 5 KOL

Presenetljiv poraz Cesene z Verono Boj za obstanek bo hud do konca

Tudi pod vrhom še nejasno

Poraz Cesene doma z Verono predstavlja najbrž največje presenečenje 33. kola. Cesena je tako zgubila stik z Brescia in Padova, ki si delita tretje in četrto mesto z dvema točkama naskoka nad Ceseno. Če k temu dodamo, da v naslednjem kolu Cesena gostuje v Palermu, ki se na vse kriplje bori za obstanek v družbi drugoligasev, dobi nedeljski poraz še večje razsežnosti in bo lahko odločilen v boju za napredovanje.

Na vrhu Fiorentina ne popusca, tokrat je v gosteh odvzela točko Anconi, ki je s tem izgubila se zadnje upe, da bi se vključila v boj za A ligo. Čeprav si je Fiorentina praktično že zagotovila napredovanje in zato v Anconi ni zaigrala preveč zagrizeno, pa je bilo tudi to dovolj proti domačinom, ki očitno niso v formi, tako da je Fiorentina tista, ki ji je lahko žal za izgubljeno točko.

Zanimivo pa je bilo tokrat tudi na dnu, kjer je bilo nekaj neposrednih spopadov, ki lahko v končni fazi odločajo o obstanku v B ligi. Modena je vse bližja prepadu, saj je v nedeljo doma prepustila obe točki Vicenzi, ki zdaj precej lažje diha, saj ima zdaj štiri točke naskoka pred Modeno in Acirealejem, ki sta na mestih, ki se vodijo v C ligo. Acireale je sicer dosegel zelo važno zmago proti Palermu, ki je tudi v zelo nevarnih vodah.

Tretji derbi začelja je bil v Pescari, kjer je go-

stovala Ravenna. Nekdanji prvoligas je Raveni nasul 4 gole in se pomaknil nekoliko navzgor, vendar pa je obstanek za Pescara se vedno v nevarnosti.

V prihodnjem kolu je na sporedu nekaj zelo zanimivih srečanj, ki bodo neposredno odločala o položaju prav pod vrhom in pa na začelju. Na programu je tudi derbi med Venezia in Padova, ki je za obe ekipe izrednega pomena. Padova bi z zmago (pa tudi s točko) obdržala nedotaknjene možnosti za napredovanje, za Venezia pa pride v postev le zmaga, če se hoče se vključiti v boj za eno od mest, ki vodijo v A ligo.

IZIDI 33. KOLA: Acireale - Palermo 1:0, Ancona - Fiorentina 1:1, Bari - Venezia 0:0, Brescia - Pisa 4:1, Cesena - Verona 1:2, Lucchese - Andria 2:2, Modena - Vicenza 1:2, Monza - Cosenza 0:0, Padova - Ascoli 1:0, Pescara - Ravenna 4:1.

VRSTNI RED: Fiorentina 45, Bari 40, Brescia in Padova 39, Cesena 37, Venezia 36, Ancona in Ascoli 35, Verona 34, Andria 33, Lucchese in Vicenza 32, Cosenza 31, Pescara, Pisa in Palermo 29, Acireale in Modena 28, Ravenna 27, Monza 19.

PRIHODNJE KOLO: Ancona - Pescara, Cosenza - Lucchese, Andria - Verona, Fiorentina - Ascoli, Modena - Bari, Palermo - Cesena, Pisa - Monza, Ravenna - Acireale, Venezia - Padova, Vicenza - Brescia.

PROMOCIJSKA LIGA / V NEDELJO V PREDZADNJEM KOLU

Za Juventino le točka v Tržiču Primorje tudi v Miljah praznih rok

Monfalcone - **Juventina** 0:0

JUVENTINA: Pascolat (Zanier), Capotorto, Candutti, Trevisan, Braida, Kaus, Bastiani, Gandin, Tabaj, Cecotti, D. Gergolet (Kovic).

Nedeljska tekma je bila predvsem za trziško mostvo izredno pomembna, saj bi mu zadostovala točka, da bi se matematično izognilo izpadu. Monfalcone je dosegel svoj cilj, saj je že od samega začetka ubral dokaj enostavno taktiko: igrati pretežno na sredini igrišča in se odločno zapreti v obrambo; skratka, ne prejeti zadetka.

Juventina je tako sicer skozi vse srečanje imela terensko premoč, le s teza-vo pa ji je uspelo prodreti v nasprotnikov kazenski prostor, kaj sele, da bi imela ugodne priložnosti za zadetek. Zgodilo pa se

je prav nasprotno, da se je po napaki strandske obrambe eden od napadalcev trziške ekipe znal sam pred vratarjem Pascolatom. Juventinin vratar pa je odlično posegel in preprečil zadetek.

V drugem polčasu se je ponovila enaka slika s prvega dela tekme. Juventina je stalno imela pobudo v svojih rokah in v 25. minuti tudi z Baido zadela vratnico. Igra pa se je tudi v tem delu v glavnem odvijala na sredini igrišča in gostitelji so že v kali strli vsako pobudo strandskih napadalcev.

Standresko mostvo bo v zadnjem kolu igralo v nedeljo doma proti San Giovanniju, ki ga je že v prvem delu prvenstva premagal s 3:2. Za Juventino bo to lepa priložnost, da se poslovijo od svojih navijačev z zmago in se jim

tako z novim uspehom oddolži za to »nesrečno prvenstva«, na katerem je imela zvrhano mero smole. Morala je namreč nadoknaditi šest točk »penalizacije«. Takšen handikap bi verjetno »strl« marsikatero drugo ekipo, Strandske igralci in njihov odbor pa so si zavihali rokave in se tudi nekaj kol pred koncem prvenstva rešili pred izpadom.

Fortitudo - **Primorje** 2:1 (1:0)

STRELEC za Primorje: Legiša v 65'.

PRIMORJE: Attruia, Luxa, Savarin, Trampuž, Auber (v 80' Vodopivec), Mislej, A. Prestifilippo, Legiša, M. Prestifilippo, Stolf, Digović (v 70' Favento).

Toplo spomladansko vreme je brez dvoma bolj ogrelo nedeljske igralce in

gledalce kot tekma sama. Igra je bila namreč lena, odvijala se je pretežno na sredini terena, brez večjih priložnosti in edini omembe vredni dogodki so bili trije zadetki.

Domačini, ki so nastopili s precej pomlajeno ekipo, so imeli se nekaj možnosti, da se rešijo pred izpadom, vendar na terenu niso pokazali velike volje in so le zahvaljujoč dvema napakama branilcev Primorja dosegli oba zadetka in zmago. Vendar pa to ni bilo dovolj, saj so skupaj s Primorjem in Gonarsom matematično obsojeni na izpad, tako da bo nedeljsko zadnje kolo za vse tri ekipe poslovlino.

Domačini so presli v vodstvo v petnajsti minuti, ko so izkoristili nepazljivost branilcev Primorja. Do konca polčasa

je le Massimo Prestifilippo poskušal ogroziti domačega vratarja s prostim strelom, vendar pa je streljal mimo vrat. V drugem polčasu so Prosečani po dvajsetih minutah izenačili: Auber je podal v kazenski prostor do Legiše, ki je z natančnim strelom premagal domačega vratarja. Toda po dveh minutah so domačini ponovno presli v vodstvo v protinapadu. V zadnjih minutah so igralci trenerja Tula skušali izenačiti rezultat, vendar sta bila strela Massima Prestifilippa in Faventa netočna in sta sla mimo vrat.

V zadnjem kolu bodo Prosečani gostili Staranzano in upajmo vsaj, da se bodo na spodoben način, po dveh letih igranja v promocijski ligi, odslovili od te lige in od zvestih navijačev.

1. AMATERSKA LIGA / PREDZADNJE KOLO

Hud spodrslijaj Zarje v Bazovici Smola kriške ekipe

Zarja - Buiese 1:2 (1:1)

ZARJA: Kočevar, Strukelj, Ferluga (75' E. Fonda), Antonić, Dussoni, Damjan Fonda, Tognetti (65' Sklaunice), Ispiro, Gregorič, Kalc, Ravalico.

Strelec: Ispiro (8').

Gotovo je, da si ekipa, ki meri na napredovanje, ne sme privoščiti takega spodrslijaja, kot si ga je na zadnji tekmi Zarja. Res je, da so Zarjani tokrat imeli zvrhano mero smole, saj so bila vrata gostov kot začarana in zoga ni in ni hotela v mrežo, res pa je tudi, da se po vodstvu ne bi smeli pretirano odpirati in izpostavljati protinapadom gostov, kar jih je na koncu predrago stalo.

Kot že receno, je Zarja prisla v vodstvo že na začetku tekme, tako da je že vse izgledalo, da bodo Bazovci pregazili goste, ki pa so se uspešno branili. Zarjani so neprevidno hoteli cimpelj postaviti rezultat na varno, pri čemer so se nevarno odprli v obrambi, kar je Buiese tudi izkoristil in v protinapadu tudi s pomočjo domače obrambe izenčil v 26. minuti.

Maracich in Malusà (Vesna)

Odmor je blagodejno učinkoval na Bazovce, ki so se v nadaljevanju dobesedno vrgli v napad in si ustvarili številne priložnosti. Zoga pa ni in ni hotela v mrežo. Prav ko so bila vsa naprežanja Zarje na visku, pa je prišel klasični »knock-out«. Zarjani so po nepotrebnem preigravanju izgubili zogo na sredini igrišča, gostje pa so se z dvema podajama znašli v kazenskem prostoru in brez težav zatresli domačo mrežo.

V nadaljevanju so Bazovci poskusali nadoknaditi zamujeno, toda vrata gostov so bila tokrat začarana, tako da se rezultat na žalost ni več spremenil. (BIG)

Vesna - Manzano 0:1 (0:0)

VESNA: Zemanek, Ricci, Soavi, Kriščak (od 70' Kosuta), Sedmak, Maracich, Lacoseljac, Malusà, Naldi (od 70' Nonis), Bertoli, Leonardi.

Vesna bi si na nedeljski tekmi na Proseku zaslužila najmanj točko, ostala pa je celo praznih rok. Kriski nogometaši so namreč skozi vse srečanje imeli pobudo v svojih rokah, stalno so napadali, ustvarili so večje število priložnosti za zadetek, zadetka pa niso dosegli. Že v prvem polcasu bi Vesna lahko dosegla najmanj dva gola, nasprotnikova vrata pa so bila kot začarana in do gola ni prišlo. Naj omenimo, da je kriska ekipa igrala brez dveh standardnih napadalcev, kot sta Kostnapfel in Sigur, kar se je se kako poznalo.

V drugem polcasu je bila slika na igrišču enaka kot v prvem delu. Krizani so večji del napadali, toda zaman, gola niso dosegli. Osem minut pred koncem srečanja pa za kriške nogometaše in njihove navijače hladna priha: gostje so izvedli kornar, v Vesninem kazenskem prostoru je prišlo do prave zmede. Kriskim branilcem ni uspelo spraviti zoge iz kazenskega prostora, najpriebejše je bil eden izmed gostujočih napadalcev, ki je ugnal kriskega vratarja in tako dosegel nenadejano prednost.

Vesna bi lahko stanje izenčila z Bertolijem, ki pa je sam pred vrati zgrešil cilj in tako je zmaga odšla v Manzano, ki sedaj zaostaja za Zarjo le za točko. Manzano pa bo prav v zadnjem kolu igral proti bazovski ekipi.

DRUGA AMATERSKA LIGA

Gaja lahko še upa Sovodnjam le točka

Za Gajo bo najbrž odločilno zadnje srečanje

Domio - Sovodnje 1:1 (1:1)

Strelec za Sovodnje: Devetak v 35. minuti

SOVODNJE: Gergolet, Cernic (od 20. min. Pisk, od 75. minute Sambo), Tomsic, Devetak, Hmeljak, Zotti, Persolja, Interbartolo, Doria, Fajt, Caporale.

Nogometasi Sovodenj na gostovanju pri Domiu niso uspeli osvojiti več kot točko, tako da se naprej za vodilno Caprivo, ki je v nedeljo tudi igrala neodločeno, zaostajajo za dve točki. Nedeljsko srečanje je bilo razmeroma nervozno, pa čeprav domačini niso imeli prevelikega razloga za pretirano borbenost, saj so si že pred časom zagotovili obstanek v ligi.

Sovodenjci pa so morali napadati in poskušati za vsako ceno osvojiti obe točki, da bi tako obdržali se nekaj upanja, da dohitijo Caprivo. Toda kljub prizadevanjem jim to ni uspelo. Imeli so sicer ves čas pobudo, toda več kot enega zadetka niso uspeli doseči. Domačini so poskusali predvsem s protinapadi in v enem od teh so v 17. po gneči v kazenskem prostoru Sovodenj precej srečno dosegli vodilni zadetek. Domio je imel eno priložnost tudi v drugem delu, vendar je vratar Gergolet dobro posredoval.

Sovodnje so izenacile rezultat po prekršku v 35. minuti. Prosti strel je lepo izvedel Fajt, ki je natančno podal v kazenski prostor, kjer je njegov predložek z glavo prestregel Devetak in dosegel izenacujoči zadetek.

Sovodenjci kljub napadom niso uspeli premagati Domia (Foto KROMA)

tek. Tudi v nadaljevanju so Sovodenjci stalno pritiskali na gol domaćinov, toda zoga ni in ni hotela v mrežo. Najlepsi priložnosti sta v tem delu imela Fajt in Doria, ki pa jih nista izkoristila, zelo lep strel Caporaleja pa je vratar domaćinov izredno dobro ubranil. Trener Sovodenj je v zadnjih 15 minutah namesto branilca Piska, ki je v 20. minuti zamenjal poškodovanega Cernica, poslal na igrišče napadalca Samboja, vendar tudi to ni prineslo konkretnega rezultata.

Gaja - Sagrado 1:0 (0:0)

GAJA: Vesnaver, Leban, Parovel, Gabrielli, Capolino, Manueli, Pugliese (v 75' Andrej Majcen), Musolino, Krajevic

(v 46' Vengust), Subelli, Cermelj.

STRELEC: v 90' Andrej Majcen

Gajevci so tokrat na domačem terenu premagali nasprotnika, ki se prav tako bori za obstanek v ligi kot Gaja. V lepem sončnem vremenu in ob številni publiku, ki je budno spremljala igro zeleno-rumenih, so se padriško-gropajski igralci posteno borili proti solidnemu Sagradu. Vseh 90 minut so točno izpolnjevali navodila trenerja Privilegija in njihov trud je bil v 90. minuti poplačen z zmago. Igra ni bila preveč zanimiva, saj je bila večkrat raztrgana, predvsem zaradi prekrskov.

V prvem delu igre je najlepší priložnost za-

pravi Cermelj, ki je po podaji branilca Lebana streljal visoko čez gol. V drugem delu pa je tekma postala še bolj ziva in groba, tako da je moral zelo dobri sodnik večkrat pokazati rumene kartone.

V 75' pa je trener Privilegi opravil taktično zamenjavo in veznega igralca Puglieseja zamenjal z napadalcem Andrejem Majcnom, ki je v 90. minuti s strelom s približno 25 metrov zadela mrežo, tako da je bilo v taboru Gaje spet praznično vzdušje kot prejšnjo nedeljo. Naj omenimo, da je tudi tokrat zelo dobro igral branilec Leban, ki je bil po mnenju vseh najboljši igralec zeleno-rumenih. (Kalc)

DRUGA AMATERSKA LIGA / KRAS BLIŽJI OBSTANKU

Kras tik pred koncem do točke Primorec popustil v drugem delu

Kras - Teor 3:3 (0:2)

STRELCI za Kras: Rebetz v 47', Leban v 67' iz enajstmetrovke in Spazapan v 89'.

KRAS: Rebec, Zacchigna (v 46' Rebetz), Procentese, Lepore, Maiorano, Zagar, Rotta, Castro, Leban, Norbedo (v 46' Spazapan), Kelemen.

Ob koncu zelo razbuljivega srečanja so Krasovci uspeli minuto pred koncem srečanja izenaciti. Srečanje se je takoj slabo pričelo za domaćine, ki so po osmih minutah igre morali že dvakrat pobrati zogo iz lastne mreže. Gostje so nato ves prvi polcas brez težav nadzorovali rezultat in niso dovolili Krasovcem, da nevarneje napadejo. Po odmoru pa je prišel preobrat. Trener Manzuto je poslal na teren nove moči (Rebetz in Spazapan) in že po minuti igre je Rebetz znižal zaostanek. Krasovci so nadaljevali z napadi in sodnik je v 60. minuti dosodil enajstmetrovko v korist domaćinov zaradi prekrška nad Rebetzom. Žal pa je najstrožje kazni Spazapan zgrešil. Gostje so nato v 65. minuti dosegli se tretji zadetek, vendar to ni potrdilo Krasovcev, ki so imeli dve minuti kasneje ponovno na razpolago

enajstmetrovko zaradi prekrška nad Leporem. Tokrat si je odgovornost prevzel Leban in na srečo realiziral. Domačini so seveda nadaljevali z napadi in skušali izenaciti, kar pa jim je uspelo le minuto pred koncem tekme s strelom Spazapana.

S to točko so Krasovci napravili še en korak naprej v boju za ostanek v drugi amaterski ligi. Trenutno so namreč rešeni, prihodnjo nedeljo pa jih čaka tekma s Juniorjem, proti kateremu bi morda zadostovala točka.

Castionese - Primorec 3:2 (0:2)

STRELEC za Primorec: Benet v 7' in 28'.

PRIMOREC: Buranello, Frasson, Finessi, Milković (v 70' Leone), Srebrnič, Gargiuola, Apuzzo, Bulich (v 50' Cerchi), Benet, Pertan, Birsca.

Trebenci so na gostovanju v Castionisu igrali dobro le prvi polcas, ko so dosegli dva zadetka. V nadaljevanju pa so pustili pobudo domaćinom, ki so uspeli izenaciti in osem minut pred koncem dosegli tudi zmagoviti zadetek. Prvi zadetek so igralci trenerja Colavecchia dosegli v sedmi minuti, ko se je Benet po podaji Apuzza znašel sam pred na-

sprotnikovim vratarjem in ga premagal z lepim natančnim strelom. drugi zadetek pa je Benet dosegel z glavo po podaji Gargiuola iz prostega strela. Do konca polcasa je imel lepo priložnost tudi Birsca, ki je iz ugodnega položaja streljal nad vrati. Po odmoru pa so Trebenci stopili na teren brez volje, mislili so namreč da sta dva zadetka prednosti dovolj za zmago, a so se usteli. Domačini so že po minuti znižali zaostanek in nato nadaljevali z napadi, vendar je moral vratar Buranello le enkrat izredno posredovati. Nato pa je postal protagonist mladi, neizkušeni sodnik, ki je s svojimi odločitvami marsikoga presenetil. V 72. minuti je zaradi prekrška dosodil enajstmetrovko v korist domaćinov, katero so igralci Castioneseja uspešno izvedli. Osem minut pred koncem pa je sodnik ponovno pokazal na belo točko, tokrat pa je bil prekršek nad domaćim igralcem zelo dvomljiv. Tudi tokrat domaći napadalec ni zgrešil in tako prinesel zmago v domači tabor.

Nedeljski poraz ni bistveno spremenil položaja Primorca, ki je že več kol na varnem, tako da je pri nekaterih igralcev zbranost že popustila.

POPVRVENSTVENI TURNIR 3.AL

V izredno toplem vremenu Brežani napolnili mrežo Stelle Azzurre, Dolinčani pa izgubili v zadnji minuti

Stella Azzurra - Breg 0:4 (0:1)

STRELCI: Buzzi v 27', Maggi v 49', Vuk v 70' in 76'.

BREG: Gregori, Olenik, Camassa (Paoli), Paoletti, Diminich, Prasel, Svab, Maggi, Buzzi, Sircelj (Vuk), Kompara (Slavec).

V prvem srečanju poprvstvenstva tretje amaterske lige so Brežani zasluženo visoko zmagali. Srečanje, katerega je pogojevalo toplo vreme, resnici na ljubo ni bilo zelo zanimivo predvsem v prvem polcasu, medtem ko se je nekoliko razvnelo v nadaljevanju.

V prvem polcasu je bila igra na obeh straneh povprečna, vseeno pa je uspelo Brežanom z mladim Buzijem doseči zadetek. V drugem polcasu pa so plavi zagospodarili na terenu in brez težav dosegli še tri zadetke in napravili se nekaj priložnosti. Pohvalo zaslužijo seveda vsi igralci prav posebno pa Paolo Paoletti, ki je v nedeljo prvič nastopil v dvojni vlogi igralec-trener, in glede na rezultat se je v

obeh primerih odlično izkazal.

Lumignacco - Dolina 1:0 (0:0)

DOLINA: Bolcato, Bandi (Zupin), Massimo Ota, Lovriha, Scibilia, Laurica, Karis (Segnani), Rapotec, Vescovo, Babudri, Udovicich.

Dolinčani, ki so nastopili v okrnjeni postavi, so prav v zadnji minuti srečanja izgubili proti enakovrednemu tekmeu in tako na negativen način pričeli poprvstvene boje. Srečanje je bilo izenaceno a brez večjih priložnosti za obe enajstevnice.

V prvem polcasu je imel odlično priložnost Vescovo, ki se je v protinapadu znašel sam pred nasprotnikovim vratarjem, a je nato streljal nad vrati. V drugem polcasu pa je bil dvakrat resno zaposlen vratar Bolcato, ki pa je bil vedno na mestu. Ko so že vsi pričakovali končni trojni sodniški zvizg, pa so domaćini, po gneči pred dolinskimi vrati, uspeli preusmeriti zogo v mrežo in tako odnesti obe točki.

domači šport

Moška B2 liga

IZIDI 24. KOLA: Rovio - Bussolengo 3:1, Sedico - Lugo 0:3, Rum Baker - Viserba 1:3, Riviera - VBU Videm 0:3, Pittarello - Pallavolo TS 3:0, Imsa Kmečka banka - Chioggia 2:3, Porto - Lunazzi 2:3. VRSTNI RED: Rovigo 42, VBU Videm 40, Lugo Ravenna 36, Sedico Belluno 32, Viserba 28, Bussolengo, Imsa Kmečka banka, Riviera in Chioggia 26, Porto Ravenna 20, Lunazzi 12, Rum baker Trst in Pittarello Reana del Rojale 10, Pallavolo TS 2. PRIHODNJE KOLO (7.5.): Pittarello - Rum Baker, Viserba - Porto, Lunazzi - Imsa Kmečka banka, Chioggia - Sedico, Lugo - Rovigo, Pallavolo TS - VBU Videm, Bussolengo - Riviera.

Ženska C1 liga

IZIDI 24. KOLA: Koimpex - Vivil 3:0, Ghemar - Battisti 3:0, Gemona - Kennedy 3:0, Mogliano - Biadenese 3:2, Fontane - Tarcento 1:3, Bor Tombolini - Noventa 2:3, Arco - Cus Padova 2:3. VRSTNI RED: Ghemar Pieve di Sacco 44, Battisti Trento in Heraclia Noventa 40, Tarcento in Gemona 36, Bor Tombolini in Fonate Treviso 26, Biadenese 24, Koimpex 20, Kennedy 14, Arco Trento in Vivil Villa Vicentina 10, Cus Padova 6, Mogliano Veneto 2. PRIHODNJE KOLO (7.5.): Fontae - gemona, Kennedy - Arco, Cus Padova - Bor Tombolini, Noventa - Ghemar, Battisti - Koimpex, Tarcento - Biadenese, Vivil - Mogliano.

Moška C2 liga

IZIDI 24. KOLA: Koimpex - Mossa 3:0 (15:9, 15:5, 15:9), Fagagna - San Vito 1:3 (15:3, 12:15, 10:15, 7:15), Prata - Ipem Buia 3:2 (15:13, 15:7, 12:15, 12:15, 15:13), Olympia CDR - VBU Videm 3:2 (4:15, 15:11, 15:3, 11:15, 15:7), Porcia - Soca Sobema 0:3 (11:15, 10:15, 10:15), Rozzol - Pav Natisonia 2:3 (17:15, 4:15, 15:12, 11:15, 10:15), Bor Omse - Flebus Povoletto 0:3 (14:16, 5:15, 11:15). VRSTNI RED: Koimpex 44, Flebus Povoletto 38, Pav Natisonia 36, Olympia CDR 34, Soca Sobema 32, Mossa in Prata 30, Ipem Buia 22, San Vito 16, Fagagna in Bor Omse 12, Rozzol, Porcia in VBU Videm 10. PRIHODNJE KOLO: Porcia - Prata, Ipem Buia - Bor Omse, Flebus - Rozzol, Pav Natisonia - Fagagna, San Vito - Koimpex, Soca Sobema - VBU Videm, Mossa - Olympia CDR

Ženska C2 liga

IZIDI 24. KOLA: B-Meters - Pellini 2:3 (12:15, 15:7, 15:13, 5:15, 12:15), Fiume Veneto - Altura 3:1 (12:15, 15:1, 15:12, 15:5), Kmečka banka - Cus Videm 3:2 (11:15, 13:15, 15:1, 15:11, 15:12), Sokol Indules - Torriana 3:1 (15:12, 15:10, 14:16, 15:10), Porcia - Sagrado 3:1 (15:3, 13:15, 15:7, 15:10), Mossa - del Doge 3:2 (13:15, 8:15, 15:12, 15:11, 15:13), Lib. Martignacco - Breg 3:0 (15:10, 15:5, 15:8). VRSTNI RED: Cus Videm 40, Porcia 36, Fiume Veneto 34, Del Doge Codroipo in Sokol Indules 30, Lib. Martignacco 28, Kmečka banka 26, B-meters 22, Sagrado 20, Mossa in Pellini caffè Trzič 18, Torriana 16, Breg 10, Altura 8. PRIHODNJE KOLO: Porcia - Kmečka banka, Cus Videm - Martignacco, Breg - MOssa, Del Doge - Fiume Veneto, Altura - B-meters, Sagrado - Torriana, Pellini caffè - Sokol Indules.

DRŽAVNE LIGE / PO 24. KOLU

Napredovali bosta ekonomski sili Rovigo in VBU

Bor Tombolini in Koimpex lahko pomagata Noventi

V moški B2 ligi je zdaj vse bolj ali manj jasno. Končal se je boj za napredovanje, verjetno pa tudi za play out. Poleg Roviga je v B2 ligo napredoval tudi videmski VBU, na dnu pa je Lunazzi iz Trevisa v boju za play out prehitel trzaski Rum Baker.

»Rovigo in VBU sta bili v ligi edini pravi ekonomski sili, zato ni čudno, da sta na koncu dosegli napredovanje. Vsa ostala društva so v tem letu zmanjševala izdatke in pričakovati je, da se bo ta trend nadaljeval tudi v prihodnji sezoni. Za marsikoga bo pod vprašajem že sam vpis v prvenstvo. Kakor sem lahko razumel iz pogovorov s predsedniki in funkcionarji ostalih klubov smo mi po finančni plati, tako kot po tehnični, sodili v povprečje prvenstva, čeprav smo letos kot novinci investirali več kot lani, na dlani pa je, da bo odsej vprašanje bilance bistveno pogojevalo tudi nase delovanje«, pravi sportni direktor OK Val Ivan Plesničar. Kriza, ki zajema vse športne panoge v Italiji, najbolj prizadene tista društva, ki so svoje uspehe gradile izključno na svoji kupni moči. V tem pogledu bi lahko na svoj račun v bodočnosti spet prišli zlasti tisti klubi, ki razpolagajo s svojim (ali skupnim) mladinskim sektorjem, glede tega pa se v Gorici pravzaprav nimajo česa bati oziroma imajo mnogo manj skrbi od večine ostalih drugoligasev.

V primežu hude krize (in ne samo ekonomske) pa sta se znasla vodilna trzaska kluba. Pallavolo je bil že od vsega začetka obsojen na izpad, vse kaže pa, da se mu bo v C1 ligi pridružil tudi Rum Baker (če ne bo, kot se govori, celo razpustil ekipo), ki je startal s povsem nasprotnimi cilji. V minulem kolu je vseučilišnice na lestvici prehitel tudi Lunazzi, ki zaseda zdaj mesto, ki vodi v play out, medtem ko bi Trzacani direktno izpadli v C1 ligo, če bi se prvenstvo končalo v soboto. Lunazzi je v zadnjih osmih kolih dosegel kar pet zmag, ker igra zdaj s povsem spremenjeno postavo, v kateri je mnogo obetavnih mladincev prvoligaša Sisleya. Lunazzi spada namreč pod isto streho, Sisley pa mu je mladince posodil le začasno, kar je povsem v skladu s pravili, meče pa slabo luč na regularnost prvenstva.

Zenska C1 liga se brez pretresov blizu koncu. Vest tedna je prva zmaga Mogliana proti Biadeneseju. Vsa pozornost je usmerjena v boj za drugo mesto med Battistijem in Novento. Battisti mora igrati še proti našim dvem sesterkam (s Koimpexom doma, z borovkami v Trstu), Noventa pa proti vodečemu Ghemaru in v Biadenah, upa pa, da bo vsaj ena od dveh slovenskih sesterk premagala Battisti, sicer bo v B2 ligo napredoval ta, ker ima boljši količnik v nizih.

DEŽELNE LIGE / PO 24. KOLU

Pravi fotofiniš za obstanek v ligi

Borovci morajo prehiteti Fagagno - Bosta boj v C2 ligi krojila Sokol in Kmečka banka?

Deželni odbojarski prvenstvi C2 lige se hitro blizata h koncu, odprtih vprašanj pa je vse manj. Potem, ko so si v 23. kolu v Sovodnjah zagotovili napredovanje, so Koimpexovi fantje s sobotno zmago proti Mossi dosegli tudi končno prvo mesto, saj imajo dve koli pred koncem šest točk prednosti pred drugouvrščenim Flebusom. Mossa ni na Opcinah nudila slogasem pravega odpora in je bila le blede

senca sesterke, ki je v prvih desetih kolih vedrila in oblačila v prvenstvu, dokler ji ni v 11. kolu prav Koimpex z gladko zmago v Musi odvzel prvenstveni prestol.

V zadnjih dveh kolih bomo izvedeli tudi ime druge ekipe, ki bo napredovala v C1 ligo, verjetno pa bo to Flebus, ki ta cilj zasleduje že stiri leta. Flebus ima dve točki prednosti pred Natisonio, ki je bila v Trstu proti Rozzolu na robu poraza

in ji verjetno zmanjkuje kisika (igralci so sami veterani). Natisonia ima sicer v zadnjih dveh kolih lahko nalogo (doma s Fagagno in v Vidmu proti VBU), toda tudi Flebus ne čakata pretirano zahtevni tekmi (doma z Rozzolum in pa v Prati), ima pa tudi boljši količnik v nizih (63:26 proti 61:28).

Na dnu je položaj zapleten, možnosti Bora Omse pa so nespremenjene. Plavi so lahko z razpletom v tem kolu nad vse zadovoljni, saj ni bilo nobenih »čudnih« rezultatov, ki so značilni za zadnja kola, ko igajo nekatere sesterke brez prave motivacije (pomislimo le na Milan v nogometni A ligi...). Borovcem sta v minulem kolu pomagali tudi Olympia CDR in Soca Sobema, posebno pa še San Vito, ki je v Rodeanu Bassu premagal Fagagno. Prav to ekipo pa morajo Marega in tovariši prehiteti na lestvici, če se želijo izogniti najhujšemu. Bor Omse mora igrati še v Buui proti Ipemu in doma z Mosso, Fagagna pa igra v San Giovanni proti Natisonii in doma s Soco Sobemo. Obeta se pravi fotofiniš za obstanek.

V ženski C2 ligi je še odprt boj za drugo mesto med Porcio in Fiume Venetom. Vrstni red pri vrhu bi lahko krojili Kmečka banka in Sokol Indules, ki bosta igrala proti Porcii. Breg je (skupaj z Alturo) že izpadel, hud boj za obstanek pa zadeva še Torriano, Pellini, Mosso in Sagrado. Od teh stiri ekip si bosta na koncu oddahnili samo dve.

Idealni postavi 24. kola

D. Ciocchi (Breg)

Brišnik (Breg)

L. Masten (Sokol)

K. Zavadlal (Kmečka b.)

Zotti (Kmečka b.)

Vižintin (Kmečka b.)

Korsič (Soča)

Riolino (Sloga)

J. Terpin (Olympia)

Sema (Bor)

Klede (Soča)

Čač (Sloga)

POKRAJINSKA PRVENSTVA / V POVRATNEM DERBIJU 1. ŽENSKÉ DIVIZIJE NA TRŽAŠKEM

Kontovelke so se oddolžile Bregu
2. ŽD: slogašice pred odločilnimi boji

Sokolovke proti Pallavolu nadoknadile dva seta zaostanka, a izgubile v petem

1. MOSKA DIVIZIJA

Polovica tekem so v tem kolu odigrali sele pozno sinoci (slogasi proti zadnjevrščenemu Old catsu. Pallavolo je na vrhu lestvice (s tekmo več) dohitel S. Andrea.

IZIDI 11. KOLA: Prevenire - Pallavolo Trieste 1:3, Nuova Pallavolo - Volley club 3:2, Sloga - Old Cats sinocnja tekma, Le Volpi - S. Andrea sinocnja tekma. ZAO-STALA TEKMA: Old Cats - Le Volpi 0:3.

VRSTNI RED: S. Andrea in Pallavolo Trieste 18, Sloga in Nuova Pallavolo 124, Le Volpi 10, Volley club 6, Prevenire 4, Old Cats 0. (Sloga, Old Cats, Le Volpi in S. Andrea imajo tekmo manj)

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Kontovel - Breg 3:1 (15:13, 12:15, 15:9, 17:15)

KONTOVEL: Regent, Superina, Fišer, Bogatec, Blazina, Sossa, Starec, Skrk, Stoka, Obad. BREG: Zeriali, Glavin, F., M., S. Sancin, Slavec, Bandi, A. in S. Pettiroso, Sturman.

Povratni derbi na Proseku se je končal z enakim izidom kot prvi, a tokrat je zmagovalc Kontovel. Tekma je bila napeta in izenačena. Brezanke so nastopile v okrnjeni postavi, a zmaga Kontovelk, ki iz tekme v tekmo igrajo bolje, je povsem zaslužena.

Po tem uspehu se je Kontovel izvlekel iz dna lestvice, vanj pa je padel Sokol.

Sokol - Pallavolo Trieste 2:3 (3:15, 10:15, 15:7, 15:13, 7:15)

SOKOL: Svara, Peric, Brisceck, Udovic, Legisa, Ban, Kralj, Vizentin, Semec, Golemac.

Do rezultata 13:2 za Pallavolo v drugem setu je bil potek srečanja povsem enosmeren. Tedaj so se sokolovke končno prebudile in z boljšim servisom in bolj dinamično obrambo odločno reagirale. Za uspeh v drugem setu je bilo sicer že prepozno, toda v naslednjih dveh so bile igralkice iz nabrežinske občine boljše, žal pa so v tie breaku spet popustile. Tokrat je spet zaigrala Irena Semec, žal pa ni bilo Sidonje Radetic, ki sei je med tednom zvilagljen.

OSTALI IZIDI 15. KOLA: Virtus - Julia 3:0, Oma - Club Altura n.p., Killjoy - S. Andrea n.p., Sgt ni igral.

VRSTNI RED: Sgt 24, Oma 20, Killjoy 18, Club Altura 16, Breg 14, S. Andrea in Pallavolo trieste 12, Virtus 10, Kontovel 8, Sokol 6, Julia 4. (Oma, Club Altura, Killjoy in S. Andrea imajo tekmo manj)

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Ricreatori - Bor 3:1 (15:3, 15:13, 6:15, 15:12)

BOR: Zadnik, Faimann, Bogatec, Sternad, Milicevic, Sadlowski.

Borovke so proti Ricreatoriju nastopile v dokaj zdesetkani postavi, kljub temu pa so zai-grale borbeno. Svoje na-

sprotnice bi lahko presenetile, toda pomanjkanje menjav in nekatere napake v končnici drugega in četrtega seta, so pokopale vse njihove upe.

Po prvem setu, ki je bil povsem enosmeren, so se naše igralkice le predramile, srečanje je postalo izenačeno, v drugem in četrtem setu pa so domaćinke v ključnih trenutkih ohranile mirnejšo kri ter tako strgle odpor trdoživih Borovk. (Dejan)

Sloga - Sant'Andrea 3:0 (15:1, 15:11, 15:11)

SLOGA: Ban, Critti, Kalc, Kocjančič, Kuferšin, Meriani, Perini, Sossi, Vidali, Zivec.

Razlika med ekipama je očitna, kot povsem jasno kaže tudi njun po-

Sloga je v 1. moški diviziji tih pod vrhom lestvice (KROMA)

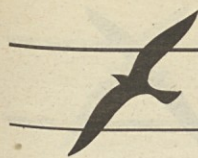
ložaj na lestvici. Slogašice, ki so v borbi za napredovanje v 1. divizijo, so takoj začele odločno in prvi set osvojile po hitrem postopku, saj nasprotnice nisoogle najti protiorozja. Nekoliko bolj izenačena sta bila preostala dva seta, v katerih so slogašice nekoliko bolj lagodno zaigrale, preizkusale različne postave in dovolile nasprotnicam, da so večkrat imele pobudo v svojih rokah. Zmaga

naše ekipe, v kateri sta tokrat manjkali dve standardni igralki, ni bila vsekakor nikoli v dvomu, slogašice pa se zdaj že pripravljajo na sobotno srečanje proti ekipi Pallavolo, ki bo ena odločilnih. (Inka)

OSTALA IZIDA 11. KOLA: Nuova Pallavolo - Pallavolo 0:3, Sgt - Prevenire 1:3.

VRSTNI RED: Prevenire, Pallavolo in Sloga 18, Ricreatori 12, Bor, Sgt in S. Andrea 6, Nuova Pallavolo Trieste 2.

NOGOMET / ITALIJANSKA A LIGA

Slovo od prvenstva

Videmski Udinese izpadel v B ligo - Trapattoni zapušča Italijo, Gullit se po enem letu vrača k Milanu, Boniperti bo odslej »igral« politika

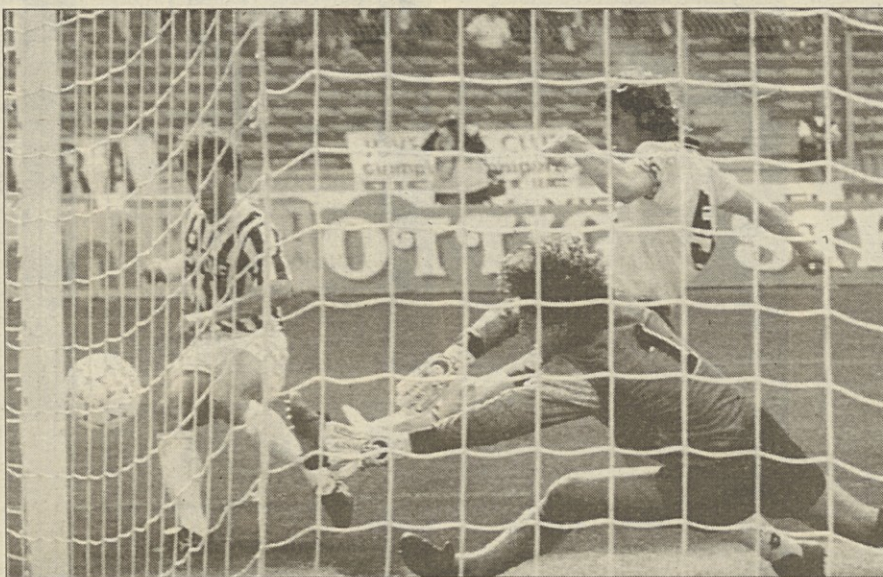
RIM - Pretekla nedelja je bila v italijanskem nogometnem prvenstvu A lige dan slovesov. Nekaterih pričakovanih, drugih presenetljivih.

Povsem pričakovano je bilo slovo Udineseja od A lige, saj je bilo malo verjetno, da bi lahko Videmčani v zadnjem prvenstvenem kolu kar sredi Turina premagali Juventus. Furlani so si zapravili obstanek že nekaj kol prej, ko so povsem po nepotrebnem izgubili nekaj dragocenih točk. Po vsej verjetnosti se bo od Udineseja sedaj poslovil se predsednik Pozzo, ki naj bi ga na krmilu društva zamenjal sedanji predsednik Venezie Zamparini.

V nedeljo sta se v Turinu poslovili se dve no-

gometni osebnosti. Trener Trapattoni je po 600 tekmah, ki jih je preživel in preživljal na klopi ob robu nogometnih igrišč, zapustil Juventus. Seli se v tujino, k Münchenske-mu Bayernu. »Selitev« predsednika Bonipertija je drugačnega tipa. Po polstoletni zvestobi nogometu, Juventusu in Agnelliju bo sedaj prestopil med politike, k Berlusconiju in njegove-mu političnemu gibanju Naprej Italija.

Po Lecceju, Atalanti in Udineseju se je od A lige poslovila tudi Piacenza, in to že v petek, ko je igrala neodločeno proti Parmii. A takrat se ni vedela, da gre za slovo. Njeno usodo je zapечатila nedeljska zmaga Reggiane v Milanu proti Mi-

Zmagoviti gol za Juventus je proti Udineseju dosegel Vialli (Telefoto AP)

lanu, kar je dvignilo polemiko o »neenakih pogojih« v boju za obstanek, saj je Reggiana že vedela za rezultat Piacenze.

Sploh je bila Reggiana fenomen zase. V prvih 15 tekmah na tujem je iztržila vsega le tri neodločene izide, v zadnjih dveh pa je vnovčila kar 4 točke in se s tem »poslovila« od B lige, kamor so jo že vsi »izvedenci« preselili.

Dokaj grenko je bilo slovo Interja. Spet je izgubil, tokrat proti že izpadli Atalanti. To je bila tudi zadnja tekma, ki jo je vodil zasilni trener Marini. V 12 tekmah je osvojil le šest točk; naši zamejski trenerji bi z igralci, kot so Bergkamp, Sosa in Manicone, gotovo dosegli kaj več. Z desetimi porazi v zadnjih 17 tekmah je Inter zdrknil na svoj zgodovinski minimum: »osvojil« je 14. mesto. Od Piacenze

in B lige ga je ločila le točka.

Vratar Foggie Bacchin je s svojim poskusom preigravanja v kazenskem prostoru pokopal vse upe Foggie, da bi prihodnje leto igrala v evropskem pokalu. Di Canio ga je pustil z dolgim nosom nekako tako, kot je na svetovnem prvenstvu »večno mladi« Kamerunec Roger Milla prelisicil kolumbijskega vratarja Higuito. S tem si je Napoli odprl pot v Evropo.

Roma bo morala za vstop med evropsko elito počakati na finale pokala pokalnih prvakov. Navijala bo seveda za Parmo, saj bi jo le zmaga Asprille in njegovih popeljala na Kontinent.

Nekaj poslovnih solz so potocili tudi v Genovi, kjer je Gullit odigral zadnjo tekmo za Sampdoria pred vrnitvijo v Milan, Zoff pa je končal s prestižno zmago svojo

trenersko kariero. Sedaj ne bo več vodil Lazia s klopi, pač pa s predsedniškega stolčka. Tekma v Genovi je bila zelo razburljiva; Sampdoria je potrdila, da ima najboljši napad (64 golov), zmagal pa je Lazio (4:3) z dvema goloma izjemnega Signorija, ki je v 24 odigranih tekmah dosegel kar 23 zadetkov. S tem je seveda tudi osvojil naslov najboljšega strelca.

V nedeljo so se poslovili od svojega garaskega prvenstva trije vratarji (Pagliuca, Marcheggiani in Taibi), ki so preživel v голу vseh 34 tekem. Vratarji so nasploh dobro opravili svoje delo, saj je v prvenstvu padlo le 741 golov, to je 117 manj kot lani. Največ porazov je okusil Lecce (rekordnih 25), ki se je moral tudi prvi posloviti od A lige. Na drugem koncu lestvice se je Milan poslovil s svojimi 14. »scudetom«.

NOVICE

Italijanska nogometna A liga

IZIDI ZADNJEGA KOLA: Atalanta - Inter 2:1, Cremonese - Genoa 1:1, Foggia - Napoli 0:1, Juventus - Udinese 1:0, Lecce - Cagliari 0:1, Milan - Reggiana 0:1, Parma - Piacenza 0:0, Roma - Torino 2:0, Sampdoria - Lazio 3:4.

KONCNI VRSTNI RED: Milan 50, Juventus 47, Sampdoria in Lazio 44, Parma 41, Napoli 36, Roma 35, Torino 34, Foggia 33, Cremonese, Cagliari in Genoa 32, Inter in Reggiana 31, Piacenza 30, Udinese 28, Atalanta 21, Lecce 11.

Milan je državni prvak, Sampdoria bo igrala v pokalu pokalnih zmagovalcev, Juventus, Lazio, Parma in Napoli bodo igrali v pokalu UEFA (če bo Parma jutri osvojila pokal pokalnih zmagovalcev, bo v pokalu UEFA igrala tudi Roma), Piacenza, Udinese, Atalanta in Lecce so izpadli v B ligo.

NBA: Kmalu odločitve v četrtfinalu

NEW YORK - Chicago, New York in Indiana na Vzhodu ter Phoenix, Houston in Seattle na Zahodu potrebujejo le še po eno zmago za uvrstitev v polfinale, medtem ko je stanje med Miamijem in Atalanto ter Utahom in San Antoniom po dveh tekmah 1:1.

Izidi nedeljskih tekem: Chicago - Cleveland s 105:96 (Kukoč 11 asistenc), New York - New Jersey 90:81, Phoenix - Golden State 117:111, Houston - Portland 115:104.

Austria Dunaj tri točke pred Salzburgom

DUNAJ/SALZBURG - V dvoboju med dunajsko Austrijo in Casino Salzburg za naslov avstrijskega nogometnega prvaka je konec tedna padla pomembna odločitev. Medtem ko so Dunajčani visoko premagali Mödling (4:0), je finalist v pokalu UEFA pred domačo publiko senzacionalno izgubil proti zadnjemu na lestvici, dunajskemu Sportclubu z 0:1. Za Salzburg je v 87. minuti pri stanju 0:0 zastreljal 11-metrovko hrvaski legionar Nikola Jurčević, poljski legionar Dunajčanov Konjarek pa je s svojim golom v 90. minuti zapечатil senzacijo v salzburskem stadionu. (I.L.).

Rezultati 29. kola: Rapid Dunaj - Sturm Gradec 2:4, Admira Wacker - Vorwärts Steyr 4:0, VfB Mödling - Austria Dunaj 0:4, VSE St. Pölten - FC Innsbruck 0:0, SV Casino Salzburg - Sportclub 0:1. VRSTNI RED: 1. Austria Dunaj 32/29, 2. Casino Salzburg 39/28, 3. Admira Wacker 34/29, 4. FC Innsbruck 33/29, 5. VfB Mödling 28/29, 6. Rapid Dunaj 27/29, 7. Sturm Gradec 25/29, 8. Vorwärts Steyr 24/28, 9. VSE St. Pölten 18/29, 10. Wiener Sportclub 18/29.

Totocalcio

PRAVILNA NAPOVED: 1X2 122 121 X221
DOBITKI: 13 pravih (3 dobitnikov) 3.773.337.000 lir; 12 pravih (149 dobitnikov): 75.973.000 lir.

Totip

PRAVILNA NAPOVED: 12 1X 11 2X 21 X2
DOBITKI: 12 pravih (11 dobitnikov) 78.213.000 lir; 11 pravih (444 dobitnikov) 1.920.000 lir; 10 pravih (4763 dobitnikov) 177.000 lir.

HOKEJ / SP SKUPINE A

Favorizirani Finci nadigrali Američane Francozi presenetili Italijani brez težav

BOCEN - Sedmi dan svetovnega prvenstva v hokeju na ledu je prislo do presenečenja: Francija je namrec v B skupini povsem zaslužno premagala Norveško, ki je odpovedala predvsem v zadnji tretjini, ko so ji posle moči in so Francozi dosegli dva gola.

V tej skupini so Finci potrdili vlogo favorita in nadigrali Američane, ki so povsem popustili v drugi tretjini, ko so prejeli tudi tri zadetke, dali pa nobenega. Finci so bili absolutni gospodarji na ledu.

V A skupini si je Italija proti Nemčiji v bistvu zagotovila zmago že v prvi tretjini, ko je povedla z dvema goloma razlike. Nemci so bili zlasti dokaj pomanjkljivi v obrambi in samo neprisebnosti Italijanov v napadu gre pripisati, da niso prejeli se več zadetkov.

A SKUPINA
Italija - Nemčija 3:1 (2:0, 0:0, 1:1)

STRELCI: 1:0 (14) - Topatigh, 2:0 (15) - Fighiuzzi, 3:0 (51) - Chittaroni, 3:1 (56) - Köpf.

VRSTNI RED: Rusija in Kanada 8, Italija 6, Nemčija 3, Avstrija 1, Velika Britanija 0.

SKUPINA B
Finska - ZDA 7:2 (3:1, 3:0, 1:1)

STRELCI: 0:1 (2) - Lindsay, 1:1 (6) - Lehtinen, 2:1 (11) - Helminen, 3:1 (18) - Kurri, 4:1 (21) - Lehtinen, 5:1 (29) - Peltonen, 6:1 - Immonen, 7:1 (54) - Jutila, 7:2 (57) - Young.

Francija - Norveška 4:1 (1:1, 1:0, 2:0)

STRELCI: 1:0 (1) - Orsolini, 1:1 (2) - Thoresen, 2:1 (33) - Dunn, 3:1 (44) - Lemarque, 4:1 (58) - Pousse.

VRSTNI RED: Finska 9, ZDA 6; Švedska 5; Češka 4; Norveška in Francija 2.

DANASNJI SPORED: Avstrija - Velika Britanija (16.00)

Na sliki: Posnetek srečanja med Kanado in Italijo (4:1)

NOGOMET / PRVENSTVA NA TUJEM

Dve koli pred koncem Paris Saint Germain že francoski prvak

PARIZ - Castno mesto gre tokrat Paris Saint Germainu, ki je dve koli pred koncem francoskega prvenstva drugič v svoji kratki zgodovini (klub je nastal leta 1970 po združitvi Matre in Saint Germaina) osvojil državni naslov. Končno slavje Parizanov sicer ze dalj časa ni bilo v dvomu, ne toliko zaradi same moči ekipe, ki je v zadnjih casih vidno popustila, temveč zaradi slabosti tekmecev.

Olympique se je nekako sprijaznil z vlogo žrtve in po obsodbi na drugoligastvo izgubil se preostanek skromnega elana. Ostala moštva so vseskozi le zasledovala uvrstitev v pokal UEFA in na morbitno zasledovanje niso mislila. Vsekakor je naslov sel resnično najboljši ekipi, ki ima v svojih vrstah odlične posameznike, kot so Liberijec Weah, Brazilca Rai Valdo in Ricardo Gomes ter nekatere izmed najboljših francoskih igralcev (Ginola, Le Guen, Guerin...). Za kakovostni skok, to je prestižni uspeh tudi v kakem evropskem

pokalu, manjka PSG-ju kolektivna igra, saj toliko prvih dam in domnevnih zvezd trener Artur Jorge komaj uspe brzdati. VRSTNI RED: PSG 55, O. M. 48, Bordeaux 44, Auxerre in Nantes 43.

V Angliji Manchester United naslova se ni osvojil, a se mu je z zmago v Ipswichu močno priblizal. Do matematične gotovosti mu manjkata le dve točki, za dosedo katerih ima na razpolago dve srečanja, za nameček obe na domačem Old Traffordu. Nov-star motiv zanimivosti je bil dvoboj med Newcastlom in Arsenalom za uvrstitev v pokal UEFA. Po potrditvi sankcij jugoslovanskim moštvom je za nastop v Evropi Anglija dobila se eno mesto. Poleg drugouvrščenega Blackburna (to zdaj že lahko napišemo) in zmagovalca zveznega pokala Aston Ville si je nastop skoraj gotovo izboril Newcastle, ki pred Arsenalom brani zanesljivo prednost starih točk. VRSTNI RED: Manchester United (40 tekem) 88, Black-

burn (40) 83, Newcastle (41) 74, Arsenal (40) 70.

V nemški »bundesligi« se je vse zapletlo po ne najbolj pogostem postopku. Prejšnji teden je Bayern zmagal, ker pa je odločilni gol sodnik priznal kljub temu, da zoga ni prekorčila gol črte, je zveza odredila, da morajo srečanje ponoviti. Repriza Bayern-Nürnberg bo torej na sporedu danes. Bavarci ne morejo računati na Matthäusa, ki se je poskušoval na prijateljski tekmi reprezentance v Združenih arabskih emiratih. V zvezi s tem je trener Bayern napadel selektorja Vogtsa, ki je Matthäusa poslal na igrišče kljub temu, da je že bil lažje poškodovan. Bayern mora v ponovitvi in zadnji tekmi s Schalkejem osvojiti vse stiri točke, ker je Kaiserslautern obrnil gol razliko sebi v korist. »Rdeci vrage« so tretjevrščeno Borussia Dortmund odpravili z goloma golgeterjev Kuntza (17. gol) in Ceha Kuke. Kaiserslautern bo v

zadnjem kolu gostoval v Hamburgu, domaci HSV pa po seriji porazov nima realnih možnosti za uvrstitev v pokal UEFA.

VRSTNI RED: Kaiserslautern 41, Bayern 40 (tekma manj), Karlsruhe 38, B. Dortmund in Bayer Leverkusen 37.

V Spaniji se je Barcelona vodilnemu Deportivoju priblizala na eno samo točko. Katalonci so bliskovito odpravili Sporting Gijon (4:0), medtem ko Galezani proti slabemu Rayu niso uspeli zatresti mreže. Na pomoč jim mora sedaj priskociti... Real Madrid. Real bo v naslednjem (predzadnjem) kolu gostil Barcelono in bi svojo sezono »ovrednotil« tako, da bi večnim tekmečem preprečil osvojitve naslova. V zadnji tekmi bo Barca gostila neugodno Sevillo, medtem ko ima Deportivo laži tekmi z Logroñesom in Valencia. VRSTNI RED: Deportivo 53, Barcelona 52, Real Madrid 45, Zaragoza 42, Sevilla in Athletic Bilbao 40. (dk)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.30	Video strani
10.45	Slon, gospodar džungle, angleska oddaja za otroke
11.35	Univerzitetni razgledi
12.05	Katja von Garnier: Odpisano, nemška drama
13.00	Porocila
13.05	Sobotna noc: Zlata doba Rock'n Rolla, 6. oddaja; Bruce Springsteen: Rojen v ZDA
16.20	Mostovi
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Lonček, kuhaj! Zelenjavna enolončnica s kislo smetano
17.20	Uporniki v službi kralja, 5/13 del danske nadaljevanke
17.50	Risanka
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Stiri v vrsto, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, šport
20.10	Zarišče
20.35	Osmi dan
21.35	Strta srca, 8/16 del francoske nadaljevanke
Padec	
22.25	TV dnevnik 3, VPS 2225
Sova	
22.50	Zakonca Fields v Franciji, 6/18 del angleske nanizanke
Le Weekend	
23.20	Dempsey, 2/4 del ameriske nadaljevanke
Jack Kerns	
00.05	Video strani

SLOVENIJA 2

16.00	Video strani
16.10	Zgodbe iz školjke
17.05	Sedma steza
17.25	V avtobusu, 23. del angleske nanizanke
Sova, ponovitev	
17.55	Dempsey, 1/4 del ameriske nadaljevanke
Pot v ring	
18.40	Iz življenja za življenje:
Da ne bi bolelo: Lymška borelioza	
19.10	Poslovna borza
19.30	Dnevnik 2
20.05	Družinske skrivnosti, 2/4 del francoske nadaljevanke
Poroka zaradi denarja	
20.55	Pro et Contra
21.55	Po sledih napredka:
Možnosti sodobne kardiologije	
22.25	Videošpon
23.25	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
12.00	Na velikem platnu
12.15	Luc svetlobe, ponovitev 156. dela ameriske nadaljevanke
13.05	CMT
14.30	Borza dela
14.45	CMT
16.20	Spot tedna
16.25	Na velikem platnu
16.40	Brlog, ponovitev 10. dela spanske nanizanke
17.10	Hiša strahov, ponovitev ameriskega filma
Igrajo: Al Lewis, Duane Joines, Paul Borghese, Jennifer Delora, Kit Jones in drugi; režija Len Anthony.	
19.10	Luc svetlobe, 157. del ameriske nadaljevanke
20.00	Rodeo, glasbena oddaja
20.30	Državnik novega kova, 5. del angl. satirične nanizanke
Igrajo: Rick Mayall, Marsha Fitzalan, Michael Troughton, John Nettleton in drugi; režija Geoffrey Sax.	
21.00	Porocila
21.20	Razcepljeni, ameriski futuristični film
Igrajo: Timothy Dwight, Joan Bechtel, John Flynn, Chris Shaw in drugi; režija R. Shaw.	
22.50	Portret Veselina Srejojića, dokumentarna oddaja
23.15	Porocila
23.35	Spot tedna
23.40	Na velikem platnu
23.55	CMT
00.45	Borza dela
01.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

07.00	Panorama
15.20	Bravo Maestro, kulinarična oddaja
17.00	Program Discovery
19.00	Obvestila in napoved filmov
19.10	Risanka
19.20	Bravo Maestro, kulinarična oddaja
19.30	TV Akvarij
20.05	Video spoti
20.20	Hunk, ameriski film
22.02	Video strani
23.00	Program Discovery
01.00	Adult Channel

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomatina, vmes(7.00, 8.00, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.35	Nan.: Cuori senza età
10.05	Film: Laddy alla riscossa (dram., '62) , vmes (11.00) dnevnik, risanke
12.00	Nan.: Blue jeans
12.25	Vreme in devnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik in TG 1 Motori
14.20	Dok.: Kvarkov svet
15.00	Nan.: Vita col nonno
15.45	Mladinski variete: Uno per tutti, vmes Solletico, risanke, aktualnosti
16.15	Nan.: Dinosauri tra noi, 17.30 Zorro
18.00	Dnevnik 1
18.15	Nan.: In viaggio nel tempo (i. Scott Bakula)
19.00	Variete: Grazie Mille!!! (vodi Nino Frassica)
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.35	Variete: Grazie Mille!
20.40	Aktualno: Proces procesu (vodi Enzo Biagi)
22.35	Aktualno: L' arte di non leggere
23.00	Aktualnosti: TG 1 Ore 23
23.30	Gassman bere Danteja
23.45	Nočni rock
0.05	Dnevnik in vreme
0.35	Dok. DSE Sapere
1.05	Film: Noi vivi - Addio Kira (dram., It. '42)

RAI 2

6.35	V kraljestvu narave
7.25	Oddaja za najmlajše
8.50	Dnevnik Euronews
9.05	Nan.: Lassie, 9.30 Il medico di campagna
10.20	Nad.: Quando si ama
11.45	Dnevnik
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.40	Nad.: Santa Barbara, 14.30 Beautiful
15.15	Aktualno: I suoi primi 40 anni (vodi E. Sampò)
15.30	Dnevnik - Flash
15.35	Film: La rivolta del Sudan (pust., VB '64)
17.15	Dnevnik in rubrika TG Medicina 33
17.35	Nan.: Miami Vice
18.20	Sport in vreme
18.35	In viaggio con Sereno variabile
18.50	Nan.: Ispettore Tibbs
19.35	Vreme, devnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.30	Nan.: L'ispettore Sarti 2 - La ghironda dagli occhi azzurri
22.25	Aktualno: Mixer dok.
23.15	Dnevnik dosje in vreme
24.00	Sport: Kosarka play off, 0.45 tenis

RAI 3

6.25	Pregled tiska
6.45	Jutranja odd. Laltrarete
7.15	Euronews
7.30	Kulturni dnevnik Tortuga, 9.30 dok. Zenith, 10.00 Parlato semplice
10.20	Euronews
12.00	Dnevnik 3
12.15	TGR E - O gospodarstvu
12.30	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR Bellitalia
15.15	Sport: tenis - mednarodni zenski turnir
18.35	Sport, Insieme, vreme
19.00	Dnevnik, Dezelne vesti
19.50	BlobCartoon
20.05	Blob, Una cartolina
20.30	Aktualno: Chi l'ha visto?
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Milano, Italija
23.45	Dok.: Aspettando Godot ... a Sarajevo
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Fuori orario
2.55	Film: La notte dell' iguana (dram., ZDA '64)

RETE 4

7.00	Nan.: Bradford, 7.45 nad. Piccola Cenerentola, 8.30 Valentina
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.10 Pantanal, 10.25 Guadalupe, 11.00 Febbre d'amore, 11.50 Maddalena, 12.30 Antonella, 14.00 Sentieri, 15.05 Primo amore, 15.40 Principessa, 16.15 Topazio, vmes (11.30, 13.30) dnevnik TG 4
17.10	Kviz: La verità, vmes (17.30) dnevnik
17.40	Rubrika o lepoti
18.00	Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Calda emozione (dram., ZDA '90, i. S. Sarandon, J. Spader)
22.30	Aktualno: Kronika
23.00	Film: Intrigo a Hollywood (kom., '88, i. B. Willis), 23.45) dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Sarà vero? (vodi Alberto Castagna)
15.25	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete, vmes risanke
17.55	Dnevnik
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna (vodi Mike Bonriogno)
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Film: Shenandoah, la valle dell' onore (western, ZDA '65, i. J. Stewart)
22.45	Aktualno: Target
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.30	Nanizanke
12.30	Odprti studio
12.35	Aktualno: Fatti e misfatti
12.45	Nan.: Licia la dolce
13.20	Otroski variete
14.00	Odprti studio
14.30	Varieteja: Non à la RAI, 16.00 Smile
16.05	Nan.: I ragazzi della prateria, 17.05 Agli ordini papà, 17.55 Power Rangers, 18.30 I miei due papà, 19.00 Genitori in blue jeans
19.30	Odprti studio
19.50	Radio Londra
20.00	Nan.: Tarzan
20.30	Variete: Una sera al Karaoke (vodi Fiorello)
22.30	Sport: Torkov priziv
0.30	Tu Italia
0.40	Studio sport
1.30	Nan.: Straky & Hutch, 2.30 A-Team

TELE 4

13.30	19.30, 23.05 Dogodki in odmevi
15.00	Caffè dello sport
20.30	Film

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30 Dnevnik, 13.30 Sport
14.05	Film: L'ispettore generale
16.00	Variete: Tappeto volante
20.30	Dok.: Avventura natura
24.00	IP v kosarki
1.45	Dnevnik

Koper

16.00	Euronews - TV novice
16.10	Ponedeljkov sportni pregled, ponovitev
17.10	Time Out, tv nanizanka
18.00	Slovenski program: Studio 2, pogovor
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški program: TV sola; Astronomija, ital. dokumentarna serija
20.30	Muzej glasbe: Potovanje v Benetke, 1. oddaja Arcangelo Corelli v Doževi palaci, igrajo »Interpreti Veneziani«
21.20	Bern - Neznana prestolnica, dokumentarna oddaja
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Spoštel, oddaja o zamejskem sportu in sportnikih

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Evropski zeleni otoki: V deželi tisocerih ribnikov
10.15	Pan-optikum
10.30	Moj Leopold, pon. nemškega filma
12.05	Vzemi si sonce z mize
12.15	Sportna arena
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi
13.35	Družinske vezi
14.00	Leteci zdravniki
14.45	Pogledi od strani
15.00	Otroski program
15.15	Knjiga o džungli
15.45	Smrkci
16.00	Konfeti
16.35	Kremenckovi
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Mi
18.30	Gozdarska hiša Falkenau, serija
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.15	Cisto vsakdanja posast
21.07	Pogledi od strani
21.20	Weissenthaler, avstrijska humor. serija
21.55	Jack Razparač, 1/2 angleške mini serije

ORF Avstrija 2

14.50	Tisoc mojstrovin: Nikolaus Manuel Deutch: Piram in Tizba
15.00	Lipova ulica, serija: Jasni odnosi
15.30	Look, oddaja o modi
16.00	Clovek-čudoviti stroj, 3. del dokumentarne serije: Nos
16.45	Evangelicanska masa, prenos
17.30	Orientacija
18.00	Pri Huxtablovih: Trdnjava malih posasti
18.30	Vse devetke, igra
19.00	Zvezane dezela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Zgodbe iz Avstrije
21.07	SP v hokeju: Velika Britanija-Avstrija, prenos
22.00	Večerni studio
22.45	Klub 2
00.00	Načrt Sahara, 2/4 del ekološke shriljivke
01.40	Porocila

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
10.05	Solski spored
10.10	Dober dan, učenci
10.10	Fizika: Svetloba
10.25	Skrivanje
10.45	Narava: Velebit
11.00	Hrvaščina
11.35	Sandokan, 25/26 del risane serije
12.00	Porocila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 81/199 del mehiske nadaljevanke
12.40	Kako cas bezi, 2/6 del am. humoristične serije
13.10	Ciklus filmov Errola Flynna: Potovanje obupancev, ameriski čb film
Igrajo: Errol Flynn, Raymond Massey, Ronald Reagan, Nancy Coleman in drugi; režija Raoul Walsh.	
14.55	Monofon
15.30	Učimo se o Hrvaski
16.00	Porocila
16.05	Glavni odmor
16.30	Obnova Hrvaske
17.00	Hrvaska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 703. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.15	Z jadri okoli sveta, 4/12 del dokumentarne serije
Skrivnost Velikonočnih otokov	
20.45	V velikem planu
22.15	Porocila
22.20	Danes z vami: Severina, glasbena oddaja
23.00	Slika na sliko

Hrvaška 2

15.10	TV-koledar
15.20	Sandokan, 25/26 del risane serije
15.45	Smrt sodnega izvedenca, pon. 5/6 dela angl. nadaljevanke
16.40	Smrtonosna privlačnost, ameriski flm
18.15	Skrivnost Katinskega gozda, nemski dokumentarni film
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik 1
20.15	Alo, alo, 4/6 del angl. humoristične serije
20.45	Smrt sodnega izvedenca, 6., zadnjega del angleske nadaljevanke
21.40	Od pola do pola, 1/8 del angleske dok. serije
22.35	Poirot, 1/8 del angleske nanizanke
23.30	Radar
00.00	Video strani

MTV Madžarska

09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Dokumentarni film
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Nemski magazin
12.33	Harold Lloyd, 2. del portreta
13.30	Praznik v Zywiecku, poljski kratki film
13.46	Tunel, reportaža
14.15	Izziv, avstarlska serija
15.03	V deželi Inkov, pon.
15.40	Vaska TV
16.00	Dnevnik
16.13	Priloznostno
16.26	Zunanje zadeve, serija
16.55	Gospodari pametno
17.25	Za boljši jezik
17.35	Vklopi
18.20	Macek v zaklju, kviz
18.45	Katoliska kronika
19.14	Volitve
19.30	Dnevnik
20.15	College, ital. serija
21.15	Madžarska polpreteklost
22.41	Parabola
23.11	Car sporta

TV SLOVENIJA 1 21.25
STRTA SRCA,
8. del

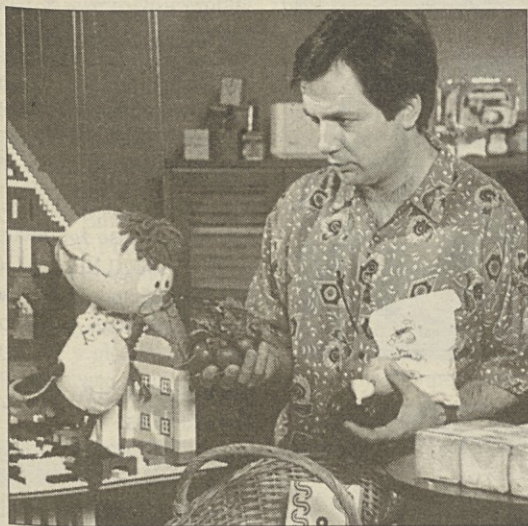
Diagnoza je dokončna - Marc bo ostal vse življenje hrom. Patricia se vrne iz Indije, ko zve za očeto vo nesrečo. Christian prevzame vodenje La Reserve. Marc se zaveda svojega stanja in prosi Helene, da mu pomaga umreti. Helene s pomočjo dojiče usliši Marcovi prošnji. Marc pred smrtjo napiše oporoko, kjer lo določi za glavno dedlinjo...

TV SLOVENIJA 1 17.10
LONČEK KUHAJ,
Zelenjavna enolončnica

Detel in Janez bosta tokrat dobila obisk. Skupaj s sosedo Marto bodo skuhalili zelenjavno enolončnico s kislo smetano.

Za štiri osebe bodo potrebovali 20 dag krompirja, 10 dag korenja, 10 dag graha, 10 dag cvetače, sol, poper v zrnu, lovorjev list, baziliko in lonček kisle smetane.

Kuhali bodo: Janez Vinšek, detel (Peter Dougan in Karel Brišnik) in Judita Zidar. Urednica serije je Irena Struna Arko.

2/5 CHANALE 5 20.40
SHENANDOAH
ameriški film, 1965

Režija: Andrew V. McLaglen

Igrajo: James Stewart (na sliki), Doug McClure, Patrick Wayne, George Kennedy in drugi.

Charlie Anderson, srečni oče sedmih otrok in prepričan pacifist iz Virginije, nikakor ne sprejme misli, da bi bila njegova družina vpletena v secesijsko vojno. Ostane zvest svojim načelom celo v trenutku, ko zet odide na fronto in mu yankeesi ugrabijo najmlajšega sina. Kljub njegovi nevtralnosti nekateri med Andersonovimi padejo, a po vojni se za preživele življenje v ničemer ne spremeni...

Film spaja družinsko pripoved z elementi westerna, kar povzroči, da je včasih ritem dogajanja prepočasen. Kljub temu pa je režiser posnel zanimivo pripoved, v kateri se odlikujejo odlični igralci in čudoviti bojni prizori.

2/5 SAT 1 00.15
KAKOR TI MENI, JAZ TEBI,
ameriški film, 1979

Režija: Brian De Palma

Igrajo: Nancy Allen, Kirk Douglas (na sliki), Keith Gordon in drugi.

Student filmske režije slepo sledi teorijam psihologa in posnema skoke čez plot svojih družinskih članov, kar seveda povzroči nejevoljo nevednih žrtev. Film je precej neobičajna skoraj nadrealistična komedija.

TV SLOVENIJA 1/ NOVOSTI

Izreden pomen znanja tujih jezikov

Na pragu turistične sezone smo in zato smo o tovrstni dejavnosti zaprosili za kratek pogovor redaktorja in novinarja Draga Bulca, ki že več kot desetletje pokriva turistično problematiko na slovenski televiziji. Govoriti z njim o njegovem novinarskem delu je enako, kot bi govorili o turizmu doma in v tujini. Tudi pogovor o turizmu odraža njegovo novinarsko delo, ki je - vsaj v večini primerov - posvečeno dejavnosti, o kateri govori njegova oddaja, katere redaktor je.

Ali pomeni oddaja Homo turisticus v italijanskem jeziku tudi večji devizni priliv od italijanskih turistov na slovenski obali?

»Ceprav oddaja ni pravenstveno namenjena promociji slovenskega turizma v Italiji, bo verjetno tudi pozitivno vplivala na povečanje števila italijanskih turistov pri nas, saj je gledanost koprškega programa precejšnja tudi pri naših zahodnih sosedih.

Prav zdaj bomo namreč dali pocimiskemu turizmu v Homo turisticusu veliko več poudarka in vsled tega lahko pričakujemo tudi pozitivne učinke. Italijanski gledalci bodo prav gotovo gledali tudi naše turistične oddaje prav zaradi dejstva, da bodo v njihovem materinem jeziku, kar pa je hkrati najcenejša promocija slovenskega turisti-

zma v tujini. Zavedati pa se je treba, da je najboljša propaganda se vedno zadovoljen gost.«

Glavna sezona je pred vrati. Kakšna so vasa predvidevanja?

»V turizmu gledamo na to na podlagi izkušenj in ponavadi je najboljši termometer za merjenje turistične temperature obisk ob velikonočnih počitnicah. In letos, kot vemo, je bila slovenska obala, ob prej omenjenih praznikih, zelo dobro zasedena. Zato lahko pričakujemo tako dobro turistično bero, kot v rekordnem letu 1990. Od povsod namreč prihajajo novice, da se Slovenija že dobro prodaja.«

Zakaj prispevek o učenju ter izpopolnjevanju

znanja o tujih jezikih v vaši oddaji?

»Učenje tujih jezikov v tujini je postala svojevrstna turistična dejavnost. Marsikatera slovenska družina, ki ima odrasčujoče otroke, se odpove delu dopusta, da lahko zagotovi denar za učenje jezika njihovih otrok v tujini. O tem govori eden od glavnih prispevkov v najnovejši oddaji Homo turisticus. Svoje otroke pošiljajo predvsem v Veliko Britanijo, Nemčijo, Francijo, Spanijo, Italijo in tudi v Združene države Amerike. Vsak razmišljajoč človek v Sloveniji se dobro zaveda, da Slovenci ne bomo mogli kontaktirati s tujci, če ne bomo dobro znali vsaj enega ali dveh svetovnih jezikov. Seveda pa je znanje tujih jezikov še posebej pomembno v turizmu.«

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul Of MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Rockumentary; Bruce Springsteen; 22.00 Bruce Springsteen: The Hits; 23.00 Ponovitve; 00.00 Rock Block

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 10.00 Risanke; 11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 Barnaby Jones; 15.00 Nadaljevanje; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 E Street; 20.00 Blockbusters; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Vietnam, 4/6 del avstralske mini serije; 23.00 Ponovitve

PRO 7

05.40 Serije, ponovitve; 11.40 Pri Huxtablovih; 12.10 Agentka s srcem, serija; 14.00 Dinastija, serija; 16.00 Popolna tujca; 16.35 Risanke; 17.55 Parker Lewis; 18.25 Naš hrupni dom; 18.55 Drugi svet; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Zenska ne more pozabiti, am. drama; 22.10 Poročevalci; 23.05 Palm Beach Duo, serija; 00.05 Poročila; 00.15 Polnočni klici, am. serija

PREMIERE

07.00 Romeo; 10.15 Popolnimženskam ni lahko, span. film; 11.40 Sostanovalka, am. triler; 14.00 Romeo; 15.00 American Cinema, 2. del; 16.15 Čarovnja, ital. komedija; 18.20 Ljubezen in led, am. športni film; 20.00 Poročila; 20.15 Jonathan - življenje brez možnosti, am. drama; 21.55 Smrtna poročila, am. drama; 23.30 David Letterman Late Show

SAT 1

09.00 Ponovitve; 13.30 Ladja zaljubljenec; 15.25 Alf; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise; 17.00 Pet krat pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.19 Šport; 20.15 Hribovski zdravnik, 6. del; 21.15 Pravica iz teme; 22.15 Ugovarjam!; 23.10 Spieglova TV reportaža; 23.45 Pozor, skrita kamera

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Umetnostno drsanje; 11.00 Aerobika; 12.00 Olimpijski magazin; 13.00 Eurogol magazin; 14.00 Motošport; 15.00 Kar-

ting, VN Francije; 16.00 SP v hokeju, vrhunski predtekmovalja; 17.00 Hokej-NHL; 18.30 Eurogol; 19.30 Športna poročila; 20.00 SP v hokeju; Velika Britanija-Avstrija, prenos; 23.00 Eurotenis

RTL

09.05 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je njen konjček, serija; 17.00 Kdo je sef?; 17.30 Strašno prijazna družina; 18.00 Bogati in lepi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Columbo; Saharica, ameriška tv kriminalka; 21.45 Quincy; 22.40 Dirk Bach Show; 23.10 Gottschalk

RTL 2

05.30-16.55 Ponovitve; 16.55 Mož za šest milijonov dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Angel se vrača, serija; 20.00 Poročila; 20.15 Moviola-Marilyn; Rojstvo legende, 3/3 del am. filma; 22.15 Poročila; 22.30 Noč smejočih mrtičev, am. grozljivka

SKY MOVIES

17.00 High Wind In Jamaica; 19.00 Buckeye And Blue; 21.00 Columbo-It's All In The Game; 23.00 The Hitman

MOVIE CHANNEL

17.00 Breakout; 19.00 Cool As Ice; 21.00 A Taste For Killing; 23.00 Light Sleeper

FILMNET +

16.00 K-TV; 18.00 Keep The Change; 20.00 Wild Palms; 22.00 Fatal Bond

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 17.30 Evropsko gospodarstvo; 18.00 Današnji Show; 19.00 Poročila; 19.30 On The Air; 20.00 Frontalno; 21.00 Ushuaia, angl. dok. serija; 22.00 Poročila; 22.30 Gospodarstvo; 22.45 Market Wrap; 23.00 Jay Leno Show

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Asia; 15.00 Larry King Live; 17.30 Cnn & Co; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 World Business Today Update; 23.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Minute za smeh; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 17.00 Ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Igra; 21.50 Intermezzo; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Podoknica; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30; 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutrarnja kronika; 8.40 Kalendar prireditve; 11.00 Novosti založb; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 13.00 Val 202 - Fiesta latina; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.30 Novice, obvestila; 17.50 Šport; 19.30 Štos - se v torek obujamo spomine; 21.00 Zgodnja dela; 22.20 Stoletja improvizirane glasbe.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturni globus; 11.05 Človek in zdravje; 11.35 Izbrali smo; 13.05 Enajsta šola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Esej; 17.00 Zborovske pesmi; 18.00 Koncerti; 19.30 Arije in monologi; 20.00 Literarni večer; 20.45 S koncertov; 22.05 Pretok idej; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)

6.00 Otvoritev; 8.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.30 Jutrarnik; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servise Informacije, prireditve; 9.45 Iz odvetnikov pisarne; 11.00 Hladno, toplo, vroče; 12.10 Pesem tedna Modrega vala; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Iz kulturnega sveta; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta, 2. del; 19.00 Dnevnik - prenos RS; 19.30-23.15 Večerni program Modrega vala RK.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.35 Psihologija; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Romagna

mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 Seriamente parlando; 16.00 Modri val; 18.00 Covermania; 18.45 Zvoki iz preteklosti; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.30 Loto; 8.15 Napoved; 9.25 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.45 Nasveti; 18.15 Tema tedna; 20.00 Labirint znanja; 21.30 Ta nori torek; 1.00 Sat. progr.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Kam gre SLO politika? 17.00 Na vrtiljaku z Romano; 19.30 do 24.00 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želati ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Šport; 20.00 Študij in glasba; 21.00 Kulturno umetniški program.

Radio Študent

9.00 Vade retraj; 12.00 Kondicija dvojiškega sistema; 14.00 OF (24 ur info); 15.00 Radio Metelkova; 17.00 Druga petletka Radia študent; 19.00 Tolpa bumov; Maceo Parker; 20.00 Underground International; 21.00 Hard'n Heavy.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kalendar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Skozi tancico moka; 8.30 Soft music; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta knjiga; Most na Drini (I. Andrić, r. M. Sosić, 45. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Popoldanski potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Božanska komedija: Vice (r. S. Verč, 31. del); 18.40 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Glasba po željah; 18.00 Otroški vrtiljak; 20.00 Oddaja SKD Tabor Opčine; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magazin.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
Danes, 3. maja, ob 20.30: B. Slade - OB LETU OSOREJ (SD).

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511

Danes, 3. maja, ob 19.30: W. Shakespeare - KRALJ HENRIK IV., za abonma dijaski 4 večerni in izven. Predstava bo se v sredo, 4. maja, ob isti uri, za abonma dijaski 5 večerni in izven.

V četrtek, 5. maja, ob 19.30: W. Bauer - CHANGE, za abonma dijaski 3 večerni in izven. Predstava bo se v soboto, 7. maja, ob isti uri.

V petek, 6. maja, ob 17.30 in 20. uri: D. Jovanović - ANTIGONA, za abonma dijaski 2 popldanski.

MALA DRAMA

V četrtek, 5. maja, ob 20. uri: A. Nicolaj - BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOŽJE, za izven in konto.

V petek, 6. maja, ob 20. uri: W. Allen - ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM, za izven in konto.

V soboto, 7. maja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven.

OPERA, tel.: 061/ 331-950

V četrtek, 5. maja, ob 19. uri: J. Golob - MATICEK SE ZENI, J. Gregorc - PERPE-TUUM, za red četrtek I, izven in konto. Predstava bo se v petek, 6. maja, ob 16.30, za red petek in izven.

V soboto, 7. maja, ob 19. uri: G. Bizet - CARMEN, za izven.

MESTNO GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKO, tel.: 061/ 210-852

Danes, 3. maja, ob 19.30: R. Harwood - GARDEROBER, za abonma studentski C. Predstava bo se v sredo, 4. maja, ob isti uri, za abonma studentski A in v četrtek, 5. maja, ob isti uri, za abonma četrtek.

KUD FRANCETA PRESERNA,

tel.: 061/ 332-288

V petek, 6. maja, ob 21. uri: gledališče Ane Monro - VARIETE.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE, tel.: 063/ 25-332

V sredo, 4. maja, ob 10. uri: A. T. Linhart - TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ZENI, za abonma 2. solski in izven in ob 15.30, za abonma 4. solski in izven. Predstava bo se v četrtek, 5. maja, ob 10.45, za abonma Gimnazija center Celje.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ, tel.: 064/ 222-681

Danes, 3. maja, ob 9.30 in 10.30: R. Thayenthal - ANA IN KRALJ, KI JE PADEL IZ PRAVLJICE. Razprodano!

V soboto, 7. maja, ob 20. uri: Ray Cooney - ZBEZI OD ZENE.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR, tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 8. maja, ob 11. uri: Jan Malik - ZOGICA MAROGICA, za izven.

DRAMA, tel.: 062/ 221-206

Danes, 3. maja, ob 21. uri: na Malem odru kabaret XX. stoletja MALA NOCNA KINOTEKA, za izven.

V sredo, 4. maja, ob 17. uri: v Minoritski cerkvi A. Dumas - TRIJE MUSKETIRJI, za abonente in izven.

OPERA, tel.: 062/ 221-206

Danes, 3. maja, ob 19.30: J. Strauss - PLES KADETOV, za red oranžni, abonente in izven. Predstava bo se v sredo, 4. maja, ob isti uri, za red rumeni, abonente in izven.

V Vodnikovi domačiji v Ljubljani bo v sredo, 4. maja, ob 19. uri otvoritev razstave slik VIDE SLIVNIKER - BELANTIČ

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

NARODNA GALERIJA

Razstava STISKI ROKOPISI iz 12. stoletja avtorice prof. dr. NATASE GOLOB je na ogled do 29. maja v novem krilu Narodne galerije na Puharjevi 9.

Razstava CEBEJEV Križev pot je na ogled v Narodni galeriji na Cankarjevi 20.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava slik JOHANNESA DEÜTSCHA je na ogled do 15. maja.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE - CEKINOV GRAD

Razstava fotografij TOSHIKIIJA OZAWA je na ogled do 20. junija.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31
Razstava slik ALBINA POLAJNARJA je na ogled do 13. maja.

GALERIJA PIC LEK, Verovskova 57
Razstava slik ALBINA POLAJNARJA je na ogled do 13. maja.

GALERIJA KLUBA B-51, Gerbiceva 51 a
Razstava fotografij, kolažev in skic Igralec avtorjev ROKA ZRNCA in VASJE AMBROZIJA je na ogled do 8. maja.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21
Razstava RASHEEDA ARAEENA je na ogled do 13. maja.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3
Razstava grafik DRAGA HRVACKIJA in DANILA JEJCICA je na ogled do 29. maja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65
V sredo, 4. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik VIDE SLIVNIKER - BELANTIČ. Razstava bo na ogled do 17. maja.

KNJIZNICA BEZIGRAD, Glinskova ploščad
Razstava otroških ilustracij slikarke ROŽE PISCANEČ je na ogled do 17. maja.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7
V četrtek, 5. maja, bo ob 12. uri otvoritev razstave Muzej solinarstva v krajinskem parku Sečoveljske soline in Kavcnikova domačija v Zavodnjah. Razstava bo na ogled do 4. junija.

RAZSTAVISCE CICERO DELO, Dunajska 5
Razstava karikatur ALJANE PRIMOŽIČ je na ogled do 5. maja.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI, Trg celjskih knezov 9

Razstava risb in slik METKE KRASOVEC je na ogled do 12. maja.

KAMNIK

HRAM LUZAR, Kidriceva 6

Razstava slik LOJZETA KALINSKA je na ogled do 15. maja.

KAVARNA VERONIKA

Razstava fotografij MARKA TROBEVSKA je na ogled do 7. maja.

KANAL OB SOČI

GALERIJA RIKA DEBENJAKA

Razstava del na papirju Crtomirja Freliha je na ogled do 14. maja.

KOPER

GALERIJA MEDUZA, Cevljarska 34

Razstava slik ALIJE HAFIZOVIČA je na ogled do 18. maja.

MARIBOR

GALERIJA MEDIA NOX, Oroznova 2

Razstava slik in fotografij JASNE SAMARIN je na ogled do 7. maja.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA, Kocljeva 7

Četrta medregionalna likovna razstava je na ogled do 15. maja.

PIRAN

MEDUZA 2, Cankarjevo nabrežje 7

Razstava risb HERMANA PECARICA je na ogled do 6. maja.

TRZİC

KURNIKOVA HISA, Kurnikova pot 2

Razstava likovnih del SANDRA PECENKA je na ogled do 26. maja.

PAVILJON NOB

Razstava PIERA CONESTABA Baryni signali je na ogled do 9. maja.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA

Razstava grafik studentov 4. letnika likovne pedagogike z naslovom IGRA STRUKTUR je na ogled do 12. maja.

ZAGORJE

Razstava KRAJINSKI POUĐARKI - cerkev kot slikarski motiv je na ogled do 13. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

SSG

Gostuje od danes, 3. do sobote, 7. maja ob 19.30 v Mestnem gledališču v Ljubljani s predstavo R. Harwooda »Garderober«. Režija Vinko Möderndorfer.

Verdi - Dvorana Tripcovich

Danes, 3. maja, ob 20. uri (red H) sesta predstava Rossinijeve opere »Pepelka« (La Cenerentola). Režija Lü Jia. Predprodaja vstopnic za predstavo pri blagajni Dvorane Tripcovich (9-12 in 16-19).

Ponovitev jutri, 4. maja, ob 20. uri (red F). Naslednja predstava bo G. Verdijeve »Traviata«. Dirigent Tiziano Severini. Trajala bo do 3. junija.

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče - Jutri, 4. maja, ob 19.30 - Benjamin Britten »Smrt v Benetkah« (Tod in Venedig).

BELJAK

Studijski oder (Kellertheater): V nedeljo, 8. maja, ob 20. uri »Nächstes Jahr - gleiche Zeit« (Prihodnje leto - isti čas).

TINJE

V Domu prosvete bo jutri, 4. t. m., ob 19.30 pre-

Gledališče Rossetti

Danes, 3. maja, ob 20.30 premierska predstava dela H. von Kleista »Il duello«. V glavnih vlogah igrata Gabriele Lavia in Monica Gueritore. Režija Gabriele Lavia. Predstava v abonmaju: odrezek 3A (modri). Za abonente popust.

Jutri, 4. maja, ob 17.45 bo v veliki dvorani trzasko Univerze drugo predavanje, ki ga organizira Stalno gledališče FJK »Zgodovina gledališča v treh lekcijah«. Vstop prost.

VIDEM

Palamostre

Danes, 3. in jutri, 4. maja, ob 21. uri bo na sporedu zadnja predstava ciklusa »Contatto comico«. Nastopila bo Lella Costa s predstavo »Magoni (e, forse miracoli)«.

davanje »Z odporom preživeti in kaj potem«. Pri Joklno bo v petek, 5. t. m., ob 20. uri »Multikulturni večer«.

ŽITARA VAS

V Ljudski soli bo v soboto, 7. t. m., ob 20. uri 15-letnica folklorne dejavnosti SPD Trta.

DOBRLA VAS

V soboto, 7. t. m., ob 16. uri igra »Pepelka« in zbor najmlajših.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V sredo, 4. maja, ob 19. uri: predavanje z naslovom CLOVEKOVA AURA - NEMA GOVORICA SKRITEGA SIJA.

KUD FRANCETA PRESERNA,

tel.: 061/ 332-288

V sredo, 4. maja, ob 20. uri: predavanje ZDENKA LAPAJNETA - Sest držav proti eni soli in dedicem Mladika 1886-1994.

V četrtek, 5. maja, ob 21. uri: pesniski kabaret SVE-TLANE MAKAROVIC.

KLUB PENATI, Ciril Metodov trg 18

V sredo, 4. maja, ob 21. uri: glasbeni večer z ARSE-NOM DEDICEM.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE - CEKINOV GRAD, tel.: 061/ 323-968

V četrtek, 5., in v četrtek, 12. maja, ob 20. uri: avdiovizualno predavanje o popotovanju po Skandinaviji JANEZA ROZMANA.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V četrtek, 5. maja, ob 20. uri: večer poezije VANJE STRLE.

BLED

V soboto, 7. maja, ob 20. uri: v Športni dvorani Alpski večer '94 Bled.

KOČEVJE

MUZEJ KOČEVJE, Presernova 11

V petek, 6. maja, ob 19.30: večer Kočevskih pesmi.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

V petek, 6. maja, ob 20.30: področno srečanje odraslih folklornih skupin.

V soboto, 7. maja, ob 18. uri: premierni nastop baletne skupine KUD Karol Pahor Piran.

V nedeljo, 8. maja, ob 18. in 20.30: ameriski film PLEZALEC.

SEŽANA

KC SRECKA KOSOVELA, tel.: 067/ 73-355

Danes, 3. maja, ob 20. uri: ameriski film PRI ADAMSOVIH II.

ŽALEC

V četrtek, 5. maja, ob 18. uri: v dvorani Doma II. slovenskega tabora okrogla miza o zasvojenosti.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gregorciceva dvorana

Danes, 3. maja, ob 18. uri predavanje iz ciklusa o sodobni slovenski književnosti. Miran Košuta bo spregovoril na temo »Sodobna slovenska lite-

ratura v Italiji«.

Visoka sola za moderne jezike (Ul. Alviano 15)

V četrtek, 5. maja, ob 17. uri predavanje prof. Janka Kosa na temo »Cankarjev roman«.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TGalerija: na ogled je razstava avstralskih akvarelov Dimitrija Kodrica.

Muzej Revoltella: na ogled je razstava Vidiki - Punti di vista.

Galerija Cartesius: Do 5. maja bo na ogled razstava slikarja Carmela Nina Trovata.

Galerija Minerva: do 9. maja bo na ogled razstava Gianne Lampe.

Art Light Hall

Do 21. t.m. je na ogled razstava slikarja Adina Hebiba.

OPČINE

V dvorani HPO je na ogled razstava ob 340-letnici rokopisov župnije sv. Jerneja.

KOROŠKA

CELOVEC

V Deželni galeriji (Burggasse 8) razstavljajo Julius Deutschbauer (do 1. maja); Heimo Zobernig (do 29. maja); Haim Steinbach (do 29.

maja).

Univerza - Avla: do 11. maja razstavlja Andrej Trobentar »Atraktor«.

Gostilna »Pri Joklno« - do 11. maja razstavlja ta Behzad Hadiyahmetović in Franc Scheck.

TINJE

V galeriji Tinje je na ogled razstava slik Milana Volovska iz Argentine.

BOROVLJE

Galerija v gradu: do 8. maja razstavlja Josef Tichy. Galerija Rieser-Celovška cesta: razstavljajo koroški umetniki.

BELJAK

Galerija Widmanneum, Ringmuerstrasse 3- do 2. maja je na ogled spominska razstava slikarja Wernerja Berga.

ROŽEK

Galerija Rožek-Sikoronja: do 22. maja razstavlja Johannes Zechner.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

Danes, 3. maja, ob 19.30: ORGELSKI KONCERT STUDENTOV AKADEMIJE ZA GLASBO.

V petek, 6. maja, ob 20. uri: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, za zeleni abonma.

Program: Ramovs, Martinu, Debussy, Rouseel (GD). Ob 20.30: koncert BALANESCU KVARTETA (LD).

K4, Kersnikova 4

V sredo, 4. maja, ob 21.30: koncert STEVE WYNN in BOJAN DROBEZ.

MREZA ZA METELKOVO

V četrtek, 4. maja, ob 22. uri: v klubu Channel Zero koncert belgijske skupine JUNKFISH.

GRAD TIVOLI

V sredo, 4. maja, ob 18. uri: koncert NEZE GRUDEN - rog.

CEKINOV GRAD

V petek, 5. maja, ob 20. uri, v Muzeju novejse zgodovine: AVDIOVIZUALNO PREDVANJE o popotovanju po Skandinaviji. Predava Janez Rozman.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V sredo, 4. maja, ob 18. uri: mini koncert. Nastopata: DUSAN SODJA - klarinet in TATJANA KAUCIC - klavir.

ČREŠNJEVCI

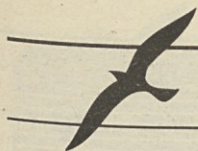
V soboto, 7. maja, ob 19. uri: v dvorani vile Hold koncert tamburaske skupine Peter Dajnko.

ILRSKA BISTRICA

V petek, 6. maja, ob 23. uri: v klubu MKNZ koncert skupine DIRT iz Anglije s predskupino HELLKRUSHER iz Anglije.

FJK

HOLOGRAFIJA (4) / POGOVORI Z EINSTEINOM IN BOHMOVA STREZNITEV

Razšitirev problemov do filozofije narave

Tako zaradi občutka pomembnosti notranje povezanosti kot njegovega naraščajočega nezadovoljstva z nekaterimi vodnimi pogledi med fiziki, je Bohma cedalje bolj vznemirjala Bohrova razlaga kvantne mehanike. Po triletnem poučevanju tega predmeta na princetonški univerzi se je odločil, da bo svoje znanje izpopolnil z učbenikom, ki ga je kasneje tudi napisal.

Ko je končal s pisanjem, se vedno ni bil zadovoljen s tistim, kar so trdili fiziki, ki so se ukvarjali s problemi kvantne teorije, zaradi česar je Bohru in Einsteinu poslal dve kopiji svojega besedila in ju zaprosil, naj prispevata svoji mnenji. Od Bohra ni prejel nobenega odgovora, pač pa se mu je odzval Einstein, ki je bil tisti čas v Princetonu, in predlagal srecanje na to temo. Ze takoj na začetku pogovora, ki se je kasneje prevesil v globoke sestne sečne debate, mu je Einstein navdušeno priznal, da

se ni videl tako jasno predstavljene kvantne teorije. Vendar pa je bil kljub temu, podobno kot Bohr, s to predstavitvijo zelo nezadovoljen. Med pogovori sta oba fizika odkrila, da so ju teoretske zmožnosti za napovedovanje fenomenov navdajale z velikim občudovanjem. Vznemirjala pa ju je ugotovitev, da niso omogočale nobenih resničnih temeljev za tolmačenje osnovne zgradbe sveta. Bohr in njegovi zagovorniki so namreč trdili, da je bila kvantna teorija »popolna« in da ni moč

Fizikom je tuje nojevsko tiščanje glave v pesek

MICHAEL TALBOT

izoblikovati jasnejšega razumevanja o dogajanju na kvantni ravni. Pričujoča trditev je pomenila, da se za »pokrajino« osnovnih delcev ne skriva nič več, nobena globja realnost, in da ni nobenih vprašanj več, na katera bi se morali iskati odgovore. Ravno to pa je že tedaj vznemirjalo tako Einsteinovo kot Bohmovo filozofsko občutljivost. V nadaljnjih srečanjih sta obravnavala se mnoge druge stvari, toda navedena vprašanja so bila stalno v ospredju Bohmovih razmišljanj, kar jim je dalo novo dimenzijo. Opočumljen s pogovori z Einsteinom je Bohm sprejel upravičenost svojih dvomov o kvantni mehaniki in sklenil, da mora neke obstojati se kaka drugačna razlaga. Ko je leta 1951 izšel njegov priročnik Kvantna teorija, so ga sprejeli kot »klasiko« na tem področju, vendar pa je bil »klasika« le za predmet, v katerega Bohm sam ni več popolnoma verjel. Iskal je globlje razumevanje, boljši način za opis realnosti.

Nova vrsta polja in kroga, ki je ubila Lincolna

Po pogovorih z Einsteinom si je Bohm na moč prizadeval najti uporabno alternativo Bohrovemu tolmačenju. Začel je z domnevo, da delci, kot so elektroni in pozitroni, obstajajo samo v odsotnosti opazovalca. Prav tako je domneval, da za Bohrovim neprepustnim zidom obstaja globja realnost, kvantna raven, ki se vedno čaka na svojega »Kolumba«. Z

razvijanjem teh predpostavk je ugotovil, da bi preprosto z uvedbo novega polja na kvantni ravni že lahko razložili odkritja kvantne teorije vsaj tako dobro, kot je to storil Bohr. Bohm je svoje predlagano polje imenoval kvantni potencial in teoretiziral, da podobno kot težnost preze- ma celotno vesolje. Vendar pa se v nasprotju z gravitacijskimi polji, magnetnimi polji in drugimi fenomeni, njegov vpliv ne manjša z oddaljenostjo. Njegov učinek je slaboten, vendar vsepovsod enako močan. Svojo alternativno teorijo je Bohm objavil 1952. leta.

Odzivi na njegov pristop so bili večinoma negativni. Nekateri fiziki so bili prepričani, da je takšna alternativa nemogoča, zaradi česar so njegove ideje preprosto odpisali. Drugi spet so njegovo razglabljanje zolčno napadli. V resnici pa so bile razlike med vsemi temi ugovori bolj ali manj filozofskega pomena, kar konec koncev v fiziki niti ni bistveno. Bohrovo stališče se je med fiziki tako zakoreninilo, da so Bohmovo alternativo obravnavali kot herezijo. Kljub ostrini napadov je Bohm ostal trdno prepričan, da je realnost zagotovo se kaj več kot je dovoljeval Bohrov pogled. Hkrati pa je imel občutek, da je znanost v svoji odzivnosti na ideje, kakršne so bile tudi njegove, vse preveč omejena, zaradi česar je leta 1957 izdal knjigo z naslovom

Vzročnost in slučajnost v moderni fiziki, v kateri je preiskal nekaj filozofskih predpostavk, ki so omogočale takšno obnašanje. Ena izmed takšnih je

bila široko sprejeta domena, da je katerakoli teorija, kakršna je recimo kvantna mehanika, lahko dokončna. Bohm je to stališče kritiziral, čes da je narava morda tudi neskončna. Ker ni verjetno, da bi katerakoli teorija lahko popolnoma pojasnila nekaj, kar je neskončno, je Bohm predlagal, da bi odprti znanstveni preiskavi bolj pomagalo, če bi se raziskovalci vzdržali takšne domneve.

V knjigi je razpravljal tudi o mnogo preveliki zamejenosti znanosti s pojmovanji vzročnosti. Za večino učinkov velja prepričanje, da imajo le eneka ali največ nekaj vzrokov. Bohm pa je nasprotno cutil, da ima lahko ena sama posledica neskončno vzrokov. Če, denimo, nekoga vprašate, kaj je bil vzrok smrti Abrahama Lincolna, bi vam lahko odvrnil, da je smrt povzročila krogla iz pistole Johna Wilkesa Bootha. Toda popoln seznam vseh vzrokov, ki so povzročili predsednikovo smrt, bi moral vsebovati vse dogodke, ki so vodili k razvoju pistole, vse dejavnike, ki so morila navdahnili z željo po Lincolnovi smrti, vse korake v evoluciji človeške rase, ki je človeški roki omogočila držanje in sprožitev pistole ... Bohm je priznal, da v večini primerov lahko izpustimo to široko paleto vzrokov, ki so pripeljali do te ali one posledice, obnem pa naj bi se znanstveniki zavedali, da vsak posamični odnos vzrok-posledica v resnici ni nikoli ločen od vesolja kot celote, da je torej celostna entiteta. (K. M.)

Nadaljevanje prihodnjice

Liliputanec in Guliverji

ISKANJE GULIVERJA
ALI
KAKO PREŽIVETI

Neven Borak

Neven Borak: Iskanje Guliverja ali kako preživeti? (recenzent France Krizanic), Znanstveno in publicistično središče - Zbirka Forum 1994/3, Ljubljana; 190 strani.

Ekonomista Nevena Boraka slovenski javnosti ni treba posebej predstavljati, čeprav zanj velja v določenih krogih nekakšna proskripcija. Kot je zapisal France Krizanic, se osnovna misel pričujoče knjige ponavlja že od antike. Rabelais jo je v svojem romanu Gargantua in Pantagruel takole izrazil: »Kaj nam ve Kato povedati o tem v svojem 'Gospodarju'? Družinski oče, pravi, mora očitno prodajati. Tako torej ni govora, da bi na koncu ne obogatel, če kajpak trajajo zaloge.« Nasa ekonomska misel se ukvarja zlasti s prvim poglavjem - »očitno prodajo«, slej ko prej pa bom moral nehati zanemarjati tudi drugega - »trajanje zalog«. Slovenski ekonomist Neven Borak - pravi Krizanic - se bo ob vrsti problemov, ki jih knjiga obravnava, tako posveča zlasti dolžniški krizi v Sloveniji. Od rešitve te krize pa so odvisni tako uspešna privatizacija, deindeksacija in stabilizacija kot gospodarska rast, razvoj in povratek blaginje ter polne zaposlenosti.

Borak se torej loteva izrazito monetarnih vprašanj slovenskega gospodarstva. Sam pravi, da je večino razprav že objavil v Bančnem vestniku, Slovenski ekonomski reviji, reviji 2000. Nasa gospodarstvo in v Financah. Skoraj vse razprave je za knjižno objavo se posebej dopolnil in popravil, tako da tvorijo povsem novo celoto. Takšno ponovno izroca v strogo presojo stroke in vseh tistih, ki si želijo kaj več informacij o slovenski gospodarski stvarnosti in njenih protagonistih, zlasti zato, da bi skupaj dvignili prag kritičnosti do nje in prag ekonomske ozaveščenosti. V množici paradoksov, s katerimi se srečujemo v vsakdanjem življenju, niso nič novega očitki Boraku, čes da je »jugoslovenar«, čeprav je tudi iz pričujoče knjige mogoče jasno razbrati, da nasprotuje predvsem »liberalizmu na jugoslovanski način«, kot ga prakticirajo nekateri odločilni gospodarski dejavniki na Slovenskem. V tem smislu je njegova prisposoba z iskanjem Guliverja več kot na mestu. Kajti razprava pod tem naslovom načinja nekatera poglobljena vprašanja strategije razvoja našega nacionalnega gospodarstva in njegove perspektive.

Knjiga je seveda v mnogočem nasprotna prizadevanjem, ki želijo marginalizirati celotno proizvodnjo in industrijske politike. V preteklih nekaj letih so takšni poskusi dosegli že tolikšne razsežnosti, da je gospodarski položaj postal že naravnost dramatičen. Vse skupaj nekoliko spominja na ameriški finančni polom pred dobrimi sto leti, ko je bil predsednik Ulysses Grant prisiljen napisati tele vrstice: »Med tem polomom je bilo dveh bistvenih prvin blaginje mnogo in premnogo - dela in kapitala. Oboje je bilo v največji meri nezaposleno. Kjer je bila varnost naložb nedvomna, je bilo mogoče dobiti kapital za zelo skromne obresti. Kjerkoli je bilo treba delavcev, jih je bilo lahko najti obilo in za poceni denar, če merimo mezde po količini življenjskih potrebščin in dobrin, ki jih je bilo mogoče kupiti za prisluženi denar. Dveh poglobitnih prvin blaginje nam torej ni manjkalo. Dodamo lahko se tretjo: naša zemlja in naše podnebje sta taka, da jima ni para ...« Če gornje zahteve kritično prenesemo na slovenske razmere, moramo ugotoviti, da geografska lega Slovencem ni bila tako naklonjena kot Američanom, saj surov in obsežnih kompleksov obdelovalne zemlje praktično nimamo, substanco nacionalnega kapitala smo že močno naceli, delovna sestavina tega trikotnika pa je postala že prava pastorka slovenske politične elite. In tako že kmalu postane jasno, da »Zgodba o uspehu« ni nič drugega kot predvolilna obljuba, ki jo bo težko izpolniti s takšno nacionalno ekonomsko politiko. BZ

LEPOTILNA KIRURGIJA / ODŠKODNINSKI SKLAD ZA ŽENSKÉ

Silikonski implantati na zatožni klopi

Premalo dokazov v škodljivosti silikona

Dow Corning Corporation, Bristol-Myers Squibb Company in Baexter International Incorporated so po posebnih dogovorih ustanovile sklad, v katerega so prispevale 3, 7 milijarde ameriških dolarjev. Sklad je namenjen za odškodnine ženskam, ki imajo zdravstvene težave zaradi silikonskih implantatov v dojkah. Navedena podjetja so namreč največji proizvajalci takšnih implantatov, in če se jim bo do pridružili se mnogi manjši proizvajalci implantatov za dojke, bi vrednost sklada lahko narasla na dobre stiri milijarde dolarjev.

V preteklih starih letih je v Združenih državah Amerike pršlo na dan več podatkov o škodljivosti silikonskih implantatov. V teh državah sodni procesi proti farmaceutskim podjetjem ali

zdravnikom niso nobena redkost in namen ustanovitve omenjenega sklada je predvsem v tem, da bi se izognili tovrstnim procesom posameznic proti podjetjem, ki so proizvajalci implantatov. Bolnica lahko brez sodnega procesa dobi odškodnino, če ji uspe na podlagi zdravstvene dokumentacije dokazati, da je v času po implantaciji zbolela za sklerodermo, mešano vezivnotkivno boleznijo, Sjögrenovim sindromom ali za mnogimi nevrološkimi sindromi.

Vsota, ki bi jo oskodovalca dobila, bo odvisna od teže njene bolezni in od njene starosti. Tiste s težjimi obolenji bodo seveda dobile več denarja, prav tako tudi tiste, ki so mlajše in imajo pred seboj daljšo pričakovano življenjsko dobo. Vsota, ki bo izplačana posameznici, bo

odvisna tudi od števila zdravstvenih težav. Po vseh zastavljanih kriterijih bi izplačila lahko znašala od dve milijoni dolarjev za mlado žensko, ki je zbolela za sistemskim lupusom erimatosom, pa do manj kot milijon dolarjev. Ocenjujejo, da je v Ameriki približno 25.000 žensk s silikonskimi implantati, zaradi katerih imajo večje ali manjše zdravstvene težave.

Predstavniki podjetij pravijo, da kljub temu se ne obostajajo dovolj trdni dokazi o škodljivih posledicah implantatov - sklad pa naj bi predstavljale le manj težavno pod kot so sodni procesi v takšnih primerih. Odvetnik, ki zastopa 200 žensk s implantati, pa pravi, da je sklad pravzaprav posebna ugodnost za ženske, saj jim odslej ne bo več potrebno

Kje so individualne ženske pravice do izbire?

ugotavljati proizvajalca njihovega imantata ali iskati podjetja, ki so medtem že bankrotirala. Za vese ostale, dodaja neimenovani odvetnik, pa bi bil sodni proces ugodnejša rešitev problema. Predstavniki podjetij seveda ne držijo krizem rok. Ne dvoumno so povedali, da bodo v primeru sodnih procesov proti njihovim korporacijam sklad razpustili in najeli odvetnike, ki so dobro

podkovani za tovrstne tožbe. Kajti podjetja niso pripravljena hkrati plačevati v sklad, drage odškodnine in sodne procese. Pripomniti velja, da britansko združenje proizvajalcev implantatov nasprotuje ustanovitvi takšnega sklada, čes da je se vedlo premalo dokazov o škodljivosti silikona. Kje so individualne ženske pravice do izbire? -MKj-

The Lancet

gospodarstvo in finance

Tehnični problemi blokirali borzo

Consob prisiljen k zaprtju trga

MILAN - Po bolj ali manj dolgih in mučnih težavah s telematskim sistemom, je včeraj milanska borza popolnoma odpovedala, tako da jo je moral borzni svet (Consob) gladko zapreti. Tehnične težave so namreč onemogočile pogajanja vse do 13.30, kasneje pa dela ni bilo več mogoče nadaljevati, ker bi bilo premalo časa za sprejem vseh dospelih naročil, to pa bi seveda povzročilo neenakopravnost med operaterji. Včeraj se je tako prvič zgodilo, da so tehnične okvare onemogočile borzni sešatek, medtem ko je v preteklosti do zaprtja borze prihajalo samo v primerih sindikalnih akcij, kot npr. v letih 1990 in 1991. Toda v tistih primerih so borzni agenti, ki so javni funkcionarji, morali kljub vsemu določiti nominalne cene vrednotnic, saj bi sicer tvegali sodne posledice. Naj dodamo, da je bil eden od problemov včeraj ta, da računalniki niso sprejemali datuma '02. in niti 2., saj je sistem začel delovati 11. aprila in od tedaj ni bilo dneva z enostavno številko(!).

ZUNANJA TRGOVINA / VČERAJ V GREGORČIČEVI DVORANI

Slovenski podjetniki so se pblže seznanili z Finestom

Gostje SDGZ o možnostih, ki jih ponuja ta finančna družba

TRST - Slovenski podjetniki so se včeraj na srečanju, ki ga je priredila zunanjetrgovinska sekcija SDGZ, podrobno seznanili z možnostmi, ki jih italijanskim podjetjem v poslih z vzhodnoevropskimi partnerji ponuja finančna družba Finest iz Pordenona. Družbo in njene namestnike sta jim podrobno orisala pooblaščenec upravitelj Eugenio Del Piero in njegov sodelavec Roberto Pilotto, o vlogi bank in o lizinskih poslih pa sta govorila Mitja Bavcon iz TKB in Mirjam Korsic iz Leasesta (na sliki s predsednikom sekcije R. Vidonijem - foto KROMA).

AVTOMOBILSKI TRG / PO PODATKIH ZA LETO 1993

Na Vzhodu je Fiat prehitel Volkswagen

Turinski hiši je uspelo podvojiti obseg prodaje - Nemci že razmišljajo o protikužnih

DUNAJ - Turinski Fiat je v srednje-vzhodni Evropi prehitel nemški Volkswagen. Če upoštevamo, da Nemčija kot trgovinski partner bivših komunističnih držav skoraj povsod prekaša Italijo, je rezultat več kot dober. Podatek izhaja iz pravkar objavljenega poročila o lanskem prodaji avtomobilov na vzhodnoevropskih trgih, raziskava pa je vzela v postev Poljsko, Cesko, Slovaško, Madžarsko, Albanijo, Romunijo, Bolgarijo ter republike bivše Jugoslavije in bivše SZ.

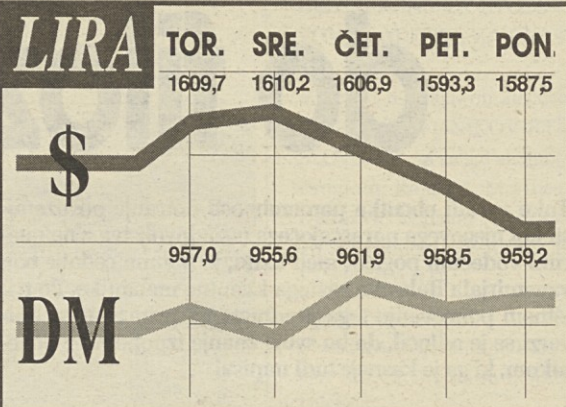
Lani je tako Fiatu uspelo podvojiti obseg prodaje vozil glede na leto 1992: prodal jih je 144 tisoč, Volkswagen pa se je ustavil pri 135.700 prodanih avtomobilih. Leta 1992 je bil položaj nasproten, saj je bil Fiat

na Vzhodu prodal 84.200 vozil, Volkswagen pa kar 144.400 (ceprav je nemška avtomobilska hiša takrat nagrmadila za skoraj dva tisoč milijard lir izgube).

Oba konkurenčna proizvajalca avtomobilov sta v vzhodnoevropskih državah že dolgo aktivna. Volkswagen je lastnik 31 odstotkov češke tovarne Skoda v Mladí Boleslavu, povrh pa je privilegiran zaradi zemljepisne lege Nemčije na meji med Zahodom in bivšim sovjetskim blokom. Turinski Fiat ima tri tovarne na Poljskem, v katere je samo v zadnjih dveh letih vložil okrog 300 milijard lir. Povsem razumljivo si zato prizadeva, da bi čim bolj dosledno izpolnjeval načrte za povračilo investicije, ki znaša v celoti okrog 3 tisoč milijard lir. Kljub

temu pa je bila turinska hiša prisiljena ustaviti proizvodne linije, ker je na vzhodnoevropskih trgih prišlo do pretirano visoke ponudbe.

Zaradi uvoznih omejitev, ki jih je uvedla Varšava, pa je največ izgubila češka Skoda, za katero je poljski drugi največji trg po prostoru bivše Sovjetske zveze. Trgovinski sporazumi med državami bivšega vzhodnega bloka in Evropsko unijo namreč omogočajo zahodnim podjetjem, da izvažajo določene količine blaga po olajšanih carinskih tarifah. To je seveda spodbudilo konkurenco, Volkswagen pa navedlo, da potipa možnosti za sestavljanje nekaterih modelov skode na Poljskem, s čemer bi se izognil carinskih ovir in si znova prilastil stare tržne kvote. (ama)

NOVICE

V Trstu odprli predstavništvo italijansko - madžarske trgovinske zbornice

TRST - Italijansko-madžarska trgovinska zbornica, ki že deluje v Budimpešti in Veroni z namenom, da bi pospeševala trgovinsko menjavo med državama, je te dni ustanovila stalno delegacijo tudi v Trstu, in sicer na sedežu pokrajinskega združenja trgovcev na drobno. Zbornici predseduje Mario Vasena, ki je na srečanju z novinarji izpostavil dejstvo, da Madžarska doživlja obdobje intenzivnega razvoja in da so si druge evropske države, zlasti Nemčija in Avstrija, že zagotovile lep delež na njenem trgu. To je trg z 10,5 milijona prebivalci, ki ponuja lepe možnosti za vlaganja, posebno v mala in srednja podjetja, medtem ko se povpraševanje nanaša predvsem na surovine in polizdelke, na lahko mehaniko in industrijske naprave. Glavni namen mešane zbornice je zato ta, da pomaga italijanskim in madžarskim podjetnikom pri navezovanju poslovnih in trgovskih stikov in da jim zagotovi čim bolj popolne storitve v obeh državah. Pobudniki tržanskega predstavništva zbornice pa so se povezali tudi s krajevno turistično ustanovo, da bi izboljšali sprejem, ki ga mesto ponuja vse številnejšim kupcem iz Madžarske.

Skrbstveni odpust podaljšan do 31. julija

RIM - Z objavo ustreznega zakonskega odloka v včerajšnjem Uradnem listu so bili podaljšani 31. marca zapadli roki za poravnavo skrbstvenih dajatev pri ustreznih pokojninskih ali zavarovalnih zavodih. Odpust torej velja še do 31. julija, dolgovane zneske pa bo mogoče poravnati v treh dvomesečnih obrokih: 31. julija, 30. septembra in 30. novembra 1994. Vsi trije obroki morajo biti enaki, drugi in tretji pa bodo morali obvezanci pristeti se znesek 8-odstotnih letnih obresti in 4-odstotne zamudne obresti. Skrbstveni odpust je bil v preteklosti že večkrat podaljšan, saj bi bil moral zapasti že 30. septembra lani.

DAVKI / VČERAJ SE JE ZAČEL ROK ZA PLAČILO DAVKOV NA DOHODKE V LETU 1993

Za pesnike čas vrtnic, za smrtnike pa čas davkov

RIM - Za pesnike se je začel mesec vrtnic, v koledarju italijanskih davkoplačevalcev pa se je pojavila številka 740 in z njo se je začel tek za poravnavo davčnih obveznosti. Rok za plačilo je začel veljati včeraj, iztekel pa se bo s koncem meseca. Davčni obvezanci bodo nato imeli še mesec časa (do 30. junija) za oddajo obrazca 740 na obcino ali da ga po pošti naslovijo na najbližji pristojni davčni urad.

Davčna uprava je za letos obljubila obrazec »na ravni višješolske diplome«, ki ga je mogoče izpolniti v 35 minutah, medtem ko je lani to delo zahtevalo kar tri ure in pol. Če je obrazec lažji, pa to žal ne pomeni, da so »lažji« tudi davki, ki bodo torej ostali enaki kot lani. Edina ugodnost je uvedba tako imenovanega popusta-odbitka za lastnike stanovanj, v katerih sami živijo, ki ga je za vsako ceno hotel minister Gallo. Ta novost bo -skupaj z nekaterimi drugimi - davčni upravi omogočila, da število obvezancev, ki morajo prijaviti dohodke, zniža na 15 milijonov.

Toda pogledimo, katere so glavne novosti pri letošnji davčni prijavi dohodkov:

Kdo ni dolžan vložiti davčne prijave dohodkov

Prijave 740 niso dolžni vložiti odvisni delavci in upokoenci, ki imajo samo obrazec 101 ali 201. Niti teh obrazcev, ki jih prejmejo od delodajalca ali od pokojninske ustanove, jim ni treba oddati davčni upravi. Drugače je v primeru, ko imajo ti delavci ali upokoenci pravico do davčnih odbitkov, zato morajo samo presoditi,

ali se jim prijavo splača vložiti. Nadalje so oproščeni prijave tudi tisti odvisni delavci in upokoenci, ki so lastniki svojega stanovanja, če njegov katastrski donos ne presega milijona lir. Prijave ni dolžan vložiti niti odvisni delavec brez drugih dohodkov, ki je v letu 1993 prejel odpravnino ali zaostale prejemke, o čemer je davčno upravo dolžan obvestiti delodajalec, ki tudi odbije ustrezne dajatve.

Manj ponavljanja

Posledice poenostavitve prijave dohodkov so posebno očitne pri obrazcu 740, pri katerem končno ne bo več potrebna tretja kopija za obcino. Veliko bolj »varčna« je tudi uporaba davčne številke, ki jo navedemo v glavnem le na začetku obrazca, skupaj s številko zakonca. Ni pa potrebna navedba davčne številke za družinske člane v breme davkoplačevalca, kot tudi ne pri zahtevi za odbitek zdravstvenih izdatkov.

Manj »birokratsčine«

Navodila so letos resnično poenostavljena in vodijo obvezanega korak za korakom. Grafika poudarja najvažnejša poglavja, podrobnejša navodila pa so zbrana v praktičnem dodatku.

Uvodni del

V njem letos ne najdemo zahteve po informacijah, ki jih davčna uprava že ima, kot npr. stalno bivališče, civilni stan, družinski člani v breme itd. Te podatke moramo navesti samo v primeru, če so se bili od zadnje prijave spremenili.

Popust za glavno stanovanje

Poenostavljeno je tudi poglavje o zemljiščih in nepremičninah. Če ni bilo sprememb glede

na zadnjo davčno prijavo, bo dovolj prepisati znesek iz lanskega obrazca, v primeru sprememb pa ne bo treba navesti tistih nepremičnin, ki ne dajejo obdavčljivih donosov (npr. deleži stavb, ki ne presegajo 50 tisoč lir). Popust-odbitek v znesku milijona lir je priznan na skupno vsoto donosa nepremičnine in njenih pritklin, če je le-ta namenjena za glavno stanovanje davčnega obvezanega. Odbitek je treba obračunati glede na obdobje in na lastninski delež, v primeru skupne lastnine zakoncev pa bo osta odbila vsak po 500 tisoč lir.

Odpravnina

Iz davčnega obrazca 740 je letos izginilo okence za tim. dohodek z ločeno obdavčitvijo, v katerega je bilo treba vpisati znesek odpravnine in morebitne zaostale prejemke iz odvisnega delovnega razmerja.

Odbitne postavke

Za zdravstvene izdatke, stanovanjska posojila, zavarovalne premije in izdatke za solanje je letos priznan davčni odbitek v višini 27 odstotkov. Za specialistične zdravstvene izdatke, za izvide in sanitarne proteze se odbitek racuna na ves izdatek, medtem ko je pri izdatkih za splošnega zdravnika, za hospitalizacijo (če ni povezana s kirurškimi posegi) in za zdravila mogoče odbiti samo tisti del, ki presega 500 tisoč lir. Obrazcu 740 pa bo za razliko od obrazca 730 treba priložiti dokumentacijo o vseh zdravstvenih izdatkih. Novost je tudi pri stanovanjskih posojilih: v primeru več lastnikov stanovanja lahko pri posojilih, ki so bila najeta pred

31. decembrom 1992, vsak lastnik odbije za 7 milijonov lir obresti, medtem ko za posojila, najeta po tem datumu, ta meja oziroma en sam 7-milijonski odbitek velja za vse lastnike skupaj.

Taksa na zdravnika in odbitne postavke

Podatke o plačilu lanske »takse na družinskega zdravnika« je treba vnesti tako v zadnje okence obrazca 740, kot tudi med obitne postavke, kar obvezancu prinese majhen popust, ki je tako kot pri vseh ostalih odbitnih postavkah sorazmeren z najvišjim količnikom, uporabljenim za obdavčitev dohodkov davkoplačevalca. Pri ostalih odbitnih postavkah ni novosti.

Osem promil davka Irpef

Možnosti je letos več, saj se je dosedanjim koristnikom teh promil pridružila še valdeska evangelična cerkev. Davkoplačevalci, ki ne bodo vložili obrazca 740, lahko svojo izbiro za dobrodelne namene sporočijo svoji občini, in to s posebnim obrazcem v normalni ovojnici, na katero napisejo: Izbira naslovnika za osem promil davka Irpef (»Sclta per la destinazione dell'otto per mille dell'Irpef«).

Plačilo

Z obrazcem 740 se poravnava davki Irpef, Ilor (ki ni več obvezen za nepremičnine) in prispevek za nacionalno zdravstveno službo (SSN). Predujem, ki letos znova dosega 98 odstotkov dolgovane zneska, ni predpisan za primere, ko Irpef in SSN ne presegata 100 tisoč lir, ali kadar Ilor ne presega 40 tisoč lir.

MENJALNIŠKI TEČAJI

29. april 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	78,50	78,80	11,10	11,20	8,09	8,24
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	78,61	79,10	11,14	11,25	8,07	8,25
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	78,69	78,97	11,12	11,22	8,15	8,23
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	78,70	79,00	11,00	11,25	7,90	8,30
Come 2 us*	-	-	-	-	-	-
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt Nova banka LJ	78,60	79,20	11,12	11,25	8,15	8,35
Dom caffè Domžale*t: 715-199	-	-	-	-	-	-
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	78,70	79,00	11,14	11,20	8,20	8,30
Hida, od 7-19, sob od 7-14	78,75	78,80	11,15	11,17	8,18	8,21
Idila Sečovlje* t: 066/ 79-048	78,40	78,75	11,10	11,20	8,13	8,23
Ilirika Ljubljana (WTC)	78,70	78,74	11,16	11,17	8,23	8,25
Kompas Hertz Celje*	78,65	79,10	11,13	11,19	8,07	8,23
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Velenje*	78,70	79,00	11,13	11,19	8,07	8,23
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	78,70	79,00	11,13	11,19	8,07	8,23
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Tolmin*	78,70	79,00	11,13	11,19	8,03	8,23
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Bled*	78,70	79,00	11,13	11,19	8,07	8,23
Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Nova Gorica*	78,70	79,00	11,13	11,19	8,07	8,23
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Maribor*	78,55	78,85	11,13	11,19	8,07	8,23
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Kreditna banka Maribor d.d.*	77,95	79,10	11,08	11,24	8,08	8,30
LB splošna banka Celje	78,25	79,35	11,06	11,26	8,00	8,26
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	78,70	79,35	11,15	11,28	8,18	8,28
Libertas Koper* t: 066/ 37-110	78,40	78,90	11,06	11,20	8,12	8,24
Madai NG*, t: 065/ 23-083	-	-	-	-	-	-
Niprom Ljubljana t: 12-61-092	78,60	78,70	11,14	11,19	8,20	8,23
Poštna banka Slovenije*	77,42	78,93	10,84	11,19	7,97	8,27
Publikum Ljubljana, t: 312-570	78,71	78,78	11,15	11,17	8,21	8,23
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	78,50	79,10	11,14	11,20	8,17	8,29
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	78,55	78,95	11,11	11,19	8,00	8,28
Publikum Robič, t: 065/ 85-983	78,58	78,95	11,12	11,20	8,00	8,26
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	78,60	79,09	11,11	11,21	8,10	8,30
Publikum NM, t: 068/ 26-094	78,55	79,14	11,10	11,25	8,14	8,28
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	78,61	79,04	11,14	11,20	8,17	8,25
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	78,68	78,96	11,11	11,22	-	8,23
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	78,60	78,90	11,12	11,21	8,18	8,28
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	77,60	79,10	10,90	11,24	8,00	8,28
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	78,60	79,10	11,13	11,20	8,15	8,29
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	78,55	78,98	11,12	11,20	8,13	8,28
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	78,60	79,60	11,11	11,20	8,15	8,29
Shalaby Koper, t: 066/ 25-688	78,36	78,78	11,10	11,18	8,16	8,23
SKB d.d.*	78,50	79,15	11,05	11,30	8,05	8,33
SHP Kranj, t: 064/ 223-700	78,65	78,90	11,13	11,20	8,20	8,27
SZKB d.d. Ljubljana	78,50	79,03	11,08	11,24	8,09	8,29
Tentours Domžale	78,70	79,10	11,12	11,21	8,18	8,35
UBK Ljubljana, t:061/444-358	78,40	79,30	11,09	11,27	8,20	8,32
Upimo Ljubljana, t: 212-073	78,75	78,80	11,14	11,18	8,24	8,28

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: * *

NASLOVI MENJALNIC

A banka d.d., Ljubljana, Slovenska 50, 61000 Ljubljana, del. cas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/320-044, faks: 061/302-640	sobota 9.00-13.00
Banka Noricum d.d. Trdinova 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-12.00 in 14.00-16.30, sobota 9.00-12.00	Niprom Ljubljana, Cankarjeva 11, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.00-16.00, sobota 8.00-12.00
Banka Vipra d.d., Kidričeva 7, 65000 Nova Gorica, del. cas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00	Postna banka Slovenije d.d., Copova 11a, 61000 Ljubljana, del. cas: (na yseh poštah okencih po Sloveniji) 7.00-19.00, sobota 7.00-13.00, tel.: 061/125-3050, faks: 061/12-53-202
Bund d.o.o., Smartinska 152, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.00-17.00, sobota 8.00-13.00	Publikum d.d. Ljubljana, Komenskega 28, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.30-13.30 in 14.00-19.00, sobota 8.00-13.00, tel.: 061/312-570, faks: 061/1331-050
Creditanstalt - Nova Banka d.d., Ljubljana, Kotnikova 5 (Center Ledina), 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-16.00, sobota zaprto, tel.: 061/1321-174, faks: 061/1325-295	Publikum Zalec, Titov trg 2, 63310 Zalec, del. cas: 8.00-15.00, sobota zaprto
Come 2 us d.d., Hertz Ljubljana, Celovska 206, 61117 Ljubljana	Publikum Sentjur, Ljubljanska 30, 63230 Sentjur pri Celju, del. cas: 8.00-15.00, sobota 8.00-12.00
Kompas Hertz Bled, Ljubljanska 7, 64260 Bled	Publikum Novo mesto, Prešernov trg 4, 68000 Novo mesto, del. cas: 8.00-13.00 in 14.00-17.00, sobota 8.00-12.00
Kompas Hertz Celje, Mariborska 1a, 63000 Maribor	Publikum Robic, mejni prehod, del. cas: 9.00-21.00, sobota 9.00-21.00
Kompas Hertz Idrija, Lapajnetova c., 65280 Idrija	Publikum Kamnik, Glani trg 14, 61240 Kamnik, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.30-12.30
Kompa Hertz Maribor, V. Kraigherja 3 (Hotel Slavija), 62000 Maribor,	Publikum Mozirje, Trg OF 3, 63330 Mozirje, del. cas: 8.00-15.00, sobota zaprto
Kompas Hertz Tolmin, Trg Marsala Tita 3, 65220 Tolmin	Publikum Celje, Miklosiceva 5, 63000 Celje, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00
Kompas Hertz Velenje, Stari trg 36, 63320 Velenje	Publikum Trebnje, Baragov trg 1, 68210 Trebnje, del. cas: 7.30-15.30, sobota zaprto
Komas Hertz Nova Gorica, Delpinova 12, 65000 Nova Gorica	Publikum Sevnica, Kvedrova37, 68290 Sevnica, del. cas: 8.00-16.00, sobota zaprto
Dom-caffè d.o.o., Ljubljanska 112, 61230 Domžale, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00	Publikum Maribor, Partizanska47, 62000 Maribor, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.30-12.00
Eros d.o.o., Trg OF 6, 61000 Ljubljana, del. cas: 7.00-19.00, sobota 7.00-14.00	Publikum Sentilj, Strihovec 17, 62212 Sentilj, del. cas: 8.30-16.30, sobota 8.30-12.00
Grahek d.o.o., menjalnica Idila Sečovlje, Podpadno 1, 66333 Sečovlje, del. cas: 8.00-16.00, sobota 8.00-14.00, tel: 066/79-048	Publikum Tolmin, Trg 1. maja 8, 65220 Tolmin, del. cas: 8.00-13.00 in 16.00-19.00, sobota 8.00-12.00
Kreditna banka Maribor d.d., V. Kraigherja 4, 62000 Maribor, del. cas: 8.00-17.00, sobota 8.00-11.00, tel.: 062/223-311, faks: 062/224-333 , 224-371	Shalaby d.o.o. Koper, Zupanciceva 41, 66000 Koper, del. cas: 7.30-19.30, sobota 7.30-13.00,
LB splosna banka Celje, Vodnikova 2 63000 Celje, del. cas: 8.00-18-00, sobota 8.00-12.00, tel.: 063/431-000 faks: 063/28-200	SKB banka d.d. Ljubljana, Ajdovscina 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-12.00, 14.00-17.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/1332-132, faks: 061/314-549
Ljudska banka d.d., podružnica Ljubljana, Miklosiceva 30, 61101 Ljubljana, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00	Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj p.o., Likozarjeva 1, 64000 Kranj, del. cas: 8.00-16.00
Libertas d.o.o. Koper, Ljubljanska5a, 66000 Koper, del. cas: 8.00-19.30, sobota 8.00-13.00, nedelja in prazniki 9.00-11.00	Slovenska zadrzna kmetijska banka d.d., Ljubljana, Miklosiceva 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 6.30-17.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/1253-251, 1253-192, 1254-176, faks: 061/219-396, 216-886
Menjalnica Ilirika Ljubljana, Dunajska 156 (WTC), 61000 Ljubljana, tel.: 061/1688-204, 1688-205, del. cas: 7.30-18.00, sobota 8.30-13.00,	Tentours, Domžale, Ljubljanska 80, 61230 Domžale, del. cas: 7.30-19.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/711-229, 715-577, faks: 061/713-705
Menjalnica Hida, Pogacarjev trg 1 (pokrita trznica Ljubljana)	UBK banka d.d. Ljubljana, Trzaska 116, 61111 Ljubljana, p.p. 87, del. cas: 9.00-16.00, sobota zaprto
Menjalnica Madai Nova Gorica, Gradnikove brigade 45, 65000 Nova Gorica, deli cas: 9.00-18.00,	Upimo Ljubljana, Subiceva 1 (ploscad), 61000 Ljubljana, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.00-12.00

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 083 z dne 29. 4. 1994 - Tečaji veljajo od 30. 4. 1994 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	93,5043	93,7857	94,0671
Avstrija	040	šiling	100	1120,1919	1123,5626	1126,9333
Belgija	056	frank	100	382,8196	383,9715	385,1234
Kanada	124	dolar	1	94,7849	95,0701	95,3553
Danska	208	krona	100	2008,7015	2014,7457	2020,7899
Finska	246	marka	100	2434,2404	2441,5651	2448,8898
Francija	250	frank	100	2299,2500	2306,1685	2313,0870
Nemčija	280	marka	100	7880,3508	7904,0630	7927,7752
Grčija	300	grd	100	—	53,7508	53,9121
Irska	372	funt	1	—	193,1753	193,7548
Italija	380	lira	100	8,2200	8,2447	8,2694
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	129,6633	130,0535	130,4437
Nizozemska	528	gulden	100	7020,6045	7041,7297	7062,8549
Norveška	578	krona	100	1816,5785	1822,0446	1827,5107
Portugalska	620	escudo	100	76,6364	76,8670	77,0976
Švedska	752	krona	100	1704,5199	1709,6488	1714,7777
Švica	756	frank	100	9268,0806	9295,9685	9323,8564
Velika Britanija	826	funt sterling	1	197,8992	198,4947	199,0902
ZDA	840	dolar	1	131,1290	131,5236	131,9182
Evropska unija	955	ECU	1	152,2799	152,7381	153,1963
Španija	995	peseta	100	96,7313	97,0224	97,3135

Opomba: Tečaj hrvatskega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 3 maja 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1,500,000	804,291	789,631	1,593,922
7		107,2389%	105,2841%	106,2615%	150,000	80,429	78,963	159,392

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

27. APRIL 1994			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,10
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,80	9,20
Italija	Kmečka banka Gorica	12,20	12,60
Italija	Tržaška kreditna banka	12,30	12,70

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

2. MAJ 1994			v LIRAH
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1560,00	1605,00	
nemška marka	950,00	970,00	
francoski frank	276,00	284,00	
holandski gulden	841,50	867,00	
belgijski frank	45,90	47,25	
funt sterling	2370,00	2441,00	
irski sterling	2304,00	2374,00	
danska krona	240,50	248,00	
grška dragma	6,30	6,65	
kanadski dolar	1131,50	1166,00	
japonski jen	15,35	15,80	
švicarski frank	1111,40	1145,00	
avstrijski šiling	134,20	138,30	
norveška krona	217,50	224,00	
švedska krona	204,00	210,00	
portugalski escudo	9,00	9,50	
španska pezeta	11,60	12,00	
avstralski dolar	1117,50	1151,00	
madžarski florint	11,00	15,00	
slovenski tolar	11,95	12,50	
hrvaški dinar	0,15	0,22	

KMEČKA BANKA - GORICA

2. MAJ 1994		v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1565,00	1615,00	
nemška marka	950,00	970,00	
francoski frank	276,00	286,00	
holandski gulden	841,00	861,00	
belgijski frank	45,80	47,30	
funt šterling	2370,00	2440,00	
irski šterling	2300,00	2370,00	
danska krona	240,00	247,00	
grška dragma	6,40	6,90	
kanadski dolar	1132,00	1167,00	
švicarski frank	1117,00	1140,00	
avstrijski šiling	134,00	138,00	
slovenski tolar	11,90	12,40	

POTOPIS

S kolesom okoli Velike Britanije ⁽¹⁴⁾

Kako nastane najboljši škotski viski

Posusen slad v destilarni zdrobijo in zmečkajo ter zmesajo z vodo. Sladkor se v vodi raztopi in nastane ječmenovka, ki jo naližejo v ogromne kadi. Ostanke posušijo in prodajajo za živinsko krmo. Kadi držijo okrog 500 tisoč litrov, visoke so dvanajst, široke pa sedem metrov!! Tu dodajo kvas in začne se alkoholno vrenje. Kvas se hitro razrašča, pri čemer nastaja alkohol. Po 40 urah dobijo tekocino, v kateri

je 12% alkohola. Precrpajo jo v kotel ter dvakrat destilirajo. V prvem, večjem kotlu se po prvi destilaciji alkohol loči od kvasa in večine vode. Ko paro ohladijo, dobijo rahlo mastno tekočino, ki ji Skoti pravijo »low wines«, vsebuje pa 17% alkohola.

Premalo za viski. Tekočino je potrebno dodatno precistiti, zato jo destilirajo še enkrat. Vendar pa tu di zvarka, ki priteče tokrat, se ni mogoče v celoti

imenovati viski. Kar priteče najprej, vsebuje preveč alkohola, kar pa na koncu, pa premalo. Oboje vrnejo v prvi kotel in destilirajo z naslednjo serijo »low wines«. Tekočini, ki priteče med obema neuporabni deloma, pa pogojno že lahko rečemo viski. Ima 63% alkohola in takega naližejo v hrastove sode. Posebno pozornost posvečajo tudi kvaliteti lesa. V glavnem ga uvajajo iz ameriških zveznih držav Missouri, Kentucky in Tennessee. Sodi so uporabni kakih 40 let. Nato jih uporabijo kot kurivo pri prekajevanju lososov.

Viski zori od deset do dvajset let. Vsaka destilarna ima glede tega svoja merila. V tem času se iz lesa izloča barva in viski dobi značilno rjavkasto barvo. V času zorenja viski »diha«, pri čemer v desetih letih izhlapi petnajst odstotkov dragocene tekočine. Pred steklenjenjem viski se zalijejo z vodo, tako da se količina alkohola zmanjša s 63% na 40%. Končno lahko nazdravimo. Skoti to naredijo z besedami galskega izvora, »slainte mhath« (izg. slandzi va).

V večini škotskih destilarn se orodja za pridelavo niso skoraj nič spremenjala. V najstarejši škotski destilarni Glenlivet (glen=recna dolina, Livet=ime reke), ki proizvaja enega od bolj znanih malt viskijev, trdijo, da se je od leta 1824, ko je George Smith legaliziral svojo destilarno, spremenilo samo to, da kotle segrevajo s plinom namesto s premogom.

Simon Demsar
(Se nadaljuje)

Dude so značilen škotski instrument (Foto: S. Demšar)

BUNGEE JUMPING / NOVA TURISTIČNA ATRAKCIJA

Visoki solkanski most je postal paša za oči

Navdušenci v Franciji skačejo celo z balonov in letal

Nekoč so z visokih mostov skakali le obupanci, danes pa to vse več ljudi počne za zabavo. Atraktivni skoki se imenujejo »bungee jumping« in so že nekaj časa v modi tudi pri nas.

Tak skok si namreč lahko povsem brez skrbi privoščite tudi če nimate samomorilskih nagonov. Povzpnete se na 55 metrov visok solkanski most pri Novi Gorici, fantje in dekleta kluba za ekstremne športe Top Extreme vas privežejo na elastično vrv in zavarujejo z varnostnim pasom. Nato globoko vdihnete in ko boječe pokukate v globino, vam prične srce tako biti, da bi si najraje kar premislili. No, tega vendar ne morete narediti, ko pa množica radovednežev ze caka na vas skok. Toda kaj, če se strga elastika, poruši most, se vam ustavi srce ...

Prepozno, fantje Topa vam že odštevajo zadnje sekunde. Pet, stiri, tri, dva, ena... bungeeeee. Odrinete se, zamizite in že padate v globino s hitrostjo 85 kilometrov na uro in si mislite, da je to vas konec. V tistem trenutku pa zacutite, da vas elastika, na katero ste privezani, zaustavlja (če želite, se lahko dotaknete tudi mrzle Soce) in potegne k visku tako nenadoma, da ko odprete oči, se vam že približuje obok mosta in takrat, takrat,...

Da, takrat vas dobesedno preplavi občutek neizmernega ugodja in z užitkom in ponavadi kar podzvestno zakricite na vse grlo. Ko se po premetavanju gor in dol končno umirite, vas spustijo v plavajoči raft na Soci, dobite se certifikat z oceno skoka (da se lahko pohvalite), odstejete 70 mark, kar je pol

Solkanski most je visok petinpetdeset metrov

manj kot v tujini, kjer so sicer skoki višji, in atraktivni skoki v globino je za vami.

Clani Topa, ki so se vsečin in vsega, kar pač morajo vedeti, naučili v Franciji, so trenutno edini, ki se v Sloveniji ukvarjajo z »bungee jumpingom«. Prvi tovrstni skakalci v zgodovini so bili pripadniki pacifiškega plemena Vanuatu, ki so si okrog noge privezali kar ližano. Primerena različica za turizem pa se je pojavila v ZDA leta 1984, tri leta kasneje pa so se za »bungee« navdušili se Francozi. Tam so skoki visoki nekeje od 130 do 150 metrov, navdušen-

ci pa skačejo z mostov, zerrjavov, balonov, jadralnih letal, včasih to store tudi s kolesom, snowboardom ...

Topovci, ki za gledalce pripravljajo tudi »show« točke, bodo junija, ko bodo kolesarji slovite dirke Giro d'Italia obiskali Novo Gorico, v centru mesta organizirali skoje z zerjava, letos pa bodo obiskali se nekaj večjih turističnih prireditev po Sloveniji.

Doslej najmlajša skalka s Solkanskega mosta je bila osemletna deklica, najstarejši pa petinsestdesetletni gospod. Vas je se vedno strah?

Tjaša Slokar

Izziv za pogumne

PODLISTEK/STRMOL

Protokolarni objekti na Slovenskem ⁽¹⁴⁾

Grad je namenjen tudi visokemu turizmu

Sedanji strmolški gospodinj, ki skrbi za grad in sprejema goste, sta najbolj ostala v spominu guverner Ohia in njegova žena, ker sta bila nad lepotami Slovenije, sploh pa gradu in okolice izredno navdušena. Vsak prosti trenutek sta ne glede na vreme izkoristila za sprehode. Guvernerjeva žena je bila se posebej navdušena nad grajsko kmetijo, kjer redijo bike. Kmetija je v neposredni bližini gradu in vsako jutro je bila njena prva pot na kmetijo in v hlev.

Razkošna apartmaja

Grad ima dva razkošna apartmaja na vrhu osrednjega stanovanjskega stolpa. Nekoč so bili to prostori gospodarja in njegove žene. Opremljena sta s stilnim pohištvo zadnjih lastni-

kov. Se posebej zanimiva je spalnica nekdanje lastnice, kjer te na svetlih stenah pozdravijo velike rdeče vrtnice, ki te navdajo s prijetnim občutkom in popeljejo za nekaj desetletij v preteklost. V gradu sta se dve dvoposteljni in dve enoposteljni sobi, ki sta skromnejši, a opremljeni z izbranim stilnim pohištvo.

Za intimnejše sestanke je primeren Zlati salon, ki ga poleg izbranega pohištva krasita tudi prekrasen lesenec iz moranskega stekla in Tizianova kopija gole ženske. V gradu so tudi prostori, primerni za manjše sestanke, poslovna srečanja in kosila za 12 ljudi. V grajski kleti je Viteška dvorana z vinoteko, kjer na željo gostov pripravljajo izbrane večerje. Iz kleti se pride na notranje grajsko

dvorisče z manjšim vodnjakom. Tamkajšnje vrtno plasike in atlanta ob glavnem vhodnem portalu so iz gradu Zalog pri Moravčah, ki je bil požgan leta 1944. Iz notranjega dvorišča pa se po stopnicah pride v grajski park in naprej do ribnika in kmetije.

Grad je namenjen tudi visokemu turizmu, in če sodite med ljudi z debelejšo denarnico, si na gradu lahko privoščite večerjo za sto in spanje za sedemsto nemških mark. Najboljši natakarji vam bodo postregli s srebrnim priborom, in sicer na način, ki ga srečamo menda samo še na angleškem dvoru.

Številne dragocenosti

V gradu je kar precej dragocenosti, za katere skrbita Narodna galerija in

Osrednje grajsko stopnišče krasita sv. Peter in Pavel (Foto: Bogdan Kladnik)

Narodni muzej. Lahko omenimo stilno pohištvo, ki je bilo večinoma v lasti zadnjih lastnikov Hribarjev. Zelo lepe in dragocene so ure najrazličnejših

oblik in velikosti, star, a se zelo dobro ohranjen klavir, izredno lep porcelan, eden prvih radijskih aparatov na Slovenskem, ki se vedno brezhibno deluje. Zelo dra-

gocene so tudi slike in kipi ter nagacene zivali in druge lovske trofeje s starim lovskim orožjem.

H gradu sodi tudi manjša posest, velika nekaj he-

ktarjev, na kateri stoji kmetija, ki jo obkrožajo njive, parki, ribnik in manjši gozd.

Vera Senica
(Prihodnjič: grad Snežnik)

ENCIKLOPEDIJA VRTNARJENJA

Vse znanje o vrtu v eni knjigi

Kako dati okolici čim lepšo podobo

Nedavno smo v slovenskem prevodu, dobro leto po izidu originalne izdaje Angleškega kraljevega hortikulturnega združenja, dobili enciklopedijo, kakršne pri nas se ni bilo - Enciklopedijo vrtnarjenja. Izšla je pri založbi Slovenska knjiga in naj bi po mnenju strokovnjakov uspešno zadovoljevala vrzel, ki je vla-

dala na tem področju na slovenskem knjižnem trgu. Slovenski prevod enciklopedije je po informacijah Slovenske knjige eden prvih, čeprav so pravice prevajanja prodane širom sveta. Vsebinsko 651 strani debele enciklopedije oziroma 120 avtorskih pol je pri nas najprej spoznavalo dvanajst prevajalcev, njihovo

delo je uredil Matija Dermastia, tehnična plat je bila zaupana Andreju Zajcu, natisnili pa so jo v Mladinski knjigi.

»To je knjiga za vse leto,« je na predstavitvi poudaril glavni urednik Slovenske knjige Martin Zmidersic. »Enciklopedija nas pouči, da se je treba začeti pripravljati za pomlad v pozni jeseni, da je vrt lahko tudi pozimi nadvse zanimiv ter da nam bosta skrb in pravilno ravnanje v vsakem mesecu leta obilno poplačana.«

Enciklopedija vrtnarjenja je, kot je uvodoma zapisal generalni direktor Angleškega kraljevega hortikulturnega združenja Christopher Brickell, namenjena tako začetnikom kot vscim mojstrom, ki se v svojem prostem času ukvarjajo

z vrtnarjenjem. V knjigi boste našli uporabne informacije o več kot osem tisoč rastlinskih vrstah, ki jih gojijo vrtnarji po vsem svetu.

V prvem delu nas enciklopedija popelje na področja, s katerih izvemo, kako se lotimo načrtovanja in oblikovanja oziroma spreminjanja vrta ter kaj vse moramo pri tem upoštevati. Sledijo poglavja, ki opisujejo posamezne skupine rastlin (trajnice, okrasna drevja, cebulnice, zeljsca...), posebno poglavje pa je namenjeno tudi trati. Ob tem vam knjiga ponuja tudi veliko uporabnih in-

formacij (katero orodje potrebujemo, opozorila proti škodljivcem), vse do seznama latinsko-slovenskih rastlinskih imen. Tako kot vse pregledne enciklopedije se tudi Enciklopedija vrtnarjenja ponasa s številnimi barvnimi fotografijami in risbami, ki vam na nazoren način dopolnjujejo pisano besedo.

Za konec pa se drobna zanimivost. Ena od navdušenih članic večjega hortikulturnega društva je knjiško duhovito označila z besedami: »Končno imamo tudi mi svoj katekizem!«

Vine Bester

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglašil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

LABIRINT Z N A N J A

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Ne cudite se, če boste nalezli na odpor. Nekdo vam bo dal jasno vedeti, da tako zelo očitnih manipulacij ne mara. Prikritje jih, pa bo morda spet užival.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Vase občutke povzročajo moč tisočletne modrosti, ki jemlje tistemu, ki ima, in daje tistemu, ki nima. Izpraznite torej svojo malho, pa boste bogati.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Po dolgem času poleta sledi obdobje spušcanja. Ker ste v višavah predelali marsikako svojo sibko plat, se boste spušcali skrajno počasi in lagodno.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Ne skrbite zaradi svojih napak; to so učne postaje na poti vašega dozorevanja. Nikdar se ne odrecite notranjemu učitelju, čeprav je včasih podoben mučitelju.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ne boste se počutili ravno kot lev, vendar boste vseskozi ohranjali ponosno levjo držo - če ne levjo, pa vsaj mačjo. V sebi pa se boste počutili kot miš.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Brez potrebe se boste trudili, da bi dokazali, kar že vsi vedo: da ste marljivi in sposobni. Poskusite dokazovati ta dejstva zgolj z besedami. Vsaj danes

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Vidite, danes se vam vaša umisljena nemoralna poteza ne zdi prav nič več nemoralna, a je kljub temu ne boste povlekli. Ker ste jo izzivali, vas več ne mika.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Sola, kakršna vas čaka danes, bi vas morala doleteti že zdavnaj. Poučila vas bo marsikaj o sebi, zlasti o lastnostih, ki si jih sicer že napol priznavate.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Največji užitek boste našli v delu v naravi. Uživali boste, vse dokler vam užitek ne bo postal sumljiv. Raziscite poreklo suma in rešite prijetna občutja.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Spoznali boste, zakaj se je marsikdo, ki se je zelel zblizati z vami, ustavil raje predalec kot prenizko. Odločili se boste za samospremembo. Zaradi sebe

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Kot kaže, vam bo uspelo. Ze kmalu boste lahko uresnicili svoj stari sen: enosmerno potovanje v precudovito deželo brez imena in brez meja.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Danes boste obdarjeni z odkritjem: ni slo niti za dvom niti za bojazen, marveč za nekaj, kar se imenuje ogenj notranje ljubezni. Naj se razgori do nebes

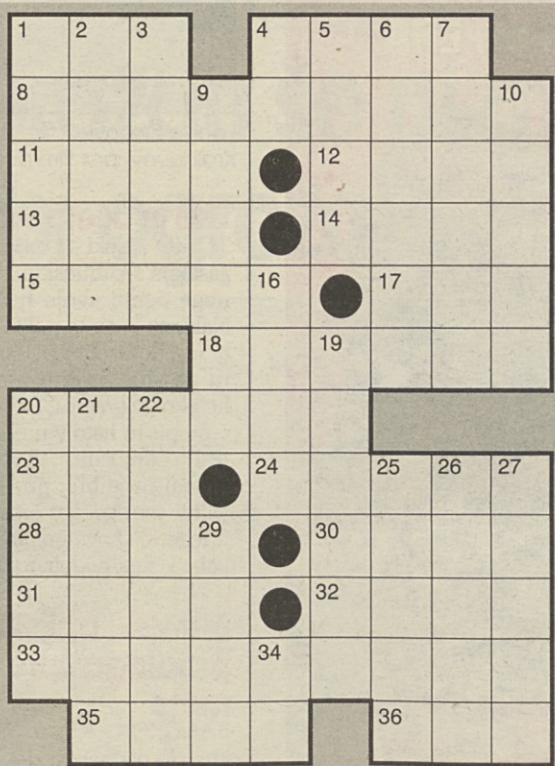
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. moderen ples, 4. pokrajina v zahodni Sloveniji, 8. prvotna keltska prebivalka Walesa, 11. pokrajina v zahodni Grčiji, 12. vogal, 13. krajša oblika imena Cedomir, 14. nekdanji španski smucarski skakalec (Bernard), 15. mejna reka med Iranom in Azerbajdžanom, 17. krajša oblika angleškega moskega imena Lenny, 18. filozofi iz Elea, 20. del dogajanja, kot ga kdo vidi v nekem trenutku, 23. slovenski literarni zgodovinar (Alojzij), 24. nekdanji državni uradnik, 28. ime ruskega letalskega konstruktorja Antonova, 30. reka v Črni gori, 31. junakinja indijskega epa Ramajane, 32. Perzija, 33. glasbilo na stiri strune, 35. ime ameriske filmske igralka Dunaway, 36. sodobni ameriski skladatelj (Ulysses).

Navpično:

1. svetilo iz voska, 2. nekdanja privatna ladja, ki je z državnim dovoljenjem lovila sovražne trgovske ladje, 3. ime italijanske filmske igralka Valli, 4. različni crki, 5. hrvaski pesnik (Ivan), 6. država na jugozahodu Afrike, 7. okostje, 9. severnoameriski Indijanec, 10. nekdanje kavkaško nomadsko ljudstvo, 16. največji kopenski sesalec, 19. ljubezenski pesnik, 20. nekdanji francoski voznik formule 1 (Alain), 21. zmanjšan plastični prikaz zemeljske površine, 22. star beemvejev avtomobil, 25. igra s kartami, 26. tropaska papiga, 27. ljubkovalna oblika angleškega imena Randolph, 29. ime ameriskega filmskega igralca Cooperja, 34. začetnici nemškega fizika Einsteina.

Vodoravno: ska, Kras, Valizanka, Epir, ogel, Cedo, So-
Sita, Iran, tetakord, Faye, Kay.
la, Araks, Len, eleat, prizor, Res, notar, Oleg, Tara.

REŠITEV

Danes goduje

Filip in Jakob, apostola

Apostol Filip je bil tako kot Peter in Andrej doma iz Betsajde. Čeprav je omenjen v vseh apostolskih delih, je o njegovem življenju le malo znanega.

Gotovo je, da ga je Jezus poklical med svoje učence v Judeji, preden se je odpravil v Galilejo. Pozneje je Filip pridobil za Jezusa Natanaela (Jerneja) in bil navzoč ob prvem čudežnem nasičenju velike množice. Po Jezusovem vnebohođu naj bi deloval v današnji južni Rusiji in bil križan ter kamnan v Hierapolisu v Mali Aziji.

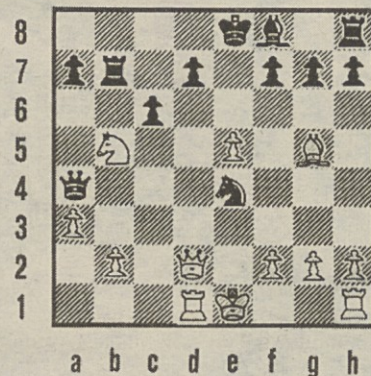
Umetniki ga upodabljajo z latinskim ali Antonovim križem, na nekaterih slikah pa je upodobljen, kako s križem v roki kroti kače in meče malike z oltarja. Caste ga kot patrona klobučarjev in suknarjev.

Apostol Jakob pa je bil zelo vplivna in znana osebnost v Jeruzalemu in tudi prvi skof te najstarejše skofije. Na apostolskem zborovanju v Jeruzalemu je bil eden od treh odločilnih moč, ki so dali smernice za oznanjevanje evangelija med pogani. Zaradi spokornega življenja je dobil priimek Pravični, apostol Pavel pa ga je označil za enega od stebrov mlade cerkve.

Apostol Jakob je umrl mučeniske smrti v Jeruzalemu okrog velike noci leta 62. Vrgli so ga s tempeljskega obzidja, potem pa ga je neki suknar pobil s kolom. Po tem izročilu ga nekateri umetniki upodabljajo s suknarskim kolom.

(Vir: Leto svetnikov)

ŠAH

Ostropoljski - Ivanovski / SZ 1949

Kralja obeh nasprotnikov sta ostala sredi šahovnice in skok črnega skakaca na polje e4 napoveduje napad na kar tri bele figure. Beli, ki je na potezi, zato išče možnost takojšnjega napada na nasprotnikovega kralja. Ali mu bo to uspelo, se prepričajte v analizi. Ni težko, je pa učinkovito!

Resitev naloge

Za vsako ceno mora beli odpreti d linijo, saj se mu le tu nasmihajo zmaga. Pa pogledjmo 1.Dd7+! Po izsiljenem 1...Td7: beli skakac dirigira črno trdnjavo na polje c7 2.Sc7+ in črni se je vdal. Na 2...Tc7: sledi 3.Td8 mat!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1980

Umrli je Josip Broz - Tito

Tito, jugoslovanski politik hrvaškega rodu, je bil predsednik vlade (1945-1953) in predsednik republike (1953-1980).

V prvi svetovni vojni je služil v avstro-ogrski pehoti in bil v ujetništvu v Rusiji. Pobegnil je in se bojeval v ruski revoluciji. Po vrnitvi v Jugoslavijo je sodeloval s komunistično partijo in bil šest let zaprt. Po nemškem napadu na Jugoslavijo (1941) je organiziral gverilsko narodnoosvobodilno gibanje. Ob koncu vojne je postal voditelj novega federalističnega gibanja. Uprl se je Stalinu, ko je ta poskušal prevzeti nadzor nad tistimi državami vzhodne Evrope, kjer so bili na oblasti komunisti. Zaradi tega je bila Jugoslavija izključena iz Kominforma in Tito je postal v času hladne vojne predstavnik gibanja neuvrščenosti. Odnosi s Sovjetsko zvezo so bili spet vzpostavljeni leta 1955, čeprav je Tito ohranil svojo neodvisnost. Preizkušal je različne komunistične načine gospodarske organizacije, vključno z delavskim sodelovanjem pri upravljanju tovarn. Po njegovi smrti 4. maja 1980 so se na položaju predsednika Jugoslavije menjavali predstavniki šestih republik, kar ni delovalo, hkrati pa se je poglobljala gospodarska kriza in država je začela razpadati. Tako opredeljuje Tita Oxfordova enciklopedija zgodovine.

PREBLISK

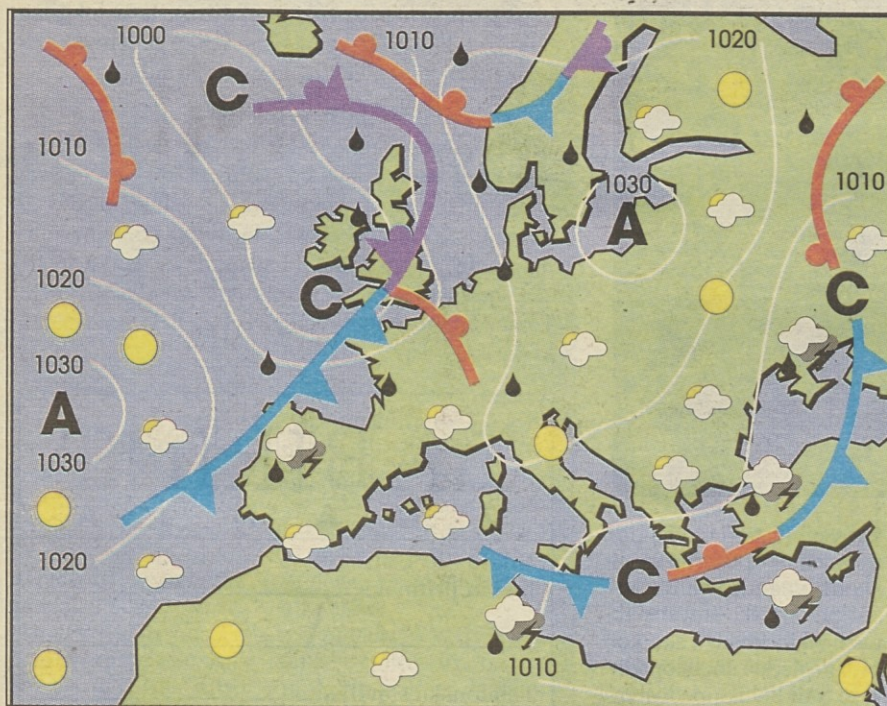
Velika ladja reze globoke brazde.

(ruski pregovor)

EVROPA / NA ZAHODU DEŽ

Vremenska slika:

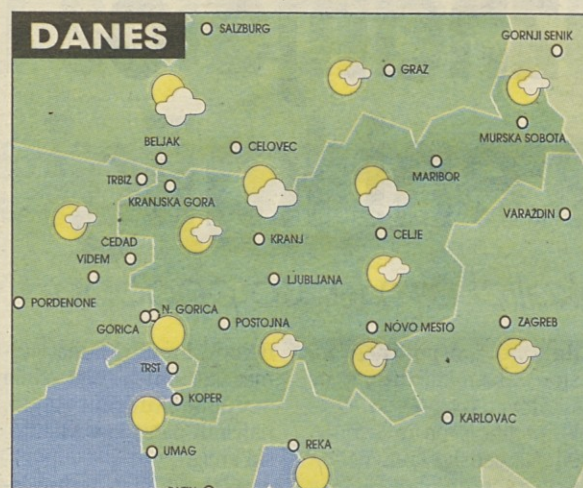
Nad severno, srednjo Evropo in Alpami je nastalo območje visokega zračnega pritiska. S severozahodnimi vetrovi bo v višinah nad naše kraje začel pritekati toplejši zrak.

Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod RS

ALPE JADRAN / VEČINOMA SONČNO

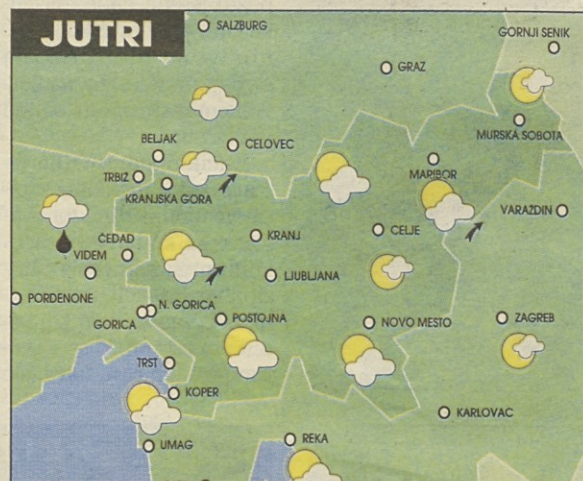
OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Danes bo večinoma sončno in nekoliko topleje. Najnižje jutranje temperature bodo od 1 do 6°C, na Primorskem okoli 8, najvišje dnevne bodo od 16 do 21°C.

Sosednje pokrajine:

Prevladovalo bo sončno vreme. Burja ob severnem Jadranu bo oslabila.

V Sloveniji:

V sredo bo sprva še sončno in toplo, popoldne se bo zmerno pooblačilo. Začel bo pihati jugozahodnik.

Obeti:

V noči na četrtek od zahoda poslabšanje s padavinami.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA.....	9/13
TRST.....	14/19
CELOVEC.....	7/17
BRNIK.....	8/11
MARIBOR.....	8/13
CELJE.....	9/13
NOVO MESTO.....	8/12
NOVA GORICA.....	13/18
MUR. SOBOTA.....	9/13
PORTOROŽ.....	11/19
POSTOJNA.....	7/12
ILIRSKA BISTRICA.....	7/-
KOČEVJE.....	8/12
ČRNOMELJ.....	9/12
SLOV. GRADEC.....	7/13
RATEČE.....	6/13
VOGEL.....	2/6
KREDARICA.....	-5/-3
VIDEM.....	13/-
GRADAC.....	7/13
MONOSTER.....	8/12
ZAGREB.....	10/13
REKA.....	13/17

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	-1/9
STOCKHOLM.....	3/10
MOSKVA.....	6/21
BERLIN.....	4/10
VARSAVA.....	0/12
LONDON.....	2/14
AMSTERDAM.....	3/12
BRUSELJ.....	2/14
PARIZ.....	9/19
DUNAJ.....	7/20
ZÜRICH.....	6/21
ZENEVA.....	10/25
RIM.....	10/21
MILAN.....	15/27
BEOGRAD.....	9/24
BARCELONA.....	16/24
ISTAMBUL.....	10/14
MADRID.....	11/29
LIZBONA.....	18/30
ATENE.....	12/22
BUCAREST.....	12/25
MALTA.....	13/22
PRAGA.....	5/15

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 4.46, zaslalo pa ob 19.12. Dan bo dolg 14 ur in 26 minut. Luna bo vzšla ob 1.17, zaslala pa ob 12.13.

RAZMERE NA CESTAN

Ceste so normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih je tekoc.

SNEŽNE RAZMERE

FURLANIJA-JK

Piancavallo	—/— cm
Forni di Sopra	—/— cm
Zoncolan	—/— cm
Trbiz	—/— cm
Nevejsko sedlo	30/300 cm
Sauris	—/— cm

VENETO

Sappada	30/70 cm

SNEŽNE RAZMERE

SLOVENIJA

Golte	—
Kanin	do 90 cm
Krvavec	—
M. Pohorje	—
Pokljuka	—
Rakitna	—
Rogla	—
Soriska planina	—
Velika planina	—
Vogel	do 80 cm

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.29 najnižje -12 cm, ob 6.22 najvišje 4 cm, ob 11.12 najnižje -24 cm, ob 19.16 najnižje 34 cm.

Jutri: ob 2.03 najnižje -22 cm, ob 7.36 najvišje 10 cm, ob 13.09 najnižje -24 cm, ob 19.48 najvišje 39 cm.

"LE ROSSE"

"RDEČI ČEVLJI"

so postali v Italiji mit,
ker so sinonim Zmage.
Danes so še lepši,
inovativni po materialih in izdelavi,
še bolj polni energije:
naj postanejo tudi
za vas simbol
športnega USPEHA.

URADNI POKROVITELJ PRVOLIGAŠA OLIMPIA BASKET MILANO

kronos
The Spirit of Sport.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI

Kralj levov bo upešen

Lani je Disneyjev film Aladin potolkel vse rekorde gledalcev, za letos trajajo, da bo Kralj levov, prvi film posnet po povsem originalni zgodbi prav tako uspešen (AP)

Ubil je očeta svoje ljubljene

TOKIO - Neki 14-letni Japonec je v Nagasakiju s kuhinjskim nožem ubil 52-letnega očeta svoje ljubljene. Masaaki Nakama je fanta poklical k sebi, tako da bi mu dokončno pojasnil, da se ne more in ne sme družiti z njegovo 14-letno hčerko. Pogovoru, ki se je izrodil najprej v prepir in nato v umor, je prisostvovala hišna pomočnica, ki je zamen poskušala poseči in je bila pri tem lažje ranjena. »Ubil sem ga, ker sem bil jezen in prepiran, da bova potem lahko zivela skupaj,« je fant nedolžno povedal policiji.

Burmski opijski kralj predlaga spremembo meje

BANGKOK - Khuan Sa, burmski opijski kralj, ki nadzoruje zloglasni »zlati trikotnik«, je predlagal priključitev burmske pokrajine San Tajski. To je včeraj zapisal dnevnik Bangkok Post, ki je navedel, da pokrajino San nadzoruje Khuan Sa s svojo zasebno vojsko 30 tisoč do zob

oboroženih vojakov. Za priključitev Tajski se je Khuan Sa odločil, ker burmska vlada in vojska vidita v njemu nevarnega konkurenta, ki ga je treba likvidirati, tako da bi tudi v Rangoonu imeli kaj koristi od pridelovanja opijevega maka.

Zgradili najvišji TV stolp

PEKING - Nad Sanghajem se ponosno dviga 460-metrov visok televizijski stolp, ki je najvišji v Aziji. »Vzhodni bisser« so zgradili v 29 mesecih.

V New Orleansu dekleti ubili turista

NEW ORLEANS - Prejsnjo noč sta dve dekleti (18 in 16 let stari) zvalili nekoga tujega turista v park neworleanske francoske četrti, kjer pa ga ni čakala ljubezenska avantura temveč smrt. Ko je eno od deklet vperilo vranj pistolo in zahtevalo, naj jima izroci denar, se je namreč turist uprl in s tem podpisal svojo smrtno obsodbo. Policija je dekleti aretirala že nekaj minut po umoru.